

ΜΕΤΡΑ ΖΗΤΑ Η ΕΚΤ

Πιο ευάλωτοι στις κρίσεις οι νέοι

Πιο περιορισμένοι οικονομικά, χωρίς περιουσιακά στοιχεία, εξαρτημένοι οικονομικά από την εργασία τους και σαφώς πιο ευάλωτοι στις σοβαρές κρίσεις, οι νέοι χρήζουν πολύ περισσότερη προστασία από τις κυβερνήσεις των χωρών τους. Εκθεση της ΕΚΤ καλεί τις κυβερνήσεις να δανειστούν όσα χρειάζονται για να περιφρουρήσουν τις θέσεις εργασίας των νέων. **Σελ. 9**

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΜΠΑΝΤΖΗΣ

Ταυτότητες σε κινητό και διαδίκτυο

Τα ελληνικά ταξιδιωτικά έγγραφα απέχουν από τα ισχύοντα πρότυπα ασφαλείας και η αναβάθμισή τους είναι απαραίτητη, τονίζει ο Αλέξανδρος Καμπάνης, επικεφαλής της εταιρείας GETNorth America που ανέλαβε τη σχεδίαση και την εκτύπωση των αμερικανικών διαβατηρίων. Προσθέτει ότι η πανδημία μας αναγκάζει να σκεφτούμε σήμερα ψηφιακά. **Σελ. 18**

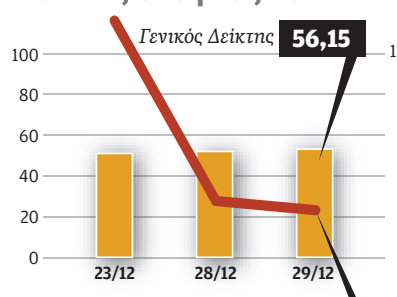

ΠΛΟΥΣΙΟΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ

Επενδύουν για να γλυτώσουν φόρους

Συναγερμός φαίνεται να έχει σημάνει ανάμεσα στους πλούσιους Αμερικανούς, οι οποίοι σπεύδουν να κλείσουν συμφωνίες, να επενδύσουν τα χρήματά τους ή να τα τοποθετήσουν κάπου, ώστε να τα «γλυτώσουν» από την επιθετική φορολογία του Μπάιντεν. Οι σύμβουλοι διαχείρισης πλούτου δηλώνουν ότι δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν στον τεράστιο όγκο δουλειάς. **Σελ. 11**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Στην εντατική οι ΜΕΘ στο σπίτι οι πολίτες

Δοκιμάζεται το σύστημα υγείας – Επιτάξεις γιατρών και νοσηλευτριών – Μέτρα με το σταγονόμετρο

Στα όριά του βρίσκεται το σύστημα υγείας καθώς οι Μονάδες Εντατικής Θεραπείας δέχονται έντονη πίεση με τη συνεχή αύξηση του αριθμού ασθενών COVID-19. Το θέμα συζητήθηκε σε σύσκεψη των

Δευτέρα και σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» αποφασίστηκε όπως το πλάνο για την αύξηση των κλινών για νοσηλεία ασθενών COVID-19 συνεχιστεί να αναπτύσσεται, ώστε να μην βρεθούν ασθενείς

και επαγγελματίες υγείας σε δύσκολη θέση. Στη μάχη της διαχείρισης της πανδημίας έχει τεθεί και ο ιδιωτικός τομέας, με την επιταγή ιατρών και με χρήση υποδομών. Οι εξελίξεις αυτές οδηγούν

στη λήψη πρόσθετων μέτρων, τα οποία χαρακτηρίζονται λιτά, αφού η κυβέρνηση περιορίστηκε στις συναθροίσεις σε οικίες, τη στιγμή που τα κρούσματα χθες ανήλθαν στα 900. Αξιοματούχοι στο χώρο

της υγείας προειδοποιούσαν πως εάν δεν ληφθούν δραστικά μέτρα, η Κύπρος κινδυνεύει να βιώσει εικόνες, παρόμοιες με αυτές σε ιταλικά νοσοκομεία, την περασμένη άνοιξη. **Σελ. 4**

Διεξαγωγή δίκης μέσω Zoom στην Ελλάδα

Δίκες εξ αποστάσεως με τη χρήση πλατφόρμας τηλεδιάσκεψης είναι το επόμενο έργο που προωθεί το υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Ο προϋπολογισμός του έργου είναι 16,7 εκατ. Μέσω της δημιουργίας ηλεκτρονικού πινακίου θα περιοριστούν οι χαμένες ανθρωπώρες λόγω της παρουσίας στα δικαστήρια των εμπλεκόμενων σε μία υπόθεση. **Σελ. 19**

Αυξήσεις μισθών και συντάξεων το 2021

Αυξήσεις σε μισθούς και συντάξεις για περισσότερους από 2 εκατ. πολίτες φέρνει το 2021. Η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες και η αναστολή της επιβολής ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης θα ενισχύσουν τις αποδοχές των μισθωτών του ιδιωτικού τομέα, ενώ οι συνταξιούχοι θα ωφεληθούν από τα νέα μέτρα. **Σελ. 15**

Μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο η Κίνα το '28

Ανατροπή στην ισορροπία δυνάμεων ανάμεσα στις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του κόσμου έχει φέρει η πανδημία, καθώς επισπεύδει την αναρρίχηση της Κίνας στην πρώτη θέση της παγκόσμιας κατάταξης και την υποβάθμιση των ΗΠΑ στη δεύτερη. Η ανταλλαγή θέσεων ανάμεσα στους δύο οικονομικούς γίγαντες είναι εδώ και καιρό προδιαγεγραμμένη αλλά αναμενόταν πέντε χρόνια αργότερα. **Σελ. 8**

Εξτρα χρεώσεις σε καταθέτες από τράπεζες στην Ευρώπη

Εκοντάς υποστεί συρρίκνωση της κερδοφορίας τους έπειτα από χρόνια αρνητικών επιτοκίων, οι ευρωπαϊκές τράπεζες προσπαθούν να αποσπάσουν και το ελάχιστο κέρδος από τους πελάτες τους. Ανάμεσά τους ευρωπαϊκοί τραπεζικοί κολοσσοί όπως οι ισπανικές τράπεζες Banco Santander SA και Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA, αλλά και η ING Groep NV. Οι εν λόγω τραπεζικοί κολοσσοί καταφεύγουν σε διαφόρων ειδών χρεώσεις, που θα επιβληθούν από το νέο έτος, σε όσους καταθέτες δεν πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια. Η τακτική τους αυτή εξακολουθεί τον κίνδυνο μαζικής φυγής των καταθέσεων. Οι τράπεζες φαίνεται, ωστόσο, αποφασισμένες να μεταφέρουν στους πελάτες τους μεγαλύτερο μέρος του κόστους των αρνητικών επιτοκίων. Η συγκυρία ενδέχεται να αποτελέσει μεγάλη ευκαιρία για τις ψηφιακές τράπεζες, οι οποίες χάρη στο χαμηλότερο λειτουργικό κόστος τους έχουν τη δυνατότητα να προσελκύσουν πελάτες υποσχόμενες ότι δεν θα τους επιβάλουν χρεώσεις. **Σελ. 11**

Εγιναν πλουσιότεροι εν μέσω COVID οι Δανοί

Οι Δανοί είναι πλουσιότεροι από πριν από την πανδημία, με τη συνολική περιουσία των νοικοκυριών να φθάνει τα 930 δισ. δολάρια. Τα νοικοκυριά της χώρας είχαν καθαρά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία -κυρίως με τη μορφή αποθεμάτων και ομολόγων- 5,66 τρις. κορώνες, ποσό αντίστοιχο των 930 δισ. δολαρίων, το τρίτο τρίμηνο του έτους. **Σελ. 9**

Υπεραγορές και ντελίβερι κέρδισαν από την πανδημία

Ηλεκτρικά είδη και τράπεζες
Η κρίση της πανδημίας έκλεισε πολλές επιχειρήσεις. Ωστόσο, άνοιξε τις δουλειές για ορισμένες άλλες. Οι επιχειρηματικοί τομείς των πλατφορμών παράδοσης κατ' οίκον (ντελίβερι) είναι οι μεγάλοι κερδοσήμενοι αυτής της χρονιάς. Από τους μεγάλους κερδοσήμενους είναι και οι υπεραγορές, ο κύκλος εργασιών των οποίων αυξήθηκε αισθητά, αλλά και τα περιπτερα, οι εταιρείες λευκών συσκευών και οι τράπεζες. **Σελ. 3**

Χωρίς ονόματα το πόρισμα Καλογήρου στη δημοσιότητα

Για τις πολιτογραφήσεις
Σε 42 περιπτώσεις πολιτογραφήσεων, καταπνέεται το πόρισμα της Επιτροπής Καλογήρου. Το πόρισμα δίνει μια εικόνα για τις διαδικασίες που ακολούθησαν τα προηγούμενα χρόνια, τις παραλείψεις και τις αδυναμίες. Ωστόσο, απουσιάζουν ονόματα επενδυτών για τους οποίους έχουν εντοπισθεί σημεία που δείχνουν παρατυπίες, κίνηση που σχετίζεται με ζητήματα προσωπικών δεδομένων ή και ενδεχόμενης χρήσης ενώπιον δικαστηρίων. **Σελ. 6**

Το λογαριασμό του 2020 καλείται να πληρώσει το 2021

Το 2020 ήταν η χρονιά της πανδημίας, που επέφερε δεινά στην παγκόσμια οικονομία και τα κληροδοτεί στο 2021. Εφερε τη χειρότερη ύφεση μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και ανάγκασε κυβερνήσεις και κεντρικές τράπεζες να καταφύγουν σε πρωτοφανή δανεισμό και δα-

πάνες για να κρατήσουν όρθιες τις οικονομίες τους. Ήταν η χρονιά εκτόξευσης του παγκόσμιου χρέους και ο λογαριασμός δεν αποκλείεται να έρθει μέσα στο 2021. Η πανδημία φέρει την αναστολή της οικονομικής δραστηριότητας, που οδήγησε σε δραματική πτώση τη ζήτηση για πε-

τρέλαιο και την τιμή του «μαύρου χρυσού» σε αρνητικό πρόσημο. Εκατοντάδες χιλιάδες επιχειρήσεις έβαλαν λουκέτο, οι αεροπορικές εταιρείες και οι πετρελαιοπαραγωγικοί χώρες γνωρίζουν πρωτοφανή δημοσιονομική δυσπραγία. Ο κόσμος κλείστηκε στα σπίτια, με τους πλέον τυ-

χερούς να καταφεύγουν στην τηλεργασία. Προσέφερε, έτσι, σκανδαλώδη ισχύ στους τεχνολογικούς κολοσσούς του Ιντερνετ και του ηλεκτρονικού εμπόριου και έστρεψε εναντίον τους τις Αρχές, που μάλλον θα τους φέρουν ενώπιον των ευθυνών τους μέσα στο 2021. **Σελ. 10**

ΚΥΠΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Ενωμένοι μπορούμε

Η προηγούμενη εβδομάδα υπήρξε καθοριστική στις διαπραγματεύσεις μεταξύ ΕΕ και Βρετανίας μιας και επιτεύχθηκε η συμφωνία καθώς και η αποφυγή της αναστάτωσης που θα προέκυπτε από τον πόλεμο της μεταβατικής περιόδου στο τέλος του έτους, χωρίς συμφωνημένο πλαίσιο λειτουργίας του εμπορίου μεταξύ των δύο πλευρών. Σύμφωνα με τον ευρωπαϊκό διαπραγματευτή, η όλη διαδικασία και το γεμάτο σασπένς τέλος, όπως εκτυλίχθηκε τις προηγούμενες μέρες, έστειλε το ξεκάθαρο μήνυμα προς τους πολίτες της Ευρώπης και τις πολιτικές παράταξεις ότι η έξοδος από την ΕΕ δεν είναι εύκολη υπόθεση!

Η πορεία των διαπραγματεύσεων, σύμφωνα πάντα με τον κ. Μπαρνιέ, απέδειξε ότι ενωμένοι μπορούμε να τα καταφέρουμε καλύτερα σε αντίθεση με το σενάριο όπου ο καθένας θα προσπαθούσε μόνος του. Η συμφωνία, αν και σκόρπισε χαμόγελα, δεν παύει από να τοποθετεί τη Βρετανία στο «κάδρο» της τρίτης χώρας, ιδιότητα που όπως θα διαφανεί στη συνέχεια θα έχει σημαντικές επιπτώσεις και αδυναμίες σε σχέση με το καθεστώς που απολάμβανε πριν. Η συμφωνία, πάντως, έλαβε προκαταρκτική έγκριση από τα Μέλη τη Δευτέρα, ενώ η ημερομηνία για οριστική επιτύχηση θα είναι η 29η Δεκεμβρίου οπότε θα πρέπει όλες οι χώρες να στείλουν γραπτώς τη συναίνεσή τους στο κείμενο της συμφωνίας. Από την πλευρά της Βρετανίας, το κοινοβούλιο θα

συμψέσει στις 30 του τρέχοντος μήνα να εγκρίνει τη συμφωνία. Η παραμονή των Χριστουγέννων ωστόσο υπήρξε μια ευτυχής ημέρα για τον βρετανό πρωθυπουργό ενώ αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα αν αναλογιστεί κανείς τι επιτυγχάνεται στο τέλος μιας ιδιαίτερα δύσκολης χρονιάς, εξαιτίας της πανδημίας, για τη χώρα. Αυτό που πλέον παραμένει ως ερώτημα για τον Μπόρις Τζόνσον είναι, εάν το υφιστάμενο πανηγυρικό κλίμα θα διατηρηθεί για μεγάλο χρονικό διάστημα. Στην πρώτη του δήλωση ο άνθρωπος που υπήρξε ένθερμος υποστηρικτής του Brexit από όταν ξεκίνησε αυτή η συζήτηση το 2016, έχοντας σήμερα τη θέση του πρωθυπουργού, δεν παρέλειψε να αναφερθεί σε μια Βρετανία

«πραγματικά ανεξάρτητη», η οποία μπορεί να αξιοποιήσει τη συμφωνία και να κοιτάξει μπροστά έχοντας επιτύχει ένα από τα φλέγοντα ζητήματα που απασχολούσαν την πολιτική ζωή δεκαετίας. Αν και η συμφωνία που επιτεύχθηκε δεν περιλαμβάνει δασμούς στο εμπόριο δεν απαλλάσσει όμως τις εμπορικές συναλλαγές από αργές διαδικασίες λόγω γραφειοκρατίας. Το πρόσφατο διήμερο κλείσιμο των συνόρων με τη Γαλλία, λόγω των μέτρων για τον κορωνοϊό, και το χάος που προκάλεσε είναι για πολλούς ενδεικτικό της νέας τάξης πραγμάτων, η οποία θα είναι γεμάτη προκλήσεις και θα απαιτήσει σημαντικά προεργασία και ετοιμότητα για την 1η Ιανουαρίου 2021 όταν η

συμφωνία θα τεθεί σε ισχύ. Η πανδημία της COVID-19 απέδειξε ότι ενωμένοι μπορούμε να αντιμετωπίσουμε τις κρίσεις καλύτερα. Η συντονισμένη προσπάθεια των ευρωπαίων για να αντιμετωπίσουν τον «αόρατο εχθρό», όπως έχει χαρακτηριστεί ο κορωνοϊός, συγκράτησε την κατάσταση στο μέτωπο της οικονομίας και δεν άφησε χώρες με δομικές αδυναμίες να γλιστρήσουν σε επικίνδυνα μονοπάτια. Η Κύπρος ευτύχησε σε αυτήν τη δύσκολη συγκυρία να είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αυτό να αποτελέσει καθοριστικό παράγοντα για την αντιμετώπιση μιας πρωτόγνωρης κατάστασης η οποία σε αντίθετη περίπτωση θα έπρεπε να τύχει διαχείρισης με ίδια μέσα. Καλή χρονιά!

Προειδοποίηση: Εάν δεν τηρείτε το σχέδιο αποπληρωμής του δανείου σας, μπορεί να χάσετε το σπίτι σας.
Προειδοποίηση: Υπάρχουν χρεώσεις αν εξοφλήσετε νωρίτερα το δάνειό σας.
Προειδοποίηση: Το ποσό της δόσης και το συνολικό κόστος της χορήγησης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τη διακύμανση του βασικού επιτοκίου.

Στηρίζουμε την αγορά και ανέγερση πρώτης κατοικίας

Συμμετέχουμε στο Σχέδιο Επιδότησης Επιτοκίων για νέα στεγαστικά δάνεια

Επιδότηση μέρους του επιτοκίου για 4 χρόνια από την Κυβέρνηση

Αποταθείτε σε οποιοδήποτε κατάστημα ή στον λειτουργό πελατείας σας
Περισσότερες πληροφορίες και στο www.hellenicbank.com/stegastiko

ΑΝΑΛΥΣΗ / THE LISA JUCCA / REUTERS BREAKINGVIEWS

Νέα τάση τα μεταχειρισμένα είδη πολυτελείας

Η κυκλική οικονομία πρόκειται να εκκινήσει με στυλ. Η τάση για λιτότητα, την οποία ενσταλάζει η ίδια η πανδημία, αλλά και το ολοένα και μεγαλύτερο ενδιαφέρον για να μειωθεί το ανθρακικό αποτύπωμα, ωθεί τους καταναλωτές να μετακινηθούν στα προ-αποκτηθέντα αγαθά υψηλής ποιότητας και τιμής, όπως είναι τα ρούχα και τα αξεσουάρ. Κι αυτή η εξέλιξη νχει ευχάριστα στα αυτιά όσων κάνουν μεταπωλήσεις, λόγω χάριν, σε παλιές τσάντες της Gucci ή φορέματα παρελθόντων ετών της Prada, τα οποία μπορούν να έχουν διάρκεια ζωής όσο μία γενιά ή και παραπάνω. Με την ίδια λογική θα μπορούσαν να εισέλθουν στην αγορά και οι κάποιες ηλικίας πολυτελείς κατοικίες, όπερ σημαίνει πως τα παλιά αγαθά είναι τα νέα προϊόντα. Η εταιρεία κατασκευής τζιν, Levi Strauss, άνοιξε φέτος τον Οκτώβριο

νέα χέρια. Επιπροσθέτως, στην περίπτωση του οίκου υψηλής ραπτικής Hermes International, τα μεταχειρισμένα δερμάτινα είδη του τείνουν να κοστίζουν 10% περισσότερο από την τρέχουσα τιμή των τωρινών της δημιουργιών, εξαιτίας ελλείψεων στα πρώτα.

Αξίζει να σημειωθεί πως, πριν από την πανδημία, οι πωλήσεις πολυτελών αγαθών «από δεύτερο χέρι» είχαν ήδη αυξηθεί τρεις φορές πιο γρήγορα από την πρωτογενή αγορά και αναμενόταν να διπλασιαστούν στα 41 δισ. ευρώ μεταξύ 2018 και 2023, όπως υπολογίζει η ελβετική τράπεζα της UBS. Ωστόσο, υπό συνθήκες πανδημίας και εγκλεισμού, άρα και μη χρησιμοποίησης ενδυμάτων και αξεσουάρ, το πιθανό απόθεμα αγαθών είναι πολύ μεγαλύτερο. Περίπου το 60% του περιχομένου μιας γυναικείας ντουλάπας βρίσκεται σε αδράνεια, λέει η αμερικανική εταιρεία μεταχειρισμένων ειδών ThredUp. Βάσει των εκτιμήσεων της Bain & Co. και του BreakingViews, τα τελευταία δέκα χρόνια πουλήθηκαν παπούτσια, ρούχα και τσάντες πολυτελείας με αξία άνω του 1,4 τρις. δολ. Εάν επί των τιμών τους επιβληθεί μία έκπτωση 30%, τότε, όταν επανέλθουν ως «μεταχειρισμένα» στην αγορά, θα αποτιμώνται σε 600 δισ. δολάρια συνολικά. Υπάρχουν ήδη αντίστοιχες διαδικτυακές αγορές, αλλά η μεταπόληση θα μπορούσε επίσης να δελεάσει τους παίκτες της αγοράς πολυτελών ειδών, όπως οι Gucci ή Burberry, που έχουν ήδη πραγματοποιήσει πιλοτικά έργα. Τα περιθώρια θα ήταν πιθανώς χαμηλότερα από τα νέα προϊόντα τους, αλλά αξίζει τον κόπο. Προ της πανδημίας, η μόδα παρήγε το 10% των παγκόσμιων εκπομπών άνθρακα και ήταν η δεύτερη μεγαλύτερη καταναλώτρια νερού, σύμφωνα με το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ.

Προ πανδημίας, η μόδα παρήγε το 10% των παγκόσμιων εκπομπών άνθρακα και ήταν η δεύτερη μεγαλύτερη καταναλώτρια νερού.

μία πλατφόρμα για την αγορά μεταχειρισμένων, ενώ μερικές εβδομάδες αργότερα ο σουηδικός κολοσσός Ikea εγκαινίασε το πρώτο του κατάστημα για μεταχειρισμένα έπιπλα. Συν τοις άλλοις, και η Amazon.com προσφέρει επισκευασμένα ηλεκτρονικά είδη από το 2015. Η ανέπτυξη και η γοητεία μιας τσάντας Louis Vuitton Speedy, η οποία έκανε το ντεμπούτο της τη δεκαετία του 1930, της επιτρέπουν να διατηρήσει σε μεγάλο βαθμό μέρος της αξίας της, όταν περνά σε

Τα τελευταία δέκα χρόνια πουλήθηκαν παπούτσια, ρούχα και τσάντες πολυτελείας με αξία άνω του 1,4 τρις. δολ.

Ο ΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Γράφει ο ΟΝΑΣ ΓΟΡΑΣ

Οι άγιοι καυγάδες, ο Νίκαιος, ο Άντρος και η Γιολίτη

-Τα λόγια είναι περιττά...

Τις τελευταίες ημέρες οι πολιτικοί μας ζηλεύουν τους αρχιερείς της Εκκλησίας της Κύπρου. Το λεξιλόγιο που χρησιμοποιούν αγίες ημέρες οι... άγιοι πατέρες κάνουν ακόμα και τον πρίγκιπα Νικόλαο και τον Άντρο να κοκκινίζουν. Καλά ο Άντρος ολοκόκκινος είναι. Ο πρίγκιπας το προσπαθεί...

Ο Αρχιεπίσκοπος επιμένει πως οι ίντριγκες που αναζωπυρώθηκαν αφορούν καθαρά τον αρχιεπισκοπικό θρόνο. Διαβάσατε τι είπε για τον Μητροπολίτη Κύκκου Νικηφόρο;

Διερωτήθηκε: «Να τον πω βλάκα; Με ύβρισε δύο φορές μέσα στη Σύνοδο... Την πρώτη φορά έκανα πως δεν κατάλαβα. Είπα, άσ' το. Τι δεύτερη φορά λέω...«...α, δεν είναι στα καλά του. Αν τώρα που δεν είναι τίποτα με ύβριζει, αύριο που θα είναι Αρχιεπίσκοπος τι θα κάνει;»

Ήθελε να ακούσει και άλλα για να τα πάρει στο κρανίο ο Κύκκου; «Οι δηλώσεις του κατεβάζουν στο πεζοδρόμιο τον θεσμό του Αρχιεπισκόπου», απάντησε και προσηγγίζει την έκδοση βιβλίου στο οποίο θα περιγράφει με ντοκουμέντα το τι έγινε στις αρχιεπισκοπικές εκλογές. Έχουμε δηλαδή πολλά ακόμα να δούμε και να μάθουμε.

Αλλά και ο Λεμεσού δεν έμεινε από κάτω. Ο Αρχιεπίσκοπος δήλωσε πως ήταν έτοιμος να τον... πασορράκει. Τον χαρακτηρίζει και αυτόν και τους άλλους Βασιτοαϊδούς παλιόπαιδα ενώ ειδικά για τον Αθανάσιο είπε πως «δεν εφάνη έντιμος».

Μετά από αυτά ο Λεμεσού είπε ότι ο Αρχιεπίσκοπος σκανδαλίζει τον λαό, αγίες ημέρες, και σχολίασε: «Είμαι υποχρεωμένος, να διαμεύσω ευθαρσώς όλα αυτά που είπε ο Αρχιεπίσκοπος και να πω ότι λυπούμαι πολύ για το κατόντημα αυτό του θεσμού και της θέσεως του Αρχιεπισκόπου, που μέχρι και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ανάγκασε να διαμεύσει... Προϊδέχοντάς μας και αυτός ότι μας περιμένουν συναρπαστικές εξελίξεις στο 2021.

Όπως άκουσα από έγκυρη πηγή μου εντός της Ιεράς Συνόδου αναμένεται με τον νέο χρόνο η νέα μάχη. Τα στρατόπεδα συνασπίζονται και ο πόλεμος δεν θα αργήσει να ξεσπάσει. «Και αυτή τη φορά θα είναι μέχρι εσχάτων», μου είπε.

Πάντως και ο Αναστασιάδης μια μεγάλη έκκληση, σε βαθμό κατάπληξη, την έπαθε με την αναφορά του Αρχιεπισκόπου ότι του είχε μιλήσει (και αυτοί) για λύση

δύο κρατών. Ούτε βαλτός από τον Άντρο να ήταν...

Όλοι στον Λόφο έτρεχαν να βρουν ντοκουμέντα για να απαντήσουν στον Αρχιεπίσκοπο και στον Άντρο. Προς το παρόν σώθηκαν με την επιστολή προς Γκουτέρες του 2017 που ανακάλυψαν σε κάποιο συρτάρι...

Μιας και βρισκόμαι στον Λόφο, τι το ήθελε ο Αναστασιάδης να δημοσιοποιήσει το πόρισμα της επιτροπής Καλογήρου; Οι ριπές από το ΑΚΕΛ και το ΔΗΚΟ θα αινιτωχούν για μέρες σ' αυτή του... Άραγε δεν το είχε προβλέψει ή δεν είχε άλλη επιλογή;

Άκουα χθες την ανακοίνωση του ΑΚΕΛ κατά της Έμιλις Γιολίτη για την αστυνομική έρευνα σε τρολ λογαριασμό που την σατιρίζει σε μέσο κοινωνικής δικτύωσης. Όχι ότι δεν υποστηρίζω τη σάτιρα ή την αινιτωπή άποψη ή ακόμα και τις υπερβολές... Δουλεύω μου είναι εξάλλου...

Απλώς ακούγοντας την ανακοίνωση του ΑΚΕΛ που έλεγε: «Οι εκφοβιστικές πρακτικές επιβεβαιώνουν την έλλειψη ανοχής των κυβερνήσεων στην διαφορετική άποψη, ακόμα και στη σάτιρα» και θυμήθηκα

δύο λέξεις που προκαλούν εφιάλητη στο ΑΚΕΛ: «Christofias Watch».

Για τους νεότερους που δεν γνωρίζουν τι συνέβη ένα πρωί στο μακρινό 2010, η αστυνομία μπόκαρε σε σπίτι δικηγόρου στις 06.30 για διεξαγωγή έρευνας σχετικά με την ιστοσελίδα «Christofias Watch» που ο δικηγόρος φερόταν να διαχειρίζεται. Η συγκεκριμένη ιστοσελίδα έγραφε εναντίον του Δημήτρη Χριστοφία και η αστυνομία στάλθηκε να καθαρίσει την κατάσταση. Η παράνομη είσοδος των αστυνομικών και η κατάσχεση των υπολογιστών του ζευγαριού έγινε πρώτο θέμα και η υπόθεση έφτασε και στα δικαστήρια.

Κάποιοι φαίνεται πως έχουν ξεχάσει τα όσα έκαναν επί δικής τους εξουσίας και τώρα έρχονται να δώσουν μαθήματα δημοκρατίας, ανοχής και καλή συμπεριφοράς. Κάποιοι άλλοι όμως δεν ξεχνούν...

ΚΟΝΙΖ: Ποιος υποψήφιος βουλευτής μεγάλο κόμματος, ο οποίος καλά, καλά δεν έχει ακόμα ανακοινωθεί επίσημα, έχει ταραχές τα νεύρα πολλών με τον σταματάπο προεκλογικό που κάνει; Δεν έχει αφήσει άτομο που να μην του έχει στείλει μήνυμα, να μην του έχει πάρει τηλεφώνημα να μην στείλει χαιρετίσματα. Ο κομματάρχης τα βλέπει αυτά και προς το παρόν... συγκρατείται.

Σ Η Μ Ε Ι Ω Μ Α Τ Α Ρ Ι Ο

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

Περιοδική έκθεση χαρακτικής στα Πλατανίσκια

Η Σχολή Χαρακτικής Χαμπί στα Πλατανίσκια μάς προσκαλεί σε ένα ταξίδι στις τεχνικές και μεθόδους της χαρακτικής, μέσα από έργα των εργασιών της. Όπως αναφέρεται στο δελτίο τύπου πρόκειται για μία πολύ ενδιαφέρουσα και πλούσια έκθεση διαφόρων τεχνικών και μεθόδων. Αυτά τα εργαστήρια ξεκίνησαν από το 1995, όταν ο Χαμπίς άνοιξε τη Σχολή Χαρακτικής στο χωριό Πλατανίσκια της Λεμεσού, εις μνήμην του χαρακτή Α. Τάσσου. Προσφέρονται και δωρεάν εργαστήρια λιθογραφίας, ανοικτά σε όλους, αρχάριους και μη, παιδιά και ενήλικες, κάθε Αύγουστο. Από το 2008, η Σχολή Χαρακτικής Χαμπί προσφέρει επίσης εξειδικευμένα εργαστήρια σε καλλιτέχνες, φοιτητές Καλών Τεχνών και σε όσους είναι κιόλας μημνέοι στη χαρακτική, επιθυμούν να μάθουν άλλες τεχνικές και μεθόδους. Αυτά τα εργαστήρια, αρχικά αποκλειστικά στο Κέντρο Χαρακτικής Χαμπί στα Πλατανίσκια, διοργανώνονται τώρα και στη Λευκωσία.

Μία έκθεση πλούσια, σε τεχνικές και μεθόδους χαρακτικής από τα ειδικά εργαστήρια της Σχολής Χαρακτικής Χαμπί.

Μαρία Παπαμακαήλ, Χρυσή Παρασκευοπούλου, Κατερίνα Πεττελή, Αναστασία Πιπίτα, Χρυστάλλα Πιστόλα-Μακρή, Κάτια Σαββίδου, Katie Sabry, Πάρης Σιβακάς, Ζωή Σταυρινάκη, Στέλιος Στυλιανού, Γιώργος Τσαγγάρης, Μαριάννα Τσαγγάρου, Νικόλας Χασαπόπουλος, Λένα Χατζηνεοφύτου

Οι δημιουργοί παραχώρησαν τα έργα που εκτίθενται στη Σχολή Χαρακτικής Χαμπί. Ευχαριστούμε επίσης θερμά τους δασκάλους που πρόσφεραν τις γνώσεις, το ταλέντο και την παιδαγωγική, και προπάντων την απέραντη αγάπη τους για την χαρακτική.

Η έκθεση θα είναι ανοικτή μέρες και ώρες λειτουργίας του Μουσείου, μέχρι Κυριακή 21/02/2021.

Δέκα αφηγήματα για την Κύπρο

Τα φετινά Χριστούγεννα, το Πολιτιστικό Ίδρυμα Φανερωμένων 70 «κλείνει» τη χρονιά με ένα από τα πιο ξεχωριστά συνεχή μας προγράμματα που θα σας κάνει να δείτε την Κύπρο μέσα από τα μάτια του άλλου.

Το κοινωνιολογικό/πολιτιστικό πρόγραμμα Delivering Views - Delivering Texts συνεχίζει με την έκδοση 10 μικρών βιβλίων με τίτλο: «Delivering Views #26 Mini Series. 10 Narratives on Cyprus / 10 Αφηγήματα για την Κύπρο». Δέκα ξένοι περιηγητές, ερευνητές διαφόρων αντικειμένων και επιστημόνων που βρέθηκαν στην Κύπρο και τη Λευκωσία συγκεκριμένα, καταγράφουν το ημερολογιακό τους αρχείο από τις εμπειρίες τους, προσφέροντας την προσωπική τους ματιά για το νησί.

Ο κόσμος θα έχει την ευκαιρία να γνωρίσει την Λευκωσία και την Κύπρο μέσα από τα μάτια τους, ερχόμενος σε επαφή με μικρές πολύτιμες λεπτομέρειες του νησιού που ενδεχομένως να μην είχε προσέξει πριν.

Στο Delivering views#26 Mini series / 10 Αφηγήματα για την Κύπρο συμμετέχουν οι Brigitte Walk (Αυστρία), Cassandra Stavrou (ΗΒ), Caroline Rosa Lackinger (Αυστρία), Dania Stavrou (ΗΒ), Ellpretha Tsivicos (ΗΠΑ), Eva Boy (Γερμανία), Iris Tamar Nibbering (Ολλανδία), Leda Roumani (Ελλάδα), Lina Bitsakaki (Ελλάδα), Vasiliki Riala (Κύπρος).

Κείμενο σχολιασμού για τη σειρά / Delivering Views #26 Mini Series: Αντιγόνη Μιχαήλ (Σύμβουλος εμπλοκής

του κοινού στην πολιτιστική κληρονομιά/ Αρχαιολόγος/ Ξεναγός) και Ελένη Φιλίππου (Συγγραφέας/ Δημοσιογράφος/ Φωτογράφος).

Delivering Views-Delivering Texts

Η τρέχουσα δράση «Delivering Views-Delivering Texts» του Ίδρυματος Phanomenis 70 βασίζεται στην ανταλλαγή εικόνων και κειμένων με επίκεντρο τη Λευκωσία και την Κύπρο. Τα τελευταία χρόνια συλλέγουμε φωτογραφίες και κείμενα τουριστών που επισκέφθηκαν την Κύπρο, προσπαθώντας μέσα από την ξένη ματιά να επιτύχουμε μια νέα προσέγγιση και ερμηνεία στοιχείων του

τόπου μας. Το υλικό που συγκεντρώνεται παραδίδεται ανά διαστήματα σε επιμελητές/ανθρώπους των γραμμών και των τεχνών για να σχολιάσουν και επιλογούν τους ό, τι τους συν-κινεί. Φιλοδοξία μας είναι μέσω της διακίνησης εικόνων και ιδεών να διεγείρουμε τις αισθήσεις, το συναίσθημα και τη σκέψη, ώστε να ξεκινήσει ένας νέος διάλογος πάνω σε όσα εν κινήσει μάς διαφεύγουν ή δεν καταγράφουμε.

Η παρουσίαση των βιβλίων θα λάβει χώρα, αυστηρά προημένων των μέτρων ασφαλείας, την Τετάρτη 30 Δεκεμβρίου, στη Στοά Παπαδοπούλου, έξω από το Φανερωμένους 70 μς, 12-6 μ.μ.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Υπεύθυνος Υλικού: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιελέ: ΠΑΝΤΕΑΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΑΛΗΣ • Διευθύντρια συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΑΤΣΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Κερδισμένοι και λιγότερο χαμένοι της πανδημίας

Οι πλατφόρμες παράδοσης κατ' οίκον (ντελίβερι), οι υπεραγορές, τα περίπτερα, οι εταιρείες ηλεκτρικών οικιακών συσκευών και επίπλων

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Η πανδημία έφερε την αγορά σε μία δύσκολη κατάσταση. Η ύφεση φέτος, βάσει στοιχείων της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου για το τρέχον έτος, αναμένεται να φτάσει στο -6,2%, ενώ σχετική ανάκαμψη του ΑΕΠ της τάξης του 4,1% αναμένεται να καταγραφεί το 2021, ακολουθούμενη από ρυθμούς ανάπτυξης της τάξης του 3,4% και 2,7% το 2022 και 2023, αντίστοιχα.

Ωστόσο, υπάρχουν επιχειρηματικοί τομείς που είτε κέρδισαν από την πανδημία, είτε μπορούν να χαρακτηριστούν ως «οι λιγότερο χαμένοι». Οι επιχειρηματικοί τομείς των πλατφορμών παράδοσης κατ' οίκον (ντελίβερι) είναι οι μεγάλοι κερδισμένοι αυτής της χρονιάς, που έδρασαν γρήγορα, προσαρμόστηκαν και δημιούργησαν υπηρεσίες παράδοσης στο σπίτι έως και από περίπτερα (κίοσκ). Ξενοφερτη συνήθεια η οποία σε άλλα

Οι πολίτες στράφηκαν στις υπεραγορές για να ικανοποιήσουν τις καταναλωτικές τους συνήθειες, αφού δεν μπορούσαν να επισκεφθούν άλλα καταστήματα κατά το «lockdown».

κράτη όπως η Αγγλία χρησιμοποιείται ευρέως. Την ίδια ώρα, οι πλατφόρμες παράδοσης (ντελίβερι) προχώρησαν και σε καθοριστικές –όπως φάνηκε– συμφωνίες με υπεραγορές (σουπερμάρκετ) για παράδοση προϊόντων στο σπίτι.

Οι συμφωνίες αυτές είναι ξεκάθαρο πως έγιναν για να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες της covid-19 εποχής, βλέποντας και μελλοντικά πως δεν θα ήταν μια αθέμεια που θα κρατούσε μόλις 1 – 2 μήνες όπως όλοι (ακόμα και ειδικοί) νόμιζαν. Περνώντας στα των υπεραγορών, αναμφισβήτητα είναι από τους μεγαλύτερους κερδισμένους της κρίσης. Εκτός το ότι βρήκαν διόδους για να εξυπηρετήσουν πελάτες δίχως καν να επι-

Οι ηλεκτρικές οικιακές συσκευές, έπιπλα, φωτιστικά, οικοδομικά υλικά, κ.ά. στο δεκάμηνο του 2020 αυξήθηκε ο δείκτης όγκου κύκλου εργασιών κατά 2,2%. Σε αυτό ενδεχομένως να συνέβαλε η λειτουργία των online πλατφορμών που ανέπτυξαν στις ιστοσελίδες τους οι εταιρείες με λευκές συσκευές.

σκεφθούν τα κτήρια τους (βλέπε παραπάνω συμφωνίες με υπεραγορές και πλατφόρμες παράδοσης προϊόντων), ήταν από τις επιχειρήσεις που το κράτος δεν έβαλε λουκέτο.

Μέχρι και τώρα με τους περιορισμούς της ώρας που έχουν επιβληθεί για τις 21:00, βλέπουμε πως το ωράριό τους δεν έχει επηρεαστεί καθόλου και τερματίζουν την λειτουργία τους επίσης στις 21:00. Τελευταία διαθέσιμα στοιχεία για αγορές από υπεραγορές, δυστυχώς υπάρχουν μόνο μέχρι και το πρώτο εξάμηνο του 2020. Η JCC Payments παρουσιάζει πως στα σουπερμάρκετ η αύξηση σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2019 αγγίζει το 33%, ενώ αν

λάβουμε υπόψη συγκεκριμένους μήνες που υπήρχε αυστηρή απαγόρευση λειτουργιών (lockdown), όπως ο Μάρτης του 2020, η αύξηση σε σχέση με τον Μάρτη του 2019 είναι της τάξης του 52%. Και είναι εν μέρει λογικό. Οι πολίτες στράφηκαν στις υπεραγορές για να ικανοποιήσουν τις καταναλωτικές τους συνήθειες, αφού δεν μπορούσαν να επισκεφθούν άλλα καταστήματα. Παρόμοια κερδισμένα βεβαίως και τα περίπτερα. Άλλος ένας επιχειρηματικός τομέας που δεν έκλεισε, με το διάστημα στο πρώτο μισό του 2020 να καταγράφει αύξηση στις πληρωμές με κάρτες, στο 103% (βάσει στοιχείων της JCC). Στους φούρνους οι πληρωμές με κάρτες αυ-

ξήθηκαν κατά 36% και στις ασφάλειες κατά 47%.

Με βάση όγκο και αξία

Μείωση της τάξης του 2,6% και 4,1% παρουσίασαν σε ετήσια βάση ο όγκος και η αξία του κύκλου εργασιών του λιανικού εμπορίου αντίστοιχα στους 10 μήνες του 2020, στο περιβάλλον της πανδημικής κρίσης. Συγκεκριμένα, η Στατιστική Υπηρεσία θέλει τον Οκτώβριο 2020, ο Δείκτης Όγκου Κύκλου Εργασιών Λιανικού Εμπορίου να έχει μειωθεί κατά 1,3% σε σύγκριση με τον Οκτώβριο του 2019 και έφτασε στις 121,8 μονάδες (βάση 2015=100). Για την περίοδο Ιανουαρίου - Οκτωβρίου 2020, ο δείκτης μειώθηκε

κατά 2,6% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 2019. Συγκριτικά με τον Σεπτέμβριο του 2020, ο δείκτης παρουσίασε αύξηση 1,41%. Όσον αφορά στο Δείκτη Αξίας Κύκλου Εργασιών Λιανικού Εμπορίου τον Οκτώβριο του 2020, κατεγράφη μείωση κατά 2,5% τον Οκτώβριο του 2019 και έφτασε στις 116,9 μονάδες (βάση 2015=100). Για την περίοδο Ιανουαρίου - Οκτωβρίου 2020, ο δείκτης υπολογίζεται ότι μειώθηκε κατά 4,1% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 2019. Συγκριτικά με τον Σεπτέμβριο του 2020, ο δείκτης παρουσίασε άνοδο 1,56%.

Ο δείκτης όγκου κύκλου εργασιών όμως δεν μειώθηκε για όλα τα προϊόντα, αντιθέτως για αρκετά του λιανικού αυξήθηκε. Σύμφωνα με τη Στατιστική, το λιανικό εμπόριο (σε μη ειδικευμένα καταστήματα) αυξήθηκε κατά 4,9%, ενώ στα τρόφιμα, ποτά, καπνό (σε μη ειδικευμένα καταστήματα) αυξήθηκε επίσης κατά 5,6%. Το λιανικό εμπόριο τροφίμων, ποτών, καπνού (σε ειδικευμένα καταστήματα) στο δεκάμηνο αυξήθηκε ο όγκος κατά 3,8%, ενώ στα εδώδιμα προϊόντα αυξήθηκε κατά 5,4%. Οι ηλεκτρικές οικιακές συσκευές, έπιπλα, φωτιστικά, οικοδομικά υλικά, κ.ά. στο δεκάμηνο του 2020 αυξήθηκε ο δείκτης όγκου κύκλου εργασιών κατά 2,2%. Σε αυτό ενδεχομένως να συνέβαλε η λειτουργία των online πλατφορμών που ανέπτυξαν στις ιστοσελίδες τους οι εταιρείες με λευκές συσκευές και προϊόντων τεχνολογίας. Μέχρι και στο «λοκντάουν» υπήρχε η δυνατότητα να λειτουργούν και να παραδίδουν προϊόντα στο σπίτι. Παρόμοια αύξηση στους παραπάνω τομείς υπήρχε και στο δείκτη αξίας του κύκλου εργασιών. Σύμφωνα με τη Στατιστική, το λιανικό εμπόριο (σε μη ειδικευμένα καταστήματα) αυξήθηκε κατά 5,3%, ενώ στα τρόφιμα, ποτά, καπνό (σε μη ειδικευμένα καταστήματα) αυξήθηκε κατά 6%. Το λιανικό εμπόριο τροφίμων, ποτών, καπνού (σε ειδικευμένα καταστήματα) στο δεκάμηνο αυξήθηκε η αξία κατά 5,4%, ενώ στα εδώδιμα προϊόντα αυξήθηκε κατά 5,9%. Οι ηλεκτρικές οικιακές συσκευές, έπιπλα, φωτιστικά, οικοδομικά υλικά, κ.ά. στο δεκάμηνο του 2020 αυξήθηκε ο δείκτης αξίας κύκλου εργασιών κατά 0,2%.

Το κεφάλαιο τράπεζες

Με βάση τις προβλέψεις του βασικού σεναρίου της Κεντρικής Τράπεζας, το ΑΕΠ αναμένεται να φθάσει στο επίπεδο που προϋπήρχε της πανδημίας το τρίτο τρίμηνο του 2022. Οι τράπεζες όμως μπορούν να χαρακτηριστούν επίσης ως «κερδισμένες» σε σχέση με άλλους επιχειρηματικούς τομείς. Έγιναν εποπτικές χαλαρώσεις, απελευθερώθηκαν κεφάλαια για χρήση τους όπου χρειάζονταν, σταμάτησαν οι δόσεις των νοικοκυριών και επιχειρήσεων για 9 μήνες και δόθηκαν κίνητρα για δανεισμό με εγγυήσεις κρατικές σε προνομιακά επιτόκια. Ακόμα και τα δάνεια που θα «γυρνούσαν» ως μη εξυπηρετούμενα δάνεια δίχως μία πανδημική κρίση εντός του 2020 δεν έχουν «γυρίσει». Καλύφθηκαν κάτω από το «μανδύα» του covid-19 όλα τα δάνεια και άρα δεν παρουσιάστηκαν καν τα κανονικά για την εποχή ΜΕΔ. Την ίδια στιγμή παρατηρήθηκε αύξηση και στα καθαρά δάνεια (νέος δανεισμός και κεφαλαιοποίηση τόνων μείον αποπληρωμές), παρά τη μείωση στο νέο δανεισμό, κυρίως λόγω της αναστολής αποπληρωμών δανείων ως έκτακτο μέτρο στήριξης των συνεπών δανειοληπτών. Σημειώνεται ότι, από τον Ιούνιο του 2020, σημειώθηκε μικρή ανάκαμψη στο νέο δανεισμό, υποβοηθούμενη από τα σχέδια επιδότησης επιτοκίων νέων στεγαστικών και νέων επιχειρηματικών δανείων της κυβέρνησης, παραμένοντας ωστόσο σε χαμηλότερα από τα περσινά επίπεδα. Η ΚΤΚ αναφέρει στο οικονομικό της δελτίο πως, «σε επίπεδο μέτρου της ΕΚΤ, το έκτακτο μέτρο του Pandemic Emergency Purchase Programme (PEPP) συνέβαλε αποφασιστικά στη μείωση του κόστους και των κυπριακών ομολόγων, υποβοηθώντας σημαντικά το κράτος στην άντληση από τις διεθνείς αγορές σημαντικών κεφαλαίων για χρηματοδότηση των δημοσιονομικών αναγκών. Γενικότερα, η χαλαρή και υποστηρικτική προς την πραγματική οικονομία νομισματική πολιτική της ΕΚΤ συμβάλλει στη διατήρηση ευνοϊκών χρηματοοικονομικών συνθηκών και χαμηλών επιτοκίων για προώθηση του βιώσιμου δανεισμού που θα συνεισφέρει στην επανεκκίνηση της οικονομίας. Σε τοπικό επίπεδο, η αναστολή δόσεων πρόσφερε σημαντική αναστροφή σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά».

Cyta Fiber για τις επιχειρήσεις με ταχύτητες μέχρι και 1 Gbps!

Αξιοποιήστε την τεχνολογία του μέλλοντος στην επιχείρησή σας και επιλέξτε ανάμεσα από πέντε πακέτα Internet Business για να απολαμβάνετε:

- εξαιρετικά γρήγορες ταχύτητες σε απίστευτες τιμές,
- άμεση, γρήγορη και ασφαλή μεταφορά μεγάλου όγκου δεδομένων,
- αξιόπιστη και απρόσκοπτη σύνδεση,
- τεχνική υποστήριξη 24/7.

Μάθετε το όφελος που μπορείτε να απολαμβάνετε μέχρι να έρθει στη δική σας επιχείρηση:

<https://www.cyta.com.cy/cyta-fiber-business>

Στον αναπνευστήρα οι ΜΕΘ λόγω πανδημίας

Το σύστημα υγείας πιέζεται περισσότερο από ποτέ το τελευταίο διάστημα, με το βάρος να πέφτει στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας

Του ΓΙΑΝΝΟΥ ΛΥΤΡΑ

Σε ασκήσεις επί χάρτου προβαίνουν το Υπουργείο Υγείας, μαζί με την ομάδα των ιατρών λοιμωξιολόγων, αλλά και τη διευθύνση του Οργανισμού Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας, για να αποτρέψουν την κατάρρευση των δημοσίων νοσηλευτηρίων, τα οποία δοκιμάζονται περισσότερο από κάθε άλλη φορά.

Οι κινήσεις μέχρι πρότινος ήταν πολύ προσεκτικές, με στόχο να παρέμεινε ανεπηρέαστη η παροχή υπηρεσιών φροντίδας υγείας και για άλλα περιστατικά, ωστόσο, αυτή την στιγμή, εκμεταλλεύονται και κάποιες καταστάσεις, οι ιδιότητες της Υγείας έχουν αρχίσει να αναδιαμορφώνουν το πλάνο. Το αρμόδιο υπουργείο έχει αποστείλει εδώ και μερικές μέρες σύσταση για το πώς θα γίνεται στο εξής η διαχείριση των ψυχρών περιστατικών, ώστε οι Μονάδες Εντατικής Θεραπείας, οι οποίες δέχονται την μεγαλύτερη πίεση, να παραμείνουν ικανές να δεχθούν περισσότερους ασθενείς με COVID-19. Στην μάχη της διαχείρισης της πανδημίας, έχει τεθεί και ο ιδιωτικός τομέας, με την επίταξη ιατρών αλλά και με την χρήση των υποδομών. Ωστόσο, στον ΟΚΥπΥ επικρατεί δυσάρεστη αναφορικά με την τάση ιδιωτών ιατρών οι οποίοι αρνούνται να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους.

Αναπτύσσουν το πλάνο

Η συνεχής αύξηση του αριθμού των ασθενών με COVID-19 που βρίσκονται σε κρίσιμη κατάσταση και η χρήση ολοένα και περισσότερων κλινών ΜΕΘ, ήταν το θέμα που απασχόλησε την Δευτέρα τον Υπουργό Υγείας και συζητήθηκε στην σύσκεψη που είχε με τους ιατρούς και μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπικής Επιτροπής. Όπως προκύπτει, από πληροφορίες που συνέλεξε η «Κ», το πλάνο για την αύξηση των κλινών για νοσηλεία ασθενών COVID-19 θα συνεχιστεί να αναπτύσσεται, ώστε να μην βρεθούν ασθενείς και επαγγελματίες υγείας σε δύσκολη θέση. Το πρώτο βήμα έγινε τις προηγούμενες μέρες στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, όπου έκλεισε το Χειρουργικό Β' και μετατράπη σε θάλαμο για ασθενείς με COVID-19, εξ αφορμής και του εντοπισμού μεγάλου αριθμού περιστατικών του νέου κορωνοϊού ανάμεσα στο προσωπικό. Σύμφωνα με τον ΟΚΥπΥ, το σχέδιο αφορούσε στην ανάπτυξη περίπου 20 κοινών κλινών στο εν λόγω τμήμα.

Η επισήμανση του υπουργού Υγείας, Κωνσταντίνου Ιωάννου, την Δευτέρα πως «γίνεται αντιληπτό ότι η ανάπτυξη νέων κλινών ειδικά για νοσηλεία περιστατικών COVID-19 περιορίζει τις δυνατότητες των δημόσιων νοσηλευτηρίων να περιβάλλουν επαρκώς ασθενείς που παρουσιάζουν άλλα σοβαρά προβλήματα υγείας», σκοπό είχε να ευαισθητοποιήσει περισσότερο τους

Στη νέα ΜΕΘ της Λευκωσίας υπάρχει η δυνατότητα ανάπτυξης μέχρι 28 κλινών, ωστόσο κάτι τέτοιο θα προκαλέσει συμφόρηση, γι' αυτό θα αποτελέσει την έσχατη λύση, στην περίπτωση που κριθεί απολύτως αναγκαία.

πολίτες οι οποίοι θα πληγούν από την εξέλιξη αυτή. Στο πλάνο του ΟΚΥπΥ είναι η συρρίκνωση, ακόμα και το κλείσιμο, θαλάμων και η μετατροπή τους σε θαλάμους COVID-19, με την απόσπαση ιατρικού και παραϊατρικού προσωπικού.

Σταματούν τα «ψυχρά»

Αναπόφευκτα, η προσοχή όλων θα στραφεί στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, όπου υπάρχουν οι περισσότερες υποδομές και το προσωπικό, ενώ εκεί καταλήγουν και πολλά άλλα περιστατικά, όπως οι πολυτραυματίες, τα βαριά νευροχειρουργικά περιστατικά, όγκοι, αιμορραγίες και άλλα. Ωστόσο, αν ένα περιστατικό καρκίνου που πρέπει να χειρουργηθεί, κριθεί ότι μπορεί να πάρει παράταση, αυτό θα γίνει, μέσα στο χρονικό πλαίσιο ασφαλείας, επισημαίνοντας αρμόδιες πηγές στην «Κ». Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο θα διασφαλιστεί η λειτουργία συγκεκριμένων τμημάτων του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας.

Όσον αφορά στις ΜΕΘ, έγκυρες πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι έχει

Κατά το εορταστικό τριήμερο των Χριστουγέννων, μεταφέρθηκαν 6 ασθενείς με άλλες παθήσεις από την κύρια ΜΕΘ της Λευκωσίας σε Μονάδες Ιδιωτικών Νοσηλευτηρίων και του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, για την απελευθέρωση κλινών.

σταλεί μια σύσταση από το Υπουργείο Υγείας στα δημόσια νοσηλευτήρια για να σταματήσουν την διενέργεια «ψυχρών» χειρουργιών, μετά τα οποία οι ασθενείς θα χρειάζονται νοσηλεία σε Μονάδα Εντατικής Θεραπείας.

Με αυτό τον τρόπο ευελπιστούν ότι θα παραμείνουν για λίγο χρονικό διά-

στημα ακόμα διαθέσιμες κλίνες στις Μονάδες, για ασθενείς με COVID-19.

Μεταφέρθηκαν ασθενείς

Ο σχεδιασμός του Υπουργείου Υγείας για την διαχείριση της πανδημίας, πλέον, περιλαμβάνει και τα ιδιωτικά νοσηλευτήρια. Ήδη, όπως πληροφορείται η «Κ», κατά το εορταστικό τριήμερο των Χριστουγέννων, πραγματοποιήθηκε η μεταφορά 5 ασθενών με άλλες παθήσεις από την ΜΕΘ του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας στις Εντατικές Ιδιωτικών κλινικών. Ακόμα ένας ασθενής μεταφέρθηκε στην ΜΕΘ του Γενικού Νοσοκομείου Λεμεσού. Με αυτό τον τρόπο απελευθερώθηκαν συνολικά 6 κλίνες ΜΕΘ στην Λευκωσία για να διατεθούν για την νοσηλεία ασθενών με COVID-19. Επίσης, η εν λόγω πρακτική βάζει και την κύρια ΜΕΘ της Λευκωσίας στην θέση για να φιλοξενήσει ασθενείς με τον νέο κορωνοϊό, ενώ αρχικά οι σχεδιασμοί αφορούσαν μόνο την νέα ΜΕΘ.

Γερμίζει η νέα ΜΕΘ

Μέχρι το απόγευμα της Δευτέρας 28

Δεκεμβρίου, η νέα ΜΕΘ του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας φιλοξενούσε 23 ασθενείς με COVID-19, από τις 24 κλίνες που είναι διαθέσιμες. Αξίζει να σημειωθεί ότι στην εν λόγω Μονάδα υπάρχει η δυνατότητα ανάπτυξης μέχρι 28 κλινών, ωστόσο κάτι τέτοιο θα προκαλέσει συμφόρηση, γι' αυτό θα αποτελέσει την έσχατη λύση, στην περίπτωση που κριθεί απολύτως αναγκαία. Προς το παρόν, λύση θα δώσει η απελευθέρωση κλινών στην κύρια ΜΕΘ, στην οποία γίνεται συνεχώς αυτή η προσπάθεια.

Σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, ανά πάσα στιγμή μπορούν να χρησιμοποιηθούν κλίνες από τις Μονάδες Εγκαυμάτων και Καρδιολογική, ενώ στον σχεδιασμό περιλαμβάνεται και η χρήση της τραπεζαρίας του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, όπου μπορούν να αναπτυχθούν άλλες 14 μέχρι 18 κλίνες. Για την ώρα, οι 14 κλίνες είναι έτοιμες και εξοπλισμένες με τους αναπνευστήρες τους, αλλά απομένει η μεταφορά του προσωπικού η οποία θα γίνει αν και εφόσον κριθεί απαραίτητο. Στο Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού μπο-

ρούν να διατεθούν μόλις 6-10 κλίνες ΜΕΘ, αλλά για να χρησιμοποιηθούν πρέπει να φτάσουμε στο σημείο της υπερχειλίσης στην Λευκωσία, όπου φαίνεται ότι αυτή τη στιγμή δεν τίθεται τέτοιο ζήτημα. Συνολικά, στον πέμπτο όροφο του Γενικού Νοσοκομείου Λεμεσού μπορούν να νοσηλευθούν 70 ασθενείς με COVID-19. Όσον αφορά στα Γενικά Νοσοκομεία Λάρνακας και Πάφου, αυτά μένουν εκτός του πιο πάνω σχεδιασμού προς το παρόν, αλλά θα συμπεριληφθούν αν αρχίσουν οι δυνατότητες στην Λευκωσία να περιορίζονται. Συγκεκριμένα, μπορούν να λειτουργήσουν ιπτεργίες για ασθενείς COVID-19 με περίπου 30 κλίνες στο καθένα.

Προσωπικό και επιτάξεις

Για να υλοποιηθεί το πλάνο που άρχισε να εφαρμόζεται στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, αλλά και για τυχόν μελλοντικές ανάγκες, είναι απαραίτητη η πρόσμιξη νοσηλευτικού προσωπικού, εκπαιδευμένου σε συστήματα ΜΕΘ, με προσωπικό άλλων θαλάμων. Όσον αφορά στους γιατρούς, οι Εντατικοί στην Κύπρο ανέρχονται περίπου στους 33, επενδύονται πολλά στις υπηρεσίες των Αναισθησιολόγων, οι οποίοι μπορούν να διασωληνώσουν και να αποσωληνώσουν ασθενείς. Ανάλογες υπηρεσίες σε περιβάλλον ΜΕΘ μπορούν να προσφέρουν οι Πνευμονολόγοι, οι Καρδιολόγοι και οι Παθολόγοι.

Οι αυξημένες ανάγκες που προκύπτουν εξαιτίας της πανδημίας, οδηγεί το Υπουργείο Υγείας στην επίταξη ιδιωτών ιατρών, ωστόσο όπως μας έχει αναφερθεί, η μέθοδος αυτή δεν λειτουργήσει όσο θα έπρεπε. Όσοι δέχθηκαν να εργαστούν στην πρώτη γραμμή κατά της πανδημίας, έδωσαν πολύ μεγάλες βοήθειες, αλλά η μεγαλύτερη μερίδα των ιδιωτών ιατρών αρνήθηκε, επικαλούμενοι τον φόβο τους απέναντι στον νέο κορωνοϊό. Από τον ΟΚΥπΥ τονίζεται ότι το ζητούμενο από τους ιδιώτες ιατρούς είναι να βγάζουν μερικές εφημερίες κάθε μήνα, ώστε να δίνουν ανάσες στο υπόλοιπο προσωπικό που εργάζεται από την αρχή σε πολύ πιεστικούς ρυθμούς.

Στις κατηγορίες του ΟΚΥπΥ η Πνευμονολογική Εταιρεία Κύπρου απάντησε την Τρίτη με ανακοίνωση, λέγοντας ότι οι μέγιστοι ιδιώτες πνευμονολόγοι ανά το παγκύπριο είναι στο σύνολο τους 22, με τους 17 από αυτούς έχουν συμβάσει σε εθελοντική βάση και εκ περιτροπής στη διαχείριση της πανδημίας με κάλυψη αναγκών ως εξής:

- 3 στο νοσοκομείο Αμμοχώστου
- 5 στο νοσοκομείο Λεμεσού
- 3 στο νοσοκομείο Λάρνακας
- 6 στο νοσοκομείο Λευκωσίας

Παράλληλα, αναφέρεται ότι οι υπόλοιποι είναι προγραμματισμένο, σε συνεννόηση με τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας, να συνδράμουν τις επόμενες μέρες.

Μέτρα ασπιρίνες κατά της πανδημίας με 900 κρούσματα

«Κλείνουν» τις οικίες σε συναθροίσεις με εξαίρεση της Πρωτοχρονιάς και τις περιπτώσεις βοήθειας σε τρίτα άτομα

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Όπως και στην τελευταία επιδημιολογική αξιολόγηση, πριν τις γιορτές έτσι και τώρα η κυβέρνηση απέφυγε να πάρει πιο δραστηρικά μέτρα, περιορισμού εξαίτησης της πανδημίας παρά τα ανισχυτικά μηνύματα των καθημερινών επιδημιολογικών επιδόσεων. Όπως φαίνεται και από τα συμπληρωματικά μέτρα που ανακοινώθηκαν επεξεργασμένα το μεσημέρι της Τρίτης, η κυβέρνηση περιορίστηκε να σφίξει τα λουριά μόνο στο ένα σκέλος της βασικής αιτίας αύξησης των κρουσμάτων που εκτιμάται πως είναι οι συναθροίσεις σε οικίες, τη στιγμή μάλιστα που ο επιβεβαι-

Παρά το έντονο κλίμα ανησυχίας που προκάλεσε η επιδημιολογική αξιολόγηση πρώτα της Δευτέρας και μετά της Τρίτης, αλλά και η εικόνα στις Μονάδες Εντατικής Θεραπείας, τα μέτρα περιορίστηκαν μόνο στις οικίες με εξαίρεση το ρεβεγιόν της Πρωτοχρονιάς.

ωμένος αριθμός κρουσμάτων έφθανε τα 900. Κίνηση που σαφώς αποκάλυπτε την αναποφασιστικότητα της κυβέρνησης να λάβει δραστηρικά μέτρα βάζοντας στην άκρη άλλες παραμέτρους που δεν σχετίζονται με την αποτελεσματική αναχαίτηση της πανδημίας.

Παρά την έντονη φημολογία που υπήρχε μετά την ανακοίνωση της ημερήσιας επιδημιολογικής εικόνας το βράδυ της Δευτέρας, ότι επικείται επαναφορά των γραπτών μηνυμάτων (SMS) ως ένα δρα-

Μέχρι και τις 10 Ιανουαρίου 2021, ημερομηνία της επόμενης επιδημιολογικής αξιολόγησης, απαγορεύεται η παρουσία προσώπων σε οικίες πέραν όσων διαμένουν μόνιμα σε αυτές. Από το μέτρο εξαιρείται το βράδυ Πρωτοχρονιάς αλλά και η βοήθεια σε ανήλικους και πρόσωπα τρίτης ηλικίας.

στικό μέτρο αναχαίτησης της διασποράς του ιού, η κυβέρνηση τελικά αποφάσισε να κινηθεί πιο διστακτικά, με το εορταστικό κλίμα να υπερισχύει όπως φαίνεται των έντονων φωνών, ακόμα και από το εσωτερικό της, για δραστηρικά μέτρα. Φωνές που δεν έχουν να κάνουν τόσο με τις τελευταίες επιδημιολογικές επιδόσεις (900 κρούσματα) όσο με τις αφόρητες πιέσεις που δέχεται το σύστημα υγείας στις Μονάδες Εντατικής Θεραπείας. Μια εικόνα που περιγράφεται τραγικά και προκαλεί

συνειρμούς που βίωσαν άλλες χώρες κατά το πρώτο κύμα πανδημίας (Ιταλία).

Τα λάτ μέτρα

Όπως φαίνεται από τα συμπληρωματικά μέτρα, το πρόβλημα με τη συνεχιζόμενη διόγκωση του αριθμού επιβεβαιωμένων κρουσμάτων εντοπίζεται σε ένα κομμάτι των συναθροίσεων που έχει να κάνει με την κοινωνικότητα του πληθυσμού, ιδιαίτερα την παρούσα περίοδο. Λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα των τελευταίων ημε-

ρών, στο κυβερνητικό και επιδημιολογικό πεδίο η παραμονή και ανήμερα της Πρωτοχρονιάς φαντάζει ως επιδημιολογική βόμβα που θα διογκώσει την άσχημη επιδημιολογική εικόνα με ό,τι αυτό συνεπάγεται για το σύστημα υγείας. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», αξιωματικού στο χώρο της υγείας προειδοποιούσαν πως εάν δεν ληφθούν δραστηρικά και αποφασιστικά μέτρα, η Κύπρος κινδυνεύει να βιώσει εικόνες, παρόμοιες με αυτές σε ιταλικά νοσοκομεία, την περασμένη άνοιξη.

Ωστόσο, οι ανησυχίες αυτές δεν εισακούστηκαν με αποτέλεσμα να υποθετηθεί μια πιο προέγγιση η οποία θέλει τον αυξημένο αριθμό κρουσμάτων να είναι απότοκο πρακτικών ζητημάτων διενέργειας των τεστ την περίοδο των Χριστουγέννων. Στη λογική αυτή τα συμπληρωματικά μέτρα που προκρίθηκαν είναι.

Απαγορεύεται με ισχύ από την Δευτέρα, 29 Δεκεμβρίου 2020, στις 6 το απόγευμα, μέχρι τις 10 Ιανουαρίου 2021, η παρουσία σε οικίες ατόμων πέραν των μόνιμα σε αυτή διαμενόντων.

Απαγορεύονται οι συναθροίσεις πέραν των δύο ατόμων, εξαιρουμένων των ανήλικων τέκνων που συνοδεύουν τους γονείς τους, σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους συνάθροισης, όπως πάρκα, πλατείες, φράγματα, εκδρομικούς χώρους, παραλίες, πεζόδρομους και μαρίνες, κτλ.

Απαγορεύονται οι μαζικές και άλλες εκδηλώσεις, συγκεντρώσεις, διαδηλώσεις, παρελάσεις, συναυλίες, πανηγύρια, περιλαμβανόμενων φεστιβάλ, χριστουγεννιάτικων παζαριών καθώς και παρεμφερών εκδηλώσεων σε δημόσιους ή ιδιωτικούς χώρους.

Το ρεβεγιόν

Η λογική λήψης των συμπληρωματικών μέτρων αποκαλύπτεται στις εξαιρέσεις που τα συνοδεύουν και τις ειδικές ρυθμίσεις για το ρεβεγιόν της Πρωτοχρονιάς. Σε μια φραστική κίνηση να αποφευχθούν αντιδράσεις, «μόνο για την 31η Δεκεμβρίου 2020, επιτρέπεται η παρουσία πέραν των μόνιμα διαμενόντων σε οικία νοούμενου ότι προέρχονται μόνο από δύο οικογένειες και νοούμενου ότι ο συνολικός αριθμός των ατόμων στην οικία δεν υπερβαίνει τα 10 πρόσωπα, περιλαμβανομένων και των ανήλικων». Εξαιρέσεις για τις συναθροίσεις σε οικίες προνοούνται και για κάποιες περιπτώσεις όπου δημιουργούνται πρακτικά προβλήματα, με ανήλικα πρόσωπα ή όσους χρειάζονται βοήθεια. Συγκεκριμένα.

Για σκοπούς φύλαξης ανήλικων και ατόμων με αναπηρία για τη χρονική περίοδο/διάρκεια όπου η φυσική παρουσία των γονέων είναι απαραίτητη στον χώρο εργασίας τους.

Για σκοπούς υποβοήθησης προσώπων που αδυνατούν να αυτο-εξυπηρετηθούν (χορήγηση φαρμακευτικής αγωγής, φροντίδα ατόμων, προμήθεια τροφίμων, κ.ο.κ.). Νοείται ότι τα πρόσωπα αυτά θα πρέπει να λαμβάνουν όλα τα μέτρα ατομικής προστασίας και να παραμένουν μόνο για εύλογο χρονικό διάστημα που απαιτείται για τη φροντίδα του ατόμου, ώστε να μην το εκθέτουν σε κίνδυνο.

Εφαρμογή

Τα συμπληρωματικά μέτρα που ανακοινώθηκαν συνοδεύονται και από κάποιες συστάσεις προς πολίτες και Αστυνομία για την πιστή τήρησή τους. Με την Αστυνομία να έχει την εποπτεία της τήρησης των Διαταγμάτων, το Υπουργείο Υγείας καλεί τους πολίτες να καταγγέλλουν περιστατικά παραβίασης των διαταγμάτων επώνυμα ή ανώνυμα.

Εκτός από τις συναθροίσεις σε οικίες τα συμπληρωματικά μέτρα εστίασαν και στο κομμάτι εργασίας. Από την Τετάρτη 30 Δεκεμβρίου 2020, και μέχρι τις 10 Ιανουαρίου 2021, ο κρατικός και ευρύτερος κρατικός τομέας θα εργάζεται με το απαραίτητο προσωπικό ασφαλείας στα γραφεία για διαχείριση επεγόντων θεμάτων και εξυπηρέτηση πολιτών για κάλυψη έκτακτων αναγκών. Το προσωπικό που θα αποδεσμευτεί θα παραμείνει στην οικία του προκειμένου να εργάζεται με τη μέθοδο της τηλεργασίας. Στο πλαίσιο καθορισμού του προσωπικού ασφαλείας, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η ανάγκη για περιορισμό υπαλλήλων που ανήκουν στις ομάδες υψηλού κινδύνου. Παράλληλα γίνεται σύσταση και προς τον ιδιωτικό τομέα, όπως εκεί και όπου είναι εφικτό, να δοθούν διευκολύνσεις στο προσωπικό για κατ' οίκον τηλεργασία.

Ο Covid μείωσε ελάχιστα τις τιμές των ακινήτων

Πτώση 15% στα ενοίκια των καταστημάτων και 20% σε δρόμους που δεν είναι «πρώτης προβολής»

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Η πανδημία, εκτός από τους κανονικούς ρυθμούς στην καθημερινότητά μας, έφερε τα πάνω κάτω και στην κτηματαγορά. Εκεί που θεωρούσαν πολλοί ειδικοί του κλάδου πως δεν διαφαινόταν μειώσεις (πριν την πανδημία) για τα επόμενα χρόνια στα ακίνητα, η πανδημική κρίση όχι μόνο ανέκοψε την αυξητική τάση των τιμών των κατοικιών, αλλά σε μερικές επαρχίες παρατηρήθηκαν και μειώσεις.

Την ίδια ώρα, αν και οι μειώσεις δεν είναι μεγάλες στις τιμές των κατοικιών είτε αυτές που ήδη παρατηρήθηκαν, είτε αυτές που πρόκειται να γίνουν στο άμεσο μέλλον, πैसेς θα δεχθούν οι επαγγελματίες χώροι γραφείων. Γίνεται αντιληπτό πως θα υπάρξουν κάποιες διαφοροποιήσεις στις τιμές των ακινήτων στο αμέσως επόμενο διάστημα και η διακύμανσή τους θα εξαρτηθεί από την οικονομική κατάσταση των ιδιοκτητών, αλλά και την οικονομική κατάσταση των πολιτών που επηρεάστηκαν περισσότερο από την πανδημία.

Η στήριξη του κράτους που έχει δοθεί, αλλά και η διάρκεια των απαγορεύσεων από εδώ και πέρα μέχρι να επανέλθουμε στην κανονικότητα, θα λειτουργήσουν καταλυτικά στις όποιες αποφάσεις για τα ακίνητα. Οι προβλέψεις πάντως θέ-

Οι προβλέψεις πάντως θέλουν το κυπριακό ΑΕΠ να φθάνει στο επίπεδο που προϋπήρχε της πανδημίας το τρίτο τρίμηνο του 2022.

λουν το κυπριακό ΑΕΠ να φθάνει στο επίπεδο που προϋπήρχε της πανδημίας το τρίτο τρίμηνο του 2022. Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, στο οικονομικό της δελτίο, αναφέρει ότι στους πρώτους δέκα μήνες του 2020 ο τομέας των ακινήτων συνέχισε να παρουσιάζει επιβράδυνση στην ανοδική πορεία που κατέγραψε τα προηγούμενα χρόνια. Οι τιμές των οικιστικών ακινήτων μέχρι και το δεύτερο τρίμηνο του 2020, όπως αναφέρει, παρουσίασαν συγκρατημένες αυξήσεις. Εντούτοις, οι αυξήσεις στις τιμές κατοικιών επιβραδύνθηκαν το τρίτο τρίμηνο του 2020 με κάποιες επαρχίες να παρουσιάζουν μειώσεις μετά από αρκετό καιρό. Η ΚΤΚ σχολιάζει πως οι τιμές κατοικιών εν μέρει υποστηρίζονται και από τα μέτρα της κυβέρνησης για στήριξη της ανεργίας, για ενίσχυση της ζήτησης στεγαστικών δανείων και το μορατόριουμ αναβολής δόσεων δανείων, ενώ ενδεικτική είναι επίσης η αύξηση της ζήτησης για ακίνητα από ντόπιους, κάτι που επίσης στηρίζει τις τιμές των ακινήτων. Παρόλα αυτά, η ΚΤΚ υπογραμμίζει ότι το μέλλον του τομέα προβλέπεται αβέβαιο εν μέσω των αυξανόμενων πιέσεων που προέρχονται τόσο από την επίδραση της πανδημίας όσο και από άλλους παράγοντες όπως την διακοπή του Προγράμματος των Πολιτογραφώσεων και την προβλεπόμενη επιτάχυνση των εκποιήσεων.

Οι αγοραπωλησίες ακινήτων σε παγκύπρια βάση, σύμφωνα με τα στοιχεία του Κτηματολογίου, παρουσίασαν ετήσια μείωση 23,9% για την περίοδο Ιανουαρίου – Οκτωβρίου 2020. Η μείωση αυτή αντιστοιχεί σε ετήσιες μειώσεις 16,1% και 33,8% στις πωλήσεις σε ντόπιους και ξένους, αντίστοιχα, ενώ σε επίπεδο επαρχίας, η μόνη επαρχία που παρουσίασε ετήσια αύξηση κατά την εν λόγω περίοδο ήταν η Λευκωσία (3,1%), η οποία μάλιστα οφείλεται σε αύξηση στις αγορές από ντόπιους (8,9%), ενώ οι υπόλοιπες επαρχίες κατέγραψαν

μείωση στα πωλητήρια έγγραφα τόσο για ντόπιους όσο και για ξένους.

Βάσει του οικονομικού δελτίου της Κεντρικής, οι διαφοροποιήσεις στις αυξήσεις ανά τύπο κατοικιών (οικίες και διαμερίσματα) και ανά επαρχία που καταγράφηκαν σε προηγούμενα τρίμηνα συνεχίστηκαν εν μέρει και κατά τα πρώτα δύο τρίμηνα του 2020, με τις τιμές διαμερισμάτων στη Λεμεσό να καταγράφουν μεγαλύτερες ετήσιες αυξήσεις σε σχέση με τις υπόλοιπες επαρχίες. Αντίθετα, όπως αναφέρει, οι ετήσιες αυξήσεις στις τιμές διαμερισμάτων στην επαρχία Λάρνακας παρουσίασαν σημαντική επιβράδυνση σε σχέση με προηγούμενα τρίμηνα.

Κάτω 15% για καταστήματα

Σύμφωνα με έρευνα και εκτιμήσεις της εταιρείας «Δανός και Συνεργάτες», η επαγγελματική στέγη,

Οι αγοραπωλησίες ακινήτων σε παγκύπρια βάση, σύμφωνα με τα στοιχεία του Κτηματολογίου, παρουσίασαν ετήσια μείωση 23,9% για την περίοδο Ιανουαρίου - Οκτωβρίου 2020.

Apple Pay με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου

Ασφαλείς και γρήγορες πληρωμές.

Απολαύστε τα οφέλη όλων των καρτών της Τράπεζας Κύπρου εύκολα και γρήγορα, χρησιμοποιώντας iPhone, Apple Watch, iPad και Mac.* Το Apple Pay είναι απλό στη χρήση και συμβατό με τις συσκευές που χρησιμοποιείτε καθημερινά. Τα στοιχεία της κάρτας σας προστατεύονται, αφού δεν αποθηκεύονται στη συσκευή σας ούτε και κοινοποιούνται όταν πληρώνετε.

* Για τη λίστα με τις συμβατές συσκευές με Apple Pay δείτε: support.apple.com/km207105

Τράπεζα Κύπρου | Apple Pay

κυρίως τα καταστήματα λιανικής και εστίασης, είναι αυτά που συνεχίζει να δέχεται τις επιπτώσεις του COVID-19. Όπως αναφέρει σχετικό «ριπόρτ» της εταιρείας για τις τιμές, τα ενοίκια και τις αποδόσεις των καταστημάτων, «όπως εξελίσσεται η πανδημία θα υπάρξουν εστιατόρια, καφετέριες και καταστήματα του λιανικού εμπορίου που θα κλείσουν, αν δεν υπάρξει άμεσα ουσιαστική κρατική στήριξη».

Παρομοίως οι τουριστικές μονάδες και συναφή δραστηριότητες. Η μείωση ενοικίων των καταστημάτων, ακόμα και στα νέα συμβόλαια μετά την εξομάλυνση της κατάστασης, εκτιμάται ότι θα φτάσει περίπου το 15%, ενώ σε δρόμους που δεν είναι «πρώτης προβολής» η πτώση αναμένεται να φτάσει μέχρι και 20%. Από την άλλη, η αυξημένη ζήτηση για αποθηκευτικούς χώρους κοντά όμως στις αγορές λιανικής αναμένεται να διευρυνθεί και να διατηρήσει τις τιμές σε ικανοποιητικά επίπεδα και σταθερά στα προ πανδημικής κρίσης επίπεδα. Επίσης, μικρή ή καθόλου πτώση ενοικίων εκτιμάται ότι θα σημειώσουν τα ακίνητα, που μεταξύ των άλλων, θα διαθέτουν μικρότερη σχετική εκθεσιακού χώρου πωλήσεων αλλά και μεγαλύτερους χώρους αποθήκευσης σε ενιαία λειτουργικότητα».

Ανάλογο κλίμα μειώσεων εκτιμάται από την εταιρεία, ότι θα επικρατήσει και στους επαγγελματίες χώρους γραφείων. Όπως τονίζει, «η πανδημική κρίση αναμένεται να προκαλέσει αφενός απόλυτα θέσεων εργασίας και αφετέρου αλλαγές στον τρόπο εργασίας, με την εξ αποστάσεως εργασία να κερδίζει περισσότερο έδαφος. Βέβαια, θεωρείται ότι θα περάσει αρκετό χρονικό διάστημα, ώστε να καθοριστεί ποιοι και πόσοι εργαζόμενοι, αλλά και με ποια μορφή εργασιακής σχέσης θα συνεχίσουν να δουλεύουν».

Όσον αφορά τα μισθώματα στις αστικές κατοικίες και στα διαμερίσματα, η «Δανός» εκτιμά ότι «δεν θα υπάρξουν μεγάλες μειώσεις και θα μείνουν ανθεκτικά στη ζήτηση όπως στα προ πανδημικής κρίσης επίπεδα, εκτός κάποιων περιπτώσεων, όπου υπολογίζεται μείωση της τάξης του 15%. Αυτό που θα αλλάξει εκτιμάται ότι θα είναι η βραχυχρόνια μίσθωση (τύπου Airbnb), η οποία είχε ήδη αρχίσει να υποχωρεί λόγω Covid-19. Από την άλλη πλευρά, η «Δανός» τονίζει ότι ίσως παρατηρηθεί μικρή αύξηση στη ζήτηση κατοικιών, οι οποίες στο άμεσο μέλλον θα είναι «προσαρμοσμένες» στον Covid-19. Η πανδημία και γενικότερα το «lockdown» έδειξαν τη σημασία μιας κατοικίας για τα μέλη μιας οικογένειας, η οποία ενδείκνυται να εξασφαλίζει άνετους εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, ώστε κάθε μέλος της οικογένειας να έχει τη δυνατότητα να εκτελέσει απρόσκοπτα τις εργασίες και ενδιαφέροντά του.

ΑΠΟΨΗ / Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

2020. Τι χρονάρα και αυτή...

Ακόμα 48 ώρες μείνανε για να γυρίσει το ρολόι. Μια χρονιά που προσδίει σε αυτό το μέσο μέτρησης του χρόνου την μεγαλύτερη σημασία που έχει για ένα σχεδόν αιώνα.

Συγκρατημένα αισιόδοξοι πως δεν θα συμβεί κάτι χειρότερο από όσα ήδη είδαμε σε αυτές τις εναπομένοντες ώρες και με βεβαιότητα πως δεν θα υπάρξει κάτι καλύτερο, το 2020 καταγράφει σαν highlight του τη μουσική συνέντευξη της #annavissi και της #despinavandi επί της μουσικής σκηνής του #J2US! Πραγματικά, μια συγκινητική παρουσία 19 λεπτών που εμβολίασε μουσικά και μαζικά το ελληνικό στοιχείο της υπηλίου! Μετά από αυτή την επιτυχία, ίσως θα πρέπει να στελιώσουμε τον Νίκο Κοκλώνη στον ΟΗΕ να πετύχει και λίσπη του Κυπριακού. Τελικά υπάρχει ελπίδα.

Η χρονιά αυτή έχει καταγραφεί ως η καλύτερη χρονιά της αναγκαστικής στέρξης των ελευθεριών και δικαιωμάτων του ανθρώπου, του φόβου, του επισημοποιημένου αγώνα για κατασκευή εμβολίου κόντρα στον χρόνο, της συνομοσιολογίας και των ψευδών ειδήσεων, της καταπόνησης των δημοσίων οικονομικών, της πίεσης των συστημάτων υγείας, των

Φέτος, προσμένουμε τη νέα χρονιά με ανυπομονησία επειδή βλέπουμε μια ηλιαχτίδα φωτός που σπάζει το σκοτάδι, που μας επέβαλε η πανδημία. Και η ηλιαχτίδα φωτός είναι τα εμβόλια.

αλλοπρόσβαλων πολιτικών, του οικονομικού στραγγαλισμού των επιχειρήσεων και της διασάλευσης της ψυχικής υγείας του κόσμου.

Είναι η χρονιά που ανήγαγε το «θετικό» σε αρνητικό και το «αρνητικό» σε θετικό. Η χρονιά της λειψής εκπαίδευσης, των ανούσιων γιορτών και της απρόσωπης τηλεργασίας.

Η χρονιά που μας έδειξε πως όταν οι επιδημιολόγοι έχουν το γενικό πρόσταγμα γεννιέται ένα άλλο πολιτικοοικονομικό και κοινωνικό σύστημα: αυτό – ως μου επιτραπεί ο όρος – του «καπιταλιστικού

Θα εμβολιαστούμε επειδή θέλουμε πίσω τη ζωή μας. Θέλουμε πίσω ό,τι μας πήραν από τα χέρια μας δίνοντάς μας σε αντάλλαγμα ένα αντισηπτικό κι ένα σαπούνι.

χομμουνισμού». Και δεν μας αρέσει. Όλα αυτά βάζουν ένα υπέρμετρο βάρος στο 2021. Όλοι εναποθέτουμε τις ελπίδες

σε αυτό για να δούμε καλύτερες μέρες, κανονικές μέρες - από αυτές που μας έκαναν να γκρινιάζουμε σαν αχάρη-

Είναι η χρονιά που ανήγαγε το «θετικό» σε αρνητικό και το «αρνητικό» σε θετικό. Η χρονιά της λειψής εκπαίδευσης, των ανούσιων γιορτών και της απρόσωπης τηλεργασίας.

στοι και – γιατί όχι – σαν πλίοι που δεν εκτιμούσαμε όσο θα έπρεπε.

Πέρσι τέτοιες ώρες προσμέναμε τη νέα χρονιά με ανυπομονησία επειδή δεν είχαμε ήχο και εικόνα του τι θα ακολουθούσε. Φέτος, προσμένουμε τη νέα χρονιά με ανυπομονησία επειδή βλέπουμε μια ηλιαχτίδα φωτός που σπάζει το σκοτάδι που μας επέβαλε η πανδημία. Και η ηλιαχτίδα φωτός είναι τα εμβόλια. Ανάμεσα μας υπάρχει η μερίδα των δύσπιστων και των αρνητών που δεν θέλει να εμβολιαστεί. Είναι και οι free-riders που λένε «άσε να το κάνουν οι άλλοι πρώτα και μετά βλέπουμε»... Καλά τους τύχη.

Συνεχίστε να θεωρείτε όλο αυτό ότι είναι σπλημένο.

Η πλειοψηφία, μαζί και εγώ, ανυπομονούμε να εμβολιαστούμε γιατί εμπιστευόμαστε την ιατρική επιστήμη. Μια επιστήμη η οποία ευθύνεται για το γεγονός ότι αυξήθηκε το προσδόκιμο ζωής από τα 30 χρόνια όταν η ιατρική ήταν ακόμη στα σπάργανα της, στα 85 χρόνια σήμερα. Μια επιστήμη που εξάλειψε ή εξασθένησε με εμβολιασμούς χιλιάδες άλλους ιούς και εκατοντάδες ασθένειες. Μια επιστήμη που σήμερα νικά δύο στις τρεις περιπτώσεις καρκίνων.

Θα εμβολιαστούμε επειδή θέλουμε πίσω τη ζωή μας. Θέλουμε πίσω ό,τι μας πήραν από τα χέρια μας δίνοντάς μας σε αντάλλαγμα ένα αντισηπτικό κι ένα σαπούνι.

Στη ζυγαριά της σύγκρισης δε νομίζω να χωράει καν σύζηση για το τι πρέπει να κάνω. Εμπιστεύομαι την κρίση σας πως το ίδιο θα κάνετε και εσείς. Ας χάσουμε τα εφόδια στο 2021 να μας χάρισει το καλύτερο δώρο: τη ζωή μας πίσω.

Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS είναι CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors

Χωρίς ονόματα στη δημοσιότητα το πόρισμα της Επιτροπής Καλογήρου

Οι 42 περιπτώσεις πολιτογραφίσεων που ερευνήθηκαν, οι προβληματικές και οι εισιγήσεις για το επενδυτικό πρόγραμμα

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Με δώδεκα φακέλους και 42 περιπτώσεις πολιτογραφίσεων, καταπίνεται το πόρισμα της Επιτροπής Καλογήρου το οποίο η κυβέρνηση έδωσε στην δημοσιότητα. Το πόρισμα Καλογήρου για συγκεκριμένο αριθμό πολιτογραφίσεων, το οποίο έχει αποκαλύψει η «Κ», δίνει μια εικόνα για τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν τα προηγούμενα χρόνια, τις παραλείψεις που εντοπίστηκαν, τις αδυναμίες, αλλά και συστάσεις που γίνονται για βελτίωσή του. Ωστόσο, από το πόρισμα που δημοσιοποιήθηκε, απουσιάζουν τα ονόματα των επενδυτών για τους οποίους έχουν εντοπιστεί ευ-

Το πόρισμα της Επιτροπής Καλογήρου στο κεφάλαιο συμπεράσματα προχωρά και σε τρεις εισιγήσεις προς το Υπουργικό Συμβούλιο με σκοπό την ενίσχυση του πλαισίου πολιτογραφίσεων και ελέγχου των ενδεδειγμένων επενδυτών.

ρήματα που δείχνουν παρατυπίες ή και γίνονται συστάσεις για αφαίρεση του διαβατηρίου. Κίνηση που σχετίζεται με ζητήματα προσωπικών δεδομένων ή και ενδεδειγμένης χρήσης των ευρημάτων ενώπιον δικαστηρίων. Όπως και να έχει το σκεπτικό μη δημοσιοποίησης των ονομάτων, η επιτροπή Καλογήρου από τις 42 περιπτώσεις που ερεύνησε, το σύνολο, με εξαίρεση 2 περιπτώσεις που αντιστοιχούν σε 7 πρόσωπα, πληρούσε τα κριτήρια πολιτογράφησης. Το πόρισμα Καλογήρου προχωρά και σε συστάσεις για αποστέρηση υπηκοότητας από συγκεκριμένους επενδυτές, εντοπίζοντας στοιχεία που δείχνουν πως εξασφάλισαν κυπριακό διαβατήριο με ψευδείς παραστάσεις ενώ κάποιος άλλος εμφανίζεται καταχτημένος για απάτες.

ΥΠΕΣ

Το πόρισμα Καλογήρου εντόπισε σο-

Στο πόρισμα υποδεικνύονται και περιπτώσεις πολιτογραφίσεων οι οποίες θα πρέπει να αποσταλούν στο Γενικό Εισαγγελέα για μελέτη ενδεδειγμένης διάπραξης ποινικών αδικημάτων.

βαρές αδυναμίες στο έργο του Υπουργείου Εσωτερικών, το οποίο, όπως αναφέρεται στο πόρισμα, «ουσιαστικά εκτελούσε χρέη διεκπεραιωτή, ήταν κάτι σαν γραφείο αρχειοθέτησης, χωρίς ουσιαστικές ικανότητες ελέγχου και αξιολόγησης των επενδυτών». Στο κομμάτι ελέγχων, το πόρισμα εντοπίζει κενά αναφέροντας πως το ΥΠΕΣ βασιζόταν αποκλειστικά σε τρίτους. Επίσης, εντός του ΥΠΕΣ διαπιστώθηκε πως «δεν υπάρχει εξειδικευμένο τμήμα που να ασχολείται με τον έλεγχο των αιτήσεων ή και ήταν συνεχώς υποστελεχωμένο χωρίς την κατάλληλη τεχνολογία ή και εκπαίδευση».

Αξία επενδύσεων

Στο πόρισμα της η επιτροπή Καλογήρου, προβαίνει σε αναλυτική παρουσίαση των διαδικασιών απόκτησης διαβατηρίου, βήμα προς βήμα. Στα πλείστα στάδια η έρευνα κατέδειξε ελλείψεις και

κενά. Αυτό που προκαλεί εντύπωση στο πόρισμα είναι τα ευρήματα για την αξία των επενδύσεων, με την επιτροπή να κάνει λόγο για υπερεκτιμήσεις ακινήτων. Σε μια περίπτωση, επενδυτής προχώρησε σε αγορά ακινήτων για 2,25 εκατ. ευρώ με εκτιμημένη αξία 935 χιλιάδες ευρώ. Σε άλλη περίπτωση, επενδυτής αγόρασε οικία 5,5 εκατ. ευρώ σε τεμάχιο με εκτιμημένη αξία 800 χιλιάδες ευρώ.

Οι παρόχοι

Το κεφάλαιο του πορίσματος που αφορά τους παρόχους υπηρεσιών σε επενδυτές για πολιτογράφηση είναι αρκετά πλούσιο, με αρκετές αναφορές που ενδεχομένως να οδηγήσουν κάποιες περιπτώσεις ενώπιον της δικαιοσύνης. Όπως αναφέρεται στο πόρισμα, καμία από τις περιπτώσεις που ερεύνησε η επιτροπή Καλογήρου, η αίτηση πολιτογράφησης δεν υποβλήθηκε προσωπικά

από τον ενδιαφερόμενο. Όπως τονίζεται, η συντριπτική πλειοψηφία των παρόχων υπηρεσιών ήταν εταιρείες παροχής διοικητικών υπηρεσιών ή «εξαιρούμενα πρόσωπα», δηλαδή δικηγόροι ή δικηγορικά γραφεία. Στο πόρισμα Καλογήρου περιέχονται τα ονόματα των παρόχων υπηρεσιών για 16 περιπτώσεις πολιτογραφίσεων, πλην όμως δεν δόθηκαν στη δημοσιότητα. Εδώ το πόρισμα Καλογήρου συστήνει τον έλεγχο των παρόχων υπηρεσιών από τις εποπτικές αρχές κατά πόσον διενήργησαν επαρκείς ελέγχους για να βεβαιωθούν ότι τα κεφάλαια των επενδυτών – πελατών τους, δεν προήλθαν από παράνομες δραστηριότητες.

Τραπεζικοί τομείς

Το πόρισμα Καλογήρου αναφέρεται εκτενώς στο ρόλο των τραπεζών στο επενδυτικό πρόγραμμα πολιτογραφί-

σεων με την διαπίστωση πως από τους φακέλους που εξετάστηκαν διαφάνηκε ότι οι έλεγχοι των τραπεζών δεν ήταν χωρίς προβλήματα και κενά. Μια περίπτωση που αναφέρεται στο πόρισμα τράβα την προσοχή του αναγνώστη. Ποσό επένδυσης πέραν των 3 εκατ. ευρώ καταβλήθηκε μέσω πιστωτικής κάρτας χωρίς να υπάρχουν πληροφορίες, όπως τονίζεται, για την εκδότρια τράπεζα της πιστωτικής κάρτας. Το σύνολο του ποσού καταβλήθηκε σε 25 συναλλαγές των 150 χιλιάδων ευρώ, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν σε χρονικό διάστημα 30 λεπτών. Όπως αφήνεται να νοηθεί, με τον τρόπο αυτό ο επενδυτής απέφυγε την μεταφορά χρημάτων αλλά και τον νενομισμένο έλεγχο δέουσας επιμέλειας.

Το Υπουργικό

Το πόρισμα αναφέρεται και στο ρόλο του Υπουργικού Συμβουλίου δίνοντας μια εικόνα του τρόπου με τον οποίο εξέταξε τις αιτήσεις πολιτογραφίσεων. Όπως αναφέρεται στο πόρισμα, τα μόνα κριτήρια που φαίνεται να λαμβάνονταν υπόψη αναφορικά με το χαρακτήρα των επενδυτών ήταν η υποβολή λευκού ποικίλου μπτρώου και η μη συμπεριληψη στον κατάλογο των προσώπων των οποίων διατάσσεται η δέσμευση της περιουσίας του, εντός της Ε.Ε. Όπως διαπίστωσε η Επιτροπή Καλογήρου εάν ένα άτομο προσκόμιζε λευκό ποινικό μπτρώο και δεν περιλαμβανόταν στις βάσεις δεδομένων της Αστυνομίας δεν φαίνεται να το απασχολούσε το Υπουργικό Συμβούλιο.

Οι συστάσεις

Το πόρισμα της Επιτροπής Καλογήρου προβαίνει και σε συστάσεις προς το Υπουργικό Συμβούλιο για πιστή εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου:

• Σύσταση Ανεξάρτητης Επιτροπής Αποστέρησης Υπηκοότητας ούτως ώστε να ξεκινήσει η διαδικασία αποστέρησης υπηκοότητας.

• Το Υπουργείο Εσωτερικών οφείλει να προβεί στη σύσταση και στελέχωση Μονάδας Ελέγχου Πολιτογραφίσεων.

• Η Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου οφείλει να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την επικαιροποίηση-διόρθωση του Μητρώου Παρόχων.

ΑΡΘΡΟ
Του ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥΛΑ

Ελληνικό Ψηφιακό κράτος

Ένα από τα καλά που μας έφερε η πανδημία και θα μείνει είναι το ψηφιακό κράτος. Πριν από την εποχή του COVID19 οι υπηρεσίες δέχονταν και έστελναν φαξ. Ναι, φαξ! Πλέον μπορούμε να πούμε ότι η Ελλάδα έχει προχωρήσει πολύ στο θέμα της μεταρρύθμισης στην ψηφιακή διακυβέρνηση. Κανένα σοβαρό κράτος δεν μπορεί να αφήνει το μέλλον χωρίς να έχει κάνει αυτού του είδους τη μεταρρύθμιση με σκοπό να βοηθήσει τον πολίτη και να κάνει πιο διαφανείς τις διαδικασίες συναλλαγών με το κράτος. Ένα καλό παράδειγμα που προσπαθούμε όλοι να αντιγράψουμε είναι αυτό της Εσθονίας που τα πάντα γίνονται με το πάτημα ενός κουμπιού. Αυτό δεν βοηθήσει απλά στην καλύτερη ποιότητα ζωής των Εσθονών, αλλά έφερε και επενδύσεις, άνοιξε νέες θέσεις εργασίας και μειώθηκε η διαφθορά. Ας δούμε όμως κάποια πράγματα που έγιναν στην Ελλάδα το τελευταίο διάστημα με γνώμονα την ψηφιακή παρουσία. Μπήκε σε εφαρμογή το govAPP του gov.gr και οι Έλληνες πολίτες πλέον έχουν πρόσβαση σε όλες τις ψηφιοποιημένες υπηρεσίες του Ελληνικού δημοσίου μέσω του κινητού τους ή του τάμπλετ. Η πρόσβαση λοιπόν αφορά όλα τα έγγραφα που έχουν εκδοθεί για λογαριασμό τους, όπως υπεύθυνες δηλώσεις, εξουσιοδοτήσεις, πιστοποιητικά και άλλα. Η πύλη gov.gr διαθέτει 822 υπηρεσίες που σύντομα θα αυξηθούν σε 1.000. Εκτός λοιπόν από τη διαχείριση και κοινοποίηση υφιστάμενων εγγράφων υπάρχει η δυνατότητα και για την έκδοσή τους. Ένα άλλο πρόνομο είναι ο έλεγχος γνησιότητας αυτών των εγγράφων μέσω ενός QR code ώστε να διασφαλίζεται η ακεραιότητα του συστήματος. Εκτός από τα παραπάνω, ανακατασκευάστηκε η πλατφόρμα data.gov.gr με σκοπό να αποτελέσει ένα πολύτιμο ερευνητικό εργαλείο και να βοηθήσει στην προσέλευση επενδύσεων με στόχο τη δημιουργία 1.000 νέων θέσεων εργασίας σε βάθος πενταετίας. Σε αυτή την πύλη βρίσκουμε ελεύθερα όλα τα δεδομένα του δημοσίου, από μετακινήσεις και βροχοπτώσεις μέχρι δημογραφικά στοιχεία αλλά και την εγκληματικότητα. Συνολικά, 38 σειράς δεδομένων έχουν προστεθεί σε 9 θεματικές και το δημόσιο θα τροφοδοτεί συνεχώς με στοιχεία. Πριν από δυο χρόνια δεν θα μπορούσαμε να διανοηθούμε αυτές τις κοσμολογικές αλλαγές που έγιναν σε σύντομο χρονικό διάστημα στην Ελλάδα. Μια Ελλάδα που ξαναβρίσκει το δρόμο του φωτός μετά από αρκετά χρόνια σκοταδισμού.

Ο κ. Γιάννης Γεωργίουλα είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Πανδημία και οικονομική κρίση πνίγουν τον Ερντογάν

Τα προβλήματα στην Τουρκία αναμένεται να συνεχισθούν και το 2021 – Οι παρενέργειες στα κατεχόμενα και οι αντιδράσεις των τ/κ

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Το 2020 ξεκίνησε σε Τουρκία και τουρκοκυπριακή κοινότητα με οικονομικούς κλυδωνισμούς και ολοκληρώνεται με την διαίωση του κλίματος οικονομικής αβεβαιότητας και αστάθειας εν μέσω εντατικοποίησης της πανδημίας του κορωνοϊού. Ο μεγάλος αναβρασμός στην οικονομία συνεχίζεται την στιγμή που αυξάνεται ο αριθμός των νέων κρουσμάτων και θανάτων σε ημερήσια βάση σε ολόκληρη την Τουρκία.

Όπως στις αρχές του έτους έτσι και

Αναλυτές προβλέπουν ότι το 2021 η Τουρκία θα οδηγηθεί σε ανάπτυξη επιπέδου 3-3,5%, δηλαδή κάτω από το επίπεδο δυναμικής ανάπτυξης του 5%.

κατά τα τελευταία εικοσιτετράωρα του 2020, αναλυτές και οικονομολόγοι προειδοποιούν ότι η Άγκυρα δεν έχει άλλη επιλογή παρά να εστιάσει στα πραγματικά, ουσιαστικά προβλήματα του τουρκοκυπριακού οικονομικού συστήματος και να αποφύγει τους πειραματισμούς και τις ανορθόδοξες συνταγές που επιστρατεύτηκαν την περίοδο του 2018-2020. Ο Πρόεδρος της Τουρκίας, Ταγίπ Ερντογάν, λίγο πριν από το τέλος του 2020 στέλνει καθοριστικά μηνύματα. Ξένοι και Τούρκοι οικονομολόγοι αναμένουν την υλοποίηση των νέων υποσχέσεων εκδημοκρατισμού και οικονομικών μεταρρυθμίσεων του Ερντογάν εντός του 2021.

Η συνέχιση της κρίσης στην Τουρκία επηρεάζει άμεσα και την τουρκοκυπριακή κοινότητα, η οποία εξαρτάται πολυδιάστατα από την Τουρκία. Μετά τον σχηματισμό της νέας «κυβέρνησης» μειοψηφίας, η Άγκυρα ξεκίνησε να προμηθεύει την τ/κ πλευρά εκ νέου με ζεστό χρήμα. Ωστόσο, η κορύφωση της πανδημίας και τα νέα πλήγματα στην τ/κ οικονομία δεν αφήνουν πολλά περιθώρια αισιοδοξίας για τους Τ/κ.

Στις αρχές του 2021, ο Ερντογάν και η κυβέρνησή του καλούνται να σε τρία σημαντικά εγχειρήματα: Αντιμετώπιση πανδημίας και οικονομικής κρίσης, αύξηση αποθεμάτων χρήματος της Τουρκίας και αντιμετώπιση συστημικών προβλημάτων της τουρκοκυπριακής οικονομίας

Οι πειραματισμοί του γαμπρού

Η πανδημία του Covid-19 βρήκε την Τουρκία σε μια περίοδο που επιχειρούσε να αφήσει πίσω της τις επιπτώσεις της μεγάλης οικονομικής κρίσης του 2018, στο επίκεντρο της οποίας βρισκόταν η αντιπαράθεση της Τουρκίας με τις ΗΠΑ με αφορμή την φυλάκιση ενός Αμερικανού πάστορα μετά το αποτυχημένο πραξικόπημα. Τα αμερικανικά αντίποινα για αυτήν την κίνηση της Άγκυρας έπληξαν πολυδιάστατα την τουρκοκυπριακή οικονομία.

Την διετία του 2018-2020, η τουρκοκυπριακή κυβέρνηση επιχειρούσε να αφήσει πίσω της την μεγάλη κρίση, υπό την καθοδήγηση του γαμπρού του Προέδρου, Μπεράτ Άλμπαϊράκ. Ο νεαρός πολιτικός επιστράτευσε ανορθόδοξες πολιτικές συνταγές, οι οποίες δεν έφεραν τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Η Τουρκία αναλύεται Γουλιέλμο Ατάμπαϊ, με πείρα σε ζητήματα της τουρκοκυπριακής οικονομίας, συνοψίζει την συγκεκριμένη περίοδο: «Βγαίνοντας από την εγκοπή νομοματική κρίση του 2018, η Τουρκία παρουσίασε αύξηση του ΑΕΠ κατά 4,5% για το πρώτο τέταρτο του 2020. Η νομοματική καλάρωση, που ξε-

κίνησε τον Ιούλιο του 2019 με την απόλυση του διοικητή της κεντρικής τράπεζας, επεκτάθηκε μέχρι το 2020 και η τουρκοκυπριακή αρχή ήταν ήδη πλήρως πολιτικοποιημένη όταν η πανδημία έ-

Αργοσβήνει η αγορά στα κατεχόμενα

Η νέα παρέμβαση του κ. Ερντογάν στην τουρκοκυπριακή οικονομία έρχεται σε μια στιγμή που η τ/κ κοινότητα αντιμετωπίζει μια πρωτόγνωρη οικονομική πτώση. Τα κατεχόμενα παραμένουν αποκομμένα από τον έξω κόσμο την στιγμή που η πανδημία του κορωνοϊού επιδεινώνεται και οι μεγάλες τ/κ επιχειρήσεις μετρούν μεγάλες ζημιές. Ο Ξένος τουρισμός και οι Ε/κ αποουσιάζουν από την τ/κ αγορά ε-Ερσάν Σονέρ, η Τουρκία έσπευσε να τροφοδοτήσει την «Κεντρική Τράπεζα»

με νέο οικονομικό κονδύλι, σχεδόν το διπλάσιο, το οποίο προορίζει η κεντρική κυβέρνηση της Τουρκίας για την Κωνσταντινούπολη των περίπου 16 εκατομμυρίων κατοίκων. Ωστόσο, αυτό το κονδύλι δεν αναμένεται να λύσει τα μεγάλα, συστημικά προβλήματα της τ/κ οικονομίας. Μπορεί οι μισθοί του «δημοσίου» να πληρώνονται κανονικά, ωστόσο η τ/κ αγορά την νέα περίοδο θα εξακολουθήσει να παραμένει δίχως τα αναγκαία περιθώρια ανάσας. Και όλα αυτά συμβαίνουν την ώρα που τα τελευταία εικοσιτετράωρα, οι εξελίξεις στο μέτωπο της πανδημίας εκτροχιάζονται σε ολόκληρη την Κύπρο.

οικονομικό σοκ που έφερε ο κορωνοϊός, ο οποίος συρρίκνωσε την τουρκοκυπριακή οικονομία κατά 9,9% το δεύτερο τετράμηνο του 2020».

Σύμφωνα με την κ. Ατάμπαϊ, στην απουσία περιθωρίων για ελιγμούς στο δημοσιονομικό μέτωπο, στην αρχική φάση της πανδημίας, η τουρκοκυπριακή κυβέρνηση επιχειρούσε να προκαλέσει ένα είδος «πιστωτικής έκρηξης». Αυτή η προσπάθεια οδήγησε στην «έκρηξη» των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ), καθώς οι τράπεζες αναγκάστηκαν να χαλαρώσουν τα κριτήρια κινδύνου. Η προσπάθεια του κ. Αλμπαϊράκ για την διατήρηση της σταθερότητας της λίρας, ώστε οι καταναλωτές να αποκτήσουν αρκετή εμπιστοσύνη για να «δαπανήσουν», πλαισιωμένη από το ξεπούλημα των συναλλαγματικών αποθεμάτων της κεντρικής τράπεζας μέσω των δημόσιων τραπεζών με αδιαφανή τρόπο, τελικά «προσγείωσε» στα τέλη των καλοκαιρινών μηνών τα αποθέματα της κεντρικής τράπεζας σε αρνητικά επίπεδα.

Ο Ερντογάν πυροσβέστης

Ο αποτυχημένος χειρισμός του γαμπρού του κ. Ερντογάν είχαν ως αποτέλεσμα την βουτιά της λίρας, την πιο απότομη στις αναδυόμενες αγορές, σε πρωτόγνωρο επίπεδο που προκάλεσε ανησυχία στους επενδυτές. Την ίδια περίοδο, οι γεωπολιτικοί κίνδυνοι, στις οποίες παρέμεινε εκτεθειμένη η Τουρκία, ήταν επίσης άφθονοι. Η Τουρκία ενεπλάκη σε εντάσεις στην Ανατολική Μεσόγειο, σε συγκρούσεις σε Συρία, Λιβύη και Καύκασο και ήρθε αντιμέτωπη με τις ΗΠΑ εξαιτίας της αγοράς ενός ρωσικού συστήματος αεράμυνας.

Υπό τις προαναφερόμενες συνθήκες, ο κ. Ερντογάν παρενέβη στην οικονομία για άλλη μια φορά τον Νοέμβριο του 2020, απολύοντας τον διοικητή της κεντρικής τράπεζας και αναγκάζοντας τον γαμπρό του να παραιτηθεί από τη θέση του Υπουργού Οικονομικών. Αυτές τις κινήσεις πλαισιώσαν η αύξηση των επιτοκίων, η δέσμευση της Άγκυρας για τήρηση αυστηρών νομισματικών πολιτικών, συνετή χάρση πολιτικών και μεταρρυθμίσεις σε πολλά μέτωπα.

Υπογραμμίζεται ότι ο νέος διοικητής της κεντρικής τράπεζας αύξησε αμέσως τα επιτόκια κατά 475 μονάδες στο 15%. Ο δε νέος Υπουργός Οικονομικών Λούφκι Ελβάν υποσχέθηκε δημοσιονομικές πολιτικές που στηρίζουν τη μακροοικονομική σταθερότητα και τη σταθερότητα των τιμών, την ώρα που η Deutsche Bank προβλέπει αυξήσεις επιτοκίων αυτό το μήνα και στις αρχές του επόμενου έτους στο 17,5%.

Ελπίδες και πραγματικότητες

Με τους Τούρκους και Τ/κ πολίτες να βιώνουν τις επιπτώσεις της μεγάλης οικονομικής κρίσης σε καθημερινή βάση και την πανδημία του κορωνοϊού να «καλπάζει», η προσοχή στρέφεται στις νέες κινήσεις της κυβέρνησης Ερντογάν στο ανοικτό μέτωπο της οικονομίας. Σύμφωνα με τις τελευταίες οικονομικές μελέτες, το αμέσως επόμενο διάστημα, δηλαδή στις αρχές του 2021, ο Ερντογάν και η κυβέρνηση του καλούνται να διαχειριστούν τρία σημαντικά εγχειρήματα: αντιμετώπιση πανδημίας και οικονομικής κρίσης, αύξηση αποθεμάτων χρήματος της Τουρκίας και αντιμετώπιση συστημικών προβλημάτων της τουρκοκυπριακής οικονομίας.

Ως προς το πρώτο εγχείρημα, οι αναλυτές εστιάζουν στην σημασία των μαζικών εμβολιασμών στην Τουρκία. Παρόλα αυτά, υπογραμμίζουν την σημασία της προσεκτικής διαχείρισης εκ μέρους της Άγκυρας ευαίσθητων ζητημάτων, όπως λ.χ. οι σχέσεις με τις ΗΠΑ. Σε ό,τι αφορά την εξασφάλιση ζεστού χρήματος για την τουρκοκυπριακή οικονομία, οι οικονομολόγοι εστιάζουν στην αύξηση των επιτοκίων και στο δόσολογο εγχείρημα της επιστροφής του ξένου επενδυτή στην τουρκοκυπριακή οικονομία. Τέλος, η κυβέρνηση Ερντογάν δεν έχει άλλη επιλογή παρά να ασχοληθεί με τις κρίσεις «παθήσεις» της τουρκοκυπριακής οικονομίας, κυρίως τον πληθωρισμό και την ανεργία.

Στο περιθώριο όλων των προαναφερμένων, οι ξένες αναλύσεις προβλέπουν ότι το 2021 η Τουρκία, με την κληρονομιά του 2020, θα οδηγηθεί σε ανάπτυξη επιπέδου 3-3,5%, δηλαδή κάτω από το επίπεδο δυναμικής ανάπτυξης του 5%.

Κάλλος Καμβάς Καλοζωία Κουλτούρα
Καινοτομία Κοινωνία Κόσμος Καλλι-
έχνης Καθημερινή Καφές Κρασί Κινη-
ματογράφος Κοκτέιλ Κύπρος Κουζίνα
Κέντρο Κατάκτηση Κέρματα Κορυφή
Καιρός Καλόγουστο Κάποτε Κυριακή
Καλλιέργεια Καλωσόρισμα Κάληψη Κι-
νημα Κέρδος Κατάρτιση Κλωστή Καλ-
λωπισμός Κάππα Κίνηση Καραντίνα
Καλημέρα Καλλινοραϊα Κανόνας Καλ-

Κ

Το περιοδικό της Καθημερινής
της Κυριακής

Εκτάκτως αυτή την Παρασκευή 1 Ιανουαρίου μαζί με την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο η Κίνα το 2028

Θα ξεπεράσει τις ΗΠΑ πέντε χρόνια νωρίτερα από τις αρχικές εκτιμήσεις

Ανατροπή στην ισορροπία δυνάμεων ανάμεσα στις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του κόσμου έχει φέρει η πανδημία, καθώς επισπεύδει την αναρρίκηση της Κίνας στην πρώτη θέση της παγκόσμιας κατάταξης και την υποβάθμιση των ΗΠΑ στη δεύτερη. Η ανταλλαγή θέσεων ανάμεσα στους δύο οικονομικούς γίγαντες είναι εδώ και καιρό προδιαγεγραμμένη αλλά αναμενόταν πέντε χρόνια αργότερα. Στάθηκε, όμως, καθοριστική η αποτελεσματικότητα και ως εκ τούτου ταχύτητα αντιμετώπισης της πανδημίας έστω κι αν έγινε με τον αυταρχικό τρόπο του Πεκίνου. Και το αποτέλεσμα ήταν στον μακροχρόνιο ανταγωνισμό ανάμεσα στις δύο υπερδυνάμεις να γείρει η πλάστιγγα υπέρ της Κίνας.

Έκθεση

Αυτές είναι οι εκτιμήσεις του Κέντρου Οικονομικών και Επιχειρηματικών Ερευνών (CEBR) που προβλέπει πως η Κίνα θα είναι η μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο το 2028 αν υπολογιστεί σε όρους δολαρίου. Το εν λόγω συμβουλευτικό όργανο υπολογίζει μάλιστα πως σε δύο χρόνια από τώρα, το 2023, η Κίνα θα έχει ήδη ξεβιβάσει σε οικονομία υψηλού εισοδήματος. Όπως τονίζει στη σχετική έκθεσή του το CEBR, η δεύτερη οικονομία στον κόσμο υπέστη πλήγμα από την πανδημία αλλά αναμένεται

ταχύτητα σύμφωνα τουλάχιστον με τα επίσημα στατιστικά στοιχεία.

Προβλέπει ειδικότερα ότι μετά «μια σφιγερή ανάκαμψη στο 2021», η αμερικανική οικονομία θα αναπτύσσεται μόλις κατά 1,9% ετησίως στο διάστημα 2022-2024 και στη συνέχεια θα επιβραδυνθεί η ανάπτυξη της στο 1,6% τα αμέσως επόμενα χρόνια. Η Κίνα, αντιθέτως, θα σημειώνει ετήσια ανάπτυξη 5,7% μέχρι το 2025, που θα επιβραδυνθεί στο 4,5% το χρονικό διάστημα 2026-2030. Σε ό,τι αφορά το μερίδιό της στην παγκόσμια οικονομία, το CEBR εκτιμά πως έχει αυξηθεί από το μόλις 3,6% στο οποίο ανέρχονταν το 2000 στο 17,8% σήμερα.

Ο αντιπρόεδρος του CEBR, Ντάγκλας Μακ Γουίλιαμς, επισμαίνει επίσης πως η κινεζική οικονομία επωφελείται όχι μόνον από την αποτελεσματική και γρήγορη αντιμετώπιση της πανδημίας αλλά και από την επιθετική αναπτυξιακή πολιτική που έχει εφαρμόσει σε συγκεκριμένες βιομηχανίες όπως π.χ. στην προηγμένη μεταποίηση. Μιλώντας στο BBC ο κ. Μακ Γουίλιαμς τόνισε πως οι Κινέζοι «φαινόταν να προσπαθούσαν να έχουν μια συγκεκριμένη εξουσία σε ένα επίπεδο αλλά μια ελεύθερη οικονομία σε άλλους τομείς». Προσέθεσε μάλιστα πως αυτή η ελεύθερη οικονομία είναι που τους έχει

Το μερίδιο της Κίνας στην παγκόσμια οικονομία έχει αυξηθεί από το μόλις 3,6% στο οποίο ανέρχονταν το 2000 στο 17,8% σήμερα. Τα επόμενα χρόνια η οικονομία της θα σημειώσει ετήσια ανάπτυξη 5,7% μέχρι το 2025, που θα επιβραδυνθεί στο 4,5% το χρονικό διάστημα 2026-2030.

Σημαντικό ρόλο παίζει η ταχεία αντιμετώπιση της πανδημίας από το Πεκίνο, που διατήρησε τη δυναμική της οικονομίας.

βοηθήσει σε άλλους τομείς όπως η υψηλή τεχνολογία.

Το εν λόγω κέντρο εφοιά, έτσι, την προσοχή των δυτικών οικονομιών σε ό,τι συμβαίνει την Ασία και τις καλεί να παρακολουθήσουν τα εκεί τεκταινόμενα. Όπως τονίζει, «είναι πάγια τακτική μας να συγκρίνουμε κάθε δυτική οικονομία με τις άλλες δυτικές οικονομίες και μας δια-

φεύγει συχνά ποια μπορεί να είναι μία πολύ καλή τακτική ιδιαίτερα στις ταχύτερα αναπτυσσόμενες οικονομίες της Ασίας».

Επισμαίνει ειδικότερα ότι η Κίνα έδρασε αυτομάτως και δυναμικά όταν εκδηλώθηκε η επιδημία του κορωνοϊού και απέφυγε, έτσι, την επαναφορά των περιοριστικών μέτρων στα οποία αναγκάστηκαν να καταφύγουν επανειλημμένως οι ευρωπαϊκές οικονομίες.

Πλήγμα

Σε αντίθεση, έτσι, με τις περισσότερες ανεπτυγμένες οικονομίες, η Κίνα διέφυγε την ύφεση μέσα στο 2020 και αναμένεται πως στο σύνολο του έτους το ΑΕΠ της θα έχει αυξηθεί κατά 2%. Στον αντίποδα βρίσκεται η αμερικανική οικονομία που επιπλήγη στον μέγιστο βαθμό από την παν-

δημία και θρηνεί 330.000 ψυχές, ενώ έχει καταγράψει 18,5 εκατ. επιβεβαιωμένα κρούσματα.

Σε ό,τι αφορά, πάντως, τον μέσο πολίτη, στις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του πλανήτη, το CEBR προεξοφλεί πως ο μέσος Κινέζος θα παραμείνει σαφώς φτωχότερος σε σύγκριση με τον μέσο Αμερικανό ακόμη και όταν η Κίνα θα είναι η μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου. Και ο λόγος βέβαια είναι ότι ο πληθυσμός της Κίνας είναι τετραπλάσιος από τον πληθυσμό των ΗΠΑ.

Οι εκτιμήσεις του CEBR δικαιώνουν τη φιλόδοξη εκτίμηση που εξέφρασε μόλις τον περασμένο μήνα ο Κινέζος πρόεδρος, Σι Τζίνπινγκ, όταν χαρακτήρισε «πολυτίμωτο» τον διπλάσιασμό της κινεζικής οικονομίας μέχρι το 2035. Πρόκειται για τον τελευταίο σχεδιασμό της κινεζικής

οικονομίας που παρουσιάστηκε προσφάτως και σύμφωνα με το Πεκίνο στοχεύει στο να φτάσει στον «σύγχρονο σοσιαλισμό» σε 15 χρόνια.

Εις επιρρώσιν των συστάσεων του CEBR για τη σημασία όσων γίνονται στην Ασία, προβλέπεται μία ακόμη εξέλιξη σημαντική ανατροπή στην κατάταξη των μεγαλύτερων οικονομιών του κόσμου. Η Ινδία αναμένεται να εκτοπίσει την Ιαπωνία και να αναρριχθεί στην τρίτη θέση το 2030, ενώ θα έχει ήδη αφήσει πίσω της τη Γερμανία από το 2027. Σημειώτεον ότι το 2019 η Ινδία εκτόπισε τη Βρετανία από την πέμπτη θέση αλλά διολιθώθηκε και πάλι πίσω της εξαιτίας του οικονομικού αντικτύπου της πανδημίας. Θα την αφήσει όμως ξανά πίσω το 2024, σύμφωνα πάντα με τις εκτιμήσεις του CEBR.

Νέα αύξηση επιτοκίων από την κεντρική τράπεζα της Τουρκίας

Η τράπεζα της Τουρκίας ανακάτα σταδιακά την εμπιστοσύνη της αγοράς, καθώς είναι πλέον εμφανής η στρόφη που κάνει υπό τις οδηγίες του νέου διοικητή της, Νασι Αγκμπάλ. Την παραμονή των Χριστουγέννων προχώρησε στη δεύτερη αύξηση των επιτοκίων της τουρκικής λίρας από το 15% στο οποίο τα είχε αυξήσει τον Νοέμβριο στο 17%, που είναι και το υψηλότερο επίπεδο του τελευταίου ενός και πλέον έτους. Η κίνηση υπερέβη της προσδοκίας της αγοράς, καθώς οι περισσότεροι οικονομικοί αναλυτές προέβλεπαν αύξηση μόλις 1,5 εκατοστιαίας μονάδας όπως προκύπτει από δημοσκόπηση του Bloomberg.

Σε σχετικό ρεπορτάζ των Financial Times επισμαίνεται πως η κίνηση αποκαθιστά την τρωθείσα αξιοπιστία της κεντρικής τράπεζας, μετά μακροχρόνια υπονομιμότητα της από τις παρεμβάσεις του Τούρκου προέδρου στη νομισματική της πολιτική. Αναμένεται να γίνει δεκτή με ικανοποίηση από τους ξένους επενδυτές, καθώς αποτελεί ένδειξη πως ο κ. Αγκμπάλ, που αντικατέστησε τον περασμένο μήνα τον Μουράτ Ουισάλ, έχει πράγματι διασφαλίσει ελευθερία κινήσεων ώστε να

Επιχειρεί να ανακτήσει την εμπιστοσύνη των ξένων επενδυτών.

στηρίξει την τουρκική οικονομία και να προσελκύσει εκ νέου το ξένο κεφάλαιο. Σκολιάζοντας σχετικά ο Τζέισον Τζούβει, οικονομολόγος αναδυόμενων αγορών στην Capital Economics, τόνισε πως ο «νέος διοικητής Νασι Αγκμπάλ σπεύδει να αποκαστήσει την αξιοπιστία της κεντρικής τράπεζας και να αντιστρέψει τις καταστρεπτικές αποφάσεις του παρελθόντος».

Με την επιβολή περιοριστικών νομισματικών πολιτικών, η τράπεζα της Τουρκίας κινείται στην αντίθετη κατεύθυνση από την πλειονότητα των κεντρικών τραπεζών ανά τον κόσμο που μείωσαν φέτος το κόστος του χρήματος για να στηρίξουν τις οικονομίες τους εν μέσω της πανδημίας. Οικονομικοί αναλυτές είχαν, ωστόσο, προειδοποιήσει επίμονα πως ήταν αναγκαία μια γενναία αύξηση των επιτοκίων, καθώς

Το βασικό επίπλο της τουρκικής λίρας, που με την αύξηση του Νοεμβρίου είχε διαμορφωθεί στο 15%, πλέον έφθασε στο 17%.

η λιγνιώδης πιστωτική επέκταση από τις τουρκικές τράπεζες ασκούσε συνεχείς πιέσεις στο νόμισμα της χώρας.

Η τελευταία αύξηση των επιτοκίων έδωσε ανοδική ώθηση στην τουρκική λίρα που ενισχύθηκε άμεσα κατά 0,8% φτάνοντας στις 7,57 λίρες προς ένα δολάριο. Είχε προηγηθεί αδιάκοπη πτώση του τουρκικού νομίσματος επί μήνες και είχε φέρει τη χώρα στα πρόθυρα οικονομικής κατάρρευσης. Όπως τονίζουν οικονομικοί αναλυτές, ζητούμενο τώρα για την κεντρική τράπεζα είναι η ανάσχεση του πληθωρισμού που κυμαίνεται σε επίπεδα σχεδόν τριπλάσια από τον στόχο του 5%. Τα τελευταία στοιχεία φέρουν τον πληθωρισμό του Νοεμβρίου στο 14%. Ομοίως ζητούμενο είναι η επιστροφή των ξένων επενδυτών, που τα τελευταία δύο χρόνια εγκατέλειπαν μαζικά τους τουρκικούς τίτλους αντιδρώντας στις παρεμβάσεις του Τούρκου προέδρου στη νομισματική πολιτική αλλά και στην ακραία αβεβαιότητα στη χώρα η οποία άνοιγε ασταμάτητα μέτωπα ανά την υφήλιο.

Η αλλαγή στο οικονομικό επιτελείο της Τουρκίας έχει ήδη προκαλέσει μαζική

επιστροφή του ξένου κεφαλαίου στο μικρό χρονικό διάστημα που έχει παρέλθει από τις 10 Νοεμβρίου, όταν άλλαξαν ο διοικητής της κεντρικής τράπεζας και ο υπουργός Οικονομικών. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία, στις έξι εβδομάδες που μεσολάβησαν μέχρι τις 18 Δεκεμβρίου, οι ξένοι επενδυτές τοποθέτησαν σχεδόν 4 δισ. δολάρια σε τουρκικές μετοχές και ομόλογα.

Λίγες ώρες πριν από την κίνηση της κεντρικής τράπεζας, ο Γαρκίν Τσεμετσί, αναλυτής της JPMorgan Chase & Co., προειδοποίησε πως η τράπεζα της Τουρκίας πρέπει να φτάσει το βασικό επιτόκιο κάπου ανάμεσα στο 15% και το 17%. Μιλώντας στο Bloomberg, υπογράμμισε πως το επίπεδο αυτό είναι αναγκαίο «προκειμένου να αποκαταστήσει την αξιοπιστία της αλλά και να πείσει τους εγκώριους επενδυτές να στραφούν από το δολάριο στην τουρκική λίρα».

Ο υψηλός πληθωρισμός, τα χαμηλά επίπεδα αποταμίευσης και η μεγάλη αστάθεια στην ισοτιμία του νομίσματος έχουν εξωθήσει μεγάλη μερίδα του τουρκικού λαού να μετατρέψει τις αποταμιεύσεις του σε δολάρια ή ακόμη και σε χρυσό.

Το bitcoin στο στόχαστρο των Αρχών στις ΗΠΑ

Εν μέσω πανδημίας, οικονομικής κάμψης και αναταράξεων στις αγορές, το bitcoin ακολουθούσε ξέφρενη ανοδική πορεία εντός του 2020. Για πρώτη φορά στην ιστορία του η αξία του σχεδόν τετραπλασιάστηκε, ξεπέρασε τις 20.000 δολάρια και έφθασε προσωρινά στις 28.000 δολάρια, υπερβαίνοντας το ένα ρεκόρ μετά το άλλο. Σύμφωνα με τα τελευταία δεδομένα, το εν λόγω νόμισμα τείνει να ολοκληρώσει σε διάστημα σχεδόν ενός έτους την πιο μακρά περίοδο ανόδου.

Εφθασε μέσα στο Σεβρατοκώριο τις 28.365 δολάρια, όπως αναφέρει το Bloomberg, για να υποχωρήσει σταδιακά στις 22.300 δολάρια χθες τις απογευματινές ώρες. Κι αυτό σημαίνει πως από τις αρχές του χρόνου η εκτίναξη του αγγίζει το 270%, ενώ όσοι το υποστηρίζουν ενθέρμως εκτιμούν πως λειτουργεί ως ανάχωμα στη δυναμική άνοδο του πληθωρισμού, ειδικά σε αυτές τις εποχές με τα πολύ μεγάλα προγράμματα στήριξης της διεθνούς οικονομίας από τις κεντρικές τράπεζες. Κατά τους διαχειριστές κεφαλαίων με δράση στα ψηφιακά νομίσματα, το bitcoin μπορεί να φθάσει και στις 30.000 δολάρια.

Βετεράνοι της Γουόλ Στριτ, όπως οι Πολ Τσιόντορ και Στάνλεϊ Ντρακενμίλερ το θεωρούν εναλλακτική τοποθέτηση, ενώ επενδυτικές όπως οι MicroStrategy και Square διοικούνται ρευστό στα κρυπτογραφημένα νομίσματα, εφόσον στα παραδοσιακά περιουσιακά στοιχεία τα μηδενικά επιτόκια δεν τους δίνουν ικανοποιητικές αποδόσεις.

Η άνοδος του bitcoin εντός του έτους προηγείται το 270%. Εφθασε μέσα στο Σεβρατοκώριο τις 28.365 δολ., για να υποχωρήσει στις 22.300 δολ. χθες.

Ωστόσο, αναλυτές επισμαίνουν ότι δεν αποκλείεται το εν λόγω ψηφιακό νόμισμα να μπει στο στόχαστρο των ρυθμιστικών αρχών στις ΗΠΑ, με την προεδρία του Δημοκρατικού Τζο Μπάιντεν από το 2021. Η νέα υπουργός Οικονομικών Τζάνετ Γέλεν και πρόην πρόεδρος της Ομοσπον-

Η νέα υπ. Οικονομικών Τζάνετ Γέλεν στο παρελθόν είχε μιλήσει για ένα περιουσιακό στοιχείο πολύ κερδοσκοπικό.

δικής Τράπεζας της χώρας (Fed), είχε τοποθετηθεί αρνητικά έναντι αυτού στο πρόσφατο παρελθόν. Απευθυνόμενη τότε σε επενδυτές, είχε κρούσει τον κώδωνα του κινδύνου πως πρόκειται για «ένα περιουσιακό στοιχείο πολύ κερδοσκοπικό και όχι σταθερό». Εν τω μεταξύ, προσφάτως και η νυν αμερικανική κυβέρνηση των Ρεπουμπλικανών είχε παρουσιάσει μία σειρά κανόνων σχετικά με τα μετατρέψιμα ψηφιακά νομίσματα. Διά μέσου του υπουργείου Οικονομικών, προτείνονται νέες προδιαγραφές, βάσει των οποίων θα πρέπει τράπεζες και άλλοι διαμεσολαβητές να κρατούν αρχεία και να υποβάλουν εκθέσεις προς πιστοποίηση της ταυτότητας των πελατών σε συγκεκριμένες συναλλαγές.

Η μονάδα, που είναι αρμόδια για την πάταξη του οικονομικού εγκλήματος στο υπουργείο Οικονομικών των ΗΠΑ, ζητάει σχολιασμό των προαναφερθεισών προτάσεων της, ώστε αφενός να κλείσουν «παραθυρικά» αφετέρου να ενισχυθεί η διαφάνεια και να μην πληγεί η υπεύθυνη καινοτομία.

Ανάρπαστα τα χαρτονομίσματα των 500 ευρώ

Μόνο στη Γερμανία κυκλοφορούν σήμερα 300 εκατ. χαρτονομίσματα ονομαστικής αξίας 500 ευρώ με την υπογραφή της Μπούντεσμανκ. Αυτό προκύπτει από απάντηση του υπουργείου Οικονομικών σε σχετικό ερώτημα που κατέθεσε ο βουλευτής των Φιλελευθέρων (FDP) Μάρκος Χέρμπραντ. Η προηγούμενη καταμέτρηση, τον Απρίλιο, έδειχνε ότι κυκλοφορούσαν 350 εκατ. χαρτονομίσματα των 500 ευρώ. Συμπέρασμα: Ο αριθμός των χαρτονομισμάτων αυτών μειώνεται σταδιακά, αλλά με πολύ πιο αργούς ρυθμούς από ό,τι περιμέναμε οι ειδικοί. Σε τελική ανάλυση «τα στοιχεία δείχνουν ότι τα χαρτονομίσματα των 500 ευρώ θα συνεχίσουν να κυκλοφορούν για πολύ καιρό», εκτιμά ο ίδιος ο Χέρμπραντ.

Μπορεί η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) το 2016 να αποφάσισε ότι θα σταματήσει την έκδοση του μοβ χαρτονομίσματος «προς τα τέλη του 2018», αλλά στη Γερμανία και στην Αυστρία οι κεντρικές τράπεζες συνέχισαν να το εκδίδουν μέχρι τα τέλη Απριλίου του 2019. Επιπλέον, η ΕΚΤ ξεκαθάρισε ότι τα τραπέζογραμμάτια που ήδη κυκλοφορούν δεν χάνουν την αξία τους, μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως μέσο πληρωμής και αποθηκεύονται αξίας και να ανταλλάσσονται από τις κεντρικές τράπεζες όλων των χωρών που συμμετέχουν στο ευρωσύστημα για απεριόριστο χρονικό διάστημα. Αλλά που είναι το πρόβλημα με το χαρτονομίσμα των 500 ευρώ; Η ΕΚΤ είχε αποφασίσει να σταματήσει την

Η ΕΚΤ είχε αποφασίσει να σταματήσει την έκδοση, λαμβάνοντας υπόψη τις ανησυχίες ότι το τραπέζογραμμάτιο των 500 ευρώ θα μπορούσε να διευκολύνει παράνομες δραστηριότητες.

έκδοση, λαμβάνοντας υπόψη τις ανησυχίες ότι το εν λόγω τραπέζογραμμάτιο θα μπορούσε να διευκολύνει παράνομες δραστηριότητες. Οι ειδικοί θεωρούν ότι εξυπηρετεί όσους χρηματοδοτούν τρομοκρατικές πράξεις, ξεπλένουν «βρώμικο» χρήμα, φοροδιαφεύγουν ή καταφεύγουν σε αβέβητη εργασία. Και αυτό γιατί όποιος θέλει να μεταφέρει ή να αποκρύψει από τις Αρχές ένα μεγάλο ποσό, θεωρητικά

Συλλέκτες αλλά και κακοποιού επιχειρούν να συγκεντρώσουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερες ποσότητες.

μπορεί να το επιτύχει πιο εύκολα με λίγα χαρτονομίσματα των 500 ευρώ, παρά με μία ολόκληρη δεσμίδα μικρότερων χαρτονομισμάτων. Υπολογίζεται ότι 1 εκατ. ευρώ σε χαρτονομίσματα των 500 ευρώ ζυγίζει μόλις 2,2 κιλά. Το ίδιο ποσό σε χαρτονομίσματα των 100 ευρώ έχει σχεδόν πενταπλάσιο βάρος και συγκεκριμένα 10,2 κιλά.

Στελέχη της Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Europol) δηλώνουν στο πρώτο κανάλι της γερμανικής τηλεόρασης (ARD) ότι κακοποιοί επιχειρούν να συγκεντρώσουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερες ποσότητες των μοβ χαρτονομισμάτων που προσφέρουν σοβαρό «μπόνους» για να τα αποκτήσουν. Δεν λείπουν όμως και οι συλλέκτες που καταφεύγουν στην ίδια τακτική. Αυτή τη στιγμή υπάρχουν στο Ebay αγγελίες για αγορά παλαιότερων εκδόσεων χαρτονομισμάτων των 500 ευρώ σε τιμή που μπορεί να φτάνει ακόμη και τα 650 ευρώ. Πηγάς της Μπούντεσμανκ εκτιμούν ότι το ένα στα τρία χαρτονομίσματα των 500 ευρώ που κυκλοφορούν σήμερα στη Γερμανία έχει καταλήξει σε θυρίδες και θησαυροφυλάκια ως αποταμίευση.

Σήμα κινδύνου για την ανεργία των νέων εκπέμπει η ΕΚΤ

Καλεί τις κυβερνήσεις να δανειστούν για να περιφρουρήσουν θέσεις εργασίας

Πιο περιορισμένοι οικονομικά, χωρίς περιουσιακά στοιχεία στα οποία να μπορούν να βασιστούν, εξαρτημένοι οικονομικά από την εργασία τους και εν ολίγοις σαφώς πιο ευάλωτοι στις σοβαρές οικονομικές κρίσεις, οι νέοι χρήζουν πολύ περισσότερο προστασίας από τις κυβερνήσεις των χωρών τους. Στο συμπέρασμα αυτό καταλήγει σχετική έκθεση της ΕΚΤ, που καλεί τις κυβερνήσεις να δανειστούν όσα χρειάζονται για να περιφρουρήσουν τις θέσεις εργασίας των νέων.

Η εν λόγω έκθεση διαπιστώνει πως οι ηλικιακές ομάδες επηρεάζονται με διαφορετικό τρόπο και σε διαφορετικό βαθμό από τις οικονομικές κρίσεις. Τα νοικοκυριά των νεότερων ανθρώπων εξαρτώνται σε μεγαλύτερο βαθμό για το εισόδημά τους από την εργασία τους και αυτά τους παρέχει τη δυνατότητα να δανειστούν. Όπως τονίζει η ΕΚΤ οι νέοι άνθρωποι έχουν ένα ανθρώπινο πλούτο» όπως χαρακτηρίζει τα αναμενόμενα έσοδα από τη μελλοντική εργασία τους, βάσει των οποίων μπορούν και να δανειστούν.

Περιοριστικά στοιχεία

Οι μεγαλύτερες ηλικίες, αντιθέτως, συνήθως έχουν συγκεντρώσει κάποια περιουσιακά στοιχεία στα οποία και βασίζονται. Όπως επισημειώνουν οι συντάκτες της σχετικής έκθεσης, στη διάρκεια περιόδων ύφεσης ή επιβράδυνσης, συνήθως υποχωρούν τα χρηματιστήρια και μαζί τους η αξία περιουσιακών στοιχείων που έχουν συγκεντρώσει οι μεγαλύτερες γενιές. Σύμφωνα με την ΕΚΤ αυτός είναι συνήθως ο δίαυλος μέσω του οποίου ε-

Όταν ένας νέος άνθρωπος απολυθεί, υπονομεύονται οι προοπτικές του για το μέλλον.

πηρεάζονται οι μεγαλύτερες σε ηλικία κατηγορίες του πληθυσμού από μια επιβράδυνση ή μια οικονομική κρίση.

Την ίδια στιγμή, όμως, μια ύφεση προκαλεί έξαρση της ανεργίας μετά μαζικές απολύσεις. Αυτό σημαίνει ότι είναι πολύ μεγαλύτερο το πλήγμα που υφίστανται οι νεότεροι όταν απολυθούν και μείνουν άνεργοι. Αυτό σημαίνει πως μειώνεται η πιθανότητα να έχουν αποδόσεις στο μέλλον. Όπως τονίζει η έκθεση, όταν ένας νέος άνθρωπος απολυθεί, υπονομεύονται οι προοπτικές του για το μέλλον.

Όσο χρονικό διάστημα μένει άνεργος, χάνει τη δυνατότητα να αυξήσει την εμπειρία του και να γίνει πιο παραγωγικός. Αυτό, όμως, σημαίνει ότι κάνει τη δυνατότητα να αποκτήσει καλύτερη εργασία με καλύτερες αποδοχές στο χρονικό διάστημα που επρόκειτο να επιτύχει αν δεν είχε απολυθεί. Το χειρότερο όλων, όμως, είναι πως αν απολυθεί στη διάρκεια μιας περιόδου ύφεσης, το πλήγμα πολλαπλασιάζεται, καθώς σε εποχές ύφεσης συνήθως είναι μεγαλύτερο το χρονικό διάστημα που μένει κανείς άνεργος.

Παράλληλα, όμως, υπάρχει και ένας άλλος δίαυλος μέσω από τον οποίο επηρεάζει την ευημερία των νέων ανθρώπων μια ύφεση. Όπως επισημειώνει ο Αλεσάντρο Φεράρι, ερευνητής επί του θέματος στην

Σύμφωνα με έκθεση της ΕΚΤ, αν κάποιος χάσει τη δουλειά του στη διάρκεια μιας περιόδου ύφεσης, το πλήγμα πολλαπλασιάζεται, καθώς σε εποχές ύφεσης συνήθως είναι μεγαλύτερο το χρονικό διάστημα που μένει κανείς άνεργος.

Τράπεζα της Ιταλίας, οι νέοι όχι μόνον μένουν χωρίς εισόδημα όταν ακριβώς το χρειάζονται περισσότερο, αλλά η κακή αυτή εμπειρία τους καθιστά πιο συντηρητικούς. Εν ολίγοις αναπτύσσουν σε βάθος χρόνου μια τάση να αποφεύγουν την ανάληψη κινδύνου ελαχιστοποιώντας, έτσι, τις πιθανότητες τους να αντλήσουν κέρδη από πιο ριψοκίνδυνες επενδύσεις.

Με τις συστάσεις για εκτεταμένο δανεισμό, η ΕΚΤ ουσιωδώς συμβουλεύει τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις να πουν ένα δικό τους «όχι κι αν χρειαστεί» για να σωθούν οι θέσεις εργασίας των νέων.

Οι συμβουλές της έρχονται σε μια στιγμή κατά την οποία οι κυβερνήσεις προβληματίζονται ως προς το ποιος είναι ο ενδεδειγμένος και ο καλύτερος τρόπος για να καλύψουν το κόστος των μέτρων που αναγκάστηκαν να επιστρατεύσουν

για να αντιμετωπίσουν τον οικονομικό αντίκτυπο της πανδημίας. Οι περισσότερες κατέφυγαν στη δημοσιονομική πολιτική και προχώρησαν σε εκτεταμένο δανεισμό για να προστατεύσουν θέσεις εργασίας.

Στον πολιτικό κόσμο, όμως, επικρατεί διχονομία ως προς το πόσο πρέπει να διαρκέσουν τα μέτρα στήριξης και κατά πόσον πρέπει να αυξηθούν οι φόροι για να χρηματοδοτηθεί ο άνευ προηγουμένου δανεισμός που απαιτήθηκε.

Οι πλέον ευάλωτες ομάδες

Την ανησυχία του ΔΝΤ για τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στους νέους και στις γυναίκες αλλά και γενικότερα στις πλέον ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού εξέφρασε προ ημερών και η επικεφαλής του Ταμείου, Κρισταλίνα Γκεορ-

γκιέβα. Συνέστησε, έτσι, στις κυβερνήσεις να επενδύσουν περισσότερο στους νέους και τις γυναίκες και στα προγράμματα κατάρτισης που δίνουν ώθηση στην παραγωγικότητα. Μίλησε για «πολιτικές για τους ανθρώπους» στις οποίες πρέπει να δώσουν έμφαση οι κυβερνήσεις και τόνισε την ανάγκη να στηριχθούν ειδικότερα οι γυναίκες, που έχουν πληγεί δυσανάλογα από την κρίση. Όπως υπογράμμισε η κ. Γκεοργκιέβα, οι γυναίκες απασχολούνται σε μεγαλύτερο ποσοστό σε επαγγέλματα που διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο εν τω μέσω της πανδημίας γι' αυτό και έχουν πληγεί περισσότερο.

Παράλληλα η κ. Γκεοργκιέβα επισήμανε ότι συχνά οι γυναίκες απασχολούνται στη «μαύρη» οικονομία γι' αυτό και δεν επωφελούνται από τα κυβερνητικά προγράμματα στήριξης των εργαζομένων.

Κάλεσε στη συνέχεια τις κυβερνήσεις να ενσωματώσουν στους προϋπολογισμούς τους αυξημένη μέριμνα για τα παιδιά προκειμένου να διευκολύνουν την ένταξη ή και την παραμονή των γυναικών στην αγορά εργασίας.

Η επικεφαλής του ΔΝΤ έθεσε, άλλωστε, το θέμα της ίσης αμοιβής για ίση εργασία υπαργεία Οικονομικών την ευθύνη για τέτοια «ζωτικά» ζητήματα όπως τα χαρακτηριστικά. Επικατέστηκε, άλλωστε, έρευνες που καταδεικνύουν πως η εξίσωση των γυναικών σε ό,τι αφορά τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, τις επαγγελματικές ευκαιρίες και την ισότητα αμοιβών μπορεί να αποτελέσει τον παράγοντα που θα αλλάξει την παγκόσμια οικονομία και θα της δώσει νέα ώθηση.

Επίπεδα-ρεκόρ προσεγγίζει η διακίνηση εμπορευμάτων διεθνώς

Οι επιχειρήσεις ανά τον κόσμο αναπληρώνουν τα αποθέματά τους φορτώνοντας πλοία, φορτηγά και τρένα και αυξάνοντας μετά αρκετό καιρό τη ζήτηση για καύσιμα. Οι εξαγωγές της Κίνας έχουν αυξηθεί σημαντικά, οδηγώντας το εμπορικό πλεόνασμα στα ύψη. Τον Νοέμβριο οι εξαγωγικές της επιχειρήσεις φόρτωσαν αγαθά αξίας 268 δισ. δολαρίων, αυξημένα κατά 21% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους.

Στις αρχές του έτους που τελειώνει, όταν στην Κίνα κορυφωνόταν η πανδημία, τότε η μεγαλύτερη ναυτιλιακή φορτίου στον κόσμο, η Maersk A/S ανέφερε έναν άνευ προηγουμένου αριθμό ακυρώσεων, καθώς το εργοστάσιο του κόσμου, όπως αποκαλείται επί χρόνια η Κίνα, είχε κυριολεκτικά αποκοπεί από τον υπόλοιπο κόσμο. Εκτοτε, όμως, οι μετοχές της εν λόγω ναυτιλιακής έχουν εκτιναχθεί στα ύψη στην αγορά της Κοπεγχάγης. Παράλληλα στις ΗΠΑ, η BNSF Railway Co., ο κολλοσσός των διηπειρωτικών μεταφορών φορτίου που ανήκει στον μεγαλοεπενδυτή Γουόρεν Μπάφετ, κινείται με εκρηκτικούς ρυθμούς, καθώς τις τελευταίες εβδομάδες οι φορτώσεις εμπορευματοκιβωτίων έχουν σημειώσει επίπεδα ρεκόρ.

Όπως επισημειώνει σχετικό ρεπορτάζ του Bloomberg, η πρόσφατη αλλαγή στη συμπεριφορά των καταναλωτών και ιδι-

Εν μέσω περιορισμών στις μετακινήσεις, οι καταναλωτές έχουν στραφεί στην αγορά προϊόντων.

αιτέρως στις ανεπτυγμένες δυτικές οικονομίες, έχει οδηγήσει σε ανάκαμψη της τιμής του πετρελαίου που υπερβαίνουν οριακά τα 50 δολάρια το βαρέλι τις τελευταίες εβδομάδες.

Οι καταναλωτές ανά τον κόσμο παραγγέλνουν τεράστιους όγκους προϊόντων, με τα οποία υποκαθιστούν δαπάνες που πλέον είναι απαγορευμένες λόγω της πανδημίας. Εν ολίγοις αγοράζουν επειδή δεν μπορούν να πάνε διακοπές και ταξίδια και να φάνε σε εστιατόρια. Και βέβαια όλα αυτά είναι μόνον η αρχή: τα καταστήματα, οι αποθήκες και οι βιομηχανίες διανύουν μια μακροσκελή περίοδο αποκατάστασης των αποθεμάτων τους. Όπως σχολιάζει ο Λαρς Μικάλ Γένσεν, επικεφαλής του δικτύου της Maersk που διαχειρίζεται τις κινήσεις ενός στόλου σχεδόν 700 πλοίων, «είναι η τέλεια κατάσταση για τις παγκόσμιες κινήσεις εμπορευματοκιβωτίων». Διευκρινίσει μάλιστα πως αυτή η περίοδος της αναπληρωσης των αποθεμάτων σε ΗΠΑ και Ευρώπη συμπίπτει με τα μέτρα ασφαλείας

Τον Νοέμβριο οι εξαγωγικές επιχειρήσεις φόρτωσαν αγαθά 268 δισ. δολ., αυξημένα κατά 21% σε σχέση με τον ίδιο μήνα του 2019.

που έχουν ληφθεί σε παγκόσμιο επίπεδο και η οποία προκαλούν μεγάλα προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα. Ετσι

ενώ ωφελούνται ο πετρελαιοκός κλάδος και η βιομηχανία μεταφορών φορτίου, η εκρηκτική αυτή διαδικασία αναπληρωσης αποθεμάτων ασκεί μεγάλες πιέσεις

σε σημαντικές υποδομές μεταφορών.

Η κυκλοφοριακή συμφόρηση είναι εντονότερη στα λιμάνια ανά τον κόσμο και εμφανίζονται δυσκολίες στην προ-

σφορά των πάντων, από τα αυτοκίνητα μέχρι τα καλλυντικά. Σε ό,τι αφορά το κόστος στη μεταφορά φορτίου ανάμεσα σε Γαλλία και Βρετανία, αποτελεί σαφές μήνυμα πως τα πράγματα μπορεί να εξελιχθούν πολύ χειρότερα από ότι ο πλούσιος οικονομικός και εμπορικός αντίκτυπος της πανδημίας δεν έχει ακόμη φανεί.

Το Los Angeles είναι μια πόλη εμβληματική για την ανάκαμψη της οικονομίας και εμπορικής δραστηριότητας. Μαζί με το Λονγκ Μπιτς αποτελούν τον διάδρομο για τις εισαγωγές αγαθών από την Ασία προς τις ΗΠΑ.

Στις αρχές του έτους, όμως, χιλιάδες κενά εμπορευματοκιβώτια παρέμειναν στα λιμάνια εξαιτίας αφενός των εμπορικών εντάσεων ανάμεσα στην Ουάσιγκτον και το Πεκίνο και αφετέρου λόγω της πανδημίας. Τώρα η ροή των εισαγωγών έχει αποκατασταθεί. Όπως σχολιάζει ο Τζιν Σερόκα, γενικός διευθυντής του λιμένα του Los Angeles, «τώρα αντιμετωπίζουμε την αλλαγή των καταναλωτικών συνθηκών». Ο ίδιος διευκρινίζει ότι ενώ μέχρι προσφάτως στον δυτικό κόσμο αγοράζαμε κυρίως υπηρεσίες, τώρα έχουμε όλοι στραφεί στην αγορά προϊόντων και είναι αυτά τα προϊόντα που συγκεντρώνουν οι αποθήκες. Και καταλήγει, «ο κόσμος έχει παραγγείλει υπερβολικά πολλά, ώστε δεν μπορούμε να τα διαχειριστούμε αρκετά γρήγορα».

Πλουσιότεροι έγιναν οι Δανοί εν μέσω πανδημίας

Οι Δανοί είναι πλουσιότεροι από πριν από την πανδημία, με τη συνολική περιουσία των νοικοκυριών να φθάνει τα 930 δισ. δολάρια. Σύμφωνα με σχετική έκθεση της Τράπεζας της Δανίας, τα νοικοκυριά της χώρας είχαν καθαρά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία –κυρίως με τη μορφή αποθεμάτων και ομολόγων– 5,66 τρις. κορώνες, ποσό αντίστοιχο των 930 δισ. δολαρίων, το τρίτο τρίμηνο του έτους. Τα τελευταία δύο τρίμηνα, ο χρηματοοικονομικός πλούτος αυξήθηκε κατά 709 δισ. κορώνες. Η άνοδος αυτή των αγορών υπερκάλυψε, όμως, τις απώλειες που είχαν καταγραφεί στη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου όταν η πανδημία είχε πλήξει τις αγορές. Τότε οι απώλειες είχαν φτάσει στο επίπεδο ρεκόρ των 541 δισ. κορώνών το πρώτο τρίμηνο.

Η κεντρική τράπεζα δήλωσε ότι ο ρη-

Τα τελευταία δύο τρίμηνα, ο χρηματοοικονομικός πλούτος αυξήθηκε κατά 709 δισ. κορώνες.

ματοοικονομικός πλούτος πρόκειται να αυξηθεί σε νέο ρεκόρ το τέταρτο τρίμηνο, καθώς οι αγορές συνέχισαν να βελτιώνονται. Αυτό θα βοηθήσει να ξεπεραστεί το αρνητικό αποτέλεσμα του νέου lockdown που επέβαλε η δανική κυβέρνηση αυτόν τον μήνα, σε μια προσπάθεια καταπολέμησης του αυξανόμενου αριθμού των κρουσμάτων.

Ο μέσος οικογενειακός πλούτος είναι περίπου 2 εκατ. κορώνες, αλλά οι περι-

σσότερες οικογένειες έχουν λιγότερα από αυτά, ανέφερε η κεντρική τράπεζα. Κοιτώντας μόνο τις αποταμιεύσεις συντάξεων, το 43% κατέχει το 10% του πληθυσμού.

Φαίνεται, πάντως, πως η Δανία είναι συνθησιμένη σε τέτοιες ιδιαιτερότητες όπως το να αυξάνεται ο πλούτος των νοικοκυριών εν τω μέσω μιας βαθύτατης κρίσης. Προ δύο ετών, τα διεθνή ΜΜΕ ανέφεραν και πάλι πως οι Δανοί ήταν πλουσιότεροι από ποτέ παρά τα αρνητικά επιπτώματα. Η αιτία ήταν άλλη σύμφωνα με τα στοιχεία που είχε δώσει η κεντρική τράπεζα της χώρας: οι Δανοί είχαν σχεδόν σταματήσει τις καταναλωτικές δαπάνες, με αποτέλεσμα να διευρύνεται διαρκώς το χάσμα ανάμεσα στην κατανάλωση και τον πλούτο των νοικοκυριών.

Είχε φτάσει στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων τριών δεκαετιών. Και βέ-

βαια η συμπεριφορά αυτή των Δανών είχε προκαλέσει προβληματισμό μεταξύ των οικονομολόγων που προσπαθούσαν μάταια να την εξηγήσουν. Η ερμηνεία που επικράτησε τελικά ήταν πως σημαντικό ποσοστό του λαού της Δανίας είχε αρκετά νωπές αναμνήσεις από την τελευταία οικονομική κρίση και είχε επίγνωση του πόσο εύκολα μπορεί να εξανεμιστεί ο πλούτος ενός νοικοκυριού.

Γενικά, πάντως, οι Δανοί δεν φημίζονται για τη φιλαργυρία τους. Επί δεκαετίες οι καταναλωτικές τους δαπάνες ήταν ευθέως ανάλογες του πλούτου τους. Όσο περισσότερο πλούτο διέθεταν τόσο πιο πολύ δαπανούσαν. Αυτό το μοτίβο συμπεριφοράς κατέρρευσε μόνον όταν ακολούθησε τη μοίρα της αγοράς ακινήτων στη χώρα, που βέβαια επηρεάστηκε από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση.

Η μέση οικογενειακή περιουσία στη Δανία ανέρχεται σε περίπου 2 εκατ. κορώνες, αλλά οι περισσότερες οικογένειες έχουν λιγότερα από αυτά, σύμφωνα με την κεντρική τράπεζα.

Το κόστος του 2020 θα καταβάλει το 2021

Μετά τη θεαματική αύξηση του δανεισμού των κυβερνήσεων για την αντιμετώπιση της πανδημίας, ξεκινάει η αποπληρωμή του λογαριασμού

Το φεβρουάριο 2020, η χειρότερη χρονιά της Ιστορίας όπως μάλλον υπερβολικά τη χαρακτήρισε το περιοδικό TIME, επρόκειτο να είναι κυρίως το έτος της οικονομικής αστάθειας που θα προκαλούσε το Brexit. Αναμενόταν να μοιραστεί με το 2021 τους ισχυρούς κραδασμούς που θα προκαλούσε σε οικονομίες και αγορές μια ηρωική έξοδος της Βρετανίας χωρίς εμπορική συμφωνία με την Ε.Ε. Προέκυψε, όμως,

κάτι πολύ χειρότερο, που επισκίασε κάθε άλλη οικονομική κρίση. Ήταν η χρονιά της πανδημίας, που επέφερε δεινά στην παγκόσμια οικονομία και τα κληροδοτεί στο 2021. Έφερε τη χειρότερη ύφεση που γνώρισε η παγκόσμια οικονομία μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και ανάγκασε κυβερνήσεις και κεντρικές τράπεζες να επιτρατεύσουν κάθε είδους όπλο, καταφεύγοντας σε πρωτοφανή δανεισμό και

δαπάνες για να κρατήσουν όρθιες τις οικονομίες τους και τις χώρες τους. Μοιραία ήταν η χρονιά μιας διαστημικής εκτόξευσης του παγκόσμιου χρέους και ο λογαριασμός δεν αποκλείεται να έρθει για ορισμένους λαούς και χώρες μέσα στο 2021. Ήταν η χρονιά που είδαμε τη Γερμανία να υπερβαίνει τα ταμπετό του χρέους, να αναβάλλει επ' αόριστον τους ισοσκελισμένους προϋπολογισμούς, να δανειζεται

πυρετωδώς, αλλά και να δέχεται την προσωρινή αναστολή στην ισχύ του συμφώνου σταθερότητας, έως και μια έμμεση κοινή ανάληψη χρέους. Οι συζητήσεις για επιστροφή στη δημοσιονομική αρετή έχουν ήδη αρχίσει στο Βερολίνο και μάλλον θα συνεχιστούν μέσα στο 2021. Η πανδημία έφερε μαζί της την αναστολή της οικονομικής δραστηριότητας, που οδήγησε σε δραματική πτώση τη ζήτηση για πε-

τρέλαιο και την τιμή του «μαύρου χρυσού» σε αρνητικό πρόσημο. Παράπλευρες επιχειρήσεις που έβαλαν οριστικά λουκέτο, οι αεροπορικές εταιρείες που αναγκάστηκαν να εκλιπαρούν τις κυβερνήσεις τους για να τις διασώσουν, αλλά και οι πετρελαιοπαραγωγοί χώρες που γνωρίζουν πρωτοφανή δημοσιονομική δυσπραγία. Και ήταν προπαντός η χρονιά που με-

γάλο μέρος του ανεπτυγμένου κόσμου κλείστηκε στα σπίτια, με τους πλέον τυχερούς όλων να καταφεύγουν στην τηλεργασία. Προσέφερε, έτσι, σκανδαλώδη ισχύ στους τεχνολογικούς κολοσσούς του Ιντερνετ και του ηλεκτρονικού εμπορίου, και κατάφερε να στρέψει εναντίον τους τις Αρχές σε Ευρώπη και Αμερική, που μάλλον θα τους φέρουν ενώπιον των ευθυνών τους μέσα στο 2021.

ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Διοχέτευσαν απεριορίστη ρευστότητα στην αγορά

Οι μεγαλύτερες κεντρικές τράπεζες ανά τον κόσμο, η ΕΚΤ, η αμερικανική Federal Reserve, η Τράπεζα της Αγγλίας αλλά και πολλές άλλες, βρέθηκαν στην εμπροσθοφυλακή της μάχης κατά της ασυνήθιστα ραγδαίας και αιφνιδιαστικά βαθιάς οικονομικής κρίσης που προκάλεσε η πανδημία. Εδράσαν καταλυτικά και έχουν ουσιαστικά δεσμευθεί πως θα εξακολουθήσουν να το κάνουν και το επόμενο έτος, μέχρις ότου ανακαμψούν οι οικονομίες σε σταθερή βάση και αντιμετωπισθούν οι κίνδυνοι από την πανδημία.

Δύσκολα θα μπορούσε να φανταστεί κανείς ότι θα δρούσαν ακόμη πιο δυναμικά από όσο έδρασαν εδώ και λιγότερο από μία δεκαετία, όταν χρειάστηκε να επιστρατεύσουν τα όπλα τους για να αντιμετωπίσουν την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση. Και έχουν διακηρύξει την πρόθεσή τους να συνεχίσουν να τα χρησιμοποιούν προκειμένου να διασφαλίσουν ρευστότητα στην αγορά και να περιορίσουν δραστηρικά τις επιπτώσεις μιας οικονομικής κρίσης κυριολεκτικά πρωτοφανούς σε καιρό ειρήνης.

Ο ρόλος τους υπήρξε καταλυτικός, καθώς διοχέτευσαν απεριορίστη ρευστότητα στην αγορά κρατώντας το κόστος του δανεισμού σε χαμηλά επίπεδα, όταν οι κυβερνήσεις κατέφευγαν σε έναν πληθώρα δανεισμό για να στηρίξουν τις χεμαζόμενες

οικονομίες τους. Όσον αφορά ειδικότερα την ΕΚΤ και το γιγάντιο πρόγραμμα εκτάκτου ανάγκης, ύψους 1,35 τρισ. ευρώ, που ανακοίνωσε εν τω μέσω του πρώτου κύματος της πανδημίας, έχει οδηγήσει τις αποδόσεις των κρατικών ομολόγων της Ευρωζώνης σε αρνητικό έδαφος. Και, βέβαια, στην τελευταία συνεδρίασή της υποσχέθηκε διά στόματος της προέδρου Κριστίν Λαγκάρντ να κάνει χρήση όλου του οπλοστασίου της προκειμένου να στηρίξει την Ευρωζώνη για όσο χρειαστεί.

Ανάλογες ήταν οι κινήσεις αλλά και οι υποσχέσεις τόσο της αμερικανικής Federal Reserve όσο και της Τράπεζας της Αγγλίας, αλλά και όλων των μεγάλων κεντρικών τραπεζών ανά τον κόσμο. Κοινό μήνυμα από όλες προς τις αγορές, ότι δεν πρόκειται να διακόψουν την παροχή ρευστότητας για όσο χρειάζεται. Η αμερικανική ομοσπονδιακή τράπεζα έχει από τον Αύγουστο διακηρύξει την πρόθεσή της να αφήσει τον πληθωρισμό να καλπάζει στις ΗΠΑ, αν φυσικά χρειαστεί. Και μόλις προ ολίγων ημερών φάνηκε να θέτει κάποια όρια στα όσα πρόκειται να κάνει για να στηρίξει την αμερικανική οικονομία. Δήλωσε πως θα εξακολουθήσει να αγοράζει ομολόγα αξίας τουλάχιστον 120 δις. δολαρίων τον μήνα μέχρις ότου «σημειωθεί σημαντική πρόοδος» προς την ανάκαμψη της μεγαλύτερης οικονομίας στον κόσμο.

ΥΦΕΣΗ

Η μεγαλύτερη καθίζηση του ΑΕΠ σε καιρό ειρήνης

Το 2020 η παγκόσμια οικονομία γνώρισε τη βαθύτερη και χειρότερη ύφεση που έχει καταγραφεί τα τελευταία 74 χρόνια, εν ολίγοις μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Η πανδημία του κορωνοϊού και η αναστολή της οικονομικής δραστηριότητας που αποφάσισαν οι κυβερνήσεις για να ανακόψουν τη μετάδοσή της στρέψαν επιχειρήσεις και νοικοκυριά και πολλές οικονομίες είδαν το ΑΕΠ τους να συρρικνώνεται ακόμη και με διψήφια ποσοστά.

Η ύφεση ήταν πρωτοφανής ως προς τη γεωγραφική έκταση που έπληξε, τους τομείς που επηρέασε, αλλά και την κλίμακα των μέτρων που έλαβαν οι κυβερνήσεις για να την αντιμετωπίσουν. Η ανάκαμψη ήταν, βέβαια, εντυπωσιακή τους θερμούς μήνες, όταν οι κυβερνήσεις ανακάλεσαν τα περιοριστικά μέτρα και οι άνθρωποι έσπευσαν να αυξήσουν τις καταναλωτικές δαπάνες. Ορισμένοι τομείς παραμένουν όμως γονατισμένοι, με κύρια θύματα την τουριστική βιομηχανία στο σύνολό της, τις μεταφορές και ειδικότερα τις αερομεταφορές.

Δυστυχώς όλα δείχνουν πως ο κορωνοϊός θα συνοδεύει τη ζωή μας τουλάχιστον και το επόμενο έτος, επηρεάζοντας την οικονομική δραστηριότητα ανάλογα με τις εξάρσεις ή υφέσεις των νέων κυμάτων της πανδημίας. Αναμφίβολα, ωστόσο, η έλευση των εμβολίων εμπνέει έστω και κάπως συγκρατημένη αισιοδοξία,

καθώς μπορεί να υποσχεθεί μια σταδιακή μετάβαση στη μετά την πανδημία εποχή της ανάκαμψης των οικονομιών.

Οι εκτιμήσεις ποικίλλουν όμως, καθώς το μέλλον είναι πιο αβέβαιο από ποτέ. Η HIS Markit, για παράδειγμα, βλέπει το 2021 να μπαίνει με αναμικτή ανάκαμψη αλλά την παγκόσμια οικονομία να αναπτύσσεται τελικά κατά 4,6% το επόμενο έτος. Το ΔΝΤ προειδοποίησε μέσα στην εβδομάδα την Ευρωζώνη ότι τελικά η ανάκαμψή της το 2021 θα είναι χαμηλότερη και πιο αργή από όσο είχε αρχικά εκτιμηθεί, αν και προς το παρόν διατηρεί την εκτίμησή του για ανάκαμψη 5,2%. Υπογράμμισε, βέβαια, πως όλα θα εξαρτηθούν από τα κύματα της πανδημίας και πως θα χρειαστεί να συνεχιστεί η πρωτοφανής στήριξη των οικονομιών.

Η τελευταία δημοσκόπηση του Reuters φέρει την πλειονότητα των οικονομολόγων να προεξοφεί πως σε ό,τι αφορά ειδικότερα την Ευρωζώνη θα χρειαστεί να παρέλθουν τουλάχιστον δύο χρόνια για να επιστρέψει στα προ της πανδημίας επίπεδα.

Και μια ιδιαίτερα αισιόδοξη πρόβλεψη από τη Morgan Stanley, που αποκλίνει από την επικρατούσα αντίληψη, καθώς προβλέπει ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας κατά 6,4% το 2021, με τις αναδυόμενες αγορές να προπορεύονται και να ακολουθούν Ευρώπη και ΗΠΑ.

Τα νέα κόκκινα δάνεια στην Ευρωζώνη εκτιμάται ότι μπορεί να φτάσουν ακόμη και το 1,4 τρισ. ευρώ.

Η πανδημία έφερε μαζί της την αναστολή της οικονομικής δραστηριότητας, που οδήγησε σε δραματική μείωση τη ζήτηση για πετρέλαιο και την τιμή του ακόμη και σε αρνητικό πρόσημο. Παράπλευρες απώλειες, οι εκατοντάδες χιλιάδες επιχειρήσεις που έβαλαν οριστικά λουκέτο.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΧΡΕΟΣ

Αυξήθηκε κατά 15 τρισ. δολάρια εξαιτίας της πανδημίας

Το βαρύτερο κληροδότημα της βαθύτατης κρίσης που προκάλεσε η πανδημία στην παγκόσμια οικονομία είναι αναμφίβολα το χρέος που επιμίσθησαν στη διάρκεια του τρομερού 2020 κυβερνήσεις και επιχειρήσεις. Θα ακολουθήσει την παγκόσμια οικονομία μέσα στο 2021 και, προκειμένου να αποφευχθεί μια νέα κρίση χρέους, δεν αποκλείεται να προκαλέσει τις πρώτες αναδιπλώσεις. Ήδη οι πρώτες κρούσεις προήλθαν από τον υποπόδιο Οικονομικών της Βρετανίας, ο οποίος μίλησε προ ημερών για «σκληρές επιλογές», αφήνοντας να εννοηθεί ότι το 2021 η χώρα του ενδέχεται να επιστρέψει στη λιτότητα. Πρώτη η ΕΚΤ έσπευσε από τον Μάιο να κρούσει τον κώδωνα του κινδύνου για τα ιλιγγιώδη επίπεδα χρέους που λόγω της πανδημίας επωμιζόνταν οι χώρες-μέλη της Ευρωζώνης, με την Ελλάδα στη διακεκαυμένη

ζώνη ενός χρέους άνω του 200% και την Ιταλία άνω του 160%. Και βέβαια η ΕΚΤ έχει επίσης προειδοποιήσει για τη νέα λαίλαπα των κόκκινων δανειών που αναμένεται να προκαλέσει η πανδημία και ενδεχομένως να φτάσουν έως και το δυσθεώρητο ύψος του 1,4 τρισ. ευρώ, υπερβαίνοντας τα επίπεδα στα οποία έφτασε το προηγούμενο κύμα κόκκινων δανειών κατά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση. Από την πλευρά της, άλλωστε, η Κομισιόν έχει προειδοποιήσει τη χώρα μας για την επικείμενη εκτίναξη του χρέους της όταν έδωσε το πράσινο φως για την αύξηση των δαπανών.

Από το καλοκαίρι το ΔΝΤ, που δεν έπαψε ποτέ να υποστηρίζει την αύξηση των δαπανών για να στηριχθούν οι οικονομίες, προειδοποίησε πρώτο για την εκτίναξη του χρέους και συνέστησε σύνθεση στις δαπάνες.

Διά στόματος δύο κορυφαίων οικονομολόγων του, άλλωστε, χαρακτηρίσε ξανά επικίνδυνη την πρόκληση ανάκληση των έκτακτων προγραμμάτων στήριξης, αλλά έκρουσε τον κώδωνα του κινδύνου ιδιαίτερα σε όσες χώρες βρέθηκαν αντιμέτωπες με τη νέα κρίση έχοντας ήδη αυξημένα επίπεδα χρέους.

Το Διεθνές Χρηματοπιστωτικό Ινστιτούτο έχει προειδοποιήσει πως το χρέος εκτινάχθηκε φέτος στο 365% του παγκόσμιου ΑΕΠ, καταγράφοντας αύξηση κατά 15 τρισ. δολάρια εξαιτίας της κρίσης της πανδημίας, που το εκτινάχσε στα 277 τρισ. δολάρια. Έχει μάλιστα τονίσει πως όσο συνεχίζεται η σωσώρευση χρέους αυξάνεται ο κίνδυνος να φτάσουν τα πράγματα σε τέτοιο σημείο, ώστε να πρέπει να πληγεί η οικονομική δραστηριότητα για να μειωθεί ο δανεισμός. Αναπόφευκτη και μειβελημένη περι-

ότερο από ποτέ η υπερχρέωση που υπαγόρευσε η πανδημία, έχει ήδη προκαλέσει έντονους προβληματισμούς για το πώς θα αντιμετωπισθεί στην επόμενη φάση. Έκοντας το δεύτερο μετά την Ελλάδα υψηλότερο χρέος στην Ευρωζώνη, η Ιταλία έχει ήδη τολμήσει να προτείνει διά στόματος δύο Ιταλών πολιτικών τη διαγραφή όσων Ιταλικών ομολόγων βρίσκονται στο χαρτοφυλάκιο της ΕΚΤ και έχουν εκδοθεί λόγω της πανδημίας. Η ιδέα έχει απορριφθεί κατηγορηματικά από την ΕΚΤ, η οποία, ωστόσο, έχει προτείνει τη δημιουργία κακής τράπεζας που θα απορροφήσει τα κόκκινα δάνεια. Και την ίδια στιγμή, ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης S&P Global Ratings έχει ήδη υποβαθμίσει σημαντικό αριθμό από τις αμερικανικές εταιρείες που στη διάρκεια του 2020 δανείστηκαν αθροιστικά 2,5 τρισ. δολάρια.

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΙ ΚΟΛΟΣΣΟΙ

Συντονισμένη επίθεση από τις Αρχές ΗΠΑ και Ε.Ε.

Ισως μόνον αυτοί δεν εύχονται από καρδιάς να λήξει το τάχιστο δυνατόν η πανδημία, καθώς οδήγησε σε δυσθεώρητα ύψη τα πλούτη τους και την ισχύ τους. Ο λόγος για τους ιδρυτές και επικεφαλής των τεχνολογικών κολοσσών, των Facebook, Amazon, Google και Microsoft.

Η πανδημία έστρεψε εκατομμύρια ανθρώπων στην τηλεργασία και στο ηλεκτρονικό εμπόριο, στα μέσα κοινωνικής δικτύ-

σης για επικοινωνία και σε όλο και μεγαλύτερη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του Ιντερνετ. Έδρασε, όμως, εξίσου καταλυτικά και ως προς την αντίδραση που προκάλεσε η εκτίναξη τους, ενεργοποιώντας τα ανακλαστικά των Αρχών στις δύο πλευρές του Ατλαντικού. Η αλλαγή του κλίματος εναντίον τους φάνηκε στη διάρκεια του καλοκαιριού, όταν οι επικεφαλής των τεχνολογικών κολοσσών κλή-

θηκαν σε ακρόαση ενώπιον του αμερικανικού Κογκρέσου και δέχθηκαν τα πυρά βουλευτών και των δύο αμερικανικών κοιμημάτων. Δεν άργησε να έρθει η μαζική αγωγή που υπέβαλαν προ ημερών κατά της Google οι περισσότερες αμερικανικές πολιτείες μαζί με το υπουργείο Δικαιοσύνης των ΗΠΑ. Ανάλογες κινήσεις έγιναν, άλλωστε, κατά του Facebook, που ενδέχεται να αναγκάσουν το δημοφιλέστερο μέσο κοι-

νωνικής δικτύωσης να αποχωριστεί πολύτιμες θυγατρικές του. Από ευρωπαϊκές πλευρές η επιτροπή Ανταγωνισμού, Μαργκρέτε Βεστάγκερ, κλιμάκωσε τον ανένδοτο αγώνα της κατά των τεχνολογικών κολοσσών και τους καλεί να εγκαταλείψουν τις μονοπωλιακές πρακτικές τους, απειλώντας να απαιτήσει τη διάσπασή τους. Το 2021 πλησιάζει η ώρα της κρίσεως γι' αυτή τη νέα γενιά μεγιστάνων.

ΠΡΑΣΙΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η Ευρώπη επιχειρεί να αναλάβει ηγετικό ρόλο

Ο αιφνιδιασμός της πανδημίας ήρθε ενώ εντεινόταν ο προβληματισμός για την κλιματική αλλαγή και οι οικονομίες επιχειρούσαν διαστακτικά τον επαναπροσανατολισμό τους προς τις πράσινες πολιτικές και την απομάκρυνσή τους από τα ορυκτά καύσιμα. Την τελευταία διετία κερδίζουν έδαφος οι πράσινες επενδύσεις, ενώ επιχειρήσεις και τράπεζες καλούνται άλλοτε επισήμως και άλλοτε ατύπως να εκτιμήσουν την έκθεσή

τους στους κινδύνους της κλιματικής αλλαγής. Η πανδημία έδρασε, πάντως, ως επιταχυντής, με την Ευρώπη να επιχειρεί έναν ηγετικό ρόλο στη στρόφη προς την πράσινη οικονομία, με την επικεφαλής της Κομισιόν, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, να ανακηρύσσει πρόγραμμα Πράσινης Ανάπτυξης, την πρόεδρο της ΕΚΤ, Κριστίν Λαγκάρντ, να δίνει προτεραιότητα στα πράσινα ομολόγα και τη Γερμανία, που είχε έως τώρα μείνει

πίσω, να εκδίδει μαζικά πράσινο χρέος και να προγραμματίζει αντίστοιχες εκδόσεις για το 2021.

Η σημαντικότερη απομάκρυνση από τα ορυκτά καύσιμα που σημειώθηκε στη διάρκεια του φεβρουάριου 2020 και συνεχίζεται στο μέλλον δεν ήταν, όμως, προϊόν σχεδιασμού από Αρχές ή κυβερνήσεις, αλλά παρενέργεια των περιοριστικών μέτρων για την ανάσχεση της πανδημίας: η ασύλληπτη μέχρι προ-

σφάτως υποχώρηση των τιμών του πετρελαίου, για την ακρίβεια των προθεσμιακών συμβολαίων, που εν τω μέσω του πρώτου κύματος της πανδημίας διολίσθησαν σε αρνητικό πρόσημο. Αιτία, η ραγδαία πτώση της ζήτησης για ενέργεια και επιπτώσεις η κατάρρευση των πετρελαιοικών στις ΗΠΑ και η δημοσιονομική στενότητα στις πετρελαιοπαραγωγούς χώρες της Μέσης Ανατολής.

Σας ευχόμαστε καλές γιορτές & ευτυχισμένο το νέο έτος!

#μένουμεασφαλείς

www.pwc.com.cy

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η «δημοκρατικοποίηση» των αγορών ενέχει κινδύνους

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης που βίωσε η ελληνική οικονομία το διάστημα 2010-19 ήταν τόσο δυσβάστακτες, που ακόμα η κοινή γνώμη δεν έχει συνειδητοποιήσει πόσο απομονώθηκε η οικονομία από όσα συμβαίνουν στις αγορές.

Μία από τις παγκόσμιες τάσεις των τελευταίων ετών είναι ότι οι ιδιώτες επενδυτές απέκτησαν μεγαλύτερο ποσοστό των εισηγμένων στα χρηματιστήρια μετοχών. Τα χρηματιστήρια και οι μετοχές πέρασαν από τους επαγγελματίες σε ερασιτέχνες επενδυτές. Μεγαλύτερο μέρος της παγκόσμιας ρευστότητας των νοικοκυριών κατευθύνονταν στα χρηματιστήρια. Την περίοδο κατά την οποία το Χρηματιστήριο Αθηνών ζούσε βαθιά παρακαμή, με φυγή εταπειρών, όταν το ένα τρίτο των με-

Οι αρχές εταιρικής διακυβέρνησης πρέπει να εφαρμόζονται επί της ουσίας και όχι για τους τύπους.

τοχών βρισκόταν σε «προβληματικές» κατηγορίες «σε αναστολή» ή «σε επιτήρηση», τα μεγάλα διεθνή χρηματιστήρια ζούσαν άνθιση. Το νέο χρηματιστήριο (Star market) με τεχνολογικές εταιρείες στην Κίνα ανταγωνίζεται άμεσα το αμερικανικό Nasdaq σε κεφαλαιοποίηση. Τα χρηματιστηριακά διαπραγματεύσιμα αμοιβαία κεφάλαια (ETFs) συμβάλουν ίσως στη «δημοκρατικοποίηση» των χρηματιστηρίων υπό την έννοια ότι βελτιώνουν τις επενδυτικές επιλογές των μικρών επενδυτών.

Ενας από τους λόγους που η αγορά μετοχών αναπτύσσεται είναι ότι πολλές εταιρείες προσφέρουν μετοχές ως μέρος της αμοιβής των στελεχών. Οι μετοχές γίνονται τμήμα της εταιρικής κουλτούρας και αυτό θέτει νέες υποχρεώσεις εταιρικής διακυβέρνησης.

Αυτή είναι μία ακόμη τάση στην οποία υστερεί η εγχώρια επιχειρηματικότητα. Φέτος ήταν η πρώτη χρονιά που ήταν υποχρεωτική η κατάρτιση εκθέσεων αποδοχών των διοικήσεων στις μεγάλες εισηγμένες εταιρείες. Η αλήθεια είναι ότι τα αποτελέσματα από την εφαρμογή αυτής της υποχρέωσης διαφάνειας είναι μάλλον φτωχά. Οι περισσότερες εταιρείες ανταποκρίθηκαν τυπικά. Μόνοι οι μισές έκαναν σύνδεση των αμοιβών που προσφέρουν με τις επιδόσεις των εταιρειών. Σε ορισμένες περιπτώσεις δεν ήταν σαφές αν και γιατί υπάρχουν αποκλίσεις αναπροσαρμογές αμοιβών. Ορισμένες εταιρείες είναι λακωνικές και σε δύο μόλις σελίδες ολοκληρώνουν ό,τι νομίζουν. Άλλες χρειάζονται έως και 28 σελίδες για να πουν τα ίδια, όχι πάντα με μεγαλύτερη σαφήνεια. Κατά μέσο όρο, τα μέλη των Δ.Σ. των μεγάλων εταιρειών έχουν έντεκα μέλη, αλλά μερικές περιορίζονται σε πέντε άτομα, ενώ από ένα έως και 12 άτομα είναι μη εκτελεστικά.

Η ελληνική χρηματιστηριακή, και όχι μόνον, αγορά χρειάζεται περισσότερα διεθνή κεφάλαια. Και δεν υπάρχει τρόπος να τα προσελκύσει εάν δεν υιοθετηθούν οι βασικές αρχές της εταιρικής διακυβέρνησης, που σημαίνει ότι η συντριπτική πλειονότητα των μελών του Δ.Σ. είναι μη εκτελεστικά και κάποιος ανεξάρτητοι. Οι αποφάσεις λαμβάνονται όχι από εκείνους που τις εισηγούνται αλλά από ανεξάρτητες φωνές που εκπροσωπούν το σύνολο των μετόχων. Και στο Δ.Σ. πρέπει να εκπροσωπούνται όλες οι ομάδες του πληθυσμού.

Η διεθνής αγορά, ωστόσο, δεν επιβάλλει μόνον όρους διαφάνειας και αποτελεσματικότητας, κρύβει και κινδύνους. Ενας από αυτούς είναι η τάση να εξομοιώνονται οι αγορές με βιντεοπαιχνίδι! Η τεχνολογία επιτρέπει τη χρησιμοποίηση εφαρμογών που προκαλούν εθισμό σε καθημερινή ενασχόληση με τις χρηματιστηριακές αγορές: προτρέπουν μέσα στην ημέρα σε πολλές συναλλαγές που είναι εύκολες και διασκεδαστικές. Ηδη μερικές από τις εφαρμογές αυτές βρίσκονται στο στόχαστρο των εποπτικών αρχών, επειδή όχι μόνον ενθαρρύνουν τους «παίκτες» να κάνουν πολλές συναλλαγές μέσα στην ημέρα, αλλά διευκολύνουν τον δανεισμό τους ώστε να θέσουν σε ρίσκο χρήματα που δεν διαθέτουν.

Η εντατική «δημοκρατικοποίηση» των χρηματιστηριακών αγορών κρύβει και κινδύνους, κυρίως όταν οι αρχές εταιρικής διακυβέρνησης εφαρμόζονται στον τύπο και όχι στην ουσία τους.

Εξτρα χρεώσεις στους καταθέτες επιβάλλουν ευρωπαϊκές τράπεζες

Μετακυλίου στους πελάτες τους μέρος του κόστους των αρνητικών επιτοκίων

Εκονομίας υποστεί συρρίκνωση της κερδοφορίας τους έπειτα από χρόνια αρνητικών επιτοκίων, οι ευρωπαϊκές τράπεζες προσπαθούν να αποσπάσουν και το ελάχιστο κέρδος από τους πελάτες τους. Ανάμεσά τους ευρωπαϊκοί τραπεζικοί κολοσσοί όπως οι ισπανικές τράπεζες Banco Santander SA και Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA, αλλά και η ING Groep NV.

Σύμφωνα με σχετικό ρεπορτάζ του Bloomberg, οι εν λόγω τραπεζικοί κολοσσοί καταφεύγουν σε διαφόρων ειδών χρεώσεις, που θα επιβληθούν οι περισσότερες από το νέο έτος, σε όσους καταθέτες δεν πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια. Και βέβαια, η τακτική τους αυτή εγκυμονεί τον κίνδυνο μαζικής φυγής των καταθέσεων, καθώς οι Ευρωπαίοι που αποταμιεύουν έχουν ήδη ένα λόγο για να είναι δυσαρεστημένοι. Τον ίδιο ακριβώς που εννοχλεί και τις τράπεζες: τα αρνητικά επιτόκια, που τους εμποδίζουν να αυξήσουν τις αποταμιεύσεις τους και σε πολλές περιπτώσεις τις μειώνουν. Οι τράπεζες φαίνονται, ωστόσο, αποφασισμένες να μεταφέρουν στους πελάτες τους μεγαλύτερο μέρος του κόστους

Η συγκυρία αποτελεί μεγάλη ευκαιρία για ψηφιακές τράπεζες με μηδενικά πρόσθετα έξοδα.

των αρνητικών επιτοκίων. Η Santander, για παράδειγμα, ετοιμάζεται από την αρχή του έτους να επιβάλει μηνιαία χρέωση ύψους 20 ευρώ σε όσους πελάτες έχουν τρεχούμενους λογαριασμούς που, όμως, δεν περιλαμβάνουν τον μισθό τους, ενώ δεν έχουν αγοράσει κάποιο άλλο χρηματοπιστωτικό προϊόν. Στη σχετική ενημέρωσή της προς τους καταθέτες τόνισε μάλιστα πως «οι πιστοί» πελάτες θα αποφυγουν τις προμήθειες.

Ομοίως η Banco Bilbao Vizcaya Argentina έχει αρχίσει να χρεώνει όσους πελάτες της είναι άνω των 29 ετών και δεν καταθέτουν τον μισθό τους στον λογαριασμό τους αλλά τον χρησιμοποιούν για να πληρώνουν τα τιμολόγια των εταιρειών κοινής ωφελείας. Σκοπεύει, άλλωστε, να επιβάλει χρέωση 2 ευρώ για κάθε συναλλαγή στο ταμείο, κάτι ανάλογο με αυτό που έχουν υιοθετήσει και ορισμένες ελληνικές τράπεζες, αλλά και να χρεώνει 0,4% στα εμβάσματα.

Μιλώντας στο Bloomberg ο Μάικλ Σόουφ, Βρετανός που έχει επιχειρήσεις ειδών γάμου και κέτερινγκ στη Μάλαγα της Ισπανίας, δηλώνει πως έχει παρατηρήσει τη σταθερή αύξηση των χρεώσεων στις πιστωτικές κάρτες, στις κρεωστικές κάρτες αλλά και στα εμβάσματα. Ως ιδιοκτήτης της επιχειρήσεως Banco Ulicaja SA, είχε τη δυνατότητα να αποφύγει ένα μέρος αυτών των χρεώσεων, αλλά οι χρεώσεις που του έχουν επιβληθεί έχουν τετραπλασιαστεί τα τελευταία χρόνια. Έχει, άλλωστε,

Η Santander ετοιμάζεται από την αρχή του έτους να επιβάλει μηνιαία χρέωση ύψους 20 ευρώ σε όσους πελάτες έχουν τρεχούμενους λογαριασμούς που, όμως, δεν περιλαμβάνουν τον μισθό τους, ενώ δεν έχουν αγοράσει κάποιο άλλο χρηματοπιστωτικό προϊόν.

παρατηρήσει πως οι τράπεζες ασκούν εντεινόμενες πιέσεις στους πελάτες τους προσπαθώντας να τους πείσουν να αγοράσουν άλλα προϊόντα τους, όπως, για παράδειγμα, την ασφάλιση κατοικίας.

Σε ό,τι αφορά την ING, που επί πολλά χρόνια διαφήμιζε την παροχή τρεχούμενων λογαριασμών στην Ισπανία χωρίς καμία χρέωση, έστειλε προφάτως ηλεκτρονική επιστολή στους πελάτες της και τους ενημέρωσε ότι θα αρχίσει να επιβάλλει χρέωση 10 ευρώ τον μήνα σε καταθέσεις άνω των 30.000 ευρώ όταν ο πελάτης δεν χρησιμοποιεί την τράπεζα για την κατάθεση του μισθού του ή έχει έσοδα ύψους τουλάχιστον 700 ευρώ τον μήνα. Στη σχετική ανακοίνωση δεν έκραυξε, βέβαια, το πραγματικό αίτιο της απόφασής της αυτής, κα-

θώς τονίζει «την ασυνήθη οικονομική συγκυρία των επιτοκίων που πιέζονται ασταμάτητα προς τα κάτω».

Έχουν προηγηθεί οι προμήθειες που έχουν επιβάλει τραπεζικοί κολοσσοί της Ευρώπης στους πελάτες τους. Στη διάρκεια του 2019 οι δύο μεγαλύτερες τράπεζες της Γερμανίας, ο κολοσσός της Deutsche Bank και η Commerzbank, μείωσαν σε 100.000 ευρώ το κατώτερο ποσό επί του οποίου επιβάλλεται χρέωση στους νέους αποταμιευτές. Στη Δανία, ειδικότερα, όπου τα επιτόκια είναι αρνητικά από το 2012, οι περισσότερες τράπεζες επιβάλλουν προμήθεια σε όσους πελάτες τους διατηρούν καταθέσεις άνω ενός συγκεκριμένου ποσού.

Όπως τονίζουν αναλυτές της αγοράς,

η συγκυρία ενδέχεται να αποτελέσει μεγάλη ευκαιρία για τις ψηφιακές τράπεζες όπως οι Monzo Bank, Revolut LTD και N26 Bank GmbH, οι οποίες χάρη στο χαμηλότερο λειτουργικό κόστος τους έχουν τη δυνατότητα να προσελκύσουν πελάτες υποσχόμενες ότι δεν θα τους επιβάλουν χρεώσεις.

Όπως σημειώνει ο Τζο Φιλντινγκ, επικεφαλής του τομέα τραπεζών και πάροχών στην Bain & Co. της Νέας Υόρκης, «οποτεδήποτε οι πελάτες των τραπεζών έχουν κάποια αρνητική εμπειρία από τις παραδοσιακές τράπεζες, ανοίγει ένα παράθυρο ευκαιρίας για κάποιον άλλο που έρχεται και προσφέρει κάτι καλύτερο. Και στις μέρες μας οι καλύτεροι είναι αναπόφευκτα ψηφιακοί».

Οι πλούσιοι στις ΗΠΑ σπενδύουν να «κρύψουν» τα εισοδήματά τους

Για να γλιτώσουν την υψηλή φορολογία που πρόκειται να επιβάλει ο Τζ Μπάιντεν

Συναγερμός φαίνεται να έχει σημάνει ανάμεσα στους πλούσιους Αμερικανούς, οι οποίοι σπενδύουν να κλείσουν συμφωνίες, να επενδύσουν τα κτήματά τους ή να τα τοποθετήσουν κάπου ώστε να τα «κρύψουν» από την επιθετική φορολογία του Τζο Μπάιντεν. Οι σύμβουλοι διαχείρισης πλούτου δηλώνουν ότι δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν στον τεράστιο όγκο δουλειάς και στα αλληλάλληλα αιτήματα που τους έχουν κατακλύσει από την Ημέρα των Ευχαριστιών και μετά. Πολλώ δε μάλλον, δεδομένου ότι όλοι ζητούν να διεκπεραιωθούν τα αιτήματά τους άμεσα και ει δυνατόν μέχρι το τέλος του έτους.

Σύμφωνα με σχετικό ρεπορτάζ του Bloomberg, ορισμένοι σύμβουλοι διαχείρισης αναφέρουν πως τις τελευταίες εβδομάδες έχουν την περισσότερη δουλειά που είχαν ποτέ στη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους. Τονίζουν ειδικότερα πως κατακλύζονται από αιτήματα πλούσιων πελατών, οι οποίοι σπενδύουν να προλάβουν όσο είναι εφικτό να μεταφέρουν κεφάλαιά τους «στους φορολογικούς παραδείσους νέας γενιάς», όπως χαρακτηριστικά αναφέρει το Bloomberg. Σε ό,τι αφορά τους εμπειρογνώμονες της αγοράς ακινήτων, δηλώνουν ότι δέχονται μαζικά αιτήματα από πελάτες που τους ζητούν να αποτιμήσουν ακίνητα στα οποία

Σύμβουλοι διαχείρισης πλούτου δηλώνουν ότι δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν στον τεράστιο όγκο δουλειάς.

θα μπορούσαν να επενδύσουν.

Αιτία όλων αυτών είναι η προεκλογική δέσμευση του Τζο Μπάιντεν για αύξηση της φορολογίας εισοδήματος στους πλούσιους ειδικότερα με υψηλούς συντελεστές στις αποδόσεις κεφαλαίων. Γι' αυτό και πολλοί πλούσιοι προσπαθούν να πουλήσουν εσπευσμένα επιχειρήσεις τους ή επενδύσεις μέσα στο 2020, ώστε να εξακολουθήσουν να φορολογούνται με τους ίδιους συντελεστές. Ορισμένοι εκατομμυριοστές ενδέχεται, άλλωστε, να κληθούν να καταβάλουν υψηλότερους πολιτικούς ή τοπικούς φόρους μέσα στο νέο έτος, καθώς ορισμένες πολιτείες όπως η Νέα Υόρκη, για παράδειγμα, αντιμετωπίζουν σοβαρότατα δημοσιονομικά ελλείμματα.

Η εταιρεία Miller Samuel έχει έδρα στη Νέα Υόρκη και ανήκει στην κατηγορία των εμπειρογνώμονων που αξιολογούν ακίνητα. Σύμφωνα με τον πρόεδρό της, Τζονθαν Μίλερ, τα σχε-

τικά αιτήματα έχουν τετραπλασιασθεί, και από τα τέλη Νοεμβρίου τόσο ο ίδιος όσο και οι συνεργάτες του έχουν αναγκαστεί να διώκνουν πελάτες. Όπως χαρακτηριστικά τονίζει, «είναι ανθρώπινα αδύνατον να διαχειριστούμε τα αιτήματα μέχρι το τέλος του έτους». Φτάνει μάλιστα στο σημείο να χαρακτηρίσει «άκρως ασφυκτική» αυτήν την κατάσταση, που τους αναγκάζει να διώκνουν πελάτες.

Το παράδοξο σε αυτόν τον καταγεγραμμένο αιτημάτων και τον σχεδόν πανικό που έχει καταλάβει τους πλούσιους Αμερικανούς είναι πως δεν αναμένεται να είναι τόσο εύκολο για τον νεοεκλεγέντα πρόεδρο να προχωρήσει σε επιθετική φορολόγηση του πλούτου τους. Όπως επισημαίνουν πολιτικοί αναλυτές, οι Ρεπουμπλικανοί τα πήγαν αρκετά καλύτερα από όσο αναμενόταν. Αυτό σημαίνει πως θα είναι ισχυρή η θέση τους στο Κογκρέσο και ο νέος πρόεδρος θα αναγκαστεί σε συμβιβασμούς. Εν ολίγοις, δεν θα είναι εύκολο για τον Τζον Μπάιντεν να τηρήσει τις προεκλογικές υποσχέσεις του και να αντλήσει τρισεκατομμύρια δολάρια από τη φορολόγηση των πλουσίων.

Η κυβέρνηση Μπάιντεν σίγουρα θα καταβάλει κάθε προσπάθεια για να κλείσει όσα «παραθυράκια» της αμερικανικής φορολογικής νομοθεσίας διευκολύνουν τη φοροαποφυγή όταν

πρόκειται για ακίνητα ή για διαφόρων ειδών δωρεές. Όπως τονίζει ο Μπέργκερ, «είναι πιθανόν το υπουργείο Οικονομικών να εκδώσει ρυθμίσεις που θα δυσχεράνουν όλον αυτόν τον σχεδιασμό με τις αγορές ακινήτων».

Η σπουδή των πλουσίων ενόψει του τέλους του έτους και της ανάληψης της προεδρίας από τον Μπάιντεν, αλλά και η αγωνία τους να «κρύψουν» τα πλούτη τους, σχετίζεται με τα προνόμια που αναμένεται να χάσουν.

Η φορολογική μεταρρύθμιση του Ντόναλντ Τραμπ το 2017 διπλασίασε το ύψος του ποσού που μπορούν να κληροδοτούν οι πλούσιοι στους απογόνους τους χωρίς να καταβάλλουν φόρο κληρονομιάς ή δωρεάς. Εφτασε, έτσι, στα 11,58 εκατ. δολάρια για μεμονωμένα άτομα και στα 23,15 εκατ. δολάρια για ζευγάρια. Οι σχετικές ρυθμίσεις ισχύουν, πάντως, έως το 2026. Γι' αυτό και η Λίζα Φίδερνγκιλ, επικεφαλής της εταιρείας αξιολογίας πλούτου και κληρονομιάς Abbot Downing, επισημαίνει «τους λέμε να χαλαρώσουν και να μην αγχώνονται τόσο».

Εκείνο, όμως, που φοβούνται περισσότερο όσοι πλούσιοι σπενδύουν να προλάβουν πριν από την αλλαγή του χρόνου είναι το ενδεχόμενο η φορολογική μεταρρύθμιση του Μπάιντεν, όποτε και αν ψηφιστεί, να έχει αναδρομική ισχύ από την αρχή του 2021.

Η κυβέρνηση Μπάιντεν θα καταβάλει κάθε προσπάθεια για να κλείσει όσα «παραθυράκια» της νομοθεσίας διευκολύνουν τη φοροαποφυγή όταν πρόκειται για ακίνητα ή για διαφόρων ειδών δωρεές.

Η αλήθεια είναι στη γνώση

Διαβάστε στο κινητό σας την Καθημερινή της Κυριακής,
όπως τυπώνεται στο χαρτί, με μια εβδομάδα δωρεάν δοκιμή
και ακολούθως με €1,99 την βδομάδα.

Κατεβάστε την εφαρμογή
της Καθημερινής Κύπρου
στο κινητό σας

Νομοθετικό ράπισμα στον Τραμπ

Ψηφίστηκε από τη Βουλή η αύξηση των βοηθημάτων από 600 σε 2.000 δολάρια

Η **Αμερικανική Βουλή**, που ψήφισε τη Δευτέρα το βράδυ την αύξηση των ατομικών βοηθημάτων για ανακούφιση των συνεπειών της πανδημίας από 600 σε 2.000 δολάρια, ασκεί τώρα πιέσεις στη Γερουσία να πράξει το ίδιο. Το μπαλάκι βρίσκεται λοιπόν πλέον στο γήπεδο των Ρεπουμπλικανών του σώματος, που είτε θα πρέπει να συμφωνήσουν στις γενναϊώδεις αυτές επιταγές – και να διακινδυνεύσουν τη φήμη τους ως δημοσιονομικών γερακιών – είτε να ψηφίσουν τη βούληση του προέδρου Ντόναλντ Τραμπ, ο οποίος πρώτος ζήτησε τα τσεκ των 2.000 δολαρίων και λίγο έλειψε να ντάξει στον αέρα όλο το πακέτο, ύψους 900 δισ. δολαρίων. Ο πρόεδρος της Γερουσίας Μιτς Μακόνελ απεύχεται την αύξηση του ποσού των ατομικών βοηθημάτων. Στον αντίποδα, ο ανεξάρτητος γερουσιαστής Μπέρνι Σάντερς έχει διακηρύξει ότι θα απορρίψει οιαδήποτε προσπάθεια αναιρέσης του προεδρικού βέτο στο έτερο κρίσιμο νομοσχέδιο για τις αμυντικές δαπάνες, χωρίς να προηγηθεί μια αντίστοιχη ψηφοφορία για τις επιταγές των 2.000 δολαρίων. Τη Δευτέρα, η Βουλή αποφάσισε

Με ψήφους 322 υπέρ, έναντι 87 κατά, για πρώτη φορά ένα σώμα του Κογκρέσου αποφάσισε να αγνοήσει το προεδρικό βέτο.

να ψηφίσει το βέτο του Τραμπ για την άμυνα, εξασφαλίζοντας διακομματική συναίνεση στην εφαρμογή της νομοθεσίας. Η εξέλιξη συνιστά ένα ισχυρό νομοθετικό καστ στην Αμερικανική πρόεδρο τις τελευταίες μέρες της θητείας του. Με ψήφους 322 υπέρ έναντι 87 κατά, ήταν η πρώτη φορά που ένα σώμα του Κογκρέσου αποφάσισε να αγνοήσει το προεδρικό βέτο, αποδεικνύοντας τη δημοτικότητα του νομοσχεδίου, που μεταξύ άλλων προβλέπει μισθολογικές αυξήσεις για τα στρατεύματα της χώρας αλλά και την επανεξέταση της απόσυρσης των ανδρών των ΗΠΑ από τη Γερμανία. Ο Τραμπ επιτέθηκε στο κόμμα

Ο **Ντόναλντ Τραμπ** πρώτος ζήτησε τα τσεκ των 2.000 δολαρίων και λίγο έλειψε να ντάξει στον αέρα όλο το πακέτο, ύψους 900 δισ.

να αποκαλώντας την ηγεσία των Ρεπουμπλικανών «αδύναμη, που θα επιτρέψει την έγκριση του κακού νομοσχεδίου για την άμυνα».

Η πιο κρίσιμη διάταξη είναι το άρθρο επιχειρηματικής διαφάνειας», που περιορίζει τις επιχειρήσεις-κελύφη και το ξέπλυμα χρήματος στη χώρα. Η επίμαχη διάταξη απαιτεί από τους ιδιοκτήτες οιασδήποτε εταιρείας που δεν τελεί υπό την εποπτεία της ομοσπονδιακής κυβέρνησης να καταθέτει έκθεση που προσδιορίζει ακριβώς κάθε άτομο που σχετίζεται με την επιχείρηση ή κατέχει 25% και πάνω και ασκεί ουσιαστικό έλεγχο επί αυτής. Υπενθυμίζεται ότι η οικογένεια

Τραμπ έχει επανειλημμένα χρησιμοποιήσει τέτοιου είδους εταιρείες, από τον συνήγορό του Μάικλ Κόεν, για την πληρωμή στη Στόρμι Ντάνιελς, έως τον γαμπρό του Τζάρεντ Κούσερ, ο οποίος εκμεταλλεύθηκε αυτή τη δυνατότητα για να δαπανήσει πάνω από 600 εκατ. δολάρια σε προεκλογικά κονδύλια.

Σε μια άλλη εξέλιξη, ο Ντόναλντ και η Μελάνια Τραμπ φαίνεται ότι αναζητούν νέα κατοικία στη Φλόριντα, μετά την αποχώρησή τους από τον Λευκό Οίκο, παρότι φήμες θέλουν το τέως πρώτο ζευγάρι των ΗΠΑ να μετακομίζει στο ιδιωτικό κλαμπ που διαθέτει ο Τραμπ, στο Μαρ-α-Λάγκο. Σύμφωνα με το Page Six, που

επικαλείται πηγή κοντά στο ζευγάρι, «η Μελάνια και ο Ντόναλντ μιλούν με μεσσίες για την αγορά σπιτιού στο Παλμ Μπιτς ή κοντά σε αυτό, καθώς ο χώρος που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διαμονή τους στο Μαρ-α-Λάγκο δεν είναι αρκετά μεγάλος και μπορεί να υπάρχουν προστριβές». Την περίοδο αυτή το ζευγάρι περνάει τις διακοπές του στο Μαρ-α-Λάγκο και, σύμφωνα με την ίδια πηγή, η Μελάνια διακομίζει το διαμέρισμά τους, το οποίο διαθέτει ξεχωριστές κρεβατοκάμαρες, καθιστικά και γραφεία, ενώ σύμφωνα με τον περιοδικό People ο χώρος ανακαινίζεται, επεκτείνεται και εκσυγχρονίζεται.

Αψηφά τις κυρώσεις από τις ΗΠΑ ο Ερντογάν

Συνεχίζεται η στρατιωτική συνεργασία με τη Ρωσία, διαβεβαίωσε ο Τσαβούσογλου

Απορρίπτοντας την επιβολή κυρώσεων από τις ΗΠΑ στη χώρα του για την αγορά των ρωσικών πυραύλων S-400, ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών Μεβλούτ Τσαβούσογλου εξήρε τις «σχέσεις αμοιβαίας εμπιστοσύνης» ανάμεσα στον Ταϊπ Ερντογάν και τον Βλαντιμίρ Πούτιν και διέμνησε ότι η ρωσοτουρκική συνεργασία θα συνεχιστεί.

«Οι σχέσεις μας με τη Ρωσία δεν είναι εναλλακτική έναντι των δεσμών μας με το ΝΑΤΟ και την Ε.Ε.», τόνισε ο Τούρκος αξιωματικός ύστερα από τη συνάντησή του με τον Ρώσο ομόλογό του, Σεργκέι Λαβρόφ, στο Σότσι, ρωσικό θέρετρο της Μαύρης Θάλασσας. «Η Ε.Ε. επίσης θα έπρεπε να επιλέγει τον διάλογο έναντι των κυρώσεων όπου υπάρχουν διαφωνίες, αντί να θέτει ερωτήματα για τις σχέσεις μας με τη Ρωσία ή άλλες χώρες», προσέθεσε. Από την πλευρά του, ο Σεργκέι Λαβρόφ έκανε λόγο για «έκνομες πιέσεις της

Συνάντηση με τον Σεργκέι Λαβρόφ στο Σότσι. Για παραγωγή του ρωσικού εμβολίου Sputnik V ενδιαφέρεται η Τουρκία.

Ουάσινγκτον» και μετέφερε την «υψηλή εκτίμηση» του προέδρου Πούτιν στην επιλογή του Ταϊπ Ερντογάν να συνεχίσει τη συνεργασία της χώρας του με τη Ρωσία. Οι δυτικές κυρώσεις δεν θα επηρεάσουν τις σχέσεις ανάμεσα στις δύο χώρες, «οι

Ο **Ρώσος** υπουργός Εξωτερικών Σεργκέι Λαβρόφ (αριστερά) και ο Τούρκος ομόλογός του Μεβλούτ Τσαβούσογλου, χθες, στο θέρετρο Σότσι, στη Ρωσία. Για «έκνομες πιέσεις της Ουάσινγκτον» έκανε λόγο ο πρώτος.

οποίες καθοδηγούνται από τα εθνικά τους συμφέροντα», εκτίμησε ο επικεφαλής της ρωσικής διπλωματίας στην κοινή συνέντευξη Τύπου των δύο ανδρών.

Από το ίδιο βήμα, ο Μεβλούτ Τσαβούσογλου ανακοίνωσε ότι η χώρα του προ-

τίθεται να προχωρήσει στην παραγωγή του ρωσικού εμβολίου Sputnik V κατά της COVID-19. Η Τουρκία εξετάζει το ενδεχόμενο να χρησιμοποιήσει το ρωσικό εμβόλιο για τον μαζικό εμβολιασμό των πολιτών της, αλλά ο υπουργός Υγείας,

Φαχρετίν Κοτζά, ζήτησε περισσότερες πληροφορίες από τη Μόσχα προτού καταλήξει σε σχετική απόφαση οι αρμόδιες αρχές της χώρας του. Μέχρι στιγμής, η Τουρκία έχει παραγγείλει 50 εκατομμύρια δόσεις του κινεζικού εμβολίου CoronaVac, και 4,5 εκατομμύρια δόσεις από το εμβόλιο της Pfizer.

Στη συνάντηση του Σότσι, οι δύο υπουργοί συζητήσαν κυρίως τις εξελίξεις στα τρία μέτωπα περιφερειακών κρίσεων, όπου οι χώρες τους υποστηρίζουν αντίπαλα στρατόπεδα, αλλά συνεργάζονται για την επιβολή, εφαρμογή και επίβλεψη συμφωνιών κατάπαυσης του πυρός: Ναγκόρνο-Καραμπάχ, Λιβύη και Συρία. Για το πρώτο ζήτημα, ο Μεβλούτ Τσαβούσογλου εξέφρασε την ελπίδα ότι η ρωσοτουρκική συνεργασία θα εγγυηθεί σταθερή ειρήνη μεταξύ Αρμενίας και Αζερμπαϊτζάν και ανέφερε ότι ο ηγέτης του τελευταίου, Ιλχάμ Αλίεφ, επιθυμεί κάτι τέτοιο.

Αναφορικά με τη Συρία, ο Σεργκέι Λαβρόφ ενημέρωσε τον φιλοξενούμενό του για τις ρωσικές προσπάθειες προκειμένου να διευκολυνθεί η κατάρτιση νέου συντάγματος από εκπροσώπους της κυβέρνησης, της αντιπολίτευσης και της κοινωνίας των πολιτών. Η επόμενη συνάντηση της επιτροπής για το Σύνταγμα προβλέπεται να γίνει στη Γενεύη, στις 25 Ιανουαρίου. Όσο για τη Λιβύη, οι δύο πλευρές επιβεβαίωσαν την υποστήριξή τους στην προσπάθεια πολιτικής επίλυσης της κρίσης μέσω διαπραγματεύσεων ανάμεσα στα αντιμαχόμενα στρατόπεδα.

TASS, HURRIYET

Καταγραφή Ισπανών αρνητών του εμβολίου

Η **Ισπανία** αποφάσισε χθες την τήρηση εθνικού αρχείου όπου θα καταγράφονται όσοι Ισπανοί αρνούνται να εμβολιαστούν. Έτσι, θα δημιουργηθεί μια νέα βάση δεδομένων η οποία πιθανώς να κοινοποιείται, εφόσον παραστεί ανάγκη, στα υπόλοιπα κράτη-μέλη της Ε.Ε.

Τη Δευτέρα, ο Ισπανός υπουργός Υγείας Σαλβαδόρ Ιγια δήλωσε ότι στο νέο αρχείο θα καταγράφονται όλοι όσοι, για οποιονδήποτε λόγο, αρνούνται να εμβολιαστούν κατά της COVID-19. «Θα τηρείται εθνικό αρχείο, που θα κοινοποιείται στους Ευρωπαίους εταίρους μας προκειμένου να γνωρίζουν σε ποιους προσφέρθηκε το εμβόλιο και το αρνήθηκαν», τόνισε ο Ισπανός αξιωματικός σε συνέντευξή του στο τηλεοπτικό δίκτυο La Sexta. «Το αρχείο δεν πρόκειται να δημοσιοποιηθεί και η τήρησή του θα συνάδει με τη νομοθεσία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων», εξήγησε.

Μέχρι αργά χθες, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν είχε σχολιάσει την εξέλιξη. Ο εμβολιασμός κατά της COVID-19, που δεν είναι υποχρεωτικός, ξεκίνησε στη χώρα της Ιβηρικής την Κυριακή και πρώτη από όλους εμβολιάστηκε μια 96χρονη ένοικος οικου ευγενίας. Δημοσκοπήση που πραγματοποιήθηκε στις αρχές Δεκεμβρίου είχε καταγράψει ότι το 40,5% των Ισπανών επιθυμούσε να εμβολιαστεί, ενώ ένα 16% υποστήριξε ότι θα εμβολιαστεί εφόσον το εμβόλιο αποδειχθεί «αξιόπιστο».

Η Ισπανία είναι από τα κράτη της Ε.Ε. που επλήθυναν σκληρότερα από τον κορωνοϊό και ήδη μετράει περισσότερα από 50.000 θύματα και 1,9 εκατ. επιβεβαιωμένα κρούσματα. Σήμερα, οι

Ο **Ισπανός** πρωθυπουργός Πέδρο Σάντσεθ.

Ο κατάλογος πιθανώς να κοινοποιείται, εφόσον παραστεί ανάγκη, στα υπόλοιπα κράτη-μέλη της Ε.Ε.

Αρχές, όπως αποκάλυψε ο υπουργός Υγείας, προετοιμάζονται για ένα τρίτο πανδημικό κύμα. Εξαιτίας του δυσοιωνίου μέλλοντος, η ισπανική κυβέρνηση έχει προετοιμάσει εκστρατεία ενμέρως προκειμένου να πείσει ακόμα και τους πιο διστακτικούς να εμβολιαστούν. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς των Αρχών, μέχρι τον Ιούνιο θα έχουν εμβολιαστεί 15-20 εκατ. Ισπανοί επί συνόλου 47 εκατ. Στην Ιταλία, όπου επίσης ξεκίνησαν οι εμβολιασμοί την Κυριακή, ο ένας στους πέντε υγειονομικούς αρνήθηκε να εμβολιαστεί.

Πέθανε ο Γάλλος σχεδιαστής μόδας Πιερ Καρντέν

Σε ηλικία **98** ετών πέθανε, χθες, στο αμερικανικό νοσοκομείο του Νεγί ο Γάλλος σχεδιαστής μόδας Πιερ Καρντέν, που έπαιξε κεντρικό ρόλο – μαζί με τον Αντρέ Κουρέζ και τον Πάκο Ραμπάν – στην αναγέννηση της γαλλικής μόδας κατά τη μεταπολεμική περίοδο, όπως αναφέρει στη νεκρολογία της η εφημερίδα Le Monde. «Είχα πάντα τα μάτια στραμμένα στο μέλλον. Πάντα δημιουργούσα για τους νέους», έλεγε ο Καρντέν, γιος Γαλλών μεταναστών στη Γαλλία, που εμπνεύστηκε από τα διαστημικά ταξίδια και την ουτοπία της δεκαετίας του 1960.

Γεννημένος το 1922 στην επαρχία του Βένετο, η οικογένειά του μετακομίζει στη Γαλλία μετά την άνοδο του Μουσολίνι στην εξουσία, ενώ ο πατέρας του αντιμετώπιζε, όπως και οι περισσότεροι Ιταλοί μετανάστες, την καχυποψία και τον ρατσισμό της γαλλικής κοινωνίας. Ο Καρντέν, που υπήρξε πάντα υπερήφανος για την καταγωγή του, έλεγε: «Είμαι παιδί του δρόμου, γιος αγροτών και έγινα ο Πιερ Καρντέν». Το 1944 μεταβαίνει από το Σεντ Ετιέν στο Παρίσι, όπου προσλαμβάνεται ως ράφτης στον διάσημο οίκο μόδας Πακέν και σχεδιάζει τις μάσκες για ταινία του ποιητή Ζαν Κοκτώ. Η μετακίνησή του στον οίκο της Ελσα Σιαπαρέλι τον φέρνει σε επαφή με την «παρέα» της, απαρτιζόμενη, μεταξύ άλλων, από τον Σαλβαντόρ Νταλί και τον Αλμπέρτο Τζακομέτι. Το 1947 γίνεται ο πρώτος εργαζόμενος στον οίκο του Κριστιάν Ντιόρ. Τρία χρόνια αργότερα ιδρύει τον δικό του οίκο μόδας, εισάγοντας επαναστατική γραμμή στην υψηλή ραπτική, αξιοποιώντας πρώτος νέα συνθετικά υφάσματα και υλικά και σχεδιάζοντας φορέματα διαστημικής έμπνευσης. Ο Καρντέν προκαλεί σάλο όταν γίνεται ο πρώτος μόδιστρος που υποθέτει τη συνθετική γούνα και τα μοτίβα της ποπ-αρτ στα ρούχα του.

Η στυλιστική τόλμη του Καρντέν – αλλά και του Κουρέζ – υποθετείται αμέσως από τη νέα μεταπολεμική γενιά, τη διψασμένη για καινοτομία. Σε αντίθεση με τον φίλο και συνάδελφό του Κουρέζ, όμως, ο Καρντέν επιλέγει τον «εκδημοκρατισμό» της συλλογής του, για να γίνει ο πρώτος που προσφέρει φορέμα του προς πώληση στο παρισινό πολυκατά-

«**Πάντα** δημιουργούσα για τους νέους», έλεγε ο Καρντέν.

Επαιξε κεντρικό ρόλο στην αναγέννηση της γαλλικής μόδας κατά τη μεταπολεμική περίοδο.

στημα «Le Printemps», το 1962. Το διοικητικό συμβούλιο της ένωσης σχεδιαστών υψηλής ραπτικής, στο οποίο ανήκει ο Καρντέν, του ζητεί να παραιτηθεί. Τρία χρόνια αργότερα, το 1965, το συμβούλιο τον εκλέγει πρόεδρο, έχοντας συνειδητοποιήσει την αξία των σχεδιαστικών και επιχειρηματικών καινοτομιών του.

Το αστερευτο κιούμορ και η βαθιά εικαστική παιδεία του τον αναδεικνύουν σε αγαπημένο μόδιστρο του διεθνούς τζετ-σετ. Θα σχεδιάσει κοστούμια για τον Σαλβαντόρ Νταλί και φορέματα για την Μπεγκούμ Αγά Χαν, τη Ρίτα Χέιγουορθ, την τραγουδίστρια Μιστενγκέτ και αργότερα τη Σαρλότ Ράμπλινγκ. Ο Καρντέν έζησε μια θεαλωδή ερωτική σχέση με την ηθοποιό Ζαν Μορό, που έγινε η μούσα του.

REUTERS

RCB Bank Ltd. Ημεσική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη έδρα: Αρσινόοις 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Βάζουμε πλήρη για νέες επιτυχίες

Για εμάς, την Κύπρο και τους ανθρώπους της

800 00 722 www.rcbcy.com

Ανάσα για χαμηλοσυνταξιούχους

Χωρίς καμία επιβάρυνση τα φάρμακα και το 2021, με απόφαση του πρωθυπουργού

Του ΣΤΑΥΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Να μην σπάσει η αλυσίδα της κοινωνικής πολιτικής που έχει ήδη ξεδιπλώσει σε όλη τη διάρκεια της πανδημίας επιχείρησε ο Κυριάκος Μητσοτάκης, διορθώνοντας άμεσα ένα λάθος που μπορούσε να κάνει μεγάλη ζημιά στην κυβέρνηση, τόσο επί της ουσίας όσο και σε επίπεδο επικοινωνίας. Ο λόγος για τις φαρμακευτικές δαπάνες χαμηλοσυνταξιούχων που, λόγω αμέλειας να νομοθετηθούν αντισταθμιστικά σε όσους κόπηκε το ΕΚΑΣ, θα καλούνταν από την 1η Ιανουαρίου να πληρώσουν για τα φάρμακά τους. Με ανάρτησή του στην προσωπική του σελίδα στο Facebook, που αποτυπώνει και την προσωπική σφραγίδα που ήθελε να δώσει στην απόφαση, ο πρωθυπουργός προχώρησε στη διαβεβαίωση πως «εκατοντάδες χιλιάδες χαμηλοσυνταξιούχοι θα έχουν και το 2021 δωρεάν τα φάρμακά τους, χωρίς καμία δική τους επιβάρυνση ή συμμετοχή». Ο κ. Μητσοτάκης συνέχισε αναφέροντας: «Είναι προσωπική μου επιλογή να διατηρηθεί το ευνοϊκό καθεστώς

«Οι απόμαχοι της δουλειάς, ειδικά όσοι τα βγάζουν πέρα με λίγα, θα έχουν πρώτοι τη φροντίδα μας και στη νέα χρονιά», ανέφερε ο κ. Μητσοτάκης.

που, με κυβερνητική απόφαση, ίσχυσε και κατά το 2020. Η πολιτεία μένει πάντα δίπλα στην κοινωνία. Και οι απόμαχοι της δουλειάς, ειδικά όσοι τα βγάζουν πέρα με λίγα, θα έχουν πρώτοι τη φροντίδα μας και στη νέα χρονιά».

Εκλογικό κοινό

Η συγκεκριμένη απόφαση, όπως προαναφέρθηκε, δεν μπορεί να κριθεί μεμονωμένα, αλλά αποτελεί κομμάτι ενός μεγαλύτερου συνόλου, το οποίο έχει να κάνει με την κοινωνική πολιτική που ακολουθεί η κυβέρνηση ειδικά από τη στιγμή που ξέσπασε η πανδημία. Το κόστος, εξάλλου, αν το λάθος δεν διορθωνόταν, θα ήταν

Ο Κυριάκος Μητσοτάκης επισκέφθηκε χθες το Κέντρο Υγείας Περιστερίου.

και εκλογικά μεγάλο, καθώς αφορά 600.000 συνταξιούχους, οι οποίοι αποτελούν μια κοινωνική ομάδα από την οποία σχεδόν οι μισοί στις τελευταίες εκλογές ψήφισαν Νέα Δημοκρατία. Αναλυτικά, στις εκλογές της 7ης Ιουλίου του 2019 το 46,4% των συνταξιούχων επέλεξε τη Ν.Δ. του Κυριάκου Μητσοτάκη, ποσοστό εμφανώς μεγαλύτερο από το πανελλαδικό του κόμματος, έναντι μόλις 25,5% που ψήφισε ΣΥΡΙΖΑ. Γίνεται λοιπόν εύκολα αντιληπτό πως η απόφαση δεν γινόταν να μην ληφθεί.

Ανυποχία για το ρεβεγιόν

Την ίδια ώρα, στην κυβέρνηση ετοιμάζουν μεγάλη επιχείρηση ώστε να τη-

ρηθούν τα μέτρα ενόψει της Πρωτοχρονιάς. Τα χθεσινά κρούσματα, που ξεπέρασαν και πάλι τα 1.000, ενώ οι διασωληνωμένοι εξακολουθούν να είναι στο «κόκκινο», δεν αφήνουν περιθώρια χαλάρωσης και προκαλούν εύλογη ανησυχία. Σύμφωνα με πληροφορίες, πάνω από 5.000 αστυνομικοί θα βγουν στον δρόμο προκειμένου να τηρηθούν τα μέτρα, ενώ θα στηθούν και μπλόκα στους μεγάλους δρόμους της πρωτεύουσας. Σαρωτικές θα είναι οι έλεγχοι και σε διόδους, εισόδους και εξόδους πόλεων, ακόμα και στα ΚΤΕΛ, ώστε να αποφευχθούν προσπάθειες μετακίνησης εκτός νομών. Αύριο, παραμονή Πρωτοχρονιάς, ο πρωθυπουργός Κυριάκος

Μητσοτάκης θα βρεθεί στη Λέσβο, σε μια συμβολική επίσκεψη στο νησί που έχει δεχθεί μεγάλο φορτίο λόγω του προσηφικού. Ο πρωθυπουργός θα επισκεφθεί το Λιμενικό Σώμα και το προσωπικό στα σκάφη, ενώ υπάρχει περίπτωση να βρεθεί και στο Νοσοκομείο Μυτιλήνης καθώς και στο κέντρο υποδοχής του Καρά Τεπέ. Τέλος, χθες ο κ. Μητσοτάκης είχε τηλεδιάσκεψη με το προξενείο της Ελλάδας στη Νέα Υόρκη, κατά την οποία συζητήθηκαν τα πρώτα βήματα που έχουν γίνει στη διαδικασία ψηφιοποίησης των προξενικών υπηρεσιών που καλύπτουν σημαντικές ανάγκες των Ελλήνων του εξωτερικού.

Σε επιφυλακή, με τα κρούσματα να αυξάνονται

Της ΠΕΝΝΥΣ ΜΠΟΥΛΟΥΤΖΑ

Εύθραυστη παραμένει η επιδημιολογική εικόνα της χώρας, με την πανδημία του κορωνοϊού να παραμένει «το ίδιο, ίσως και περισσότερο επικίνδυνη», όπως τονίζουν οι ειδικοί επιστήμονες. Ο αριθμός των ενεργών κρουσμάτων στην επικράτεια είναι περίπου 8.500, εκ των οποίων πάνω από 2.000 είναι στην Αττική και τουλάχιστον 1.600 στη Θεσσαλονίκη. Περίπου 3.000 ασθενείς με COVID-19 πέρασαν τα Χριστούγεννα νοσηλευόμενοι, εκ των οποίων 500 σε μονάδες εντατικής θεραπείας.

Χθες ξεπέρασαν πάλι τα 1.000 - Παράταση σκληρού lockdown στους δήμους Ασπροπύργου, Ελευσίνας, Κοζάνης, Εορδαίας και Βοΐου.

Στο σύνολο της χώρας, οι εισαγωγές σε ΜΕΘ COVID έχουν μειωθεί κατά 22% από τις αρχές Δεκεμβρίου έως σήμερα, ωστόσο η πληρότητα στις Μονάδες της Θεσσαλονίκης παραμένει στο 91%. Τουλάχιστον μία στις τέσσερις νέες διαγνώσεις αφορά άτομα άνω των 65 ετών, που σημαίνει ότι το ΕΣΥ θα συνεχίσει να πιέζεται. Χθες καταγράφηκαν 1.047 νέα κρούσματα κορωνοϊού στη χώρα, δηλώθηκαν 58 θάνατοι ασθενών με COVID-19, ενώ 458 ασθενείς νοσηλεύονταν διασωληνωμένοι σε ΜΕΘ. Στην Αττική εντοπίστηκαν 327 νέα περιστατικά και στη Θεσσαλονίκη 197.

Τα στοιχεία αυτά παρούσαν χθες η καθηγήτρια Παιδιατρικής Λοιμωξιολογίας του ΕΚΠΑ Βάνα Παπαευαγγέλου και

ο επίκουρος καθηγητής Ιατρικής του ΕΚΠΑ Γκιγκας Μαγιορκίνης, κατά την τελευταία ενημέρωση για τον νέο κορωνοϊό του 2020, και η αλλαγή του χρόνου θα βρει τους δήμους Ασπροπύργου και Ελευσίνας στη Δυτική Αττική, Κοζάνης, Εορδαίας και Βοΐου με επιπλέον περιοριστικά μέτρα σε σχέση με την υπόλοιπη χώρα λόγω του ότι το ιικό φορτίο σε αυτές τις περιοχές παραμένει υψηλό. Όπως ανέφερε ο υφυπουργός Πολιτικής Προστασίας Νίκος Χαρδαλιάς, σε αυτές τις περιοχές παρατείνονται τα επιπλέον μέτρα (αφορούν πλήρη αναστολή του λιανεμπορίου, των εκκλησιαστικών τελετών, των λαϊκών αγορών, απαγόρευση κυκλοφορίας από τις 6 μ.μ. έως τις 5 π.μ., μαζική εφαρμογή ελέγχων στον πληθυσμό κ.ά.) έως την Τετάρτη 6 Ιανουαρίου 2021 στις 6 π.μ. Από σήμερα και για 10 ημέρες ισχύουν αυξημένα μέτρα καραντίνας στο χωριό Κέλλη του Δήμου Αμυνταίου Φλώρινας. Αντίθετα, αίρονται τα μέτρα στη Μάνδρα Αττικής και στους δήμους Σερβίων και Βελβεντού.

Ο κ. Χαρδαλιάς σημείωσε συναγερμό και για άλλες περιοχές της χώρας, συγκεκριμένα για Κερατσίνι, Δραπετσώνα, Περιστέρι, Ιλίο, Αχαρνές, Ζεφύρι Φυλής, την Περιφερειακή Ενότητα Φλώρινας και την Κάλυμνο.

Εν τω μεταξύ, με καταγγελίες από υγειονομικούς σχετικά με την προτεραιοποίηση των εμβολιασμών σημαδεύτηκε η χθεσινή ημέρα. Με ανάρτησή του σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης ο γραμματέας της Ομοσπονδίας Ενώσεων Νοσοκομειακών Ιατρών Ελλάδος, Πάνος Παπανικολάου, ανέφερε ότι χθες στο νοσοκομείο «Σωτηρία» αναβλήθηκε «με άνωθεν εντολή» ο προγραμματισμένος εμβολιασμός δεκάδων υγειονομικών, στη θέση των ο-

Χθες έφθασε στην Ελλάδα η πρώτη μεγάλη παρτίδα με 83.850 δόσεις του εμβολίου της Pfizer/BioNTech.

ποιών εμβολιάστηκαν «υπουργοί και παρατρεχάμενοι». Τόσο η διοίκηση του νοσοκομείου όσο και ο γ.γ. Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, Μάριος Θεμιστοκλέους, έκαναν λόγο για αστοχία στον προγραμματισμό, που είχε ως αποτέλεσμα να εμβολιαστούν 56 υγειονομικοί επί προγραμματισμένων 61, και διευκρίνισαν ότι οι πέντε υγειονομικοί θα εμβολιαστούν σήμερα. «Τα περί άνωθεν εντολής εξυπηρετούν άλλους σκοπούς και όχι την ίδια την αλήθεια», σχολίασε και ο κ. Χαρδαλιάς.

Χθες το πρωί έφθασε στον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών «Ελευθέριος Βενιζέλος»

με ειδική πτήση η πρώτη μεγάλη παρτίδα με 83.850 δόσεις του εμβολίου της Pfizer/BioNTech. Χθες ξεκίνησε και ο εμβολιασμός υγειονομικών σε τέσσερα πανεπιστημιακά νοσοκομεία εκτός Αττικής, το ΑΧΕΠΑ Θεσσαλονίκης, το Πανεπιστημιακό Ιωαννίνων, Ρίου και Λάρισας. Στα νοσοκομεία αυτά εμβολιάστηκαν χθες και στελέχη της πολιτικής ηγεσίας του υπουργείου Υγείας και συγκεκριμένα οι υφυπουργοί Βασίλης Κοντοζαμάνης και Ζωή Ράπτη και οι γενικοί γραμματείς Ιωάννης Κωτσιόπουλος και Παναγιώτης Πρεζεράκος.

Υπεύθυνος για νευρολογικά, γνωσιακά και ψυχολογικά προβλήματα ο κορωνοϊός

Ο ψυχίατρος δρ Ισαμ Γκουελί αμέσως κατάλαβε ότι η γυναίκα που εισήχθη στο ψυχιατρικό νοσοκομείο του Λονγκ Άιλαντ το καλοκαίρι δεν ήταν μια συνηθισμένη άρρωστη. Η 42χρονη φυσικοθεραπεύτρια, μητέρα τεσσάρων παιδιών, ποτέ στο παρελθόν δεν είχε αντιμετωπίσει ψυχικά προβλήματα ούτε είχε βεβαρμένο οικογενειακό ιστορικό. Τώρα, όμως, κλαίγοντας επαναλάμβανε ότι έβλεπε τα παιδιά της να δολοφονούνται και ότι η ίδια είχε σε-

διάσει να τα σκοτώσει. Το μόνο αξιοσημείωτο στον ιατρικό φάκελό ήταν ότι την άνοιξη προσβλήθηκε από κορωνοϊό, χωρίς να εμφανίσει ιδιαίτερα συμπτώματα. Λίγους μήνες αργότερα, άρχισε να ακούει μια φωνή που την παρότρυνε να αυτοκτονήσει και να αποκεφαλίσει τα παιδιά της. Παρόμοιες περιπτώσεις αναφέρουν γιατροί σε ολόκληρο τον κόσμο.

Ορισμένοι που προσβάλλονται από COVID-19, παρότι ψυχικά υγιείς, εμφανί-

Προσβάλλει συνήθως ασθενείς που διανύουν την τρίτη, τέταρτη ή πέμπτη δεκαετία της ζωής τους.

ζουν έπειτα από εβδομάδες συμπτώματα βαριάς ψύχωσης. Βρετανική μελέτη σε 153 ασθενείς COVID-19 διαπίστωσε ότι

δέκα από αυτούς υπέστησαν ψυχωσικό επεισόδιο. Μια άλλη μελέτη διαπίστωσε το ίδιο, επίσης σε δέκα ασθενείς, στην Ισπανία.

Οι επιστήμονες, πλέον, γνωρίζουν ότι ο κορωνοϊός προκαλεί νευρολογικά, γνωσιακά και ψυχολογικά προβλήματα. Εκτιμούν ότι οι συνέπειες της λοίμωξης που σχετίζονται με την εγκεφαλική λειτουργία ίσως συνδέονται με την ανοσοποιητική αντίδραση στον ιό, με αγγειακά

Σφοδρή σύγκρουση με επίκεντρο τους εμβολιασμούς

Του ΑΝΤΩΝΗ ΑΝΤΖΟΛΕΤΟΥ

Οι αξιωματούχοι που επέλεξε η κυβέρνηση να εμβολιαστούν προκάλεσαν έναν νέο γύρο αντιπαράθεσης της κυβέρνησης με την αντιπολίτευση. Ο Αλέξης Τσίπρας, με ανάρτησή του στο Facebook, έκανε λόγο για «ουρές υπουργών και γενικών γραμματέων για μια selfie με το εμβόλιο, την ώρα που αυτά δεν επαρκούν ούτε και για τους γιατρούς και τους νοσηλευτές της πρώτης γραμμής». Ο πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ, θέλοντας να δείξει πως ο πρωθυπουργός δεν έχει θέσει σωστά τις προτεραιότητες, έκανε λόγο για «επιτελικό ρουσφέτι» την ώρα που οι πολίτες θα περιμένουν τη σειρά τους έως και το τέλος του καλοκαιριού για να εμβολιαστούν και συμπλήρωσε: «Η κυβέρνηση του κ. Μητσοτάκη, που υποσχόταν 2.000.000 εμβόλια τον μήνα, για να λάβει τελικά λιγότερα από 100.000 τον Δεκέμβρη, έχει μετατρέψει τον εμβολιασμό σε επικοινωνιακό σόου. Όλοι οι ειδικοί προειδοποιούν πως η ανοσία στον κορωνοϊό από τον εμβολιασμό δεν θα έρθει πριν το ερχόμενο φθινόπωρο. Το αναγνωρίζουν όλοι, εκτός από την κυβέρνηση του κ. Μητσοτάκη, που συνεχίζει να αρνείται τα αυτονόητα: Ενίσχυση του ΕΣΥ, μόνιμες προσλήψεις γιατρών και δωρεάν μαζικά τεστ για τους πολίτες».

Η απάντηση με καυστικό ύφος ήρθε από τον Στέλιο Πέτσα, ο οποίος επισήμανε πως ο Αλέξης Τσίπρας έκανε εμβόλιο για τον κορωνοϊό και όχι για τον λαϊκισμό. «Μέχρι τέλος Ιανουαρίου θα λάβουμε 429.000 δόσεις και θα εμβολιαστούν περίπου 215.000 συμπολίτες μας. Ανάμεσά τους και 126 πρόσωπα της πρώτης γραμμής, απολύτως κρίσιμα για τη λειτουργία της κυβέρνησης και τη συνέχεια του κράτους. Τον εννοεί αυτό τον κ. Τσίπρας γιατί επενδύει στην καταστροφή», ανέφερε ο κυβερνητικός εκπρόσωπος. Ο κ. Πέτσας συμπλήρωσε επίσης πως «κανένας από την κυβέρνηση δεν είπε ποτέ ότι στα τέλη Δεκεμβρίου θα έρθουν 2 εκατομμύρια εμβόλια. Αυτό που λέχθηκε – και προσποιείται ότι δεν άκουσε ο κ. Τσίπρας – είναι ότι ο κρατικός μηχανισμός και οι υγειονομικές υπηρεσίες έχουν τη δυνατότητα, με βάση τον επιχειρησιακό σχεδιασμό και τα 1.018 εμβολιαστικά κέντρα, να εμβολιάζουν 2 εκατομμύρια συμπολίτες μας τον μήνα». Κατηγόρησε μάλιστα τον αρχηγό της αξιωματικής αντιπολίτευσης πως έχει αλλεργία στην αλήθεια και ότι στις θετικές ειδήσεις, θυμί-

Ο Αλέξης Τσίπρας έκανε λόγο για «ουρές υπουργών και γενικών γραμματέων για μια selfie με το εμβόλιο».

Μεταξύ κυβέρνησης και ΣΥΡΙΖΑ –Ο κυβερνητικός εκπρόσωπος ανέφερε πως θα κάνουν το εμβόλιο 126 πρόσωπα «απολύτως κρίσιμα για τη λειτουργία της κυβέρνησης».

ζοντας πως στις 2 Νοεμβρίου κατήγγειλε τον πρωθυπουργό ότι πουλάει ελπίδα, μιλώντας για «ένα εμβόλιο που δεν έχει ακόμη ανακαλυφθεί».

Στην κόντρα παρενέβη και η Φώφη Γεννηματά: «Είναι ώρα να τελειώσει το επικοινωνιακό σόου της κυβέρνησης με τα εμβόλια. Η δουλειά της είναι ο αποτελεσματικός εμβολιασμός και το ασφαλές άνοιγμα. Ευθύνη του πρωθυπουργού είναι να εφαρμοστεί επιτέλους ένα σχέδιο, με διαφάνεια, χωρίς εξαιρέσεις και παρεμβάσεις». Η πρόεδρος του ΚΙΝΑΛ κατηγόρησε το Μέγαρο Μαξίμου πως «θυμήθηκε τα τεστ στο και πέντε, το ζήτημα μήνες. Περιμένουμε δημόσια αξιόπιστα επιδημιολογικά στοιχεία για κάθε περιοχή που ανοίγει. Όπως και καλύτερη οργάνωση προκειμένου να ανοίξουν τα σχολεία». Σημειώνεται τέλος πως στις 12 το μεσημέρι, στο νοσοκομείο «Ευαγγελισμός», θα εμβολιαστεί ο Δημήτρης Κουτούμπας.

Τη Δευτέρα η τελική απόφαση για τα σχολεία

Η επαναλειτουργία των νηπιαγωγείων και δημοτικών στις 8/1 (Παρασκευή) ή στις 11/1 (Δευτέρα, ώστε η έναρξη να συμπίπτει με την νέα εβδομάδα), και κατόπιν των γυμνασίων και των λυκείων, είναι το πιθανότερο σενάριο για την επιστροφή μαθητών και εκπαιδευτικών στις τάξεις. Η τελική απόφαση για τον χρόνο ανοίγματος των σχολείων θα ληφθεί, εκτός απροόπτου, σε συνεδρίαση την προσεχή Δευτέρα 4/1.

Ειδικότερα, χθες πραγματοποιήθηκε πολύωρη σύσκεψη της Επιτροπής Εμπειρογνομητών για τον νέο κορωνοϊό και της υπουργού Παιδείας Νίκης Κεραμώς με θέμα το άνοιγμα των σχολείων. Να σημειωθεί ότι η λειτουργία τους έχει ανασταλεί λόγω της πανδημίας από τις 16/11. Κατά τη συνεδρίαση επικράτησαν δύο απόψεις. Ορισμένοι ανέφεραν ότι πριν ληφθεί η απόφαση θα πρέπει να εξεταστούν και τα τελευταία δεδομένα για την πορεία της πανδημίας στη χώρα. Ο προβληματισμός της πιο επιφυλακτικής πτέρυγας της επιτροπής έχει να κάνει με το γεγονός ότι η πίεση στο ΕΣΥ από ασθενείς με COVID-19 παραμένει υψηλή και ότι η επιδημία δεν έχει υποχωρήσει στα επιθυμητά επίπεδα ασφαλείας ώστε να ανοίξουν τα σχολεία, κάτι που θα οδηγήσει σε αύξηση των μετακινήσεων του πληθυσμού. Επιπλέον, δεν είναι λίγοι όσοι περιμένουν αύξηση των επιδημιολογικών δεικτών τον Ιανουάριο – είναι ο κατεχόμενος μήνας των αναπνευστικών λοιμωξέων –, ως αποτέλεσμα της χαλάρωσης του πληθυσμού μέσα στις γιορτές.

Από την άλλη, η πολύμηνη απουσία των παιδιών από το «φυσικό τους περιβάλλον», όπως αποκαλούν το σχολείο οι επιστήμονες, έχει επιπτώσεις τόσο στην εκπαιδευτική τους όσο και στην ψυχολογία τους. Με δεδομένο ότι αφενός δεν υπάρχουν στοιχεία που να καταδεικνύουν ότι τα σχολεία επηρεάζουν τη εξέλιξη της επιδημίας, αφετέρου τα παιδιά του δημοτικού έχει φανεί ότι τηρούν τα μέτρα

Στις 8 ή 11 Ιανουαρίου η επαναλειτουργία νηπιαγωγείων και δημοτικών, αργότερα η δευτεροβάθμια.

και ειδικά τη χρήση μάσκας, η άλλη «πτέρυγα» της επιτροπής προκρίνει το άμεσο άνοιγμα των σχολείων. «Το άνοιγμα των σχολείων παραμένει υψηλή προτεραιότητα, ωστόσο καμία απόφαση δεν λαμβάνεται ελαφρά τη καρδιά, αλλά έπειτα από ανάλυση των δεδομένων», σημείωσε κατά τη χθεσινή τακτική ενημέρωση των ΜΜΕ ο επίκουρος καθηγητής Ιατρικής του ΕΚΠΑ και μέλος της επιτροπής, Γκιγκας Μαγιορκίνης. Από την πλευρά της, η καθηγήτρια Παιδιατρικής Λοιμωξιολογίας του ΕΚΠΑ, μέλος της επιτροπής, Βάνα Παπαευαγγέλου τόνισε ότι «η επαναλειτουργία των σχολείων είναι σημαντική όχι μόνο για εκπαιδευτικούς λόγους, αλλά και για την ψυχολογία και την υγεία των παιδιών».

ΠΕΝΝΥΣ ΜΠΟΥΛΟΥΤΖΑ

Τετάρτη η πέμπτη δεκαετία της ζωής τους, ηλικίες όπου πολύ σπάνια εμφανίζονται τέτοιες ψυχικές διαταραχές. Παρά την ψύχωση, οι άρρωστοι διατηρούσαν κάποια επαφή με την πραγματικότητα και αναγνωρίζαν τη στρεβλότητα της σκέψης τους. Οι ειδικοί δεν αποκλείουν ότι άτομα με γενετική προδιάθεση για ψυχικές διαταραχές κινδυνεύουν περισσότερο από την «ψύχωση της COVID-19».

THE NEW YORK TIMES

Αυξήσεις μισθών και συντάξεων το 2021

Μείωση εισφορών, αναστολή εισφοράς αλληλεγγύης και υψηλότερα ποσοστά αναπλήρωσης ενισχύουν πάνω από 2 εκατομμύρια πολίτες

Σημαντική στήριξη στην εγχώρια κατανάλωση αλλά και στη χειμαζόμενη αγορά εργασίας θα φέρει από τις πρώτες κιόλας ημέρες του 2021 η υλοποίηση μιας σειράς διατάξεων που ψηφίστηκαν εντός του 2020, εν μέσω της πανδημίας του κορωνοϊού και των δραματικών συνεπειών που αυτά είχε στην εγχώρια οικονομία. Πρόκειται για διατάξεις που οδηγούν σε αυξήσεις μισθών αλλά και συντάξεων και αφορούν περισσότερους από 2 εκατομμύρια πολίτες. Στους μισθούς στον ιδιωτικό τομέα η αύξηση από 1-1-2021 θα προέλθει από τη μείωση κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες των ασφαλιστικών εισφορών και την αναστολή της επιβολής ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, ενώ για τις συντάξεις από τα νέα αυξημένα ποσοστά αναπλήρωσης που προβλέπει ο νέος ασφαλιστικός νόμος καθώς και από τη μείωση του «πένταλτ» στους συνταξιούχους που εργάζονται. Ειδικά η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες θεωρείται επιβλητική κίνηση, καθώς εκτιμάται ότι θα δώσει ισχυρά κίνητρα στους εργοδότες να προχωρήσουν σε προσλήψεις και να δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας, σε μια δύσκολη περίοδο, καθώς η αγορά εργασίας έχει πληγεί βαρύτερα από τις συνέπειες των παρατεταμένων lockdowns. Σύμφωνα δε με τους οικονομολόγους, αποτελεί την πλέον ρεαλιστική και αποτελεσματική πολιτική για ενίσχυση της απασχόλησης, αύξηση του εισοδήματος των εργαζομένων, μείωση του μη μισθολογικού κόστους για τις επιχειρήσεις και αποκλιμάκωση της ανεργίας.

Η αναστολή της εισφοράς αλληλεγγύης αφορά περισσότερους από 1,2 εκατ. φορολογούμενους οι οποίοι μετά μία δεκαετία θα δουν τους φόρους να μειώνονται. Όπως όλα δείχνουν, η αναστολή της εισφοράς στα εισοδήματα του 2021 θα μονιμοποιηθεί το 2022. Οι δε αυξήσεις στις συντάξεις εκτιμάται ότι εκτός από την ανάσα που θα

δώσουν σε περίπου 200.000 συνταξιούχους, θα προσδώσουν στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης μεγαλύτερη δικαιοσύνη, καθώς οι νέοι συντελεστές αναπλήρωσης είναι περισσότερο ανταποδοτικοί.

Μισθωτοί ιδιωτικού τομέα

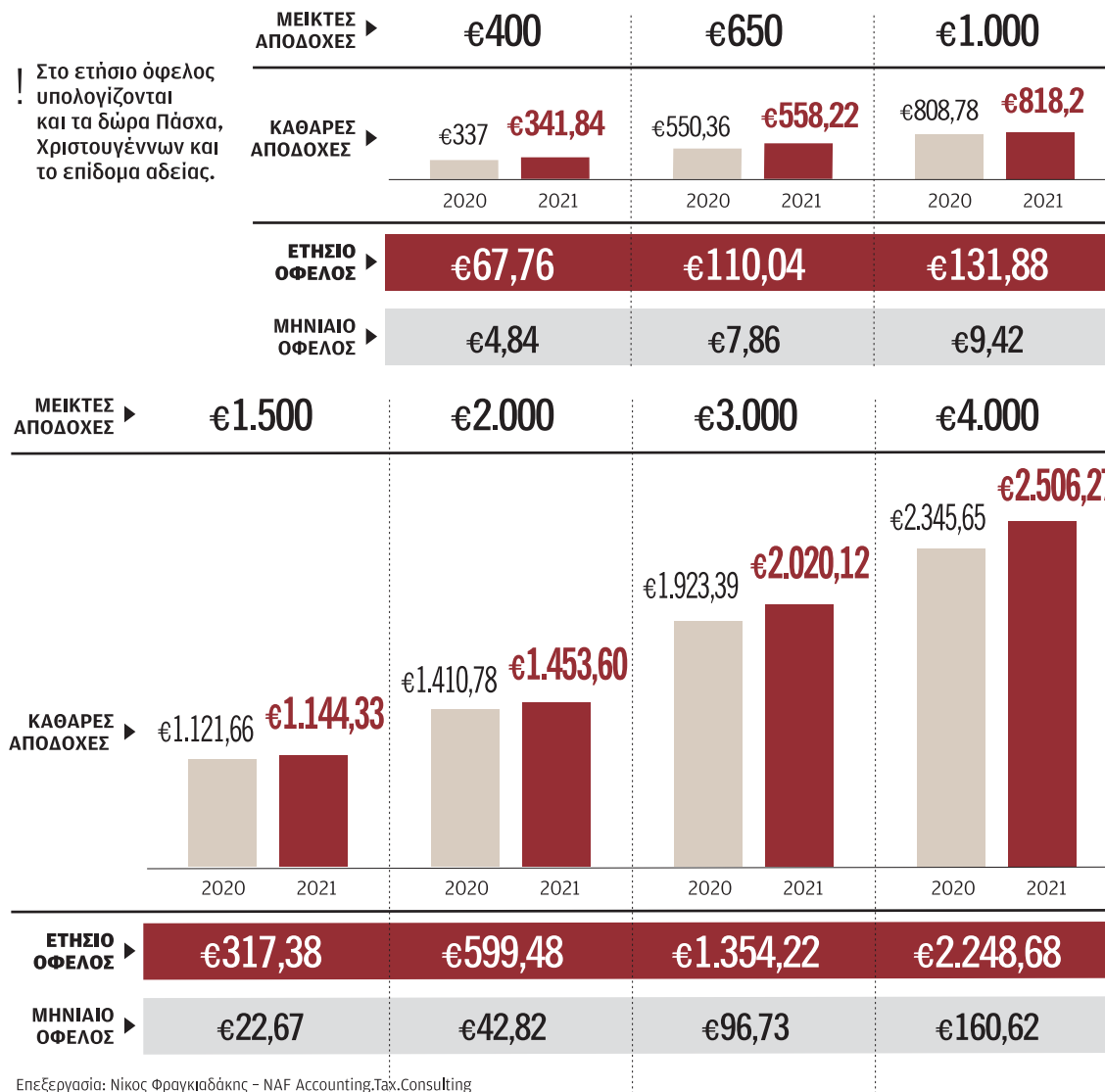
Σε σημαντική αύξηση των εισοδημάτων οδηγούν η αναστολή της εισφοράς αλληλεγγύης και η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών από τον Ιανουάριο του 2021. Εκατομμύρια εργαζόμενοι του ιδιωτικού τομέα θα δουν τα εισοδήματά τους να αυξάνονται κερδίζοντας έως και έναν μισθό ετησίως, ανάλογα με το ύψος των αποδοχών τους.

Ειδικά για τη μείωση της εισφοράς αλληλεγγύης, πρόκειται για την πρώτη φοροανάσα που δίνεται στη μισθωτή εργασία του ιδιωτικού τομέα, κυρίως δε στα εισοδήματα που σήκωσαν το βάρος της δημοσιονομικής προσαρμογής στα χρόνια των μνημονίων.

• Ποιοι κερδίζουν από τη μείωση της εισφοράς αλληλεγγύης;

Μισθωτοί του ιδιωτικού τομέα για τα εισοδήματα που αποκτούν από την 1η Ιανουαρίου έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021. Συνεπώς, από 1/1/2021 και έως 31/12/2021 δεν θα διενεργείται από τους εργοδότες παρακράτηση ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης στις αποδοχές των εργαζομένων τους.

Ακόμη μία κατηγορία που έχει πληγεί σημαντικά από την υγειονομική κρίση, και που τα τελευταία χρόνια πληρώνει τα «σπασμένα» της δημοσιονομικής κρίσης, είναι οι ιδιοκτήτες ακινήτων. Τα στοιχεία του ΟΟΣΑ αποκαλύπτουν ότι οι φόροι στην ακίνητη περιουσία εξαπλασιάστηκαν. Το 2010, αντιστοιχούσαν σε μόλις 0,2% του ΑΕΠ ή περίπου 600 εκατ. Το 2018, οι φόροι στην ακίνητη περιουσία είναι δέκα φορές πάνω ως ποσοστό του ΑΕΠ (2%) ή έξι φορές πάνω σε απόλυτα μεγέθη, στα 3,6 δισ. Μετά τις περυσινές μειώσεις, το ποσό περιορίστηκε στα 2,6 δισ. Όσοι έχουν ει-

Επεξεργασία: Νίκος Φραγκιαδάκης - NAF Accounting, Tax, Consulting

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

σοδήματα από ακίνητα δεν θα πληρώσουν εισφορά αλληλεγγύης το 2021. Για παράδειγμα, κάποιος που έχει εισοδήματα από ενοίκια ύψους 20.000 ευρώ θα γλιτώσει 176 ευρώ, για εισόδημα 25.000 ευρώ θα έχει όφελος 426 ευρώ, για 30.000 ευρώ θα «κερδίσει» 676 ευρώ και για 35.000 ευρώ θα γλιτώσει 1.001 ευρώ.

• Όσοι λαμβάνουν μερίσματα

Στους τυχερούς της κατάργησης της εισφοράς αλληλεγγύης είναι

και οι ελεύθεροι επαγγελματίες, καθώς θα κληθούν να πληρώσουν σημαντικά μικρότερο φόρο για τα εισοδήματα που εισπράττουν φέτος και θα φορολογηθούν το 2021. Με την εκκαθάριση της φορολογικής δήλωσης που θα υποβάλουν το 2021, θα διαπιστώσουν ότι εκτός από τη μείωση του φόρου που θα προκύψει για τα φετινά τους εισοδήματα με την εφαρμογή της νέας φορολογικής κλίμακας και την εισαγωγή συντελεστή 9% για εισο-

δήματα έως 10.000 ευρώ, θα γλιτώσουν και από την πληρωμή της εισφοράς αλληλεγγύης. Για παράδειγμα, ένας επαγγελματίας με ετήσιο εισόδημα 20.000 ευρώ θα δει το επόμενο έτος τη φορολογική του επιβάρυνση να μειώνεται κατά 1.652 ευρώ.

Αντιθέτως, οι δημόσιοι υπάλληλοι και οι συνταξιούχοι, οι οποίοι δεν επλήγησαν από την υγειονομική κρίση οικονομικά, θα συνεχίσουν να πληρώνουν και το 2021 την ει-

σφορά αλληλεγγύης.

• Μείωση εισφορών κατά 3 μονάδες.

Από 8 ευρώ έως και πάνω από 23 ευρώ τον μήνα εκτιμάται η αύξηση των μισθών του ιδιωτικού τομέα από τη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών που θα ισχύσει από τον Ιανουάριο του 2021. Για τους εργοδότες, το αντίστοιχο κέρδος από το «ψαλίδι» των ασφαλιστικών εισφορών ξεκινάει από 12 ευρώ τον μήνα, σε περίπτωση που αμείβει τον εργαζόμενο με τον κατώτατο μισθό των 650 ευρώ για πλήρη απασχόληση, και ξεπερνάει τα 35 ευρώ εάν ο μισθός είναι άνω των 2.000 ευρώ. Σήμερα οι ασφαλιστικές εισφορές, στο βασικό πακέτο κάλυψης μισθωτού, ανέρχονται σε 39,66%, μετά την πρόσφατη μείωση κατά 0,90 ποσοστιαίες μονάδες, που ισχύει από τον περασμένο Ιούλιο. Τα ασφαλιστικά επιμερίζονται κατά 15,33% στον εργαζόμενο και κατά 24,33% στον εργοδότη. Η μείωση κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες διαμορφώνει το συνολικό ασφαλιστικό στα 36,66% και μεταφράζεται σε «ψαλίδισμα» 7,5% των εισφορών.

Η μείωση προβλέπεται μόνο για το 2021, όμως κυβερνητικά στελέχη εκτιμούν ότι θα βρεθεί τρόπος, ήτοι χρηματοδότηση, ώστε να παγωθεί. Αφορά τις ασφαλιστικές εισφορές των μισθωτών εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα, όχι δημοσίου υπαλλήλους, εργαζομένους σε δήμους και ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ εντός της γενικής κυβέρνησης. Και κατανέμεται κατά 1,79 ποσοστιαία μονάδα για τους εργοδότες και κατά 1,21 ποσοστιαία μονάδα για τους εργαζομένους.

Βάσει των σχετικών υπολογισμών, η φερετική ετήσια ελάφρυνση εκτιμάται σε 750 εκατ. ευρώ για εργοδότες και εργαζομένους, με στόχο η σημαντική αυτή μείωση του μη μισθολογικού κόστους των μισθωτών του ιδιωτικού τομέα να λειτουργήσει ως κίνητρο για την ενίσχυση της απασχόλησης.

Το αθροιστικό όφελος εργαζομένου - εργοδότη ξεκινάει από τα 20 ευρώ τον μήνα για τον κατώτατο μισθό των 650 ευρώ και φτάνει μέχρι τα 60 ευρώ τον μήνα για μεικτούς μισθούς της τάξης των 2.000 ευρώ. Να σημειωθεί εδώ ότι η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών θα ισχύσει οριζόντια για όλους τους μισθωτούς του ιδιωτικού τομέα, είτε εργάζονται με πλήρη είτε με μερική απασχόληση, με το όφελος στη δεύτερη αυτή περίπτωση να είναι ανάλογο με το ασφαλιστέο εισόδημα. Εκτιμάται έτσι ότι μικρή αύξηση, κοντά στα 5-7 ευρώ τον μήνα, θα έχουν και περίπου 650.000 εργαζόμενοι του ιδιωτικού τομέα με μερική απασχόληση.

Παραδείγματα

Από τις αλλαγές που θα επέλθουν από την 1η Ιανουαρίου, μισθωτός με μεικτές αποδοχές ύψους 1.500 ευρώ θα κερδίσει σε ετήσια βάση 317,38 ευρώ ή 22,67 ευρώ τον μήνα. Στην περίπτωση αυτή, το όφελος από την εισφορά αλληλεγγύης ανέρχεται στα 9,08 ευρώ τον μήνα και 18,15 ευρώ από τις ασφαλιστικές εισφορές. Σημειώνεται ότι εξαιτίας των αλλαγών αυξάνεται και ο φόρος κατά περίπου 4,5 ευρώ. Το καθαρό ποσό που θα λάβει διαμορφώνεται στα 1.144,33 ευρώ από 1.121,66 που είναι σήμερα.

Όσο το εισόδημα αυξάνεται τόσο αυξάνονται τα οφέλη για τους μισθωτούς. Συγκεκριμένα, για μεικτές αποδοχές 3.000 ευρώ, το καθαρό ποσό ανέρχεται σήμερα σε 1.923,39 ευρώ. Από την 1η Ιανουαρίου το ποσό αυτό θα αυξηθεί στις 2.020,12 ευρώ. Το ετήσιο όφελος φθάνει στα 1.354,22 ευρώ.

Για μισθωτό με μεικτές αποδοχές 4.000 ευρώ, το καθαρό ποσό ανέρχεται στις 2.345,65 ευρώ. Από το 2021 το ποσό αυτό θα φθάσει τις 2.506,27 ευρώ, δηλαδή θα αυξηθεί κατά 160,62 ευρώ μηνιαίως. Σε αυτή την περίπτωση ο μισθωτός κερδίζει σχεδόν έναν μισθό ετησίως, και συγκεκριμένα 2.248,68 ευρώ.

25 ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Βάζουμε πλώρη για ΝΕΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

Για εμάς, την Κύπρο και τους ανθρώπους της

RCB Bank

RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη έδρα: Αρμυρώντας 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

www.rcbcy.com

800 00 722

Τολμούν περισσότεροι, επιμένουν όμως στο παλιό παραγωγικό μοντέλο

Η πλειονότητα των νέων επιχειρήσεων το 2019 ήταν στον κλάδο του εμπορίου

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Αρκετά περισσότεροι σε σύγκριση με το 2018 αποφάσισαν να δοκιμάσουν τις δυνάμεις τους στο επιχειρείν το 2019, κάτι που συνδέεται με την αναπτυξιακή τροχιά στην οποία είχε εισέλθει η χώρα και η οποία ανακόπηκε από την πανδημία, αλλά και με το γεγονός ότι πολλοί είναι αυτοί που αναζητούν τρόπο απόκτησης μεγαλύτερου εισοδήματος. Το εύρημα αυτό περιλαμβάνεται στην ετήσια έκθεση επιχειρηματικότητας 2019-2020, την οποία παρουσίασε χθες το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ). Το ζήτημα, βεβαίως, είναι όχι μόνο εάν η πανδημία θα ανακόψει την πορεία αυτή σε ό,τι αφορά το επιχειρείν, αλλά εάν θα επηρεάσει και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της νέας επιχειρηματικότητας, προκαλώντας προβλήματα, δημιουργώντας όμως και ευκαιρίες λόγω των νέων αναγκών που προέκυψαν από τον κορωνοϊό.

Το τελευταίο ίσως αποδειχθεί καθαρι-

Μόλις 4,4% των επιχειρημάτων χαρακτηρίζονται μέτριας ή υψηλής τεχνολογικής έντασης.

στικό, καθώς και το 2019, προ πανδημίας δηλαδή, φάνηκε ότι τα νέα επιχειρηματικά επιχειρήματα εν πολλοίς ανακυκλώνουν το παλιό παραγωγικό μοντέλο της Ελλάδας: τα περισσότερα εξ αυτών (42,1%) ήταν στον κλάδο του εμπορίου (λιανικό και χονδρικό), ενώ μόλις 4,4% των επιχειρημάτων χαρακτηρίζονται μέτριας ή υψηλής τεχνολογικής έντασης.

Σε ό,τι αφορά την επίδραση της πανδημίας, ο γενικός διευθυντής του ΙΟΒΕ Νίκος Βέττας επεσήμανε ότι τα πρώτα στοιχεία δεν δείχνουν να ανακόπτεται το 2020 η ανοδική δυναμική των νέων επιχειρήσεων, τονίζοντας ότι καθοριστικά παράγοντες είναι ο τρόπος υλοποίησης

Πέρα από το πολύ χαμηλό ποσοστό νέων επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογικής έντασης, είναι χαμηλό το ποσοστό, 15,3%, των προϊόντων και διαδικασιών που μπορούν να θεωρηθούν καινοτόμες.

του σχεδίου ανάκαμψης καθώς και οι αποφάσεις της Ε.Ε. για την επαναφορά των δημοσιονομικών κανόνων.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την έκθεση την οποία παρουσίασε ο κ. Αγγελος Τσακανίκας, επιστημονικός υπεύθυνος του Παρατηρητηρίου Επιχειρηματικότητας του ΙΟΒΕ και αναπληρωτής καθηγητής του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, το ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας 18-64 ετών που εντάχθηκε το 2019 στα αρχικά στάδια επιχειρηματικής δραστηριότητας έφτασε το 8,2% (περίπου 536.000 άτομα) από 6,4% (418.000 άτομα) το 2018. Πρόκειται για μία από τις υψηλότερες διαχρονικά επιδόσεις της χώρας, παρόλο που κι-

νείται χαμηλότερα του μέσου όρου των λεγόμενων χωρών υψηλού εισοδήματος που γνώρισε επίσης αύξηση το 2019 (12,3% από 10,1% το 2018). Σχεδόν το 44% (από 37% το 2018) των επιχειρηματιών αρχικών σταδίων ξεκίνησαν όντως το 2019 μια νέα επιχείρηση την οποία λειτουργούσαν τουλάχιστον για τρεις μήνες κατά τη στιγμή της έρευνας (νέοι επιχειρηματίες), με τους υπόλοιπους –τους επιδόσεις επιχειρηματίες– να βρίσκονται ακόμα στη φάση της προετοιμασίας.

Σε αντίθεση με τα προηγούμενα χρόνια, στην τελευταία έκθεση εισάγεται ένας νέος τρόπος αξιολόγησης του κινήτρου έναρξης μιας επιχείρησης, πιο περιγρα-

φικός, και όχι το γνωστό δίπολο της επιχειρηματικότητας ευκαιρίας και της επιχειρηματικότητας ανάγκης, καθώς όπως επισημαίνουν οι ερευνητές συχνά τα όρια είναι δυσδιάκριτα. Αυτό που διαπιστώθηκε είναι ότι και το 2019, αν και το 32% των νέων επιχειρηματιών αρχικών σταδίων ξεκίνησε με σκοπό να «κάνει τη διαφορά» με την υλοποίηση του νέου επιχειρήματος, βασικό κίνητρο παραμένει η απόκτηση μεγαλύτερου εισοδήματος. Ειδικά στις γυναίκες, πρώτο κίνητρο είναι ο βιοπορισμός.

Συγγενείς και φίλοι παραμένουν σημαντικόι χρηματοδότες των νέων επιχειρηματιών, αν και σε χαμηλότερο ποσοστό σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια. Ειδικότερα, σύμφωνα με την έκθεση, 5% των ατόμων ηλικίας 18-64 ετών (δηλαδή περίπου 325.000 άτομα) διαδραμάτισαν ρόλο άτυπου επενδυτή σε ένα νέο επιχειρηματικό επιχειρήμα. Το 66% των άτυπων επενδυτών, έναντι 75% το 2018, προέρχεται από το οικογενειακό ή φιλικό περιβάλλον του νέου επιχειρηματία.

Το γεγονός ότι στην Ελλάδα αναπτύχθηκαν το 2019 περισσότερες νέες επιχειρήσεις δεν σημαίνει απαραίτητα ότι αυτές θα έχουν πολλαπλασιαστικά οφέλη για την οικονομία. Με άλλα λόγια «ουκ εν τω πολλώ το ευ». Πέρα από το πολύ χαμηλό ποσοστό νέων επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογικής έντασης, είναι χαμηλό το ποσοστό, 15,3%, των προϊόντων και διαδικασιών που μπορούν να θεωρηθούν καινοτόμες.

Η απουσία καινοτομίας επηρεάζει φυσικά και τη δυνατότητα των νέων επιχειρήσεων να κατακτήσουν τις ξένες αγορές. Το 69,6% των επιχειρηματιών αρχικών σταδίων δηλώνει ότι απευθύνεται αποκλειστικά στην εγχώρια αγορά.

Οι ενδείξεις δεν είναι ενθαρρυντικές ούτε για την απασχόληση. Μόλις το 19,3% των επιχειρηματιών εκτιμούν ότι θα δημιουργήσουν την επόμενη πενταετία τουλάχιστον πέντε θέσεις εργασίας, όταν το αντίστοιχο ποσοστό στις χώρες υψηλού εισοδήματος είναι 33%.

Αρρέσεις που σχετίζονται με την τηλεκατάρτιση και πολλά έργα ψηφιακού μετασχηματισμού περιλαμβάνονται στην πρώτη ομάδα των έργων του Ταμείου Ανάκαμψης.

Ποια έργα του Ταμείου Ανάκαμψης θα «τρέξουν» άμεσα

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Το νέο πρόγραμμα «Εξοικονομώ», που θα προχωρήσει την άνοιξη του 2021, τα 200 πρώτα τοπικά πολεοδομικά σχέδια, προγράμματα αναβάθμισης, αποκατάστασης εδαφών σε λιγνιτικές περιοχές, δράσεις που σχετίζονται με την τηλεκατάρτιση, πολλά έργα ψηφιακού μετασχηματισμού του υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής και της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, περιλαμβάνονται στην πρώτη ομάδα των έργων και προγραμμάτων του Ταμείου Ανάκαμψης.

Όπως αναφέρεται σε σχετική κθεσινή ανακοίνωση του υπουργείου Οικονομικών, τα έργα και τα προγράμματα αυτά ξεκινούν πριν από την τελική έγκριση του εθνικού σχεδίου ανάκαμψης, με την ένταξη τους στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. «Τα έργα», σημειώνεται, «ξεκινούν από τις αρχές του 2021, δεδομένης της στρατηγικής επιλογής της κυβέρνησης να προχωρήσει γρήγορα η εφαρμογή του σχεδίου, ώστε να αρχίσουν να επιτυγχάνονται οι αναπτυξιακοί και δημοσιονομικοί στόχοι του επόμενου έτους, πριν από την έγκριση του σχεδίου ανάκαμψης που αναμένεται εντός του πρώτου εξαμήνου του 2021». Να σημειωθεί ότι στον κανονισμό του Ταμείου προβλέπεται ότι μπορούν να περιληφθούν έργα, προγράμματα και επενδύσεις από τον Φεβρουάριο του 2020.

Η προετοιμασία των πρώτων έργων που θα προκηρυχθούν από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, με στόχο την ένταξη τους στη συνέχεια στο Ταμείο Ανάκαμψης, είναι ο ένας από τους τέσσερις άξονες στους οποίους κινήθηκε ο πρώτος κύκλος προετοιμασίας του εθνικού σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Του σχεδίου, δηλαδή, που θα υποβάλει η κυβέρνηση προς έγκριση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή έως τις 30 Απριλίου, προκειμένου να χρηματοδοτηθεί από τα 32 δισ. ευρώ του Ταμείου Ανάκαμψης.

Οι άλλοι τρεις άξονες, σύμφωνα με την ανακοίνωση του υπουργείου, αφορούν την συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τη διαβούλευση των στρατηγικών κατευθύνσεων του σχεδίου, καθώς και τις διαδικασίες τεχνικής προετοιμασίας του Ταμείου Ανάκαμψης.

Σχετικά με τις διαδικασίες τεχνικής προετοιμασίας, ο μηχανισμός που θα υποστηρίξει τον σχεδιασμό και κυρίως την υλοποίηση των έργων και προγραμμάτων του Ταμείου Ανάκαμψης έχει ξεκινήσει να στήνεται, με τον αναπληρωτή υπουργό Οικονομικών Θεόδωρο Σκυλακάκη να δηλώνει πως στόχος είναι να κατατεθεί το ελληνικό σχέδιο εντός του πρώτου τριμήνου του 2021. «Προχωρούμε με ταχύτητα στην προετοιμασία του σχεδίου ανάκαμψης, η επιτυχία του οποίου είναι κρίσιμη για την ανάπτυξη και τις δημοσιονομικές επιδόσεις της Ελλάδας για το

2021, αλλά και για τα επόμενα έτη. Στην προετοιμασία του σχεδίου αξιοποιούμε τις παρατηρήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αλλά και των κοινωνικών φορέων και της κοινωνίας των πολιτών».

Όπως είναι γνωστό, ο κ. Σκυλακάκης είναι μέλος της διοικούσας επιτροπής που εποπτεύει την προετοιμασία του σχεδίου και αποτελείται επίσης από τους κ. Α. Σκέρτσο, υφυπουργό παρά το Πρωθυπουργό, Δ. Σκάλλο, γ.γ. Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ, Α. Πατέλη, οικονομικό σύμβουλο του Πρωθυπουργού και Μ. Αργυρού, πρόεδρο του ΣΟΕ. Επίσης, ορίστηκε ο κ. Ν. Μαντζούφας ως διοικητής της σχετικής ειδικής υπηρεσίας συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης, της οποίας η στελέχωση προχωρεί. Ήδη, για τις κατ'ελάχιστον 21 θέσεις που θα προέρχονται από τον ευρύτερο δημόσιο τομέα έχουν κατατεθεί 117 αιτήσεις από υψηλής επιστημονικής κατάρτισης στελέχη του Δημοσίου. Προχωρούν, επίσης, οι διαδικασίες για την πρόσληψη των ανεξάρτητων συμβούλων που θα αξιολογήσει το εύλογο κόστος των έργων και προγραμμάτων και του συμβούλου που θα συνδράμει στην προετοιμασία του τελικού σχεδίου, καθώς και η διαδικασία για την επιλογή των γραφείων που θα φιλοξενήσουν τη νέα υπηρεσία, ώστε να ξεκινήσει τη λειτουργία της εντός του πρώτου δεκαμήνου του Ιανουαρίου. Τέλος, ξεκίνησε ήδη η συνεργασία με την European Investment Bank (EIB) έπειτα από πρωτοβουλία του κ. Σκυλακάκη και ανταλλαγής επιστολών με τον Dr Werner Hoyer, πρόεδρο της EIB.

Συναντήσεις με Κομισιόν

Με 45 συναντήσεις, σε πολιτικό και τεχνικό επίπεδο, έκλεισε η χρονιά όσον αφορά τις διαπραγματεύσεις με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Αφούρσαν επενδύσεις, μεταρρυθμίσεις, έργα και προγράμματα στους τομείς της ενέργειας και του περιβάλλοντος, ψηφιακού μετασχηματισμού, υγείας, φορολογίας, εργασίας, υποδομών, έρευνας και ανάπτυξης, πολιτικής προστασίας, και άρδευσης. Παράλληλα, ολοκληρώθηκε την περασμένη Κυριακή η πρώτη φάση της διαβούλευσης του σχεδίου. Σύμφωνα με την ανακοίνωση του υπουργείου Οικονομικών, η ΟΚΕ, ως αρμόδιο θεσμικό όργανο, απέστειλε ήδη τη θετική γνώμη της και αναλυτικές προτάσεις δρόμων. Ταυτόχρονα, μέσω του orengon.gr ή κατόπιν πρόσκλησης, κατατέθηκαν 47 σχόλια, παρατηρήσεις και προτάσεις από 37 φυσικά και νομικά πρόσωπα και φορείς, πέραν των όσων συμμετείχαν στο πλαίσιο της ΟΚΕ, μεταξύ των οποίων οι ΓΣΕΕ, ΓΕΣΕΒΕ, Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος, Ελληνικός Σύνδεσμος Πληροφορικής Υγείας, ΤΕΑ Χρηματοπιστηρίου Αθηνών, ΕΑΠΕ, Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Επιβατηγού Ναυτιλίας, Ελληνική Ένωση Ταμείων Επαγγελματικών Ασφαλίσεων (ΕΛΕΤΕΑ), Greenpeace, WWF Ελλάδος, κ.α.

Σωσίβιο τα μέτρα στήριξης για μικρές επιχειρήσεις

ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΑ αντανάκλαστα και προσαρμοστικότητα επέδειξαν οι ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ) στην προσπάθειά τους να μετριάσουν τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης που προκάλεσε η πανδημία, στήριζόμενες κυρίως στην αποτελεσματικότητα της αντιδράσης του τρίπτυχου επιχειρήσεων - κράτος - τράπεζες. Αυτό επισημαίνει η μελέτη της Εθνικής Τράπεζας, η οποία διαπιστώνει σημαντική μείωση των πωλήσεων για το 65% των μικρομεσαίων επιχειρήσεων με μέση ετήσια πώληση της τάξης του 18%.

Η έρευνα που πραγματοποιείται από τη Διεύθυνση Οικονομικών Ανάλυσης της Εθνικής Τράπεζας, βασίζεται σε δείγμα 1.000 επιχειρήσεων και αποτύπωσε την ύπαρξη τριών κατηγοριών επιχειρήσεων: Το 45% των ΜμΕ αναγνωρίζει σχετικά χαμηλή επίδραση έχοντας εξέλθει υγιώς από το πρώτο lockdown. Το 40% αντέδρασε αποτελεσματικά (ή/και ενισχύθηκε) μετριάοντας την αρχικά υψηλή πείση. Το λοιπό 15% του τομέα παραμένει σε πολύ δυσχερή κατάσταση.

Όσον αφορά το πλήγμα στη ζήτηση, τα στοιχεία συνηγορούν ότι ήταν εξαιρετικά ισχυρά, καθώς: (i) ο δείκτης εμπιστοσύνης των ελληνικών ΜμΕ έπεσε σε σημαντικά αρνητικό επίπεδο (-28 μονάδες έναντι -8 μονάδων το πρώτο εξάμηνο του 2020), πλησιάζοντας τα χαμηλά επίπεδα του 2012, (ii) το 65% του τομέα αναμένει σημαντική μείωση πωλήσεων το 2020 (με μέση ετήσια πώληση της τάξης του 18%),

Το 65% των μικρομεσαίων επιχειρήσεων εμφανίζει μείωση τζίρου που κατά μέσον όρο σε ετήσια βάση διαμορφώνεται στο 18%.

(iii) το 50% των εξαγωγικών ΜμΕ συνάντησε δυσκολία στις εξαγωγές, και (iv) το 33% των ΜμΕ έχει προχωρήσει σε «πάγωμα» επενδυτικών σχεδίων. Ενώ η κατάσταση της ζήτησης έχει εύλογα απομακρύνει πολλές επιχειρήσεις από αναπτυξιακούς στόχους, τα έντονα προβλήματα ρευστότητας περιορίζονται στο 15% των επιχειρήσεων (έναντι 30% κατά την πρόσφατη τριετία χαμηλής ζήτησης του

2012-2015). Η πρώτη παράμετρος που ε-

ξηγει την παραπάνω αξιοσημείωτη αντοχή είναι τα μέτρα στήριξης των επιχειρήσεων που άμεσα υιοθετήθηκαν από το κράτος και τις τράπεζες, και τα οποία κατάφεραν να λειτουργήσουν υποστηρικτικά για τα 2/3 του τομέα των ΜμΕ (με το υπόλοιπο 1/3 είτε να μην τα είχε ανάγκη είτε να τα έκρινε ανεπαρκή). Όσον αφορά τη χρησιμότητα των επιμέρους μορφών στήριξης:

Το 37% των ΜμΕ χαρακτηρίζει προτιμητέα την κρατική οικονομική ενίσχυση (π.χ. επιστρεπτέα προκαταβολή). Το 34% του τομέα ξεχωρίζει την επιδότηση αναστολής εργασίας (μέσω των αδειών έγινε κυρίως η προσαρμογή στην αγορά εργασίας περιορίζοντας έτσι μισθολογικές μειώσεις και απολύσεις). Το υπόλοιπο 29% δίλωσε ως πιο ενισχυτική παρέμβαση τις δανειακές ενισχύσεις (είτε με τη μορφή νέων κεφαλαίων είτε με τη μορφή ελάφρυνσης σε υπάρχουσες δανειακές υποχρεώσεις).

Παράλληλα με τα γρήγορα αντανάκλαστα κράτους και τραπεζών, αντίστοιχα ταχεία και αποτελεσματικά ήταν, σύμφωνα με την Εθνική Τράπεζα, η αντίδραση των ίδιων των επιχειρήσεων, οι οποίες προχώρησαν σε μία σειρά από ενέργειες προκειμένου να προσαρμοστούν στη νέα πραγματικότητα και να βελτιώσουν την αντοχή τους. Τα 2/3 έχουν ήδη προχωρήσει σε διαρθρωτικές αλλαγές ή ψηφιακές αναβαθμίσεις, ενώ ένα επιπλέον ποσοστό της τάξης του 10% του τομέα σχεδιάζει σχετικές ενέργειες για το αμέσως επόμενο διάστημα. Εστιάζοντας στην ψηφιακή αναβάθμιση, σημειώνουμε ότι:

Το 41% των ΜμΕ προχώρησε σε εφαρμογή τηλεπαραγγελιών (με το 17% να έχει προβεί σε επένδυση σχετικών υποδομών κατά το τελευταίο εξάμηνο).

Το 22% των ΜμΕ έκανε χρήση ηλεκτρονικού εμπορίου, και ένα 11% είναι σε διαδικασία προετοιμασίας των σχετικών υποδομών.

Η προστασία της εργασίας, προϋπόθεση για την προστασία της δημόσιας υγείας

Του ΝΑΣΟΥ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ

Ηταν αρχές Σεπτεμβρίου όταν σε έναν εργασιακό χώρο στη Βόρεια Ελλάδα καταγράφηκαν 191 κρούσματα. Δεν χρειάστηκε να περάσει ούτε ένας μήνας μέχρι να προκύψει δεύτερο αντίστοιχο περιστατικό με 114 κρούσματα αυτή τη φορά. Βρισκόμασταν ακόμα στην περίοδο που η κυβέρνηση ζούσε την αυταπάτη ότι η χώρα δεν θα αντιμετωπίσει ένα δεύτερο κύμα της πανδημίας. Είχαμε μόλις βγει από ένα καλοκαίρι όπου κυριαρχούσε το μοτίβο για τις ευθύνες της «νεολαίας που γλεντάει» και για τις πλατείες. Σε αυτή τη ρητορική οι εργασιακοί χώροι απουσίαζαν παντελώς. Και αυτό παρότι η διεθνής εμπειρία υπαγόρευε διαφορετικά: βιοτεχνικές και βιομηχανικές μονάδες από τον ιταλικό Βορρά έως τις αμερικανικές ανατολικές πολιτείες είχαν λειτουργήσει ως εστίες υπερ-μετάδοσης την άνοιξη. Ο γαλλικός οργανισμός δη-

μόσιας υγείας προειδοποιούσε: οι εργασιακοί χώροι αποτελούν τους κρίσιμους χώρους διασποράς του ιού. Η τάση είχε ήδη αρχίσει να ξεδιπλώνεται. Ήταν μπροστά στα μάτια μας αλλά η κυβέρνηση αρνούνταν να την αντιμετωπίσει. Η αδιαφορία για τα όσα συνέβαιναν στις κονσερβοποιίες και τα ορνιθοτροφεία της Βόρειας και Βορειοδυτικής Ελλάδας συμβάδισε με τις προκλητικές δηλώσεις κυβερνητικών παραγόντων για τα μέσα μαζικής μεταφοράς σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

Υπήρχε και άλλος δρόμος. Ο δρόμος της αναμέτρησης με την πραγματικότητα. Το πρώτο που θα έπρεπε να κάνει η πολιτεία μπροστά σε αυτή τη συνθήκη θα ήταν η εκπόνηση ενός εκτάκτου σχεδίου για την τήρηση μέτρων υγείας και ασφάλειας στους εργασιακούς χώρους.

Αντιθέτως, η ελληνική κυβέρνηση με θεσμικές ρυθμίσεις και συνειδητές παρα-

λείψεις οδήγησε σε μια βαθιά προβληματική κατάσταση όπου κυριαρχεί ο φόβος. Εργαζόμενοι αποτρέπονται από το να δηλώσουν ότι νοσούν, εργαζόμενοι αναγκάζονται να εργαστούν όντας άρρωστοι, εργαζόμενοι εκβιάζονται να δηλώσουν πλαστά στοιχεία προκειμένου να μην υποστεί η επιχείρηση τις ενδεχόμενες συνέπειες από την αναστολή της λειτουργίας της.

As σκεφτόμε ένα παράδειγμα. Ένας εργαζόμενος στην πολυάπαιτη εστίαση στον τουρισμό θα έπρεπε να ξεδώσει 100 ευρώ για να κάνει το τεστ. Δεν είναι ένα αμελητέο έξοδο. Αλλά ακόμα και αν το κάνει, η νέα εργατική νομοθεσία ορίζει ότι αν νοσήσει ή μπει σε каранτίνα θα πρέπει μόλις επιστρέψει στη δουλειά του να αναπληρώσει το διάστημα που έλειψε με απλήρωτες υπερωρίες. Είναι δικαίο αυτό; Είναι αποτελεσματικό;

Το πιο εντυπωσιακό είναι ότι το κράτος

μας διαθέτει μηχανισμούς προστασίας της υγείας των εργαζόμενων. Η επιθεώρηση εργασίας θα μπορούσε να είναι ο κρίσιμος κρίκος για την εκπόνηση και την εφαρμογή ενός σχεδίου εκτάκτου ανάγκης. Αντί για αυτό η κυβέρνηση έχει απαξιώσει την υπηρεσία. Οι επιθεωρητές εργασίας βρίσκονται αντιμέτωποι με ένα οργανωτικό χάος. Αντιφατικές οδηγίες, με κενά και ελλείψεις από ανθρώπους που ούτε θέλουν ούτε μπορούν να κατανοήσουν το ελεγκτικό έργο και τη σημασία του. Επιλογή που εξυπηρετεί ένα συγκεκριμένο μοντέλο επιχειρηματικότητας, το οποίο δεν συμπαθεί τους κανόνες και νιώθει δυσανεξία στον έλεγχο.

Τα παραπάνω φωτίζουν μια συνολικότερη προβληματική του σημερινού αδειόδοτου. Τα οικονομικά αποτελέσματα της πανδημίας την ανατροφοδοτούν. Η οικονομική κατάρρευση λειτουργεί ως πολ-

λαπλάσιασής της. Η αποτελεσματικότητα των περιοριστικών μέτρων φθίνει όταν συγκρούονται με την ανάγκη της καθημερινής επιβίωσης. Το γεγονός ότι η Ελλάδα έχει καταγράψει τη δεύτερη μεγαλύτερη μείωση εισοδήματος εργαζόμενων στην Ε.Ε. αναδεικνύει το μέγεθος του προβλήματος.

Η διαφαινόμενη κατάρρευση του κυβερνητικού σχεδιασμού για τα εμβόλια επιβάλλει άμεσα αλλαγή πορείας. Ο νέος σχεδιασμός οφείλει να περιλαμβάνει μαζικά διεξαγωγή δωρεάν τεστ στους εργασιακούς χώρους, μέτρα οικονομικής στήριξης προς τους εργαζόμενους που πρέπει να μπου σε каранτίνα ή έχουν ήδη νοσήσει, αλλά και την προστασία τους από την απόλυση. Αναβάθμιση της επιθεώρησης εργασίας. Σχέδιο ελέγχων με βάση risk analysis το οποίο θα τροφοδοτείται και από τις καταγραφές των κρουσμάτων. Στήριξη στις

επιχειρήσεις για να αντεπεξέλθουν στο κόστος προσαρμογής στα υγειονομικά πρωτόκολλα. Τέλος, αυστηρές κυρώσεις στους παραβάτες και την ενεργοποίηση ειδικής γραμμής καταγγελιών.

Έχουμε μπροστά μας μια αναμέτρηση η οποία θα κρατήσει και τις κοινωνικές επιπτώσεις της που απαιτεί συγκεκριμένο σχέδιο, υπέρβαση των ιδεοληπτικών εμμονών και κυρίως επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα. Στον τομέα της προστασίας του κόσμου της μισθωτής εργασίας η κυβέρνηση απέτυχε. Είναι μια αποτυχία την οποία πληρώνει όλη η κοινωνία: οι συνειστέμενες επιχειρηματίες, οι εργαζόμενοι, το δημόσιο σύστημα υγείας. Δεν έχουμε την πολυτέλεια να συνεχίσουμε έτσι.

Ο κ. Νάσος Ηλιόπουλος είναι εκπρόσωπος Τύπου του ΣΥΡΙΖΑ.

Τη σχετική απόφαση είχε λάβει το Eurogroup στις 30 Νοεμβρίου, μετά τη θετική 8η έκθεση αξιολόγησης της Ελλάδας.

Εκταμιεύθηκαν τα 644,42 εκατ. ευρώ των SMPs και ANFAs

Ο ευρωπαϊκός μηχανισμός σταθερότητας εκταμίευσε χθες τα 644,42 εκατ. ευρώ που αντιστοιχούν στην επιστροφική κερδών των ευρωπαϊκών κεντρικών τραπεζών και της ΕΚΤ από ελληνικά ομόλογα που είχαν στην κατοχή τους (SMPs και ANFAs). Τη σχετική απόφαση είχε λάβει το Eurogroup στις 30 Νοεμβρίου, μετά τη θετική 8η έκθεση αξιολόγησης της Ελλάδας, στο πλαίσιο της ενισχυμένης εποπτείας της. Όπως επεσήμανε ο ESM, με ανάρτηση στο Twitter, πρόκειται για την 4η εκταμίευση SMPs και ANFAs, μια πολιτική που αποτελεί μέρος των μέτρων ελάφρυνσης του χρέους της Ελλάδας, συνδεδεμένη με την εφαρμογή συγκεκριμένων μέτρων πολιτικής. Συνολικά, προβλέπονται 8 δόσεις, που θα εισπραχθούν έως το τέλος του 2022, υπό την προϋπόθεση ότι θα συνεχίζονται οι θετικές αξιολογήσεις.

Σημειώνεται ότι η απόφαση του Eurogroup αφορούσε ελάφρυνση κατά 767 εκατ. ευρώ. Το υπόλοιπο ποσό πέραν των SMPs και ANFAs είναι έμμεση ελάφρυνση, αφού αφορά μηδενισμό του επιτοκιακού πέναλτι που είχε επιβληθεί στην Ελλάδα, στο πλαίσιο του δεύτερου προγράμματος στήριξης.

Όταν ανακοινώθηκε η απόφαση

του Eurogroup, ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας είχε επισημάνει ότι πρόκειται για την 3η εκταμίευση, αφού τότε ανέλαβε καθήκοντα η παρούσα κυβέρνηση. «Επικροτήθηκε η πρόσδοος σε σειρά μεταρρυθμίσεων και διαρθρωτικών αλλαγών, παρά τις αντίξοες συνθήκες, και οι προοπτικές για ισχυρή ανάκαμψη το 2021», είχε σημειώσει ο υπουργός Οικονομικών. Στο υπουργείο Οικονομικών ετοιμάζονται τώρα για την 9η αξιολόγηση που θα γίνει τον Ιανουάριο. Σε αυτήν, ένα από τα κύρια θέματα αναμένεται να είναι η εφαρμογή του πτωχευτικού. Η 9η αξιολόγηση πάντως δεν συνδέεται με εκταμίευση SMPs και ANFAs. Αντίθετα, κρίσιμη θεωρείται η επόμενη, 10η αξιολόγηση, πιθανώς τον Απρίλιο, όχι μόνο γιατί συνδέεται με εκταμίευση SMPs και ANFAs, αλλά και γιατί συμπίπτει με την υποχρέωση υποβολής του νέου μεσοπρόθεσμου προγράμματος της χώρας. Κάτι εξαιρετικά φιλόδοξο εν μέσω πανδημίας, όπως σημειώνουν στο υπουργείο. Επιπλέον, την ίδια περίοδο η χώρα θα κληθεί να υποβάλει την οριστική της πρόταση για τις επιδοτήσεις του Ταμείου Ανάκαμψης, διαμορφώνοντας μια ιδιαίτερος φορτωμένη ανοιχιάτηκη ατζέντα.

Μία στις τέσσερις επιχειρήσεις μπορεί να μην ανοίξει ποτέ

Στην πιο δύσκολη θέση εστίαση και λιανεμπόριο – Φόβοι εκτίναξης της ανεργίας

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

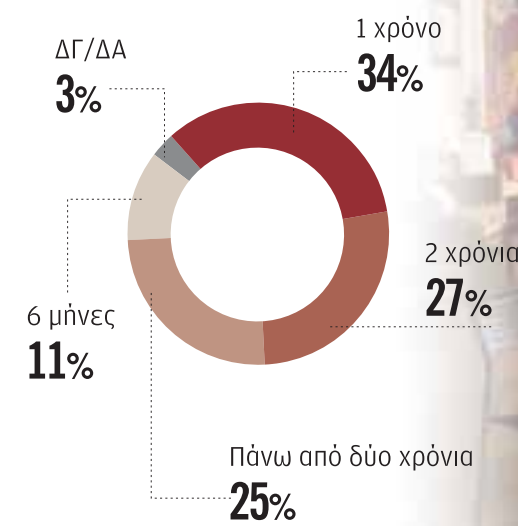
Σχεδόν μία στις τέσσερις επιχειρήσεις (23%) θεωρεί πιθανό το ενδεχόμενο να μην ανοίξει ποτέ, μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων, ενώ η αναλογία αυξάνεται επικίνδυνα στους κλάδους της εστίασης και του λιανεμπορίου, με το 41,7% και το 34% αντίστοιχως, να θεωρούν πιθανό το οριστικό «λουκέτο». Τα παραπάνω ευρήματα περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων στην έρευνα που πραγματοποιεί η εταιρεία Opinion Poll για λογαριασμό του Επαγγελματικού Επιμελητηρίου Αθηνών (ΕΕΑ) από τις 14-18 Δεκεμβρίου σε δείγμα 1.002 επιχειρήσεων-μελών του ΕΕΑ.

Ακόμη και εάν δεν αποφασίσουν να βάλουν «λουκέτο», μεγάλο τμήμα των επιχειρήσεων εκτιμά ότι θα προβεί σε απολύσεις. Το 24% θεωρεί αυτό το ενδεχόμενο πιθανό ή πολύ πιθανό, ενώ ειδικά στον κλάδο της εστίασης οι μισές επιχειρήσεις, 49,5%, δηλώνουν ότι θα απολύσουν εργαζομένους. Στο εμπόριο, τον κλάδο που είναι ο μεγαλύτερος εργοδότης

Στον κλάδο της εστίασης οι μισές επιχειρήσεις, 49,5%, δηλώνουν ότι θα απολύσουν εργαζομένους.

της ελληνικής οικονομίας, το αντίστοιχο ποσοστό είναι 22,7%. Πολύ πιο υψηλά είναι τα ποσοστά στις επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από 6 άτομα. Ετσι, σύμφωνα με την έρευνα, σε απολύσεις προτίθεται να προβεί το επόμενο διάστημα το 39,8% των επιχειρήσεων οι οποίες απασχολούν σήμερα 6-10 άτομα, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στις επιχειρήσεις με 11-20 εργαζομένους είναι 41,6% και στις επιχειρήσεις όπου απασχολούνται πάνω από 20 άτομα «βλέπει» απολύσεις το 40,4% αυτών. Οι προβλέψεις αυτές, οι οποίες εάν γίνουν πράξη θα εκτοξεύσουν την ανεργία ξανά σε δυσθεώρητα επίπεδα, πηγαίνουν και από τον σημαντικό βαθμό απασχόλησης που διακατέχουν τους επιχειρηματίες, ειδικά μετά το δεύτερο lockdown.

Πόσο πιστεύετε ότι θα κρατήσει η οικονομική κρίση λόγω κορονοϊού;

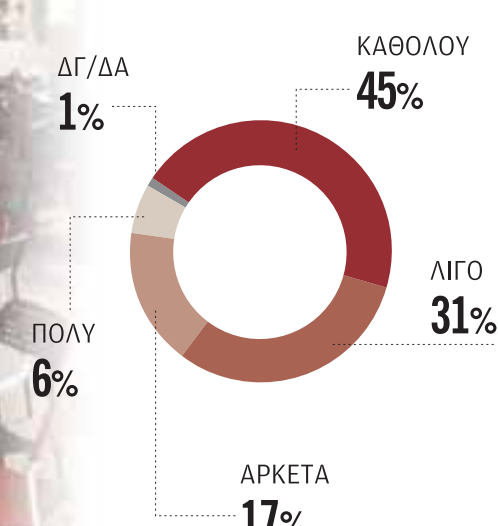
ΠΗΓΗ: Opinion Poll - Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών.

Ενδεικτικό του παραπάνω είναι ότι μία στις τέσσερις επιχειρήσεις εκτιμά ότι η οικονομική κρίση λόγω του κορονοϊού θα διαρκέσει πάνω από δύο χρόνια, ενώ ένα 27% θεωρεί ότι θα διαρκέσει δύο χρόνια. Το 34% πιστεύει ότι η νέα κρίση θα κρατήσει ένα χρόνο, ενώ υπάρχει ένα μικρό ποσοστό κάποιων αισιόδοξων, 11%, που «βλέπει» ότι η διάρκεια της κρίσης θα είναι 6 μήνες.

Ο κλάδος όπου εντοπίζεται το μεγαλύτερο ποσοστό επιχειρήσεων, το οποίο θεωρεί ότι η οικονομική κρίση θα διαρκέσει πάνω από δύο χρόνια, είναι αυτός της εστίασης και διαμορφώνεται σε 31,3%. Το παραπάνω είναι αναμενόμενο, καθώς είναι ο κλάδος που έκλεισε νωρίτερα και δεν προβλέπεται να ανοίξει σύντομα. «Σύμφωνα με τις δικές

Πόσο πιθανό θεωρείτε να αναγκασθείτε να κλείσετε την επιχείρησή σας;

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

μας εκτιμήσεις, μία στις τρεις επιχειρήσεις εστίασης ενδέχεται να μην ανοίξει ποτέ, να κλείσει δηλαδή οριστικά», δήλωσε στην «Κ» ο Γιώργος Καβαθάς, πρόεδρος της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας (ΓΣΕΒΕΕ) και της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Εστιατορικών και Συναφών Επαγγελματιών (ΠΟΕΣΕ). Πρόσθεσε δε ότι ο κλάδος θεωρεί εν πολλοίς χαμένη χρονιά και το 2021, καθώς, σε αντίθεση με τη χρηματοοικονομική κρίση των προηγούμενων ετών, δεν μπορεί αυτή τη φορά να προσφέρει «σανίδα σωτηρίας» ο τουρισμός. Και αυτό, διότι αφενός ενδέχεται να συνεχισθούν περιοριστικά μέτρα και το καλοκαίρι, αλλά και διότι τα εισοδήματα έχουν μειωθεί και στις υπόλοιπες χώρες από τις οποίες

προέρχονταν οι τουρίστες που επισκέπτονταν την Ελλάδα.

Απώλειες 10,6 δισ. ευρώ

Η κατάσταση, βεβαίως, δεν είναι καλή ούτε στον κλάδο του εμπόρου. Μία στις πέντε επιχειρήσεις (20,6%) εκτιμά ότι η κρίση θα διαρκέσει πάνω από δύο χρόνια, το 22,7% ότι θα διαρκέσει δύο χρόνια και το 33% θεωρεί ότι η διάρκεια της θα είναι ένα έτος. Πάντως, και στο τρίτο τρίμηνο του 2020, το λιανεμπόριο είχε απώλειες τζίρου. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, ο κύκλος εργασιών συνολικά στον κλάδο διαμορφώθηκε σε 12,86 δισ. ευρώ, καταγράφοντας μείωση 5,6% σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2019.

ΝΕΑ ΧΡΟΝΙΑ ΝΕΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ

**Ανακάλυψε
όλες τις ευκαιρίες ακινήτων
από την Gordian**

GoGordian

7777 5656 | gogordian.com

Ταυτότητα και άδεια οδήγησης στο κινητό

Μιλάει στην «Κ» ο Αλέξανδρος Καμπάνης, επικεφαλής της GET North America, που ανέλαβε την έκδοση διαβατηρίων στις ΗΠΑ

Συνέντευξη στον
ΠΡΟΚΟΠΗ ΚΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Ένας Έλληνας βρίσκεται πίσω από την έκδοση και εκτύπωση του πιο απαιτητικού διαβατηρίου στον κόσμο, αυτό των Ηνωμένων Πολιτειών. Ο κ. Αλέξανδρος Καμπάνης, γεννημένος στην Ελλάδα, έχει αναλάβει τη διοίκηση της αμερικανικής εταιρείας GET North America. Η εταιρεία του ανέλαβε πριν από δύο χρόνια την έκδοση των διαβατηρίων επόμενης γενιάς στις ΗΠΑ. Θεωρεί ότι η χώρα μας, έστω και καθυστερημένα, προχωράει προς τη σωστή κατεύθυνση, ιδιαίτερα για τις ταυτότητες. Ερωτηθείς εάν στο μέλλον όλοι θα φοράμε ένα μικροτσιπ ταυτοποίησης, απαντάει ότι είναι κάτι που έχει συμβεί στη Σουηδία.

Όπως αναφέρει, αυτή τη στιγμή η συζήτηση εστιάζεται στην επιλογή μεταξύ φυσικών (της κάρτας δηλαδή) και ηλεκτρονικών εγγράφων, δηλαδή εφαρμογών στο κινητό τηλέφωνο και μέσω Διαδικτύου. Τώρα με την COVID-19, η έννοια του touchless ID είναι πάρα πολύ σημαντική, σημειώνει ο κ. Καμπάνης, επισμαίνοντας ότι η πανδημία μάς αναγκάζει να σκεφτούμε ψηφιακά και διαλειτουργικά.

Πώς αποφασίσατε να περάσετε τον Ατλαντικό και μάλιστα για να ασχοληθείτε σε έναν ιδιαίτερο κλάδο που αφορά συστήματα για την έκδοση διαβατηρίων και εγγράφων υψηλής ασφαλείας;

Γεννήθηκα και μεγάλωσα στην Ελλάδα, αλλά κάποιος μπορεί να πει ότι ήμουν πάντα με το ένα πόδι στις Ηνωμένες Πολιτείες, αφού η οικογένειά της μητέρας μου είχε μεταναστεύσει εκεί το 1926. Ξεκίνησα στον όμιλο GET το 1996 και έπειτα από μια σύντομη περίοδο επιστροφής και εγκατάστασης στην Ελλάδα, επέστρεψα στη Βοστώνη και στην GET το 2005. Εκτοτε η καριέρα μου εξελίχθηκε μαζί με την εταιρεία.

Είστε σε έναν κλάδο πολύ εξειδικευμένο, για τον οποίο ο περισσότερος κόσμος δεν γνωρίζει πολλά. Πώς επιλέξατε αυτή την καριέρα;

Κάποια πράγματα στη ζωή μας έρχονται από συγκυρίες και ποτέ δεν προβλέπουμε τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που μας παρουσιάζονται. Ξεκίνησα στην εταιρεία ως project manager και πέρασα από διάφορες θέσεις, οι οποίες με εξέστησαν στις ιδιαίτερες της εγγράφων ασφαλείας και στις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες για τεχνολογικές καινοτομίες στη διαφύλαξη και προστασία προσωπικών δεδομένων, τόσο στην Αμερική όσο και στον παγκόσμιο χώρο. Η αναγνώριση σκληρής εργασίας πολλών ετών ήρθε το 2013, όταν ανέλαβα τη διοίκηση της α-

Η νέα γενιά αναγνωρίζει την ευκολία, την ευελιξία και την ύψιστη ασφάλεια της ηλεκτρονικής μορφής εγγράφων.

μερικανικής εταιρείας του ομίλου GET, της GET North America. Ειλικρινά δεν περναίει ούτε μία μέρα που να μην αισθάνομαι τυχερός και ευγνώμων για αυτό την ευκαιρία.

Απ' όσο γνωρίζω, ο όμιλος GET δραστηριοποιείται σε διάφορες λύσεις ολοκληρωμένων συστημάτων για έντυπα ασφαλείας. Μάλιστα είναι η εταιρεία που κατάφερε να αναλάβει την εκτύπωση των τελευταίων τύπου διαβατηρίων των ΗΠΑ. Πώς το κατάφερε αυτό;

Ο πρωταρχικός μας στόχος από τη στιγμή που ανέλαβα την εταιρεία (και πριν ανακοινωθεί ο διαγωνισμός για την επόμενη γενιά διαβατηρίων στις ΗΠΑ) ήταν ένας: να κατορθώσουμε να προσφέρουμε την τεχνολογικά ύψιστη λύση στο πιο περιζήτητο –ανά τον κόσμο– διαβατήριο και στον πιο απαιτητικό πελάτη. Κάθε διαγωνισμός στον τομέα μας είναι μακροχρόνιος, πολύπλοκος, με πολλά στάδια και σύνθετες διαδικασίες. Αρχικά ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε το 2014 και, έπειτα από επανειλημμένες ενστάσεις και διαμαρτυρίες των ανταγωνιστικών εταιρειών, η δουλειά μάς ανατέθηκε το 2018. Βλέπετε, οι χρόνοι, οι προδιαγραφές και οι προκλήσεις που αυτή τη στιγμή αντιμετωπίζει η Ελλάδα για την έκδοση τέτοιων εγγράφων δεν είναι μοναδικά. Οι διαδικασίες είναι κατά γενική ομολογία περίπλοκες, στην Ελλάδα ίσως λίγο περισσότερο απ' ό,τι σε άλλες χώρες και δυστυχώς υπερβολικά χρονοβόρες.

Παρακολουθείτε λοιπόν τις εξελίξεις στο χώρο μας;

Φυσικά και τις παρακολουθώ με ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Τα τελευταία 15 χρόνια έχω ακούσει τόσο πολλές φορές για διαβατήρια και ταυτότητες και εξελίξεις σε αυτό τον χώρο για τη χώρα μας, αλλά δεν έχουν ποτέ ευδοθεί. Εύχομαι αυτή τη φορά να υπάρξει κάποια διαφορετική εξέλιξη, που θα κάνει τους πολίτες να αισθάνονται πως έχουν την ίδια ασφάλεια στα έντυπά τους με τους υπόλοιπους Ευρωπαίους.

Ποια είναι η γνώμη σας για τις τρέχουσες εξελίξεις σε σχέση με τις νέες ελληνικές ταυτότητες και τα διαβατήρια;

Δεν έχω ιδιαίτερη γνώση των τεχνικών λεπτομερειών και απαιτήσεων του δια-

Ο κ. Καμπάνης αναφέρει πως μια ταυτότητα υψηλής τεχνολογίας μπορεί να ταυτοποιηθεί, δηλαδή να «διαβαστεί» και ηλεκτρονικά από συσκευές όπως τα τερματικά μηχανήματα πληρωμών, τα γνωστά σε όλους μας POS.

γωνισμού, καθώς αποφασίσαμε να μην συμμετάσχουμε σε αυτόν, αλλά πιστεύω ότι ακολουθεί τις τελευταίες τεχνολογικές προδιαγραφές. Είναι πολύ θετικό πως, έστω και καθυστερημένα, το ελληνικό κράτος προχωράει προς τη σωστή κατεύθυνση, ιδιαίτερα για τις ταυτότητες. Οι υπάρχουσες ταυτότητες δεν είναι ασφαλείας και θα έπρεπε να είχαν ήδη τροποποιηθεί, όπως και σε όλα τα άλλα ευρωπαϊκά κράτη. Δεν νοείται για κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης να βρίσκεται τόσο μακριά από τα υπάρχοντα πρότυπα ασφαλείας. Τα ταξιδιωτικά έγγραφα μιας χώρας (διαβατήριο, ταυτότητα και άδεια οδήγησης) αντικατοπτρίζουν την εικόνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης να βρίσκεται τόσο μακριά από τα υπάρχοντα πρότυπα ασφαλείας. Είναι εργαλεία προστασίας των προσωπικών δεδομένων των πολιτών της, τα οποία θα πρέπει να τηρούν τα ύψιστα επίπεδα προδιαγραφών και να προκαλούν υπερφάνεια. Το έργο και η σωστή

διακρίτως του είναι υψίστης σημασίας για τον Έλληνα πολίτη. Είναι απαραίτητο η ύπαρξη αξιόπιστων και άφρατων διαδικασιών έκδοσης των εγγράφων, που καθιστούν την παρακράση τους εξαιρετικά δύσκολη. Δεν σας κρύβω ότι όλα τα χρόνια που ταξίδευα ανά τον κόσμο για διάφορα συνέδρια όπου συζητιούνται τα διεθνή πρότυπα δεν έχω ποτέ συναντήσει εκπρόσωπο του ελληνικού κράτους. Κι είναι ένα γεγονός το οποίο με λυπεί αφάνταστα. Θα έπρεπε να υπάρχει κάποια ομάδα αφιερωμένη στο να παρακολουθεί και να συμμετέχει σε αυτές τις διεθνείς εξελίξεις και τάσεις. Πάντως πιστεύω πως τελευταία έχουν ξεκινήσει αξιολογήσεις νέων τεχνολογιών, όπως η χάρση με laser (laser engraving) σε πολυανθρακικά φύλλα, το λεγόμενο polycarbonate, η ύπαρξη ταυτότητας σε ηλεκτρονική μορφή στα κινητά τηλέφωνα και η εισαγωγή βιομετρικών

Στην Ελλάδα οι υπάρχουσες ταυτότητες δεν είναι ασφαλείας και θα έπρεπε να είχαν ήδη τροποποιηθεί.

στοιχείων.

Η ελληνική κυβέρνηση φαίνεται να εκτιμά το παράδειγμα της Εσθονίας.

Εξαιρετικό το παράδειγμα της Εσθονίας, as μην ξεχνάμε όμως ότι πρόκειται για μια μικρή χώρα με 1,5 εκατομμύριο κατοίκους και ξεκίνησαν την «ψηφιακή επανάσταση» τους από το σημείο μηδέν. Δεν έχουν όλες οι χώρες τις ίδιες δυνατότητες. Οι Εσθονοί είναι πολύ πρόθυμοι να μοιραστούν την τεχνολογία τους με άλλες χώρες και θεωρώ τη συμβολή τους πολύτιμη. Στο τέλος, όμως, η Ελλάδα θα πρέπει να επιλέξει λύσεις απόλυτα προσαρμοσμένες στις ιδιαιτερότητες των δικών της αναγκών.

Τι μας επιφυλάσσει το μέλλον; Πιστεύετε πως όλοι μας σύντομα θα φοράμε ένα μικροτσιπ ταυτοποίησης;

Έχει ήδη συμβεί στη Σουηδία, αλλά δεν είμαι σίγουρος πως αυτό είναι το μέλλον. Αυτή τη στιγμή η συζήτηση εστιάζεται στην επιλογή μεταξύ φυσικών (της κάρτας δηλαδή) και ηλεκτρονικών εγγράφων, δηλαδή εφαρμογών στο κινητό τηλέφωνο και μέσω Διαδικτύου. Όλοι βέβαια γνωρίζουμε το φυσικό έγγραφο που έχουμε στο πορτοφόλι μας, όμως άλλοι (και ιδιαίτερα η νέα γενιά) αναγνωρίζουν την ευκολία, την ευελιξία και –θα τολμήσω να πω– την ύψιστη ασφάλεια της ηλεκτρονικής μορφής στο κινητό. Εχω προσωπική άποψη και γνώση στον τομέα αυτό, αφού εστιάζουμε ιδιαίτερα στις ηλεκτρονικές μορφές ταυτοποίησης στα κινητά τηλέφωνα, το λεγόμενο mobile identity. Είμαστε μάλιστα μία από τις εταιρείες –μαζί με την Apple, την Google και τη Samsung– που αναπτύσσουμε τα διεθνή πρότυπα διαλειτουργικότητας (interoperability) ταυτότητας στο κινητό, ISO 18013-5.

Αυτό σημαίνει πως μια ταυτότητα μπορεί να ταυτοποιηθεί, δηλαδή να «διαβαστεί» και ηλεκτρονικά από συσκευές όπως τα τερματικά μηχανήματα πληρωμών (τα γνωστά σε όλους μας POS). Εισάγουμε, λοιπόν, ένα ακόμα βήμα προστασίας: δεν αρκεί να «δείξει» κανείς την ταυτότητα στο κινητό. Πρέπει να γίνει επαλήθευση, ηλεκτρονικά πάντα, ότι η ταυτότητα είναι γνήσια. Επίσης, με τον τρόπο αυτό μπορεί κάποιος να μοιραστεί μόνο την πληροφωρία που απαιτείται τη συγκεκριμένη στιγμή, για παράδειγμα την ηλικία του. Ετσι συμμορφωνώμαστε με την οδηγία για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων (GDPR). Γνωρίζω ότι λόγω COVID-

19 η κυβέρνηση προχώρησε στην ανανέωση και έκδοση προσωρινών αδειών οδήγησης μέσω κινητού. Αυτό είναι βήμα σωστής κατεύθυνσης, αλλά πραγματική καινοτομία είναι όταν μια ταυτότητα ή άδεια οδήγησης μπορεί να διαβαστεί και επαληθευτεί ηλεκτρονικά ανά την υφήλιο.

Τ' αυτό εξάλλου δημιουργήθηκε το διεθνές πρότυπο ISO 18013-5. Για παράδειγμα, ένας υπάλληλος εταιρείας νομικών αυτοκινήτων στη Σιγκαπούρη, που δεν έχει ιδέα πώς είναι μια ελληνική άδεια οδήγησης και αν αυτή που έχει μπροστά του από τον Έλληνα ταξιδιώτη είναι γνήσια, μπορεί να επαληθεύσει τη γνησιότητα της και να προχωρήσει στην ταυτοποίηση ηλεκτρονικά, online και offline και σε πραγματικό χρόνο. Δηλαδή, αν για κάποιο λόγο η άδεια ή η ταυτότητα έχει ανακληθεί ή ακυρωθεί, αυτό θα γίνει αμέσως γνωστό. Και όλα αυτά από ασφαλή απόσταση και χωρίς κάποιον να αγγίξει την ταυτότητα. Τώρα με την COVID-19, η έννοια του touchless ID είναι πάρα πολύ σημαντική. Θα τολμήσω να πω ότι η πανδημία μάς αναγκάζει να σκεφτούμε ψηφιακά και διαλειτουργικά. Ηδη είμαστε σε προχωρημένες συζητήσεις με ευρωπαϊκά κράτη και με πολλές πολιτείες στις ΗΠΑ για την εφαρμογή του ISO 18013-5, γιατί το θεωρούμε απαραίτητο προϋπόθεση για την ασφάλεια και τη διευκόλυνση των πολιτών τους, αλλά τώρα κυρίως για την υγεία. Είναι ουσιαστική μεταρρύθμιση μια οποιαδήποτε ταυτότητα ή άδεια οδήγησης να μπορεί να διαβαστεί ηλεκτρονικά και να επαληθευτεί με ύψιστη ασφάλεια εφόσον ακολουθεί το πρότυπο ISO 18013-5.

Οι ευκαιρίες είναι παντού

– Πιστεύετε στο brain drain;

Για να είμαι ειλικρινής, όχι. Το βλέπω από εμπειρία. Το πιστεύω και ως πεπεισμένος. Στην εποχή της παγκοσμιοποίησης και της τεχνολογίας είναι άδικο να περιορίζουμε τους στόχους ή να συμβουλευόμαστε τους νέους να σκεφτούνται με όρους εθνικού συνόρου. Κατανοώ τη σκέψη –η οποία πηγάζει κι από το γεγονός της δωρεάν τριτοβάθμιας εκπαίδευσης– ότι η πολιτεία επενδύει στους νέους κι εκείνοι αποχωρούν από το εγχώριο φορολογικό σύστημα, αλλά δεν πιστεύω ότι απέχουν από την αντιπροσφορά στην πατρίδα. Η πατρίδα είναι μέσα μας, η ικανότητα και οι ευκαιρίες είναι παντού στον κόσμο μας. Δεν είναι μόνο αφελές, αλλά είναι και κούρα να συμβουλευτεί κάποιος τους Έλληνες και τις Ελληνίδες να μην δημιουργήσουν σε όλο τον κόσμο, να μην τολμήσουν να σκεφτούν ότι οι στόχοι τους δεν έχουν σύνορα. Από την άλλη, να είστε σίγουροι ότι ο Αλέξανδρος που κατοικεί στο εξωτερικό σκέφτεται δύο φορές την πατρίδα και την επιτυχία της.

Ελάχιστες νέες startups χρηματοδοτήθηκαν φέτος από ελληνικά funds

Πίσση άσκησε ο κορωνοϊός στο ελληνικό οικοσύστημα των νεοφυών επιχειρήσεων, καθώς κάποια από τα εγχώρια επενδυτικά κεφάλαια, λόγω και της αβεβαιότητας που προκάλεσε η πανδημία, επιδίωξαν να επανεπενδύσουν σε εταιρείες του χαρτοφυλακίου τους (follow-on investment) παρά να χρηματοδοτήσουν νέες προτάσεις. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της αγοράς, ένα ποσοστό της τάξεως του 1%-2% νέων εταιρειών κατάφερε να αντλήσει και φέτος χρηματοδότηση από επενδυτικά κεφάλαια του Equifund τα οποία μετρούν στο χαρτοφυλάκιό τους λιγότερες νέες επενδύσεις (ως προς τον αριθμό) σε σχέση με πέρυσι. Αυτό οφείλεται στη διάθεση των επενδυτών να αναζητούν υφιστάμενες εταιρείες του χαρτοφυλακίου τους (follow-on) λόγω της αβεβαιότητας

του κορωνοϊού, αλλά και στην ωρίμανση πολλών επενδυτικών κεφαλαίων του Equifund (Marathon Venture Capital, Uni.Fund), με ορισμένα από αυτά να ολοκληρώνουν την επενδυτική δραστηριότητά τους και να δρομολογούν τη δημιουργία νέων ταμείων. Ηδη το Marathon Venture Capital έχει ανακοινώσει τη δημιουργία του Marathon Fund II, το οποίο θα διαχειρίζεται κεφάλαια αρχικού ύψους 40 εκατ. ευρώ, με στόχο να πραγματοποιήσει επενδύσεις σε 15-18 τεχνολογικές εταιρείες τα επόμενα 3-4 χρόνια. Αντίθετα, άλλα funds, που ξεκίνησαν λίγο αργότερα την επενδυτική δραστηριότητά τους, όπως το Big Pi Ventures, προχώρησαν σε περισσότερες νέες επενδύσεις το 2020 σε σύγκριση με το 2019, οπότε και άρχισαν να λειτουργούν.

Οι επενδυτές επέλεξαν να αναζητήσουν υφιστάμενες εταιρείες του χαρτοφυλακίου τους.

Από την πλευρά του το Uni.Fund, από ένα σύνολο περίπου 1.000 επιχειρηματικών προτάσεων, έχει επενδύσει από τις αρχές του 2018 έως τώρα σε 23 νέες εταιρείες, ενώ φέτος έκανε 8 follow-on και προχώρησε σε μόλις μια νέα επένδυση. Βέβαια, υπήρξαν εταιρείες που χρηματοδοτήθηκαν αμύμηλα από angel investors ή μέσω crowd-funding ή και από διεθνείς επενδυτές. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η εταιρεία Omilia, που «σπώσκει»

20 εκατ. δολ. φέτος την άνοιξη από το βρετανικό Grafton Capital. Αρκετοί λόγοι είναι αυτοί που ωθούν ένα επενδυτικό κεφάλαιο να απορρίψει την επιχειρηματική πρόταση μιας νεοσύστατης εταιρείας. Σύμφωνα με την έκθεση του Foundation και του EIT Digital, το 21,7% των εταιρειών που ζητάει χρηματοδότηση δεν έχει κατορθώσει να κερδίσει την εμπιστοσύνη των επενδυτών διότι η επιχειρηματική πρόταση δεν συνάδει με τα κριτήρια που θέτει το ίδιο το επενδυτικό κεφάλαιο. Αποκλίνει σημαντικά, δηλαδή, από κάποιες κατευθύνσεις που ακολουθεί το fund για να αποφασίσει τον λόγο, τον χρόνο αλλά και τον τρόπο που θα προχωρήσει σε μια νέα επένδυση. Επειτα, αρκετές επιχειρηματικές προτάσεις (16,5%) απορρίπτονται

διότι αυτές αφορούν μια ιδέα η οποία δεν μπορεί να υλοποιηθεί και να μετουσιωθεί σε προϊόν. Δημοφιλής λόγος απορρίψεως φέτος ήταν και η προσπάθεια διεύθυνσης ενός νέου προϊόντος σε μια ανταγωνιστική και κορεσμένη αγορά (11,7%). Άλλος λόγος που το όραμα αρκετών επιχειρηματιών δεν προσέλκυε το ενδιαφέρον των επενδυτών αφορά την ίδια την επιχειρηματική πρόταση, η οποία δεν εμφανίζεται αρκετά συγκροτημένη (9,5%). Τέλος, η απουσία καινοτομίας λειτουργεί αποτρεπτικά για τους επενδυτές (6,9%), ενώ η αδυναμία της ίδιας ομάδας, κυρίως σε επίπεδο εξειδίκευσης, να υλοποιήσει την επιχειρηματική ιδέα της αποτελεί άλλον έναν σημαντικό λόγο απορρίψεως της από τα venture capitals (6%).

Coucounis

Est 1970

50 YEARS OF LEGAL SERVICES IN CYPRUS

50ΧΡΟΝΑ
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΥΚΟΥΝΗΣ & ΣΙΑ Δ.Ε.Π.Ε.

Η Δικηγορική Εταιρεία ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΥΚΟΥΝΗΣ & ΣΙΑ Δ.Ε.Π.Ε. συμπληρώνει φέτος 50 χρόνια από την ίδρυσή της το 1970 από τον αξιωματικό Ανδρέα Κουκούνη, ένα σημαντικό και μοναδικό ορόσημο στην ιστορία της και στην ιστορία παροχής νομικών υπηρεσιών στην Κύπρο.

Στις δύσκολες συνθήκες τις οποίες διέρχεται η ανθρωπότητα και η νησί μας οι μέτοχοι-διευθυντές, οι δικηγόροι και το προσωπικό της Δικηγορικής Εταιρείας ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΥΚΟΥΝΗΣ & ΣΙΑ Δ.Ε.Π.Ε. εχόντας στους πελάτες και συνεργάτες τους αλλά και σε όλο τον κόσμο ασφαλείς και χαρούμενες, γιορτάζει και ένα Υγιές, Ευτυχές και Ελπιδοφόρο Νέο Έτος μέσα στο 2021.

«Ο μαύρος κύκνος»

Του ΝΙΚΟΥ ΚΑΡΑΠΑΝΑΓΟΥ

Η πρώτη αναφορά σε μαύρο κύκνο γίνεται από τον Ρωμαίο σατιρικό ποιητή Γουβενάλη (~ 55-135 μ.Χ.) ως ένα απίθανο γεγονός, «τόσο σπάνιο όσο ένας μαύρος κύκνος». Η φράση αυτή επιβίωσε για μίσημι χιλιετία, ώσπου το 1697 ανακαλύφθηκαν στην Αυστραλία μαύροι κύκνοι. Η ανακάλυψη των μαύρων κύκνων αναδείχθηκε ως το καλύτερο παράδειγμα που αποδεικνύει την έλλειψη βεβαιότητας σχετικά με τη διατήρηση οποιαδήποτε λογικής τοποθέτησης (ακόμη και αν οι παρατηρήσεις αιώνων την επιβεβαιώνουν) και την πιθανότητα ανατροπής των καθιερωμένων αντιλήψεων σε οποιοδήποτε γνωστικό πεδίο.

Τις πρώτες μέρες του 2009, η ανακοίνωση της προσπάθειας του προσώπου με το ψευδώνυμο Satoshi Nakamoto, ότι ξεκίνησε η δημιουργία της πρώτης ψηφιακής πλατφόρμας μεταφοράς ηλεκτρονικού χρήματος, απασχόλησε μια μικρή μόνο μερίδα του κύκλου της πληροφορικής. Πολύ γρήγορα όμως συνειδητοποιήσαμε ότι πρόκειται να ταρακουνήσει συθέμελα τον τρόπο λει-

τουργίας όχι μόνο του τραπεζικού συστήματος, αλλά και συνολικά την υλοποίηση συναλλαγών μεταξύ φυσικών και νομικών προσώπων. Η τεχνολογία του blockchain λύνει ένα θεμελιώδες πρόβλημα των συναλλαγών, αυτό του ενδίαμσου που πρέπει να έχει την εμπιστοσύνη και των δύο συναλλασσόμενων (trusted third party), την οποία και μεταβιβάζει από το τραπεζικό σύστημα σε έναν εντελώς διαφανή αλγόριθμο. Δίνει έτσι τη δυνατότητα να αποφευχθούν ενδίαμσοι και τα σχετικά κανονιστικά πλαίσια που τους διέπουν για τη σωστή τους λειτουργία, καθώς και φυσικά και τεχνικά σύνορα μεταξύ των συναλλασσόμενων, κτιζοντας ένα πλαίσιο διαφανείας και εμπιστοσύνης. Αντίθετα με την αντίληψη της πλειονότητας ότι αυτού του είδους οι τεχνολογίες, που βασίζονται σε αποκεντρωμένες βάσεις δεδομένων, αποτελούν έναν μηχανισμό απόκρυψης συναλλαγών που περιβάλλεται από ένα πέπλο αδιαφάνειας, η αλήθεια είναι ότι αυτές λούζονται υπό συνθήκες πλήρους διαφάνειας. Αυτή τη στιγμή, είναι επιλογή κάποιων να μην ανακοινώνουν την ταυτότητά τους στις συναλλαγές. Ωστόσο αυτό μπορεί να

ρυθμιστεί από την κοινότητα των συμμετεχόντων στις συναλλαγές ή στις κυβερνήσεις. Το γεγονός και μόνον της ύπαρξης μιας πλατφόρμας όπου μπορούμε να ανταλλάσσουμε στοιχεία με ασφάλεια, και χωρίς να έχουμε τη δυνατότητα άρνησης της ταυτότητας μας ως παρόχων της πληροφορίας, ανοίγει τον δρόμο για ανατροπή του τρόπου λειτουργίας πληθώρας εμπορικών μοντέλων. Πιστεύουμε ότι η παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα, κατ' εξοχήν μοντέλο όπου πληθώρα νομικών προσώπων πρέπει να ανταλλάξουν στοιχεία, θα επηρεαστεί δραματικά. Όχι μόνο για την πληρωμή των ειδών από στάδιο σε στάδιο (μέσω ψηφιακών νομισμάτων), αλλά κυρίως για την ανταλλαγή πληροφοριών. Οι πληροφορίες αυτές θα περιλαμβάνουν χαρακτηριστικά του εμπορεύματος, τις συνθήκες μεταφοράς (οι οποίες θα καταγράφονται και δεν θα μπορούν να αλλάξουν από κανέναν μετέπειτα) και όλα τα στάδια που έχει περάσει, από τον παραγωγό μέχρι τον τελικό καταναλωτή με διαφανή τρόπο. Το υψηλό επίπεδο διαφάνειας θα ενισχύσει την εμπιστοσύνη σε περιοχές που επιδέχονται αμ-

φισβήτηση όπως είναι για παράδειγμα τα βιολογικά προϊόντα και ο κύκλος ζωής τους, η αλυσίδα μεταφοράς από το εργοστάσιο στην Κίνα μέχρι το ράφι του καταστήματος παιχνιδιών, η παρακολούθηση των συνθηκών καλλιέργειας, επεξεργασίας και μεταφοράς του καφέ κ.λπ. Τέλος, η χρήση ψηφιακών νομισμάτων έχει και το πλεονέκτημα ότι επιτρέπει και συναλλαγές πάρα πολύ μικρής αξίας (sub-cent transactions). Ενα ψηφιακό νόμισμα διαίρεται σε εκατομμυριοστά του cent, αξίες που δεν έχουν σημασία στον φυσικό μας καθημερινό κόσμο, αλλά έχουν τεράστια αξία στον κόσμο των συναλλαγών μεταξύ μηχανών. Αρκεί να φανταστούμε πλατφόρμες που λειτουργούν φωτοβολταϊκά πάρκα ή ανανεώσιμες πηγές ενέργειας να ανταλλάσσουν μικροποσά μεταξύ τους προσπαθώντας να κάνουν όσο το δυνατόν πιο βέλπιστα την κατανάλωση των συσκευών του σπιτιού τους.

Είναι άραγε πολύ μακριά όλα αυτά από το σήμερα; Ίσως όσο η Αυστραλία.

Ο κ. Νίκος Καραπαναγού είναι Director Enterprise Digital, PwC Ελλάδος.

Στην ψηφιακή εποχή η Δικαιοσύνη με δίκες από απόσταση μέσω zoom

Ένα σημαντικό έργο αξίας 16,7 εκατ. ευρώ για ηλεκτρονικό δίκτυο σε δικαστήρια και φυλακές

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ

Στην Εσθονία, σε αντίθεση με την Ελλάδα, κατά την πρώτη φάση εκδίωξης της πανδημίας και λήψης μέτρων περιορισμού της κυκλοφορίας τα δικαστήρια παρέμειναν ανοικτά και σχεδόν καμία προγραμματισμένη δίκη δεν αναβλήθηκε. Η αιτία; Η χώρα της βορειοανατολικής Ευρώπης, πολλά χρόνια προτού ξεσπάσει η COVID-19 είχε περάσει στην ψηφιακή εποχή, επιτρέποντας την πραγματοποίηση μιας δίκης ή ακροαματικής διαδικασίας από απόσταση. Ο καθηγουμένος, δηλαδή, βρίσκεται στο σφαιρικό ιδρυμα, οι εκπρόσωποι της δικαστικής αρχής στην έδρα τους και οι δικηγόροι ή οι μεταφραστές σε οποιοδήποτε σημείο κατάλληλο

Η ανάδοχος εταιρεία θα αναλάβει να παρέχει υπηρεσίες τηλεδιάσκεψης σε δικαστήρια, όπως και ενημέρωσης της πορείας των πινακίων και των εκθεμάτων των δικαστηρίων.

Η ανάδοχος εταιρεία του έργου θα δημιουργήσει και ηλεκτρονικό πινάκιο.

για την ομαλή διεξαγωγή της διαδικασίας. Το μοντέλο της Εσθονίας επικρατεί να υιοθετήσει η Ελλάδα στο πεδίο της Δικαιοσύνης, μέσω έργου προϋπολογισμού 16,7 εκατ. ευρώ, που ο μειοδικός διαγωνισμός πρόκειται να ξεκινήσει το αμέσως προσεχές διάστημα, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ». Η ανάδοχος εταιρεία θα αναλάβει να παρέχει υπηρεσίες τηλεδιάσκεψης σε δικαστήρια και σφαιρικό δικαστήρια των εμπλεκόμενων σε μία υπόθεση πολλές ώρες πριν διεξαχθεί μία δίκη, της οποίας η ακριβής ώρα διεξαγωγής αγνοείται. Το συγκεκριμένο έργο προβλέπεται από τη βίβλο ψηφιακού μετασχηματισμού που έχει φέρει εις πέρας ο υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης Γρηγόρης Ζαριφόπουλος και τέθηκε πρόσφατα σε δημόσια διαβούλευση από το υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

Πρόκειται για μεταρρύθμιση-τομή για την ελληνική Δικαιοσύνη που θα υλοποιήσει η Κοινωνία της Πληροφορίας, με διευθύνοντα σύμβουλο τον Σταύρο Ασηνιδη. Στόχος είναι η δημιουργία δικτύου παροχής υπηρεσιών τηλεδιάσκεψης, που θα καλύπτει τις ανάγκες των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων, του ανακριτικού έργου (Πρωτοδικεία και Εισαγγελίες) και των αιτημάτων δικαστικής συνδρομής. Για τον σκοπό αυτό, θα εγκατασταθούν σταθερά συστήματα τηλεδιάσκεψης στις δικαστικές έδρες, ενώ στις υπόλοιπες περιπτώσεις θα λειτουργούν κινητά συστήματα τηλεδιάσκεψης σε πιστοποιημένους χώρους εντός των δικαστικών φορέων καθώς και των καταστημάτων κράτησης. Τα οφέλη των δικών από απόσταση περιλαμβάνουν τον περιορισμό του κόστους που σχετίζεται με τη μετακίνηση των μαρτύρων και των πολιτικών δικαστηρίων και του κράτος στην περίπτωση των ποινικών. Όπως και την καλύτερη αξιοποίηση των αστυνομικών δυνάμεων που απασχολούνται κατά

τη μεταγωγή επικινδύνων κακοποιών στα δικαστήρια, κάτι που γίνεται αντιληπτό εάν ληφθεί υπόψη ότι σε ορισμένες περιπτώσεις (π.χ. τρομοκρατίας) ενδέχεται να απαιτηθούν έως και 800 αστυνομικοί. Οι δίκες από απόσταση διευκολύνουν το έργο της Δικαιοσύνης και σε υποθέσεις που απαιτείται η κατάθεση ευάλωτων (π.χ. ανήλικοι, κακοποιημένες γυναίκες) ή προστατευόμενων μαρτύρων. Σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες η δίκη από απόσταση αποτελεί παράδοση, με το δικαστικό σύστημα της Αυστρίας, για παράδειγμα, να χρησιμοποιεί από το 2011 συστήματα τηλεδιάσκεψης. Στη Μεγάλη Βρετανία, όπου η τηλεδιάσκεψη χρησιμοποιείται ευρέως, υπολογίζεται ότι ο χρόνος που απαιτείται για την προκαταρκτική εξέταση μειώνεται σε δύο ώρες, ενώ εξοικονομούνται, ετησίως, περίπου 14,3 εκατ. ευρώ. Η Ιρλανδία, την περασμένη άνοιξη, εν μέσω του πρώτου lockdown, έθεσε σε εφαρμογή ένα πιλοτικό πρόγραμμα ακροαματικής διαδικασίας με στόχο να αποφύγει το... ελληνικού τύπου φαινόμενο της εκκρεμοδικίας

δεκάδων χιλιάδων υποθέσεων. Στην Ελλάδα, δυνατότητα διεξαγωγής δίκες μέσω οθόνης δεν υφίσταται, με τη μοναδική εξαίρεση να περιλαμβάνει την πραγματοποίηση ελάχιστων τηλεδιάσκεψων, κυρίως για την κατάθεση μαρτύρων σε δίκες που λαμβάνουν χώρα στο εξωτερικό.

Το νέο σύστημα

Το έργο της Κοινωνίας της Πληροφορίας έχει δύο σκέλη, περιλαμβάνοντας εκτός από την παροχή υπηρεσιών τηλεδιάσκεψης, τη δημιουργία ηλεκτρονικού πινακίου. Υπολογίζεται ότι μέσα στην επόμενη χρονιά θα ολοκληρωθεί η διαδικασία επιλογής του μειοδότη, ο οποίος σε διάστημα 22 μηνών, έως τον Οκτώβριο του 2023, θα υλοποιήσει το έργο, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα. Πυλώνας του συστήματος είναι μία διαδικτυακή πύλη μέσω της οποίας θα κατατίθενται τα αιτήματα για τηλεδιάσκεψη. Μία πλατφόρμα διαχείρισης κρατήσεων θα επιτρέπει στους πιστοποιημένους χρήστες (δικαστές και δικηγόρους) να αιτούνται την απομακρυσμένη εξέταση μαρτύρων-κατηγορουμένων, ενώ το υποσύστημα ροών εργασιών θα εξασφαλίζει την ψηφιοποίηση των διαδικασιών που απαιτούνται για την έγκριση και οριστικοποίηση της δέσμευσης. Το «οικοσύστημα» των ηλεκτρονικών δικών συμπληρώνει η πλατφόρμα διαχείρισης κρατήσεων, που θα επιτρέπει τη διαβαθμισμένη πρόσβαση με ταυτόχρονη απόδοση των απαιτούμενων δικαιωμάτων χρήσης, στους χρήστες του συστήματος (π.χ. διαχειριστές, πολίτες κ.λπ.). Οσον αφορά το ηλεκτρονικό πινάκιο, θα δημιουργηθεί ένα πληροφοριακό σύστημα, μέσω του οποίου θα δημοσιεύεται σε πραγματικό χρόνο η πορεία των πινακίων και των εκθεμάτων των δικαστηρίων της χώρας στο Διαδίκτυο και στους ενδιαφερομένους. Θα παρέχεται και η δυνατότητα άμεσης και σε πραγματικό χρόνο ενημέρωσης της πορείας των πινακίων, μέσω ειδικών ηλεκτρονικών εφαρμογών (apps), ώστε δικηγόροι και διάδικοι να μη συνωστίζονται, περιμένοντας να ξεκινήσει η εκδίκαση της υπόθεσής τους, εάν όχι στους διαδρόμους των δικαστηρίων της Ευελπίδων, στα καφέ που υπάρχουν απέναντι...

1.711 ημέρες για εκδίκαση μιας προσφυγής

Η ψηφιοποίηση της Δικαιοσύνης είναι αναγκαία, γιατί η καθυστέρηση στην απονομή της είναι από τα βασικά αντικείμενα στην προ-σέλκυση επενδύσεων. Όπως αναφέρεται στην έκθεση της Επιτροπής Πισσαρίδη, ο χρόνος που απαιτείται για να τελεσθώσκει μια υπόθεση στα πολιτικά δικαστήρια σε πρώτο βαθμό στην Ελλάδα, ήταν ο δεύτερος υψηλότερος στην Ε.Ε. το 2017, ενώ ο αντίστοιχος χρόνος για τα διοικητικά δικαστήρια ήταν ο πέμπτος υψηλότερος. Εξαιτίας των καθυστερήσεων στην απονομή Δικαιοσύνης, η Ελλάδα κατατάσσεται μόλις στην 146η θέση παγκοσμίως ως προς την εφαρμογή των συμβάσεων σύμφωνα με την ετήσια έρευνα Doing Business της Παγκόσμιας Τράπεζας για το 2020. Συγκεκριμένα, για να ολοκληρωθεί η εκδίκαση προσφυγής μιας επιχείρησης απαιτούνται 1.711 ημέρες ή 4,5 χρόνια, η τρίτη χειρότερη επίδοση παγκοσμίως μετά τη Τουβνία Μπασού και το Σουρινάμ. Ακόμη και στο χερσαίο Αργεντινιάν απαιτούνται 2,5 μήνες λιγότερο απ' ό,τι στην Ελλάδα. Κατά μέσον όρο στον ΟΟΣΑ χρειάζονται 586 ημέρες ή το ένα τρίτο του χρόνου σε σχέση με τη χώρα μας για να ολοκληρωθεί η εκδίκαση μιας τέτοιας υπόθεσης.

«Οι καθυστερήσεις στην απονομή Δικαιοσύνης δεν οφείλονται στο ότι ο αριθμός των δικαστών είναι χαμηλός. Αντίθετα, η Ελλάδα έχει περισσότερους δικαστές αναλογικά με τον πληθυσμό της από τον μέσον όρο της Ε.Ε. Ενδεικτικά, το 2016 η Ελλάδα είχε 25,8 δικαστές ανά 100.000 κατοίκους, έναντι 21 μέσου όρου στην Ε.Ε., 24,2 στη Γερμανία, 11,5 στην Ισπανία, 10,6 στην Ιταλία, και 10,4 στη Γαλλία», αναφέρει η Επιτροπή Πισσαρίδη και επισημειώνει πως «η οργάνωση του δικαστικού συστήματος επηρεάζεται βελτιώσεως και από άλλες απόψεις, όπως η ψηφιοποίηση, η διοίκηση των δικαστηρίων και η γεωγραφική κατανομή τους. Η Ελλάδα κατατάσσεται τελευταία μεταξύ 27 χωρών της Ε.Ε. ως προς τον βαθμό εισαγωγής πληροφο-

ριακών συστημάτων και μηχανογράφησης στα δικαστήρια. Ακόμη και στις περιπτώσεις όπου πληροφοριακά συστήματα εισάγονται στα δικαστήρια, εντοπίζονται προβλήματα υπολειτουργίας τους εξαιτίας της έλλειψης υποστηρικτικού προσωπικού με επαρκείς ψηφιακές δεξιότητες».

Στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας που έχει υποβάλει η κυβέρνηση προς έγκριση στους θεσμούς, περιλαμβάνεται διάθεση πόρων από το Ταμείο Ανάκαμψης για την επιτάχυνση στην απονομή της Δικαιοσύνης και την ψηφιοποίησή της. Συγκεκριμένα, προβλέπεται η επιτάχυνση του συστή-

Η Ελλάδα κατατάσσεται στην 146η θέση παγκοσμίως ως προς την εφαρμογή των συμβάσεων σύμφωνα με την ετήσια έρευνα Doing Business της Παγκόσμιας Τράπεζας για το 2020.

ματος απονομής Δικαιοσύνης μέσω μιας δέσμης μεταρρυθμίσεων όπως τη λειτουργία ειδικών τμημάτων για εκδίκαση εξειδικευμένων υποθέσεων επενδυτικού χαρακτήρα, την υπηρεσία για τη συλλογή και επεξεργασία δεδομένων για τη λειτουργία της Δικαιοσύνης (JustStat), καθώς και αλλαγές στην οργανωτική δομή των δικαστηρίων. Επίσης, ένα ολοκληρωμένο σχέδιο για την εκδίκαση που συμπεριλαμβάνει την αναβάθμιση των συστημάτων τήρησης αρχείων των δικαστηρίων, την ψηφιοποίηση αρχείων, την επέκταση συστημάτων πληροφορικής και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και των ψηφιακών δεξιοτήτων για δικαστές και το δικαστικό προσωπικό. Τέλος, προωθεί τη δημιουργία και αναβάθμιση υποδομών, δηλαδή επενδύσεις σε κτίρια και τη δημιουργία ηλεκτρονικού μητρώου δομών.

www.lovefm.com.cy

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Όπως Το Θέλεις

Μήπως, είσαι εσύ ο επόμενος νικητής που θα κάνουμε τα όνειρα του πραγματικότητα; Στο πλαίσιο του διαγωνισμού #ΟΠΩΣΤΟΘΕΛΕΙΣ, το LOVE FM 100.7, σε συνεργασία με το LIFETIME KIDSROOMS, ανανεώνουν το υπνοδωμάτιο του παιδιού σου!

LIFETIME KIDSROOMS

Η Interior Design ομάδα του LIFETIME KIDSROOMS θα επισκεφτεί το σπίτι του νέου νικητή. Θα μάθει τις ανάγκες του ίδιου αλλά και του παιδιού του, θα σχεδιάσουν μαζί το νέο παιδικό υπνοδωμάτιο, παρουσιάζοντας το σε 3D σχεδιασμό, και θα ανακαινίσουν το νέο παιδικό υπνοδωμάτιο με τα έπιπλα και αξεσουάρ LIFETIME KIDSROOMS αξίας €1.500

Μέχρι συντονισμένος/η με τις απαιτήσεις σου εκστομείς και λάβεις πίσω τα διακείμενα αυτό το φανταστικό δωμάτιο!

Η κλήρωση θα γίνει την **Παρασκευή 15 Ιανουαρίου**, ζωντανά στην εκπομπή του 14σπορ και της Χριστιάνας, Ισχυριών όροι και προϋποθέσεις.

ΜΑΠΠΙΕΣ SHOW!

Χρίστος Ζαβός | Γιώργος Παττίνας

SHOW!

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

15:00 - 17:00

Listen Live Radio Live

4sports.com.cy

ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Ηπια πώση την Τρίτη στο Χρηματιστήριο Αθηνών

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 809, 22 μονάδες, σημειώνοντας απώλειες 0,15%

Σε ελαφρώς χαμηλότερα επίπεδα έκλεισε την Τρίτη η χρηματιστηριακή αγορά, καθώς εκδηλώθηκαν ήπιες ρευστοποιήσεις για κατοχύρωση βραχυκρόνιων κερδών.

Από την υψηλή κεφαλαιοποίηση ξεχώρισαν οι μετοχές της Coca Cola HBC και της Πειραιώς,

Ενδοσυνεδριακά κατέγραψε υψηλότερη τιμή στις 818,02 μονάδες (+0,94%) και καλύτερη τιμή στις 807,56 μονάδες (-0,36%). Η αξία των συναλλαγών ανήλθε στα 71,59 εκατ. ευρώ, ενώ διακινήθηκαν 28.829.075 μετοχές.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης σημείωσε πτώση σε ποσοστό 0,20%, ενώ ο δείκτης της μεσαίας κεφαλαιοποίησης υποχώρησε σε ποσοστό 0,22%.

Από τις μετοχές της υψηλής κεφαλαιοποίησης, τη μεγαλύτερη άνοδο κατέγραψαν οι μετοχές της Coca Cola HBC (+1,78%), της Πειραιώς (+1,63%) και της «Ελλάκτωρ» (+0,91%). Αντιθέτως, τη μεγαλύτερη πτώση σημείωσαν οι μετοχές της Aegean Airlines (-5,47%), της Eurobank (-2,48%), της Lamda Development (-1,69%) και της ΕΥΔΑΠ (-1,56%).

Από τους επιμέρους δείκτες, τη μεγαλύτερη άνοδο σημείωσαν οι δείκτες των Τροφίμων (+1,77%) και της Τεχνολογίας (+1,61%), ενώ τις μεγαλύτερες απώλειες σημείωσαν οι δείκτες της Ακίνητης Περιουσίας (-1,44%) και της Υγείας (-1,05%).

Τον μεγαλύτερο όγκο συναλλαγών παρουσίασαν η Alpha Bank και η Eurobank, διακινώντας 6.603.545 και 4.035.310 μετοχές, αντιστοίχως.

Τη μεγαλύτερη αξία συναλλαγών σημείωσαν ο ΟΤΕ με 28,703 εκατ. ευρώ και η Alpha Bank με 6,485 εκατ. ευρώ. Ανοδικά κινήθηκαν 61 μετοχές, 63 πτωχικά και 20 παρέμειναν σταθερές. Τα μεγαλύτερα άνοδο σημείωσαν οι μετοχές: Δούρος +19,30%, και SATO +17,86%. Τη μεγαλύτερη πτώση κατέγραψαν οι μετοχές: Βιοτέρ -10,34% και Τρία Αλφα (ΠΟ) -9,92%.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης σημείωσε πτώση σε ποσοστό 0,20%.

ενώ πέστηκαν οι τίτλοι της Aegean Airlines και της Eurobank. Ο Γενικός Δείκτης Τιμών έκλεισε στις 809,22 μονάδες, σημειώνοντας μικρή πτώση 0,15%.

Τα περισσότερα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια βρίσκονται σε υψηλό δέκα μηνών.

Νέα άνοδος την Τρίτη στις ευρωπαϊκές αγορές

Τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια συνέχισαν και χθες την ανοδική πορεία τους, παραμένοντας στο κλίμα της αισιοδοξίας που έχουν καλλιεργήσει τις τελευταίες ημέρες η εμπορική συμφωνία ανάμεσα στην Ε.Ε. με το Λονδίνο για μετά το Βρεξίτ, οι προσδοκίες από το νέο πακέτο στήριξης της αμερικανικής οικονομίας αλλά και ο μαραθώνιος εμβολιασμών που άρχισε στην Ευρώζων.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις αναλυτών της αγοράς, ιδιαίτερος παράγοντας ενίσχυσης της αισιοδοξίας ήταν η απόφαση της αμερικανικής Βουλής των Αντιπροσώπων να ψηφίσει μέτρο με το οποίο αυξάνει τις επιταγές προς τους Αμερικανούς από τα 600 δολάρια κατά άτομο στις 2.000 δολάρια. Έτσι ο πανευρωπαϊκός δείκτης

Θετικό κλίμα στα χρηματιστήρια μετά τη συμφωνία για το Βρεξίτ και το νέο πακέτο στήριξης της ΗΠΑ.

ΕuroStoxx 600 έκλεισε με κέρδη 0,8%, καταγράφοντας την πέμπτη συναπτή συνεδρίαση άνοδο και σημειώνοντας υψηλό 10 μηνών όπως και οι περισσότερες ευρωπαϊκές αγορές.

Στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος λόγω Βρεξίτ, ο δείκτης FTSE 100 του Λονδίνου έκλεισε με κέρδη 1,55%. Ήταν η πρώτη ημέρα συνεδριάσεως α-

μεσώς μετά τη συμφωνία με την Ε.Ε. μετά την αργία της Δευτέρας. Παρά την ευφορία που επικρατεί τις τελευταίες ημέρες, πάντως, η αγορά του Λονδίνου στη διάρκεια του έτους που τελειώνει έμεινε σαφώς πίσω σε σύγκριση με τις άλλες ευρωπαϊκές αγορές.

Στο σύνολο του έτους ο δείκτης FTSE 100 έχει υποχωρήσει κατά 12%.

Με κέρδη 1,20% έκλεισε, άλλωστε, και ο δείκτης CAC 40 του Παρισιού. Σχολιάζοντας στους Financial Times το κλίμα ευφορίας που έχει επικρατήσει στις ευρωπαϊκές αγορές, η Σουζάνα Στρίτερ, αναλύτρια αγορών στην Hargreaves Lansdown, τόνισε πως «η συμφωνία για το Βρεξίτ και το πακέτο στήριξης της αμερικανικής οικονομίας

ενισχύουν την αισιοδοξία και θέτουν νέα θεμέλια για μια βιώσιμη ανάκαμψη».

Μεγάλη κερδοσιμότητα, χθες, ήταν η φαρμακοβιομηχανία AstraZeneca, η μετοχή της οποίας σημείωσε άνοδο 3,3%, καθώς αναμένεται πως η βρετανική κυβέρνηση θα εγκρίνει το εμβόλιο της κατά του κορωνοϊού με τη διαδικασία του κατεπειγόντος.

Σημείωσε, άλλωστε, άνοδο 1,5% ο δείκτης που παρακολουθεί τις μετοχές ταξιδιωτικών εταιρειών και τουριστικών επιχειρήσεων, καθώς η εκορταρία εμβολιασμού αναμένεται να δώσει νέα ώθηση στον τουρισμό. Εξάφρηση στη χθεσινή ευφορία αποτέλεσε ο δείκτης Xetra DAX που έκλεισε με μικρές απώλειες 0,21%.

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

Νέα Υόρκη/Νέα Υόρκη	WALT DISNEY CO	ROX A	ESSEX	E.ON SE NA	TENARES	Paris/Παρίσι
3M COMPANY 174,28 -0,24%	173,575 -0,7506	1336,5197 0,09	9,118 -0,008	6,58 6,67	Εταιρικός	Αγορά
ALCOA CORP 22,308 -0,5925	29,9919 0,2068	1280,6 -0,342	68,56 0,16	6,28 6,28	Χθες	Μείν.
ALLEGHANY CORP 508,03 -0,1853	144,4 -0,5647	1843,5 2,845	38,33 -0,32	7,696 -0,04	Μείν. %	Πώληση
ALPHA GROUP 41,5844 -0,703	London/Λονδίνο	5651,393 1,041	HEIDELBERGCE 62,1 0,22	UNICREDIT	Αγορά	Πώληση
AMAZON COM 3335,44 0,9586	Εταιρικός	ROYAL MAIL 338,9 1,134	HENKEL AG&CO V 92,46 0,44	Αγορά	Μείν.	Πώληση
AMER EXPRESS C 118,51 0,1267	Χθες	ROLLS ROYCE HL 112,85 -2,505	INFINEON TECH 38,435 -0,37	Αγορά	Μείν. %	Πώληση
AMER INTL GROU 37,25 0,2558	Μείν. %	ISA INSURANCE G 677,8 0,059	KV S AG NA 7,62 -0,228	Αγορά	Μείν.	Πώληση
AMGEN 226,365 1,214	Μείν. %	SAINSBURY(J) 230,1 1,5	MERCK KGAA 138,25 0,17	Αγορά	Μείν. %	Πώληση
APPLE INC 136,385 -0,2231	Χθες	SCHROEDERS 3473,1397 0,814	MUENCH RUECK 243,8 -0,3	Αγορά	Μείν.	Πώληση
BANK OF AMERIC 30,015 -0,3817	Μείν. %	SAGE GRP 596,88982 2,157	RWE AG 34,95 -0,07	Αγορά	Μείν. %	Πώληση
BAXTER INTL IN 79,945 0,8895	Μείν. %	ST JAMES'S PLAC 1144,5 0,478	THYSENKRUPP A 2,982 -0,09	Αγορά	Μείν.	Πώληση
BKING CO 212,2764 0,549	Μείν. %	SMITHS GROUP 1570,3 3,153	VOLKSWAGEN VZ 151,9 -0,86	Αγορά	Μείν. %	Πώληση
BRISTOL MYERS 61,6 0,7853	Μείν. %	SMITHS WIPHEW 1590,5 4,261	VONOVIA SE 59,54 0,38	Αγορά	Μείν.	Πώληση
CAMPBELL SOUP 48,5 0,1445	Μείν. %	STRAZZENECA 7462 3,309	SIEMENS N 117,4 -1,9	Αγορά	Μείν. %	Πώληση
CATERPILLAR IN 176,71 -0,9306	Μείν. %	BABCOCK INTL 290,7 1,643	SAP SE 106,8 1,54	Αγορά	Μείν.	Πώληση
CIGNA CORP 204,28 1,6487	Μείν. %	BAE SYS 503,2 -0,139	FUJIFILM HOLD 5459 0,74	Αγορά	Μείν. %	Πώληση
CHEVRON 84,51 -0,4358	Μείν. %	BARCLAYS 149,28 -1,441	FURUSU LTD 15070 3,61	Αγορά	Μείν.	Πώληση
CISCO SYSTEMS 44,69 -0,512	Μείν. %	BRAMERLUB 2800 2,564	HINO MOTORS 896 -1,32	Αγορά	Μείν. %	Πώληση
CITIGROUP 60,98 -0,2454	Μείν. %	BARRATT DEVEL 681,6 -0,93	HONDA MOTOR 2929,5 0,27	Αγορά	Μείν.	Πώληση
CEPVECEBAS 14,975 -0,5644	Μείν. %	BERKLEY GTHL 4839 2,608	ISUZU MOTORS 991 2,48	Αγορά	Μείν. %	Πώληση
COCA-COLA CO 54,285 0,2308	Μείν. %	BILLAND 508,2 0,833	KAWASAKI HVY 2306 1,9	Αγορά	Μείν.	Πώληση
COLGATE PALMOL 85,48 0,082	Μείν. %	BUNZEL 2492 3,488	KALINJA CORP 1395 1,9	Αγορά	Μείν. %	Πώληση
DANAOS CORP 20,25 -3,709	Μείν. %	BP 262,35 -0,247	KEIO 7970 3,1	Αγορά	Μείν.	Πώληση
DIANA SHIPPING 1,89 -2,0725	Μείν. %	BURBERRY GRP 1820,815 3,04	NOBE STEEL 554 1,65	Αγορά	Μείν. %	Πώληση
DOW INC 54,37 0,1474	Μείν. %	BT GROUP 135,95 -1,735	KONKA MINOLTA 400 3,36	Αγορά	Μείν.	Πώληση
DUPONT DENMOU 69,1537 0,7337	Μείν. %	COCACOLA HBC A 2435 1,883	LEJTEK 811 0,87	Αγορά	Μείν. %	Πώληση
ENTERGY CP 96,7 1,8872	Μείν. %	CARNIVAL 1380 1,845	MITSUBISHI ELE 1587 0,92	Αγορά	Μείν.	Πώληση
EXXON MOBIL 41,5177 -0,5326	Μείν. %	CENTRICA 45,79296 2,73	MITSUBISHI MOF 214 3,88	Αγορά	Μείν. %	Πώληση
FEDEX CORP 261,4191 -0,5784	Μείν. %	COMPASS GROUP 40,649 4,333	MITSUBISHI COR 2541,5 0,59	Αγορά	Μείν.	Πώληση
FORD MOTOR CO 8,813 -0,8661	Μείν. %	CRH 3148 0,383	NISSAN MOTOR C 5560 2,39	Αγορά	Μείν. %	Πώληση
INTL BUS MACH 124,25 -0,4567	Μείν. %	COXONS CARPHO 121,7 -1,298	NISSAN PAPER I 569,1 3,14	Αγορά	Μείν.	Πώληση
GENERAL DYNAMI 141,88 -0,5648	Μείν. %	DCC 5380 0,749	NOMURA HOLDING 542,6 0,61	Αγορά	Μείν. %	Πώληση
GENERAL ELLEC C 10,705 0,6109	Μείν. %	DNAGEO 3015,3058 4,896	OSAKA GAS 598 0,67	Αγορά	Μείν.	Πώληση
GOLDM SACHS GR 257,47 -0,8367	Μείν. %	DIRECT LINE 317,4 1,633	OSAKA GAS 598 0,67	Αγορά	Μείν. %	Πώληση
HALLIBURTON CO 18,435 -0,2408	Μείν. %	EMERSON 2855 2,293	ROYAL DUTCH SH 14,81 -0,18	Αγορά	Μείν.	Πώληση
HARTFORD FINL 47,85 -0,7261	Μείν. %	EMERSON 860,0392 2,959	UNIBAIL ROOMM 65,52 0,15	Αγορά	Μείν. %	Πώληση
HP INC 24,11 -0,6593	Μείν. %	FRESAILLO 1167,5 2,457	VONK 43,46 0,88	Αγορά	Μείν.	Πώληση
HOME DEPOT INC 265,78 -1,2888	Μείν. %	GLENCORE 235,6177 0,255	WOLTERS KLUWER 70,5 1,61	Αγορά	Μείν. %	Πώληση
HONEYWELL INTL 208,97 -0,462	Μείν. %	GLAXOSMITHLIN 1373,1506 2,491	Αγορά	Μείν.	Πώληση	
INTEL CORP 49,3 4,7376	Μείν. %	HBM 2559 0,314	Αγορά	Μείν. %	Πώληση	
JOHNSON JOHNSO 154,095 0,5908	Μείν. %	HAMMERSON 2719 0,704	Αγορά	Μείν.	Πώληση	
JPMORGAN CHASE 125,4 0,0479	Μείν. %	HARGREAVES LS 1556 0,258	Αγορά	Μείν. %	Πώληση	
LAZARD 41,975 -0,4388	Μείν. %	HSBC HLDGS UK 383,55 -0,635	Αγορά	Μείν.	Πώληση	
MCDONALD'S COR 212,7988 -0,5706	Μείν. %	INTL CONSOL AI 165,4 1,224	Αγορά	Μείν. %	Πώληση	
MERCK & CO 81,115 0,8266	Μείν. %	INTERCORP HOTE 4771 3,112	Αγορά	Μείν.	Πώληση	
MICROSOFT CP 224,37 -0,2623	Μείν. %	J&J GRP 1181,5 2,118	Αγορά	Μείν. %	Πώληση	
JM COMPANY 174,24 -0,219	Μείν. %	IMPBRANDS 1526 2,073	Αγορά	Μείν.	Πώληση	
MORGAN STANLEY 62,92 -0,191	Μείν. %	INTERTEK GROUP 9532 2,986	Αγορά	Μείν. %	Πώληση	
NKE INC CL B 140,89 -1,0812	Μείν. %	ITV 111,35 2,203	Αγορά	Μείν.	Πώληση	
WORFOLK SOUTHE 236,14 -0,2408	Μείν. %	JOHNSON MATTHE 2558 3,563	Αγορά	Μείν. %	Πώληση	
PFIZER INC 37,055 0,6382	Μείν. %	KING FISHER 275,8 3,919	Αγορά	Μείν.	Πώληση	
PROCTER & GAMB 139,03 0,2524	Μείν. %	LAND SECS 698,1 0,852	Αγορά	Μείν. %	Πώληση	
ROCKWELL AUTOM 246,835 -0,614	Μείν. %	LESAUGEN 265,14 -0,225	Αγορά	Μείν.	Πώληση	
SCHLUMBERGER L 21,325 -1,1358	Μείν. %	LLOYDS GRP 37,4045 -4,792	Αγορά	Μείν. %	Πώληση	
SOUTHERN 60,32 0,3501	Μείν. %	CONSTRK EXCH 9162,4248 2,523	Αγορά	Μείν.	Πώληση	
STEALTH GAS 2,29 -1,931	Μείν. %	MARKS & SP 1805757 1,623	Αγορά	Μείν. %	Πώληση	
TSAKOS ENERGY 8,0978 3,9407	Μείν. %	MONDI 1747,0124 2,165	Αγορά	Μείν.	Πώληση	
UNISYS CORP 19,37 -0,3088	Μείν. %	NATIONAL GRID 883 3,01	Αγορά	Μείν. %	Πώληση	
UNITEDHEALTH G 347,1 0,3324	Μείν. %	NEXT 7234 4,417	Αγορά	Μείν.	Πώληση	
US BANCORP 46,2933 -0,7859	Μείν. %	NOVONIDENT FIN 311,2 -1,184	Αγορά	Μείν. %	Πώληση	
VERIZON COMM 58,845 -0,2289	Μείν. %	PRUDENTIAL 1384 2,291	Αγορά	Μείν.	Πώληση	
		PERSONMON 2922,456 -0,73	Αγορά	Μείν. %	Πώληση	
		PEARSON 696,2 2,372	Αγορά	Μείν.	Πώληση	
		RECKITT BEN G 6579,9508 2,649	Αγορά	Μείν. %	Πώληση	
		DI TELEKOM N 15,105 0,025	Αγορά	Μείν.	Πώληση	

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

TIMES ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ			
ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	Μέση τιμή	Αγορά	Πώληση
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,2259	1,2252	1,2253
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4382	7,435	7,4359
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ - ΕΚΩΤΙΑΣ - Β. ΙΡΑΝΔΙΑ	0,9086	0,9065	0,9068
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,084	10,0357	10,0394
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ (100)	127,23	126,77	126,82
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	1,0862	1,0822	1,0828
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	10,55	10,5354	10,5399
ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,5713	1,5667	1,5673
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,6121	1,6068	1,6074

ΕΙΔΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ			
ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	Αγορά	Πώληση	
ΔΗΝΑΡΙΟ ΙΟΥΡΑΝΙΑΣ	0,8674	0,87	
ΦΙΛΙΠΙΝΟΥΣ	364,59	364,85	
ΔΗΝΑΡΙΟ ΜΠΑΧΡΕΝ	0,4618	0,462	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΝΕΑΣ ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,7105	1,7111	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,6257	1,6261	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ-ΚΟΝΓΚ	9,5002	9,5011	
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΠΑΝΙΑΣ	156,15	156,45	
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	19,2111	19,3352	
ΛΙΡΑ ΓΙΒΡΑΛΤΑΡ	0,9092	0,9086	
ΛΙΡΑ ΣΥΡΙΑΣ	1538,851	1542,653	
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	9,0536	9,0666	
ΝΤΙΡΧΑΜ ΗΝ, ΑΡΑΒ, ΕΜΙΡΑΤΟΝ	4,4993	4,5011	
ΡΑΠΤ ΝΟΤΙΟΥ ΑΦΡΙΚΗΣ	17,9847	18	
ΡΙΑΛ ΚΑΤΑΡ	4,4597	4,4625	
ΡΙΑΛ ΟΜΑΝ	0,4716	0,4718	
ΡΙΑΛ ΣΑΟΥΔΙΚΗΣ ΑΡΑΒΙΑΣ	4,5977	4,5983	
ΣΕΚΕΛ Ή ΣΕΚΑΛΙΜ ΙΣΡΑΗΛ	3,942	3,9447	
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	26,24	26,263	

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ			
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2020			
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ			1,1868
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΟΤΙΑΣ-Β. ΙΡΑΝΔΙΑ			0,8937
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ			7,4516
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ			10,2135

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ			
ΤΙΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)			
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ			348,86
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ			348,86
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ			348,86
ΠΟΛΩΝΗ			420,64

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ		
	Κλείσιμο	Μεταβολή (%)
Γενικός Δείκτης	809,22	-0,15
FTSE Βιομηχ. προϊόντων	2884,82	-0,4
FTSE Κατασκευών-Υλικών	2728,26	0,05
FTSE ΜΜΕ	0	0
FTSE Πετρελαίου-Αερίου	3020,65	-0,57
FTSE Προσωπ. & Οικιακών Προϊόντων	7815,86	0,19
FTSE Πρώτων Υλών	6079,32	-0,71
FTSE Ταξιδιών και Αναψυχής	1732,92	0,14
FTSE Τεχνολογίας	1042,04	1,61
FTSE Τηλεπικοινωνιών	3703,54	0,07
FTSE Τραπεζών	521,52	-0,96
FTSE ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης	394,72	-0,96
FTSE Τροφίμων και Ποτών	10037,39	1,77
FTSE Υγείας	440,86	-1,05
FTSE Υπηρ. Κοινής Ωφελείας	4586,96	-0,56
FTSE Χημικών	-	-
FTSE Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών	763,66	-0,39
FTSE Χ.Α. LargeCap	1939,35	-0,2
FTSE Χ.Α. MidCap	1090,33	-0,22
FTSE Χ.Α. Δείκτης Αγοράς	475,49	0,11

▲ 53 ▼ 61 ▶ 28

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ			
Κλάδος Χ.Α.	Συναλλαγές	Συμμετοχή	
ΣΤΑΘΕΡΗ ΘΛΑΦΩΝΙΑ	28.703.702	40,49%	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	17.246.614	24,33%	
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	4.866.131	6,86%	
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	2.876.328	4,06%	
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	2.763.739	3,90%	
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	2.121.955	2,99%	
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	1.680.528	2,37%	
ΔΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	1.502.717	2,12%	
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	1.469.105	2,07%	
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	879.899	1,24%	
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	805.202	1,14%	
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	757.903	1,07%	
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	735.597	1,04%	
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	604.266	0,85%	
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	444.328	0,63%	
ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	432.642	0,61%	
ΥΔΡΕΥΣΗ	398.874	0,56%	
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	279.410	0,39%	
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	263.785	0,37%	
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	254.970	0,36%	
ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	1.795.580	2,53%	
ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	70.883.274		

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΕΡΣΙΛΟΝ ΝΕΤ (ΚΟ)	4,240	8,72%	ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	5,180	-5,47%
ΡΕΒΟΛ (ΚΟ)	0,920	6,98%	ΙΝΦΟΡΜ ΛΥΚΟΣ Π. (ΚΟ)	1,250	-3,85%
ΕΜΠΕΡΣΟΦΤ (ΚΟ)	2,360	6,31%	ΕΛΓΕΚΑ (ΚΟ)	0,277	-3,15%
ΚΛΟΥΚΙΝΑΣ - ΛΑΠΠΑΣ (ΚΟ)	0,660	6,11%	ΙΛΥΔΑ (ΚΟ)	0,680	-2,86%
ΔΟΜΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	0,350	4,79%	ΕΛΑΣΤΡΟΝ (ΚΟ)	1,245	-2,73%
ΑΒΑΣ (ΚΟ)	0,628	4,32%	ΑΥΤΟΗΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	6,180	-2,52%
ΙΝΤΡΑΚΑΤ (ΚΟ)	1,320	3,53%	ΕΥΡΟΒΑΝΚ HOLDINGS (ΚΟ)	0,591	-2,48%
ΚΕΚΡΩΦ (ΚΟ)	2,570	3,01%	MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	0,029	-2,03%
ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	15,300	2,34%	SENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	1,664	-2,00%
ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	0,916	2,23%	ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	1,140	-1,72%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ
ΟΤΕ (ΚΟ)	28.703.702,16
ALPHA BANK (ΚΟ)	6.493.492,72
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	4.716.902,58
ΔΕΗ (ΚΟ)	3.610.105,92
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	3.367.692,72
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	2.726.048,26
ΕΥΡΟΒΑΝΚ HOLDINGS (ΚΟ)	2.434.233,55
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	2.277.894,41
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	1.680.527,80
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	1.502.716,93

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

<p>ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ Χ.Α.</p> <p>53.569,66 (εκατ. ευρώ)</p> <p>0,10% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ</p>	<p>ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ</p> <p>70.488,43 (χιλ. ευρώ)</p> <p>18,06% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ</p>	<p>ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ</p> <p>28.085,25 (χιλ. τεμάχια)</p> <p>-24,67% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ</p>
---	---	--

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	127	526	5.693
FTSE/Χ.Α. Large Cap	127	526	5.693
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.610	24.757	332.174
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	75	503	6.446
ALPHA BANK (ΚΟ)	301	8.235	75.930
ΑΤΤΙΣΑ BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	0	0	152
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	1	2	117
SENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	36	132	6.439
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	58	583	2.485
ΕΥΡΟΒΑΝΚ HOLDINGS (ΚΟ)	178	2.198	52.811
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	3	7	302
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	2	2	323
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	35	178	4.276
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	67	135	2.789
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	24	52	2.362
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	5	13	1.249
JUMBO (ΚΟ)	2	3	358
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	16	34	1.479
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	7	56	49.964
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	23	62	2.206
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	13	23	3.258
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	193	4.155	35.649
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	27	94	2.129
ΟΤΕ (ΚΟ)	69	297	5.840
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	361
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	305	7.347	57.979
ΔΕΗ (ΚΟ)	134	532	12.009
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	9	23	292
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	8	23	800
ΒΙΟΗΛΑΚΟ SA/NV (ΚΑ)	19	68	4.169
Δικαιώματα σε Δείκτες	15	220	966
FTSE/Χ.Α. Large Cap	15	220	966
Δικαιώματα σε Μετοχές	9	57	568
ALPHA BANK (ΚΟ)	3	4	80
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	3	50	127
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	86
ΟΤΕ (ΚΟ)	3	3	45
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	40
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	190
Συνολική Δραστηριότητα	1.761	25.560	339.401

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 29 Δεκεμβρίου 2020

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΗ	ΑΝΩΤΑΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,7180	0,7520	0,7394	3,9260	99,958	0,7500	0,7520	0,7480	5,35
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	0,7480	0,7640	0,7580	2,4570	37,027	0,7490	0,7590	0,7600	2,15
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (EM)	0,3920	0,4000	0,3975	1,0440	11,550	0,3920	0,4000	0,3980	3,11
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0130		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC						0,0815	0,0875		
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD (Σ)	0,1110	0,1110	0,1110	0,0000	5,000	0,1050	0,1210	0,1110	0,00
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,3700	1,4200	1,3887	2,4970	35,350	1,3600	1,4100	1,4000	2,94
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	1,3600	1,3600	1,3600	-1,0000	20,000	1,3500	1,3700	1,3600	-0,73
ΚΟΖΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0500	0,0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0300	0,0330		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0240		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (EM, Σ)						0,0360	0,0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,3200	0,0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC						0,0000	0,1130		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0015	0,0025		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0105		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΡΠΑ	MALLOUPPAS & PARACOSTAS PUBLIC CO LTD (Σ)	0,1900	0,2300	0,2211	1,1100	30,930	0,2200	0,2300	0,2240	6,67
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0,0010	0,0000		
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0280		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ" "Η ΠΡΟΩΔΟΣ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ *						1,0600	0,0000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD						0,0945	0,0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0000	0,0200		
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0835	0,0000		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0,0540	0,0625		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,5100	0,0000		
ΝΟΔΑ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)	0,8800	0,8800	0,8800	-6,0000	13,000	0,8800	0,9400	0,8800	-6,38
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD	0,0960	0,0980	0,0967	0,1170	15,000	0,0930	0,0980	0,0980	2,62
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΠΤΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0575		
ΑΒΚΑ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0000	0,0000		
ΚΕΤΕ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,3560	0,3680	0,3601	0,6200	9,200	0,3540	0,3640	0,3640	1,11
ΚΥΡΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,1070	0,0000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ	2,2000	2,2600	2,2327	-0,7350	1,225	2,2200	2,2600	2,2200	-0,89
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΩΑΝ	CHRIS ΙΩΑΝΝΟΥ PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΟ	ΚΕΟ PLC (Σ)	1,2500	1,2600	1,2500	0,0010	820	1,2400	1,2600	1,2600	0,80
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΒΕ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ	0,2400	0,2400	0,2400	0,0000	400	0,2320	0,2400	0,2400	0,00
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						0,0000	0,7400		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD	0,2740	0,2740	0,2740	0,0200	39,000	0,2700	0,2940	0,2740	0,74
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΑ	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD						0,0715	0,0790		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,1680	0,1780		
ΠΑΝΑ	ΠΑΝΑΦΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ	0,0500	0,0530	0,0508	0,0770	42,100	0,0530	0,0550	0,0530	6,00
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,2940		
Ενέργεια										
ΑΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	0,9850	0,9950	0,9866</						

must

ΕΚΤΑΚΤΩΣ
01/01

ΜΕ ΤΗΝ Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ

FASHION LIKE ART

ΕΣΤΙΑΖΟΥΜΕ ΣΕ ΕΝΤΟΝΑ ΧΡΩΜΑΤΑ, SHINY ΕΠΙΦΑΝΕΙΕΣ ΚΑΙ ΟΓΚΟ ΣΤΙΣ
ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΣΥΝΟΛΑ ΣΑΝ ΕΡΓΑ ΤΕΧΝΗΣ

Πείθοντας τους απείθαρχους του ιού

Διά της προβολής και ενίσχυσης των θετικών κοινωνικών συμπεριφορών

Σήμερα, στα τέλη της φετινής πανδημικής χρονιάς, διαθέτουμε όλες τις επιστημονικές πληροφορίες προκειμένου να αποτρέψουμε μια νέα έξαρση του κορωνοϊού: Γνωρίζουμε ότι οφείλουμε να αποφεύγουμε τις συναντήσεις σε κλειστούς χώρους, να τηρούμε την αναγκαία απόσταση, να φοράμε πάντα μάσκα και να πλένουμε συχνά τα χέρια. Παρά τον πλούτο της επιστημονικής γνώσης, πολλοί εξακολουθούν να μη συμμορφώνονται με τις συστάσεις των ειδικών.

Το πρόβλημα της «μη συμμόρφωσης» με τους κοινωνικούς κανόνες απασχολεί επί αιώνες την ανθρώπινη κοινότητα. Πώς, άραγε, μπορεί κανείς να πείσει τους ανθρώπους να ενεργήσουν, όπως π.χ. να τηρήσουν τους κανόνες της κοινωνικής αποστασιοποίησης ή ακόμα, όταν έρθει η ώρα, να εμβολιαστούν, να φέρουν εις πέρας πράξεις επιωφελείς για την κοινότητα, όταν δεν έχουν προσωπικό όφελος για τους ίδιους; Σύμφωνα με μελέτες που εκπονήθηκαν είναι πιθανότερο να ακολουθήσουμε θετικές κοινωνικές συμπεριφορές, αν πιστεύουμε ότι ανάλογες συμπεριφορές τηρούν και πολλοί άλλοι. Αυτό αποδείχθηκε από έρευνες

Σύμφωνα με έρευνες, οι άνθρωποι υιοθετούν αδιαμαρτύρητα μια συμπεριφορά, αρκεί να γνωρίζουν ότι το ίδιο κάνει ένα μεγάλο μέρος της κοινωνίας.

που έδειξαν ότι υιοθετούμε αδιαμαρτύρητα μια συμπεριφορά, αρκεί να γνωρίζουμε ότι το ίδιο κάνει ένα μεγάλο ποσοστό ανθρώπων.

Έρευνες του ιαπωνικού πανεπιστημίου Ντοσιόκα ρώτησαν τους Ιάπωνες πολίτες να αποκαλύψουν τον λόγο που τους οδήγησε στη συστηματική χρήση μάσκας κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Όπως διαπίστωσαν, αναλόγως τις απαντήσεις, αυτό δεν συνέβαινε επειδή πίστευαν ότι η μάσκα προστατεύει τους ίδιους ή τους γύρω τους. Όπως αναφέρουν στο πόρισμα της μελέτης, που

Παρά τον πλούτο της επιστημονικής γνώσης, πολλοί εξακολουθούν να μη συμμορφώνονται με τις συστάσεις των ειδικών και τα μέτρα κατά της διασποράς του κορωνοϊού (στιγμιότυπο από διαδήλωση στο Λονδίνο).

δημοσιεύθηκε στην επιθεώρηση *Frontiers in Psychology*, οι ερωτηθέντες απάντησαν ότι φορούσαν μάσκα επειδή πίστευαν ότι το ίδιο έκαναν όλοι. Η συμμετοχή τους στη συλλογική πρακτική ανακούφιζε το άγχος τους. Αντιθέτως, όταν οι αξιωματούχοι κατηγορούσαν τους πολίτες ότι «όλοι κάνουν πάρτι, παρά τις συστάσεις», στην πραγματικότητα ενισχύουν τις πιθανότητες ευρύτερης απειθαρχίας, γιατί η συλλογική συμπεριφορά των απείθαρχων εμφανίζεται ως «κοινωνική νόρμα» που ακολουθούν οι

πολλοί. Υπάρχει μια καλή μέθοδος για να ενισχύσουμε τη θετική κοινωνική συμπεριφορά: Πρέπει συνεχώς να επιδεικνύουμε τη συμπεριφορά που επιθυμούμε να ακολουθήσουν οι άλλοι. Αυτό είναι σχετικά εύκολο με τα διάφορα μέτρα κατά της διασποράς του κορωνοϊού. Οι διαφημιστικές εκστρατείες, που υποδεικνύουν με σαφήνεια πώς ακριβώς ενεργεί η πλειονότητα, μπορεί να βελτιώσουν σημαντικά την αύξηση της συμμόρφωσης σε κάποιο μέτρο.

Σήμερα αντιμετωπίζουμε μία πραγματική

πλημμυρίδα πληροφοριών για την COVID-19 με πολλές διαφορετικές προελεύσεις. Είναι απίθανο ότι μία μεμονωμένη υγειονομική πρωτοβουλία των αρμόδιων φορέων θα μεταβάλει τον ρουτ της πανδημίας. Ομως, η εφαρμογή αποτελεσματικών στρατηγικών επικοινωνίας, βασισμένων στην επιστήμη, μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην προσπάθεια των φορέων και επιστημόνων, όχι μόνο να μεταδώσουν το μήνυμά τους αλλά και να πείσουν, γεγονός που θα σώσει ανθρώπινες ζωές.

Παγκόσμιο θύμα της πανδημίας η ψυχική υγεία

Η πανδημία αποτελεί τη μεγαλύτερη απειλή για την ψυχική υγεία μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Οι συνέπειές της, μάλιστα, θα είναι αισθητές για χρόνια αφότου καταφέρουμε να την ελέγξουμε. Αυτή είναι η δυσοίονη εκτίμηση του δρος Αντριαν Τζέιμς, προέδρου του Βασιλικού Κολεγίου Ψυχιατρικής της Βρετανίας.

1,5 εκατ. παιδιά κινδυνεύουν από άγχος και κατάθλιψη.

Όπως τόνισε, ο συνδυασμός της νόσου, των κοινωνικών συνεπειών της και της οικονομικής καταστροφής που έχει επιφέρει θα αποτελέσει ισχυρό πλήγμα στην ψυχική υγεία, με μακροχρόνιες συνέπειες, μια πραγματικότητα που καθιστά αναγκαία τη δυνατότητα πρόσβασης όλων σε φορείς ψυχολογικής υποστήριξης. Δέκα εκατομμύρια άνθρωποι, εκ των οποίων 1,5 εκατ. παιδιά, κινδυνεύουν ψυχολογικά υποστηρίχθαι αποκλειστικά εξαιτίας της υγειονομικής

Συνολικά 10 εκατ. άνθρωποι θα αναζητήσουν ψυχιατρική στήριξη και 1,8 εκατ. θα χρειαστούν θεραπεία για μέτρια έως βαριά κλινικά κατάθλιψη.

κρίσης. Η μείωση της ζήτησης για υπηρεσίες ψυχικής υγείας στην έναρξη της πανδημίας ακολουθήθηκε από γιγάντωση της, η οποία

ακόμη και σήμερα δεν παρουσιάζει ύφεση. Δεδομένα από την ψηφιακή πλατφόρμα του βρετανικού εθνικού συστήματος υγείας

δείχνουν ότι ο αριθμός όσων έρχονται σε επαφή με επαγγελματίες ψυχικής υγείας είναι υψηλότερος από ποτέ, ενώ πολλά ψυχιατρικά νοσοκομεία δεν έχουν πλέον διαθέσιμες κλίνες.

Μελέτες του Κέντρου Ψυχικής Υγείας προβλέπουν ότι συνολικά 10 εκατ. άνθρωποι θα αναζητήσουν ψυχιατρική στήριξη. Από αυτούς, 1,3 εκατ. που δεν είχαν ψυχολογικά προβλήματα αναμένεται να αναζητήσουν βοήθεια για τη θεραπεία μέτριοι ως βαρέος άγχους, ενώ 1,8 εκατ. άλλοι θα ζητήσουν θεραπεία για μέτρια έως βαριά κλινικά κατάθλιψη.

Πάνω από 1,5 εκατ. παιδιά κινδυνεύουν από άγχος και κατάθλιψη εξαιτίας της κοινωνικής απομόνωσης, της καραντίνας, της ασθένειας ή του θανάτου οικείου τους. Το ψυχικό κόστος του lockdown δεν πρέπει να αποτελέσει αφορμή για αγνόηση του κινδύνου που εγκυμονεί ο ίδιος ο κορωνοϊός. Αντιθέτως, η ψυχική υγεία κλονίζεται και από την COVID-19, καθώς ο φόβος της προσβολής από τον κορωνοϊό, της έκθεσης ευάλωτων συγγενών σε αυτήν, αλλά και η νόσηση ή το πένθος, δυναμιτίζουν την ψυχική μας υγεία.

Ε.Ε.: Έως τον Σεπτέμβριο η διανομή των δόσεων

Ταχύτητα συνεχίζονται οι εμβολιασμοί κατά του κορωνοϊού στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς εκπρόσωπος της Κομισιόν δήλωσε ότι η διανομή των 200 εκατ. δόσεων του εμβολίου των Pfizer/BioNTech στην Ε.Ε. θα ολοκληρωθεί τον Σεπτέμβριο του 2021. Ταυτόχρονα διεξάγονται διαπραγματεύσεις για την παράδοση άλλων 100 εκατ. δόσεων. Η Ε.Ε. έχει υπογράψει συμφωνίες και με τις AstraZeneca, Johnson & Johnson, Moderna, Sanofi and CureVac για την προμήθεια συνολικά 2 δισ. δόσεων εμβολίων. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων θα αποφασίσει για την έγκριση του εμβολίου της Moderna στις 6 Ιανουαρίου και αναμένει την κατάθεση των σχετικών αιτήσεων έγκρισης από τις AstraZeneca και Johnson & Johnson το πρώτο τρίμηνο του 2021. Η αμφιβολία και η ψυχρότητα με τις οποίες μέρος της κοινής γνώμης υποδέχθηκε τα νέα εμβόλια αντιστρέφονται σταδιακά, όπως καταγράφει πλήθος δημοσκοπήσεων στις ΗΠΑ. Το ποσοστό των Αμερικανών που απαντά καταφατικά στο αν θα εμβολιαστεί αυξήθηκε από 50%, το καλοκαίρι, σε πάνω από 60% έως 73%. Ανάλογη αύξηση καταγράφηκε και στη συμμόρφωση με τα μέτρα προστασίας, όπως η χρήση μάσκας.

Η ύπαρξη του μεταλλαγμένου στελέχους κατέστησε αναγκαία την επιβολή καραντίνας σε ταξιδιώτες προερχόμενους από τη Βρετανία. Στην Ελβετία, που υιοθέτησε άμεσα το μέτρο, τουλάχιστον 200 Βρετανίοι κιονοδρόμοι, που παρέμειναν σε απομόνωση σε ξενοδοχεία του κιονοδρομικού κέντρου Βερμπιέ, εξαφανίστηκαν το βράδυ του Σαββάτου χωρίς κανείς να γνωρίζει πού πήγαν. Η απουσία τους διαπιστώθηκε μόνον όταν οι ξενοδοχείο βρήκαν τους δίσκους με το φαγητό ανέγγιχτους έξω από τα δωμάτιά τους. Η Νότια Αφρική εντάχθηκε στη «λέσχη» των χωρών που μετρούν πάνω από ένα εκατ. κρούσματα. Ιδιαίτερα ανησυχία προκαλεί η διασπορά του μεταλλαγμένου στελέχους (501.V2), που είναι πολύ πιο μεταδοτικό. Τα νοσοκομεία της χώρας δεν έχουν δυνατότητα νοσηλείας άλλων ασθενών, ενώ τίποτα δεν δείχνει ότι η νέα πανδημική έξαρση έχει προσεγγίσει την κορύφωση της. Τέλος, σε τετραετή φυλάκιση καταδικάστηκε η Κινέζα δημοσιογράφος Ζανγκ Ζαν, που κάλυψε την πανδημία στη Γουάιν, με την κατηγορία ότι «προκαλούσε καβγάδες και φασαρίες». Η 37χρονη συγγενική της Μαίκο και επί μίνες πραγματοποιούσε απεργία πείνας.

Τα πρώτα εμβόλια έφθασαν στην Ελλάδα στις 23 Δεκεμβρίου.

Φραστικές αβρόττες, συγκρούσεις συμφερόντων

Δύο εβδομάδες ύστερα από την ανακοίνωση των αμερικανικών κυρώσεων εναντίον της Αγκυρας για την αγορά των ρωσικών πυραύλων S-400, οι υπ. Εξωτερικών Ρωσίας και Τουρκίας, Σεργκέι Λαβρόφ και Μεβλούτ Τσαβούσογλου, συναντήθηκαν στο Σότσι, ρωσικό θέρετρο στη Μαύρη Θάλασσα, για μια συνολική επιθεώρηση των διμερών τους σχέσεων. Η συνάντηση πραγματοποιείται στο πλαίσιο της 8ης συνόδου της Κοινής Ομάδας Στρατηγικού Σχεδιασμού που έχουν συγχροτήσει οι δύο χώρες. «Συνεργαζόμαστε με τη Ρωσία, αν και έχουμε διαφορές σε περιφερειακά θέματα», δήλωσε χθες ο Τσαβούσογλου, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στο συριακό μέτωπο. «Βρισκόμαστε σε διαφορετικά στρατόπεδα στη Συρία, αλλά συνεργαζόμαστε στο πλαίσιο της Διαδικασίας της Αστάνη (Ρωσία-Τουρκία-Ιράν) για να προωθήσουμε την ειρήνη», πρόσθεσε. Νωρίτερα, η εκπρόσωπος Τύπου του ρωσικού υπ. Εξωτερικών, Μαρία Ζαχάροβα, είχε δώσει ιδιαίτερη έμφαση, ενόψει της συνάντησης του Σότσι, στο θέμα του Ναγκόρνο-Καραμπάχ. «Θα εστιασθούν (οι δύο υπουργοί) στη δημιουργία του κοινού ρωσοτουρκικού κέντρου για την επίλυση της εκκεντρίας (μεταξύ της Ρωσίας και Αζερμπαϊτζάν) και σε άλλες στρατηγικές επικεφαλίες στο Ναγκόρνο-Καραμπάχ», δήλωσε η Ζαχάροβα. Η κατάσταση στη Λιβύη, τρίτο

μέτωπο στρατιωτικών συγκρούσεων όπου οι δύο χώρες υποστηρίζουν αντίπαλα στρατόπεδα, επίσης θα περιλαμβάνεται στην ημερήσια διάταξη της συνάντησης του Σότσι. Το προηγούμενο διήμερο, Μόσχα και Αγκυρα συνέχισαν την ανταλλαγή φραστικών φιλοφρονήσεων. Ανταποδίδοντας ανάλογο χαρακτηρισμό του Βλαντιμίρ Πούτιν προς το πρόσωπό του, ο Ερντογάν δήλωσε ότι ο Ρώσος πρόεδρος είναι ένας ηγέτης που «κρατάει πάντα τον λόγο του», ενώ ο εκπρόσωπος Τύπου του Κρεμλίνου, Ντμίτρι Πεσκόφ, υποστήριξε ότι Ρωσία και Τουρκία είναι δύο μεγάλες περιφερειακές δυνάμεις που μπορούν να συμβάλουν στην ειρήνη και τη σταθερότητα. Την ίδια ώρα, το ρωσικό υπουργείο Άμυνας έκανε γνωστό ότι έστειλε πρόσθετες δυνάμεις της στρατιωτικής αστυνομίας στην περιοχή Αϊν Ισα, στη βόρεια Συρία, όπου τις προηγούμενες ημέρες σημειώθηκαν συγκρούσεις ανάμεσα σε υποστηριζόμενους από την Τουρκία μαχητές και την κουρδική πολιτοφυλακή YPG. Τουρκική πηγή ανέφερε ότι ο Μεβλούτ Τσαβούσογλου θα πείσει τη ρωσική πλευρά στο Σότσι για την άμεση αποχώρηση της YPG από την περιοχή, επαναλαμβάνοντας τους πάγιους τουρκικούς ισχυρισμούς ότι η κουρδική πολιτοφυλακή είναι παρανομή των παράνομων αυτονομιστικών οργάνων PKK.

REUTERS, A.P.

Βέλτιστες στρατηγικές αντιμετώπισης της COVID-19

Τον **ΓΙΩΡΓΟ ΑΤΣΑΛΑΚΗ***

Η συνεχής ανάπτυξη της τεχνολογίας μάς οδηγεί σε δύο σημαντικές τεχνολογικές δυνατότητες που θα πρέπει να λάβουμε υπόψη μας για να εξασφαλίσουμε σωστές αποφάσεις. Η μία είναι η δυνατότητα που μας δίνει πλέον η τεχνολογία να αναλύουμε δεδομένα ώστε να αποφασίζουμε τη βέλτιστη λύση για κάποιο πρόβλημα. Η δεύτερη είναι οι ψηφιακές πλατφόρμες που σταδιακά ψηφιοποιούν κάθε είδους διαδικασίες. Για την αντιμετώπιση της πανδημίας, αξίζει να μελετηθεί η στρατηγική της Ιαπωνίας και της Ταϊβάν.

Ο αριθμός των κρουσμάτων δεν είναι ο καλύτερος δείκτης για να φθάσουμε σε συμπεράσματα για την πανδημία, διότι επηρεάζεται από τον αριθμό των τεστ. Γι' αυτό βασίζομαστε στον αριθμό των θανάτων ανά 100.000 κατοίκους για να αναλύσουμε τα δεδομένα. Το Βέλγιο είναι η χώρα με τους περισσότερους θανάτους: 155 θάνατοι ανά 100.000 κατοίκους, ακολουθεί το Περού με 110 και η Ιταλία με 107. Μερικές άλλες χώρες που έχουν ενδιαφέρον είναι: Ισπανία 103, Αγγλία 95, ΗΠΑ 92, Γαλλία 89, Σουηδία 74, Ελβετία 71, Ελλάδα 35, Γερμανία 27, Ινδία 10, Κύπρος 7, Αυστραλία 3,5, Ιαπωνία 2, Σιγκαπούρη 0,5, Νέα Ζηλανδία 0,5, Κίνα 0,3 και η Ταϊβάν 0,03.

Η χώρα μας έχει 125.173 κρούσματα και 3.687 θανάτους που αντιστοιχούν σε

35 θανάτους ανά 100.000 κατοίκους και μείωση του ΑΕΠ κατά 15,2% το δεύτερο τρίμηνο του 2020 και δύο απαγορευτικά.

Η Ιαπωνία από την αρχή της πανδημίας μέχρι τα μέσα Δεκεμβρίου έχει 179.653 κρούσματα και 2.585 θανάτους που αντιστοιχούν σε 2 θανάτους ανά 100.000 κατοίκους, τους χαμηλότερους θανάτους μεταξύ των χωρών του G7. Η Ιαπωνία ακολούθησε μια στρατηγική βασισμένη στην

Η επιτυχημένη στρατηγική της Ταϊβάν βασίζεται στη μαζική χρήση τεστ, στην αποτελεσματική ιχνηλάτηση και στην αυστηρή τήρηση της καραντίνας.

παραδοχή ότι ο ιός μεταδίδεται κυρίως μέσω του αέρα, και συνιστούσε στους πολίτες να ακολουθούν το τρίπτυχο: α) αποφυγή κλειστών χώρων, β) αποφυγή συνωστισμού και γ) αποφυγή στενών επαφών. Επιπλέον, επικεντρώθηκε στην απαγόρευση των βρωδινών πάρτι, ποτού και φαγητού με πάνω από τέσσερα άτομα, της ομιλίας χωρίς μάσκα, της διαμονής σε μικρούς κοιτώνες, της χρήσης των δοκιμαστηρίων

Η Ιαπωνία ακολούθησε μια στρατηγική βασισμένη στην παραδοχή ότι ο ιός μεταδίδεται κυρίως μέσω του αέρα, και συνιστούσε στους πολίτες να ακολουθούν το τρίπτυχο: α) αποφυγή κλειστών χώρων, β) αποφυγή συνωστισμού και γ) αποφυγή στενών επαφών.

ρούχων κ.λπ.

Η Ιαπωνία κατάφερε αυτή την επιτυχία χωρίς αυστηρά απαγορευτικά (lockdown) και με μικρό αριθμό τεστ, περίπου 27 ανά 100.000 κατοίκους έναντι 400 των ΗΠΑ και του Ηνωμένου Βασιλείου. Έρευνες έδειξαν ότι στο μετρό, εάν τα παράθυρα είναι ανοικτά, οι επιβάτες κάθονται διαγώνια και φορούν μάσκα, ο κίνδυνος μετάδοσης του ιού περιορίζεται κατά 75%. Ετσι λειτουργούσαν τα σινεμά και τα θέατρα συνεχώς. Οι πολίτες με την παραμικρή ανησυχιακή ένδειξη έμειναν σπίτι τους σε καραντίνα. Η Ιαπωνία αντιμετώπισε αρκετά αποτελεσματικά το πρώτο κύμα του Μαρτίου και το δεύτερο τον Αύγουστο και τώρα αντιμετωπίζει τα αυξημένα κρούσματα του τρίτου κύματος. Το ΑΕΠ μειώθηκε στο δεύτερο τρίμηνο του 2020 κατά 7,8%. Φυσικά οι Ιάπωνες ακολούθησαν ευλαβικά τις ο-

δηγίες των Αρχών. Αναλύοντας τα παγκόσμια δεδομένα αντιμετώπισης του κορωνοϊού, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η χώρα με την πιο αποτελεσματική στρατηγική αντιμετώπισης της πανδημίας ήταν και εξακολουθεί να είναι η Ταϊβάν, η οποία χρησιμοποιεί νέες τεχνολογίες προκειμένου να θέσει σε καραντίνα τα κρούσματα και τις επαφές τους ώστε να μη χρειαστεί να προβάνει σε απαγορευτικό, και να κρατάει λειτουργούσα την οικονομία. Από την αρχή της επιδημίας μέχρι τα μέσα Δεκεμβρίου έχει 724 κρούσματα και 7 θανάτους που αντιστοιχούν σε 0,03 θανάτους ανά 100.000 κατοίκους. Η επιτυχημένη στρατηγική της Ταϊβάν βασίζεται στη μαζική χρήση τεστ και κυρίως γρήγορων τεστ, στην αποτελεσματική ιχνηλάτηση των κρουσμάτων και στην αυστηρή τήρηση της καραντίνας. Το αποτέλεσμα είναι η οικονομία της, το δεύτερο τρίμηνο, να έχει πτώση μόνο 0,58% και να είναι η μοναδική χώρα με θετική ανάπτυξη στο 2020 (προβλέπεται αύξηση του ΑΕΠ 1,5%) και δεν αντιμετώπισε δεύτερο κύμα τον Αύγουστο. Τις τελευταίες εβδομάδες εμφανίζεται ένα ασθενές τρίτο κύμα χωρίς θανάτους. Ειδικότερα, η Ταϊβάν ακολούθησε από την αρχή μέχρι σήμερα αυστηρό έλεγχο των συνόρων με υποχρεωτικό τεστ κατά την είσοδο των ταξιδιωτών. Με τη χρήση νέων ψηφιακών τεχνολογιών κατάφερε να κάνει 20-30 ιχνηλάτησεις σε κάθε κρούσμα. Ειδικά «ψηφιακή εφαρμογή»

* Ο Κ. Γιώργος Ατσαλάκης είναι αναπλ. καθηγητής Πολιτεχνείου Κρήτης, Εργαστήριο Ανάλυσης Δεδομένων και Πρόβλεψης.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Τρικλοποδιά Τραμπ στη συμφωνία για τα μέτρα στήριξης

Επειτα από μήνες διαπραγματεύσεων, το Κογκρέσο ενέκρινε αργά τη Δευτέρα σχέδιο νόμου που περιλαμβάνει νέο δημοσιονομικό πακέτο στήριξης νοικοκυριών και επιχειρήσεων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων του κορωνοϊού ύψους 892 δισ. δολ. και χρηματοδότηση 1,4 τρις. δολ., προκειμένου να αποφευχθεί μερική διακοπή της λειτουργίας της ομοσπονδιακής κυβέρνησης στις 28 Δεκεμβρίου. Εντούτοις, παρότι ο Λευκός Οίκος συμμετείχε στην κατάρτιση του εν λόγω νομοσχεδίου διά μέσου του υπουργού Οικονομικών, ο πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ απείλησε με απόρριψη του πακέτου ζητώντας, μεταξύ άλλων, αύξηση του έκτακτου επιδόματος για κάθε ενήλικο δικαιούχο από 600 δολ. –όπως περιλαμβάνεται στο πακέτο– σε 2.000 δολ. ή σε 4.000 δολ. για κάθε παντρεμένο ζευγάρι. Από την πλευρά του, ο νεοεκλεγείς πρόεδρος Τζο Μπάιντεν, που θα αναλάβει τη διακυβέρνηση της χώρας στις 20 Ιανουαρίου, ανέφερε ότι το νέο πακέτο τόνωσης της οικονομίας είναι μόνον η αρχή και θα ακολουθήσει επιπρόσθετη οικονομική στήριξη. Δεδομένου ότι οι Δημοκρατικοί κατάφεραν στις εκλογές τον Νοέμβριο να διατηρήσουν την πλειοψηφία στη Βουλή των Αντιπροσώπων, το ενδεχόμενο νέας δημοσιονομικής στήριξης αλλά και η γενικότερη οικονομική πολιτική που θα ασκήσει η νέα κυβέρνηση θα εξαρτηθούν σε μεγάλο βαθμό από το αποτέλεσμα των επαναληπτικών εκλογών στην Τζόρτζια, που θα διεξαχθούν στις 5 Ιανουαρίου για τις δύο έδρες της στη Γερουσία (η ψήφιση των νόμων περνάει και από τα δύο νομοθετικά σώματα, τη Βουλή των Αντιπροσώπων και τη Γερουσία). Εάν οι Δημοκρατικοί καταφέρουν να κερδίσουν, θα διασφαλίσουν ισοπαλία 50-50 στη Γερουσία και παράλληλα έλεγχο του σώματος, δεδομένης της εξουσίας που έχει ο αντιπρόεδρος της χώρας (προεδρεύει στη Γερουσία στις περιπτώσεις ψηφοφοριών που καταλήγουν σε ισοψηφία).

Το ενδεχόμενο απόρριψης του πακέτου από τον Αμερικανό πρόεδρο καθώς και οι ανησυχίες για τη νέα μετάλλαξη του κορωνοϊού περιόρισαν τη διάθεση για ανάπτυξη ρίσκου στα περισσότερα διεθνή χρηματιστήρια. Επίσης, δεδομένου ότι η μεταβατική περίοδος λήγει στις 31 Δεκεμβρίου, τα χρονικά περιθώρια για συμφωνία μεταξύ των Ευρωπαίων και του Η.Β. σχετικά με τη νέα σχέση τους στη μετά Βρεξίτ εποχή έχουν περιοριστεί σημαντικά, με το καθορισμό αλυσίδας στη Μάγχα να αποτελεί βάσει δημοσιευμάτων, το μεγάλο «αγκάθι» στις διαπραγματεύσεις. Οι εξελίξεις αυτές ευνοούν το δολάριο ΗΠΑ, με αποτέλεσμα την υποχώρηση της ισοτιμίας ευρώ/δολ. λίγο χαμηλότερα από την περιοχική του 1,2000 ύστερα από άνοδο σε υψηλό 2½ ετών 1,2273 την προηγούμενη εβδομάδα. Σε σχέση με το κλείσιμο της προηγούμενης εβδομάδας, η ισοτιμία κατέγραψε στις αγορές της Ευρώπης την Τετάρτη απώλειες 0,7%, παραμένοντας όμως περίπου 9,0% υψηλότερα από τις αρχές του έτους.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης και Ερευνας Διεθνών Κεφαλαγορών της Eurobank.

Η Ελλάδα αποπληρώνει πρόωρα δάνεια του ΔΝΤ ύψους 3,6 δισ. ευρώ

Το υπουργείο Οικονομικών έχει ξεκινήσει ήδη τη διαδικασία για τη συναλλαγή - Η δεύτερη σε ένα χρόνο

Του ΠΡ. ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Τον ακριβό δανεισμό αντικαθιστά το ελληνικό Δημόσιο με φθινό δανεισμό στον οποίο έχει προσφύγει το τελευταίο διάστημα. Στο πλαίσιο του δανειακού και διαχειριστικού προγράμματος του καρτοφυλακίου δημοσίου χρέους, το υπουργείο Οικονομικών έχει ξεκινήσει τη διαδικασία για νέα, πρόωρα αποπληρωμή ποσού ύψους περίπου 3,6 δισ. ευρώ από τα δάνεια που έχει λάβει η χώρα από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ).

Η εν λόγω αποπληρωμή θα αφορά το μέρος των δανείων με λήξεις εντός των ετών 2021 και 2022. Είναι η δεύτερη που πραγματοποιείται μέσα σε ένα χρόνο, αποπληρώνοντας έτσι συνολικά 6,3 δισ. ευρώ από τα περίπου 8 δισ. ευρώ του δανεισμού από το ΔΝΤ. Όπως ανέφερε ο υπουργός Οικονομικών Χρ. Σταϊκούρας, «με τη νέα αυτή προεξόφληση επιτυγχάνεται η αξιοποίηση των ταμειακών διαθεσίμων του ελληνικού Δημοσίου, η μείωση του επιτοκιακού και συναλλαγματικού κινδύνου, η μείωση του κινδύνου αναχρηματοδότησης για τα επόμενα δύο έτη, ενώ βελτιώνονται οι βασικοί δείκτες βιωσιμότητας του δημοσίου χρέους, όπως ο δείκτης ετήσιων μεικτών χρηματοδοτικών α-

Η εν λόγω αποπληρωμή θα αφορά το μέρος των δανείων με λήξεις εντός των ετών 2021 και 2022.

γαγκών ως ποσοστό του ΑΕΠ, καθώς και ο λόγος χρέους προς ΑΕΠ».

Σύμφωνα με τον υπουργό Οικονομικών, η νέα πρόωρα αποπληρωμή αναμένεται να εκληφθεί ως ένα πολύ θετικό γεγονός αναφορικά με το αξιόχρεο του ελληνικού Δημοσίου, τόσο από τους οίκους αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας, όσο και από τη διεθνή επενδυτική κοινότητα.

Στο μεταξύ, πρωτογενές έλλειμμα 13,7 δισ.

Εφόσον ολοκληρωθεί η καταβολή των 3,6 δισ. ευρώ, τότε μέσα σε ένα χρόνο θα έχουν αποπληρωθεί συνολικά 6,3 δισ. ευρώ από τα περίπου 8 δισ. ευρώ του δανεισμού από το ΔΝΤ.

αγαγκών ως ποσοστό του ΑΕΠ, καθώς και ο λόγος χρέους προς ΑΕΠ».

Σύμφωνα με τον υπουργό Οικονομικών, η νέα πρόωρα αποπληρωμή αναμένεται να εκληφθεί ως ένα πολύ θετικό γεγονός αναφορικά με το αξιόχρεο του ελληνικού Δημοσίου, τόσο από τους οίκους αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας, όσο και από τη διεθνή επενδυτική κοινότητα.

Στο μεταξύ, πρωτογενές έλλειμμα 13,7 δισ.

ευρώ καταγράφει ο προϋπολογισμός στο διάστημα Ιανουαρίου - Νοεμβρίου έναντι στόχου για πρωτογενές έλλειμμα 15,292 δισ. ευρώ, σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιοποιήθηκαν από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.

Το ύψος των καθαρών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού ανήλθε σε 42,126 δισ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 806 εκατ. ευρώ ή 2% έναντι της εκτίμησης για το έτος 2020 που έχει περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση

του προϋπολογισμού 2021. Το γεγονός, σύμφωνα με το υπουργείο Οικονομικών, οφείλεται στα αυξημένα έσοδα από φόρους λόγω του ότι η επιπτώση από τη λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση του δεύτερου κύματος της υγειονομικής κρίσης δεν ήταν τόσο εμπροσθοβαρής όσο είχε εκτιμηθεί, καθώς και στα αυξημένα έσοδα ΠΔΕ. Τον Νοέμβριο το σύνολο των καθαρών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού ανήλθε στα 3,715 δισ. ευρώ, αυξημένα

κατά 753 εκατ. ευρώ σε σχέση με τον επικαιροποιημένο μηνιαίο στόχο, γεγονός που οφείλεται στα αυξημένα έσοδα από φόρους καθώς και στα αυξημένα έσοδα ΠΔΕ.

Οι δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού για την περίοδο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2020 ανήλθαν στα 60,378 δισ. ευρώ και παρουσιάζονται μειωμένες κατά 779 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου, γεγονός που οφείλεται στην απόκλιση του ΠΔΕ ύψους 1,012 δισ. ευρώ.

Οι δύο δεκαετίες που έφεραν σημαντικές αλλαγές στις τράπεζες

Του ΑΛΕΚΟΥ ΛΙΑΔΩΡΙΚΗ

Τον συναντήσαμε να κάνει τη βόλτα του με τον κωδικό μετακίνησης «6» στην πλατεία Κοτζιά, ανάμεσα στα τρία κτίρια της Εθνικής Τράπεζας, το Μέγαρο Μελά, το ιστορικό κτίριο της διοίκησης της Εθνικής Τράπεζας και το κτίριο «Θεόδωρος Καρατζάς».

Συνταξιούχος τραπεζικός, με έντονο ενδιαφέρον όχι μόνον για την πορεία των χρηματοοικονομικών δεικτών αλλά και της ιστορικής διαδρομής των τραπεζών που λειτουργούν στη χώρα μας. «Ποιος μπορούσε να φανταστεί δύο δεκαετίες πριν πόσο ριζικά θα άλλαζε το εγκώριο τραπεζικό σύστημα η πρωτοφανής δεκαετής οικονομική κρίση που βίωσε η χώρα μας, τα τεχνολογικά άλματα-θαύματα που μεσολάβησαν και η σημερινή παγκόσμια κρίση πανδημίας», μας αναφέρει αναπολώντας στο παρελθόν.

Δείχνοντάς μας το κτίριο διοίκησης της Εθνικής Τράπεζας «Θ. Καρατζάς», η ανέγερση του οποίου ολοκληρώθηκε το 2001, μας θυμίζει ότι στα τέλη του ίδιου έτους, δύο από τους κορυφαίους τραπεζίτες στη σύγχρονη ιστορία της χώρας μας, ο αείμνηστος Θεόδωρος Καρατζάς και ο Γιάννης Κωστόπουλος, πρόεδρος της Alpha Bank, ανακρίθηκαν στη συμφωνία συγχώνευσης Εθνικής και Alpha Bank. Στόχος ήταν η δημιουργία του «εθνικού μας

πρωταθλήτη» στον τραπεζικό τομέα, που θα εκπροσωπούσε τη χώρα μας στο εξωτερικό, μια προσπάθεια που τελικά δεν καρποφόρησε, καθώς στις 19 Ιανουαρίου 2002 ανακοινώθηκε η διάλυση της συμφωνίας, για λόγους που, όπως έγινε γνωστό, ήταν μακριά από τη βούληση των δύο ανδρών.

Η συγκεκριμένη αναφορά μάς έφερε στη μνήμη ακόμη δύο ιστορικές ανακαινώσεις συγχωνεύσεων μεγάλων τραπεζών που δεν ολοκληρώθηκαν. Την προσπάθεια συγχώνευσης που ανακοινώθηκε το καλοκαίρι του 2011 μεταξύ Alpha Bank και Eurobank, με συμμετοχή στις αρχές του ίδιου έτους η πρόταση φιλικής συγχώνευσης που είχε καταθέσει η διοίκηση της Εθνικής Τράπεζας στην Alpha Bank, που κράτησε μερικές μόλις ώρες, καθώς το διοικητικό συμβούλιο της Alpha την απέρριψε ως ασύμφορη.

Ήταν η εποχή που νέες τράπεζες είχαν κάνει την εμφάνισή τους στην ελληνική αγορά, ενώ ταυτόχρονα οι αρχαιότερες προχωρούσαν σε εξαγορές και συγχωνεύσεις. Η εποχή που ο αριθμός των τραπεζικών καταστημάτων και τραπεζικών υπαλλήλων γνώριζε ραγδαία αύξηση για να φθάσει στο επίπεδο-ρεκόρ το

2008 των 66.125 εργαζομένων και 4.100 καταστημάτων. Για να φθάσει στο τραπεζικό σύστημα να απασχολεί περίπου 35.000 εργαζομένους και να αριθμεί λιγότερα από 1.750 καταστήματα.

Ταυτόχρονα όμως η δεκαετία του 2000 σηματοδοτήθηκε από την ιστορική μετάβαση από τη δραμαχία στο ευρώ, αλλά και την κορύφωση, στα μέσα της δεκαετίας, της ραγδαίας πιστωτικής επέκτασης στη λιανική τραπεζική, που οδήγησε το 2007 στη χορήγηση νέων στεγαστικών δανείων 16 δισ. ευρώ περίπου, όταν τα τελευταία χρόνια οι νέες εκταμιεύσεις κυμαίνονται στα 300 εκατ. ευρώ κατά μέσον όρο σε ετήσια βάση. Την ίδια δεκαετία τα επιτόκια καταθέσεων σε προθεσμιακούς λογαριασμούς, που σήμερα είναι μηδενικά, άγγιξαν και το 10%.

Σε πλήρη εξέλιξη βρισκόταν την ίδια χρονική περίοδο και η επέλαση των ελληνικών τραπεζών στα Βαλκάνια και στην ευρύτερη περιοχή της ΝΑ Ευρώπης, οι οποίες στόχευαν το 25% των κερδών τους να προέρχεται από το εξωτερικό. Χαρακτηριστικό το παράδειγμα της Εθνικής Τράπεζας, που είχε επιτύχει να έχει παρουσία σε 18 χώρες του κόσμου. Μια επέλαση που είχε άδοχο τέλος με τη σχεδόν πλήρη αποχώρηση των ελληνικών τραπεζών από τις χώρες αυτές λόγω της δεκαετούς κρίσης και ό,τι ακολούθησε.

Σε υψηλά 10μηνιαία οι δείκτες στην Ευρώπη

Στα υψηλότερα επίπεδά τους των τελευταίων 10 μηνών κινήθηκαν οι δείκτες των ευρωπαϊκών χρηματιστηρίων σε κλίμα γενικευμένης ευφορίας. Κι αυτό, καθώς τελικός ο Αμερικανός πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ ενέκρινε το πρόγραμμα στήριξης επιχειρήσεων και νοικοκυριών, επιτεύχθη εμπορική συμφωνία Βρυξελλών - Λονδίνου και το πρόγραμμα εμβολιασμών στη Γηραιά Ηπειρο ξεκίνησε μέσα στο Σαββατοκύριακο.

Συνολικά η συναλλακτική κίνηση στα χρηματιστήρια μετά τα Χριστούγεννα ήταν περιορισμένη. Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Stoxx 600 ολοκλήρωσε τη χθεσινή συνεδρίασή του με άνοδο της τάξεως του 0,66%, στο υψηλότερο επίπεδο δεκαμηνίου, ενώ το χρηματιστήριο του Λονδίνου ήταν κλειστό λόγω αργίας.

Στη Φρανκφούρτη ρεκόρ σημείωσε και ο δείκτης DAX, ο οποίος έκλεισε με 1,49%, με 1,20% ο CAC 40 στο Παρίσι, με 0,72% ο FTSE MIB στο Μιλάνο και με 0,54% ο IBEX στη Μαδρίτη. Και στην απέναντι όχθη του Ατλαντικού οι δείκτες κινήθηκαν ανοδικά.

Αργά, χθες, πριν από το κλείσιμο της αμερικανικής αγοράς ο Dow Jones και ο S&P 500 κέρδισαν 0,61% και 0,89% αντιστοίχως. Το ευρώ ενδυναμώθηκε χθες προς το δολάριο κατά 0,2% σε 1,2213 δολάρια, ενώ το αργό Νέας Υόρκης είχε κάμψη 0,2% στα 48,15 δολάρια το βαρέλι.

Με κέρδη 1,49% ο DAX στη Φρανκφούρτη και με 1,20% ο CAC 40 στο Παρίσι.

Ο Αμερικανός πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ μετά σοβαρά καθυστερήματα προσηύραξε το νομοσχέδιο για το πακέτο στήριξης, αναθερμαίνοντας τις προσδοκίες για τις βραχυπρόθεσμες προοπτικές της οικονομίας των ΗΠΑ. Θετικά στη διάθεση των επενδυτών λειτουργήσει και το ότι ήδη από την Κυριακή εγκαινιάστηκε το πανευρωπαϊκό πρόγραμμα εμβολιασμών, αναπερώνοντας τις ελπίδες ότι το δεύτερο εξάμηνο η Γηραιά Ηπειρος θα έχει απαλλαγεί από την πανδημία και ότι η οικονομία θα ανακάμψει δυναμικά.

Λίγο προ της εορτής των Χριστουγέννων, Βρυξέλλες και Λονδίνο κατόρθωσαν να υπογράψουν εμπορική συμφωνία, διατηρώντας ορισμένες προβλέψεις για τις διμερείς συναλλαγές και περιορίζοντας ως ένα βαθμό την κλίμακα των συνεπειών λόγω του διαζυγίου τους. Βέβαια, ακόμα πολλές πιέξεις της μελλοντικής σχέσης των δυο εταίρων παραμένουν αδιευκρίνιστες και θα χρειασθεί χρόνος να καθορισθούν.

REUTERS, BLOOMBERG

Κέρδη κατέγραψε την Τρίτη το ΧΑΚ

Κέρδη κατέγραψε στη σημερινή συνάντηση το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε την Τρίτη στις 56,15 μονάδες, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 1,91%. Η αξία των συναλλαγών διαμορφώθηκε στις € 234,872.19.

Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 έκλεισε στις 33,38 μονάδες, καταγράφοντας κέρδη σε ποσοστό 1,95%. Όλοι οι επιμέρους χρηματιστηριακοί δείκτες κατέγραψαν αύξηση, με τα μεγαλύτερα κέρδη σε ποσοστό 3,39% να σημειώνει ο δείκτης της Κύριας Αγοράς και ακολουθούν ο δείκτης των Επενδυτικών σε ποσοστό 2,69%, των Ξενοδοχείων 0,29% και της Εναλλακτικής Αγοράς 0,13%.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Ελληνικής Τράπεζας με €73,912.4000 (τιμή κλεισίματος €0.7480 - άνοδος 5,95%), της Logicom με €49,091.4000 (τιμή κλεισίματος €1.4000 - άνοδος 2,94%), της Τράπεζας Κύπρου με €28,067.3900 (τιμή κλεισίματος €0.7600 - άνοδος 2,15%), της Atlantic Insurance

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε την Τρίτη στις 56,15 μονάδες, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 1,91%.

με €27,200.0000 (τιμή κλεισίματος €1.3600 - πτώση 0,73%) και της Salamis Tours (Holdings) με €11,440.0000 (τιμή κλεισίματος €0.8800 - πτώση 6,38%).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεων, 11 κινήθηκαν ανοδικά, 3 καθοδικά, ενώ 2 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε στις 161.

Deloitte.

Στην Deloitte παρέχουμε στους πελάτες μας ευρύ φάσμα απόψεων, ικανοτήτων και δημιουργικότητας, που απαιτούνται για την επίτευξη αποτελεσμάτων με θετικό αντίκτυπο.

© 2020 Deloitte Limited

Connect for impact.

www.deloitte.com/cy

